דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
שנון פועלי ארץ ישראל
מיסודו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מוציא-לאור

יום ו', ט"ו בסיון תשל"ג, 15 ביוני 1973 • גליון 14706 • השנה הארבעים ותשע

היום 24 עמודים וכן המוספים „משא" ו„דבר השבוע" • המחיר 140 אג'

היום ב„דבר"

• כאונו של ביקור / שלמה שביד • רשב גרבניה / אהרן מגד • ערב העידת הסכנה / ישראל קדרים • הפסגה מדאיגה את צרפת / זאק כהרים • הכנית דיין כתבנצה / הגי אשד. אלמוגי — לא לעירה / זמן יהדי • „כל העולם בגדנה" — מקורות איזההבנה / יהודה גוטהתיק • אקדמאים ברוסיה בונים בית / אריה כנרתי • כשלחות הכנסת בווינה / א. קן • הסיבות ל„ההבהי" בהערכת בהי המכבם / יהושע תדמור • היפושי נפש מחירים השקעות ניכרות / דויד כהשורב • גורל פולני מהדה בידילות האסטרטגיה של צה"ל / דב אפל • לוידו: סיפורים והגבלות / צ'יקה קראבס • שתבם ובולים / עמוד 19.

מזג האוויר

תלחות תרד במקצת.
הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 18—26 מעלות, תל-אביב 18—27, חיפה 19—28, לוד 16—30, טבריה 18—29, אילת 24—38, רמת-הגולן 15—24, עזה 19—28, עפולה 17—30, נהריה 16—25, באר-שבע 16—32, מפרץ-שלמה 26—35, הר-שומרון 17—27 דיר-חנה 30—38 מעלות.
גובה הגלים: בין 60 עד 130 ס"מ.

שגריר ברה"מ הזהיר לבנון מהתקפה ישראלית

ביירות, (א.פ.). — השגריר הסובייטי בביירות נפגש אמש עם מנהיג המפלגה הסוציאליסטית בלבנון כמאל ג'ומבלאט והודיע בפניו אזהרה מפני „התקפה צבאית ישראלית מקפת" הצפויה לדבריו „תוך ימים או אף שעות".

כמאמר יותר נועד השגריר, כאראב אסיטוב, גם עם שרי ההוץ הלבנוני האליל אבו-חאמאד, ואולם לא נודעו פרטים על חילופי הדברים בשיחה זו.

מקורות מוסמכים בביירות, מסרו על האזהרה שהעביר אסיטוב. ביסטר את השגריר שאמר, כי הצבא הישראלי מתכונן לבצע פעולת-תגמול בעקבות ההתנגשות

הוצאה שניה

שארעה שלשום, בה נהרג קצין צה"ל.

נודע, כי זמן קצר לאחר ההסתיימה פגישת אסיטוב עם ג'ומבלאט נועד הנדיבאי הלבנוני עם מנהיג „פתח" יאסר ערפאת ודיווח לו על האזהרה הסובייטית.

כפרייס בדרום לבנון סיפרו את מול לכתבים מערביים, כי במשך היום נראתה מצבורו הישראלי של הגבול „תנועה בלתי-שגרתית" של יחידות צבא על הדרכים הסלולות הסמוכות לגבול, והמסגנות בפי הכפריים „דרכי הפטרולים של דיין". הם סיפרו גם, כי לפנות ערב חלף מעל לאזור ההררי בדרום במטוס סילון של חיל האוויר הישראלי. נמסר, כי הצבא הלבנוני לא נקט „לפי שעה" כל אמצעי-כוננות.

בביירות הוקמה אתמול ועדת חקירה משותפת של הצבא והמחבלים, כדי לברר את נסיבות ההתנגשות ביום ד'. נמסר, כי שלטונות לבנון מבקשים להבהיר במחלוקת את הפרטים הקשורים בחקירה, כדי לוודא שלא היתה זו הפרה של ההסכם ה„סודי", שנחתם בחודש שעבר בין הצבא למחבלים.

קאהיר לברה"מ: התלקחות במזה"ת עלולה לסכל ההפשרה הבין-גושית

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

אזהרה גלויה לברה"מ, כי התלקחות צבאית חדשה במזרח התיכון מסוגלת לטמטם את ההפשרה ביחסיה עם ברה"מ ולהחמל בהועידה המתוכננת לבטחון אירופה, כלולה במאמר שפירסם אתמול העתון המצרי „אל-גומהוריה".

המאמר פורסם שעות ספורות לפני שהנשיא סאדאת חזר לקאהיר בביקורו החשאי בן היומיים לדמשק ובבקביל לידיעה ב„אל-אהראם", כי שליח רם-דרג של המלך חוסיין, ראש הממשלה לשעבר עבד אל-מונעם ריפאעי, יבוא לקאהיר בעוד שלושה ימים.

„אל-גומהוריה" כותב, ערב נסיעתו של לאוניד ברז'נייב לוואשינגטון, כי „ההנהגה הסובייטית יודעת יפה מתוך מגעיה הקרובים עם קאהיר, כי מצרים מתכוונת ברצינות לשחרר את אדמותיה בכוח, בלי להתחשב בתוצאות". כידוע, נפגש השגריר הסובייטי ולדימיר וינוגראדוב בבירות הסבועיים האחרונים לא פחות מחמש פעמים עם הנשיא סאדאת, או יועצו הבכיר חאפז איסמאעיל.

„ההתפוצצות במזרח התיכון" — כותב „אל-גומהוריה" — „יכולה למוסס את הוועידה לבטחון אירופה, העומדת להתכנס ביובת כוסקו... התלקחות מלחמה באזור תוכל לחבל בהפשרה ביחסי שתי

המעצמות הגדולות". העתון מוסיף: „ברה"מ איננה מעוניינת להשאיר מצבת-זמן, סכוך לגבולה הדרומי, בצבה העלולה להתפוצץ בכל רגע ולאלץ את ברה"מ לנסוג את באמצעיה הגוברים באזור הים האוקיינוס השקט".

„המזרח התיכון" — מוסיף „אל-גומהוריה" — „הוא אזור המשבר היחיד בעולם, הכוזמן בחובו סכנת פיצוץ, לאחר סיום מלחמת וייטנאם, ייכוב בעיית ברלין והייצוב בהודו".

דברי העתון בבקפים, כנראה, את דאגתו של סאדאת, כי שאלת המזרח התיכון הכה ללא פתרון גם בפגישת ניקסון-ברז'נייב.

סאדאת עצמו עסק בדמשק, בין היתר, במשבר הסורי-לבנוני וכן העביר משם איגרת אישית דחופה לנשיא פרנג'יה בשאלת המחבלים.

בביירות נמסר בתוך כך, כי ראש הממשלה ד"ר אמין אל-חאפז כבר נכנע — או עומד להיכנע — ללחץ המנהיגים המוסלמים-סונים להתפטר מתפקידו.

ממשלת סוריה מצידה ממשיכה לאיים בתקיפות על לבנון, כולל התערבות צבאית — ולו במחיר התנגשות עם ישראל — אם לא ייפסקו הרדיפות המחבלים. לטענת שר-החוץ הסורי עבד-אל-חלים חדאם מתכנן פרנג'יה להסתער על המחבלים בשלהי הקיץ.

אשר לביקורו הצפוי של השליח הירדני ריפאעי בקאהיר נראה, שמדובר בנסיון נוסף לפיוס ולחידוש היחסים הדיפלומטיים. אך בשלב זה אין סיכוי, שחוסיין נכון לעשות דיתור כלשהו בשאלת המחבלים. או שסאדאת מוכן להותר על דרישותיו בעניין זה.

הסנאט הפסיק תקציב הלחימה בהודו-סין

וואשינגטון, (ע"ה, עיין ווטרס). — הסנאט אישר קריאה כל אתמול התחלפה בדבר הפסקת התקציבות לכל פעולה צבאית אמריקאית נוספת בהודו סין, כולל הפצצות בקאמבודיה. הזהה זה ההחלטה האנטי-מלחמתית החריפה ביותר שאושרה אי פעם על ידי אחד מבתי הקונגרס.

התחיקה שאושרה בהתאם ליוזמתם של הסנאטורים צ'רץ' וקייס הועברה לבית הנבחרים, לאחר שהוכנסה לחוק-הסמכה של משרד החוץ.

הפעולה אושרה לאחר שמנהיג הסיעה הרפובליקאית בסנאט יו סקוט הודיע על חילוקי דעות בינו לבין ממשלת הנשיא ניקסון בקשר עם מדיניות שיש לנהל בהודו סין. סקוט הצהיר, כי יתנגד לכל הפרת אמריקאית נוספת אחרי ה-1 ביולי.

המפקדים הצבאיים של דרום וייטנאם הוייטקונג הורו אמש לכוחותיהם להפסיק את הקרבות ולקיים מה שהואר כ„הפסקת אש כנה".

הפסקת האש תכנס לתוקף הבוקר בשעה 06.00 (לפי שעון ישראל).

תהנת הרדיו של הוייטקונג הורתה לכוחות הקומוניסטיים לקיים בקפדנות את הפסקת האש. „כדי להביא לשלום יציב ובר קיימא".

רמטכ"ל צבא דרום וייטנאם, גנרל קאו יאן ויאן, עמד להופיע אמש בשידור רדיו וטלוויזיה, כדי להורות לחיילים לקיים את הפסקת האש בקפדנות. ברגע האחרון לא יצא השידור אך הפרטל ההוראות ניתנו באמצעות הצנורות הצבאיים הרגילים.

בפאריס אמר לה דיק תו, כי צפון-וייטנאם תקיים בקפדנות את הוראות הפסקת האש בעניין קאמבודיה ולאוס וקרא לצדדים האחרים, ללכת בעקבות האמרי.

נפסק המו"מ עם השובתים

בשיבתת העתונאים ברשות השידור ובשביתות הרופאים לא הלה אתמול כל תזוזה ושביתות אלה ימשכו גם היום.

בעקבות פיצוץ המו"מ עם הרופאים אור ליום ה' פנה אתמול שר הבריאות ויקטור שם-טוב מאמץ חדש להגיע להידברות. הוא הביע את נכונותו לחדש בכל עת את המו"מ על בסיס ההצעה הממשלתית בדבר תוספת של 45.6 אחוז. ההסתדרות הרפואית לא השיבה אתמול על הצעה זו. אולם עם פיצוץ המו"מ אור ליום ה' אמר היו"ר ד"ר רם ישי, כי אין עוד טעם לבוא נוסף עם המעסיקים. בתל-אביב הוכחשה אתמול הידיעה, כי חולים בבית-חולים „איכילוב" קיימו שביתת-רעב כמחאה על היחס לחולים.

בינתיים נודע, כי ארגון טכנאי הרנטגן עומד להכריז על שביתה גם המו"פ להיסול השביתה ביחות השידור הגיע אתמול למבוי סתום, לאחר שבפגישה עם נציגי האיגוד הארצי של העתונאים הבהיר שר-האוצר, כי הממשלה לא תסכים לחריג מתוספת בשיעור של 3 אחוז לשכר העתונאים ברשות.

רשות השידור עדיין לא השיבה על הצעת העובדים להיסול השביתה, כן בוטלה פגישה-תתיונה, ליום לאתמול אומץ המגונה על הסי העבודה גדעון בן-ישראל.

(ראה ידיעה בהרחבה בעמוד 3).

ג. מאיר מכחישה פגישה עם בורגיבה

מאת סופרו המדיני של „דבר"

ראש-הממשלה גולדה מאיר ההליכה כהחכמנות שלקתה בה תודיכדי הפערות המרובה שהיתה קשורה בביקורו של ראש ממשלת טוניס-ברגיבה ווילי בראנדט, ובעיקר מהרוח שנשבה ליד הממוס בנמל התעופה לוד במקם הפרידה מבראנדט.

ראש-הממשלה הכחישה אתמול את השמועות על פגישתה עם נשיא טוניסיה הביב בורגיבה, או על פגישה של סגן ראש-הממשלה יגאל אלון איתו.

מקורות בירושלים נזהרים מכל פיתוי או תגובה שיכלה להתפרש

(סוף בעמ' 3, טור 4)

2 פיצוצים בתל-אביב

שני ממטעי תבלה התפוצצו אתמול בתל-אביב ובאזור כתום נפגע קל בעל קיוסק. נודע, כי המחבלים הסמכו בתוך פרדסה כדי להבהל והנוף ציבורית.

הפיצוץ הראשון היה בשעה 8.45 בבוקר בקרן הרחובות עליה-סלמה. הפיצוץ נשמע מתוך פח-אשפה קטן לאיסוף ניירות שהיה בוצר לגדר בשולי המדרכה. איש לא נפגע בהתפוצצות זו. כיד הגיעו למקום כהאת כשטרה ושריבה בטחון הסמו וסגרה את קטע הרחוב, בבדיקה התברר, כי חומר

(סוף בעמ' 3, טור 4)

מחשש ל„צרות" בעת הפיסגה: 10 פעילים נעצרו במוסקוה

מוסקוה, (יונייטד). — המשטרה החשאית הסובייטית עצרה שלושה עשרה פעילי עליה יהודיים במוסקוה, והזהירה אותם שלא „לעשות צרות" בעת ביקורו של לאוניד ברז'נייב בארה"ב — מסרו אתמול מקורות יהודיים.

ליהודים גם נאמר, כי סיכוייהם לקבל היתר יציאה לישראל יגדלו, אם לא יפגינו בקשר הפיסגה באיזנהאואר. התפתח ביום ב'.

המקורות הוסיפו, כי היהודים הוזהרו שאם ינסו להפגין — ייעצרו למשך כל ימי הביקור.

כן במקביל נמסר, כי 12 פעילי עליה במוסקוה, אודיסה, ריגה ולנינגראד קיבלו בעשרת הימים האחרונים היתרי יציאה, לאחר שהשלטונות דחו בעבר פעמים את בקשותיהם לצאת ארצה.

הם אמרו, כי יהודי מוסקואי אחד, המהנדס מיכאל באבל, קיבל רשות להגר אך טרם קיבל את היתר היציאה הדרוש. לבאבל, מראשי הפעילים, נאמר כי היתר היציאה יימסר לו בחודש הבא, בתנאי שידידיו „יתנהגו כראוי".

באבל נעצר ונחקר שלשום כאשר ביקר במטה המשטרה החשאית הסובייטית, כדי למחות על הצבה זה שנעצר ביום א' בעבר יחד עם 16 יהודים אחרים.

בקולות דיפלומטיים מערביים אמרו, כי לא נרשמה עליה בלתי רגילה במספר היהודים לקיבלו היתרי יציאה לפני בספו של ברז'נייב. אשתקד התירו הסובייטיים לקבוצה גדולה של יהודים להגר, זמן קצר לפני הבהירות לנשיאות

(סוף בעמוד 3, טור 8)

קפאת מחירים 60 יום בארה"ב

וואשינגטון, (ע"ר ר"ע). — הנשיא ניקסון הכריז שלשום על הקפאת מחירים לתקופה של 60 יום. החלה על כל המצרכים באר... (ראה „דבר הזהב" בעמ'

... זה של הנשיא מבהן להקפיא למנעת עליות המחירים בתקופות על הדולאר, פעמים בבטן האחרון. לאומה בטלוויזיה אמר כי הקפאת המחירים הנה יה. הקיפה את כל התשלומים עליידי צרכ...

... המודים עליהם לא קפאה הם שכר דירה ומסי בלם הקלפים. צעד הי של ניקסון לטיפול בגל הי החודש. שערים לשלוש שבועות בעיקור על יצור אתגוים, היו מיצר גם ... בדולאר ...

אמריקאי. אשר לדעת פקידים הוא חוק ביסודו. עמד מול התקפות ספקולטיביות נמרצות בחו"ל, שבאו כתוצאה מאי-הודאות שהשתררה בעולם נוכח „שערוריית ווטרגייט" והאמונה כי ממשלת ניקסון נגלה חולשה במאבקה נגד האינפלציה.

שר-האוצר האמריקאי ג'ורג' שולץ תיאר את פעולת הנשיא ניקסון כ„טיפול בהלם". ניקסון גם ביקש מהקונגרס להעניק לו סמכויות להודיע את הפיקוח על יצוא מוצרי מזון, כדי שהמצרכים לא יפנו לשיווק חוץ, כדי לעקוף את הקפאת המחירים מבית.

הנשיא לא נקט כל צעד בכיוון של פיקוח על השכר. הוא אמר, כי העליה בשיעור השכר לא עלתה בחודשים האחרונים מן המתקבל על הדעת. אך עם זאת הבהיר, כי האיגודים המקצועיים חייבים להמשיך בגילוי מתינות בדרישות השכר שלהם. אם הם מבקשים להימנע מפיקוח-חובה על השכר.

נוידרפר לקבלנים: „שים לב עליכם'

מאת אברהם קושניר, סופר „דבר"

למינהל הכנסות המדינה הגיעו ידיעות על שיתוף אינטרסים בין קבלנים לבין קוני דירות שהביא להעלמת מס בפועלה — אמר אתמול הממונה על הכנסות המדינה משה נוידרפר בוועידה הארצית של ארגון הקבלנים והבונים.

למינהל הכנסות המדינה נודע כי נמצאו קבלנים שהצהירו על מכירת דירה, בסכום הנמוך מערכן המעשי, וכן הסכום שנמסר למעשה. במקרים אלה היתה הרמה של הכנסה כבד הקבלן, והלבנת הון הלקיה כבד הקונה. מ. נוידרפר אמר לחברי ארגון הקבלנים והבונים, כי ברור לו שלא כל הקבלנים נוהגים בדרך זו. „אך יש כאלה ומינהל הכנסות המדינה מתכוון להדגיש לכך תשומת-לב מרובה". המינהל יעמוד על כך שמצתה ינהל כל קבלן מערכת השבונות סבירה. בדעת המינהל לגייס כוח-אדם נוסף כדי להעמיק את בדיקת המס בענפים הנוגעים.

לסופר „דבר" נודע, כי בכוונת המינהל לפתוח בימים הקרובים קורס לכ-40 גובים-מס חדשים. הממונה על הכנסות המדינה הדגיש בהופעתו אתמול בפני הקבלנים, כי אין הוא מתכוון להטיל האשמה כוללת על כל הקבלנים, אך הדגיש כי: „שים לב עליכם". ככל הנראה בהעסקה במינהל הכנסות המדינה לבחון בדין נוסף לקבלנים, גם חכבנות ההצהרות-מס של כ-35 עבודות-כישנה הקשורות בבניה כמו איטסלציה, נגרות לבניה, עבודות-חשמל וכד'.

ערפאת הוזמן לבוקארשט

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

שליח רומני מיוחד נפגש אתמול בביירות עם מנהיג המחבלים יאסר ערפאת והזמין אותו לבוא לביקור בבוקארשט.

לדברי המחבלים, הביע השליח „תמיכה במאבק העם הפלסטינאי" והעביר לערפאת את תנחומי של הנשיא צ'אושסקו על הריגת שלושת מפקדי המחבלים בפשיטת צה"ל לביירות.

„אן-נהאר" הביירותי מאשר בינתיים, כי ערפאת יפגש בראשית יולי בדמשק עם ראש ממשלת ברה"מ אלכסיי קוסיגין, כיהכתוח בהגיעות להנוכת סכר הפרת. ההם הי עגיסה ראשונה בין ערפאת לבין מנהיג סובייטי בן הדרג הגבוה.

היום לווית עזרא זוסמן

הלווייתו של המשורר והמבקר הספרותי והאמנותי עזרא זוסמן, שמת אור ליום אתמול, תתקיים היום בשעה 1 אחה"צ בבית העלמין הישן בראשון-לציון. ארונו יוצב בביתו בנחלת-יהודה בשעה 11.30 והקהל יוכל לעבור על פני ארונו עד צאת הלוויה.

מברק משרד
אבה, התקבל בבית „דבר" מבר רק כדלקמן:
„על יקירנו עזרא זוסמן, המרת בית-„דבר", כבתם גם היא לפתע — מתאבל כרה זלמן שזר".
(ראה גם עמ' 3)

האזינו הערב
דידי מנוסי
מראיין את
מאיר עמית
מנכ"ל „כור"
ב„יום ששי הקצר"
גלי צה"ל
בשעה 19.05

תחרות
הצרכן הנבון
ראה באתון בעמוד 15
בדבר השבוע

התיאטרון הקאמרי
מודיע
הצגת
שעיר אחד לעזאזל
מאת נסים אלוני
שנועדה למוצ"ש 16.6
בתל-אביב
נדחית
את הכרטיסים יש להחליף למועד אחר.

אהבן אמהות עובדות תל-אביב
בודה לאשה, פינסקר 49
הרצאתו של קצין בכיר
על הנושא: מבחנן ישראל
מוצאי שבת 16.6.73
בשעה 8.30 בערב.

לרחל'ה ואורי גורדון
שפע ברכות להולדת הבת
חבריך
במשמרת הצעירה

מועצת פועלי ראשון לציון

מקיימת מחר, מוצ"ש 16.6 בשעה 8.00 בערב בבית התרבות

ערב שחרור ירושלים

הרצאה: הלל זידל — יו"ר המחלקה לקליטה בוועד הפועל וחבר הוועדה המרכזת
דברי ברכה: אלישע כהן — מזכיר מועצת הפועלים
מנחה: יברבוים מרדכי

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז

ישיבת מרכז המפלגה

תתקיים ביום ראשון, י"ז בסיון תשל"ג — 17.6.73, בשעה 16.00, באולם בית אילנותרב, רח' בלינסון 6, תל-אביב.

סדר היום:
א) דו"ח על פעולתה של הוועדה המכינה — ע"י יו"ר הוועדה החי' י. בן-אהרן.
ב) הצעת התקנון לשיטה בחירה בוועדי המפלגה למוסדות ההסתדרות — ע"י החי' י. משל.
ג) הבחירות למשמרת הצעירה.

תכנית השבוע — בית ברנר

יום ו' 15.6.73
בשעות 9.00 ו-11.00 בערב — מפגש אמנים עם הצגה „הבם אהורה בועם" מאת בן אוסבורן. בימוי יצחק נאכן. בהשתתפות: יצחק אלוני, דוריאן אריה, כרונה וו"לכרט, כירי פביאן.

שבת 16.6.73
בשעה 7.00 בערב — מועדון הסרט הטוב — „ביגביה נוסח איטליה". בימוי — פייטרו ג'רמי עם סטפניה סנדרלי.

יום א' 17.6.73
בשעה 7.00 בערב — מפגש גרעין „נוער לנוער" בשיתוף אגף החינוך בעיריית תל-אביב. בשעה 8.00 בערב — מכון אדלר — מרכז „יעוץ להורים".

יום ב' 18.6.73
בשעה 4 אחה"צ — סרט לילדים — „החרב והשושנה". בשעה 7 בערב מסיבת סיום „חוגי הורים" — פגישת הורים כחוגים באיזור המרכז. בתכנית — ברכות, הצגה „האשה האחרת" — מאת ובביצוע אביבה גלי.

יום ג' 19.6.73
בשעה 7.00 בערב — פתיחה חוג למניעת העישון — בטעם האגודה הישראלית למניעת עישון.

יום ד' 20.6.73
בשעה 4 אחה"צ — סרט לילדים — „פרח הסלע" — אגדה.

יום ה' 21.6.73
בשעה 7 בערב — קורס לבריאות, תרבות הגוף והתעמלות. חוג לאמנות הקלטע — בשעה 7 ובשעה 9.15 בערב.

★

מרכז להרבות החינוך של ההסתדרות / המחלקה לתרבות ולנוער ומועצת פועלי תל-אביב-יפו

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
מועצת פועלי ת"א-יפו / המחלקה לתרבות לנוער

הערב לילות שבת בבית ברנר 8.15

פגישה עם
הסופר אהרן אשמן
עם הופעה מחזותיו

דברי הערכה: ד"ר אדיר כהן, אוניברסיטת חיפה
פרקי קריאה: השחקנית מרים ברנשטיין-כהן
המנחה: ד"ר ברל פרימר

פיקוי בית ברנר להודיש יוני לטבצבי הצלבנים בצפון — יום חצי (15.6). לשרם א שיך — 3 ימים (21.6). טיול לצעירים (מלים ובגליל ברכה ובצפון הארץ) — יום וחצי (29.6). פרטים והרשמה בבית ברנה, הדר 7, טל. 282211.

המסודר
עזרא זוסמן
איננו

ארונו יוצב בביתו בנחלת יהודה היום, יום ששי ט"ו סיון תשל"ג — 15.6.73, בשעה 11.30 בבוקר.

בשעה 1 אחה"צ תצא הלוויה לבית-הקברות הישן בראשון-לציון.

המשפחה

בצער אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

זוסיה נמס

הלויה בכפר יהושע היום יום ששי, ט"ו סיון תשל"ג 15.6.73, בשעה 12.00 בצהריים.

המשפחה
וכפר-יהושע

אנו מודיעים בצער על פטירת

ענבל
בת שולה ועמוס לויטל

הלויה בערבה ביום ד', י"ב סיון

בית מעון חיים

במלאות חמש שנים לפטירתו של יקירנו הבחור הסופר

י. ל. גרודזינסקי ז"ל

עליה לקברו ונחיחוד עם זכרו ביום ראשון י"ז סיון (17.6.73) בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית-שאול.
מוקירי זכרו נפגשים ליד שער בית-העלמין

המשפחה

אבן יסביר לרוג'רס התנגדות ישראל להספקת פאנטומים לסעודיה

מאת חגי אשד, סופר „דבר"

שר־החוץ אבא אבן עומד לש־לוח איגרת למזכיר האמריקאי וויליאם רוג'רס בה יבהיר את עמ־דתה השלילית של ישראל נוכח ההחלטה האמריקאית למכירת מטוסי פאנטום לסעודיה ולכ־ווית. האיגרת תפרט את ההשל־כות השליליות האפשריות של משלוח מטוסי פאנטום, בהיקף לשתי הארצות הללו, שמספרם יגיע ל־60.

אם לא תצליח ישראל להביא לי־ביטול העיסקה, כפי שניתן להניח, תבקש ישראל מארה"ב הגדלת הסיוע הצבאי והאמריקאי לישראל ומכירת פריטי הציוד הנוספים ב־בהירות נחוצים יותר.

ההערכה הישראלית היא, כי משלוח מטוסי פאנטום לסעודיה ולכווית יחולל שינויים מרחיקי־לכת, קודם־כל בתוך סעודיה וכ־ווית עצמן, וגם במערך הכו־חות הכולל בין מדינות־ערב לי־בין ישראל, כיוון שמטוסים אלה יוכלו להגיע ל„מדינות העימות" מצרים, סוריה ואולי גם ירדן. הצטרפות מטוסי הפאנטום יוכ־לו להיכנס למערך הצבאי הער־בי רק בעוד שנתיים־שלוש אינה גורעת מערך הדחיפות וההסתיי־גויות הישראליות. באשר שגם להתחזקות של הצטיידות והעי־רכות הצבאיות הישראליות מס־תרע על פיתוח של כמה שנים.

ההשפעה של שינוי זה בחזי־תם הערבי האווירי תחייב את ישראל לקיים את נקודות־התצפי־ית האוויריות בשיאי ההרים בי־סיני, ביהודה והשומרון, כפי שי־הבהירו כבר כמה פעמים בפומ־בי שר־הבטחון משה דיין השיקול זה יצטרך להשפיע על עמדת יש־ראל באשר הדיון בעתיד השאלה של פעולות בשטח.

בקורות בירושלים הדגישו, כי אין הכוונה לכך שיהיה צורך ב־גבולות בשטח הזה, אלא לכך שיהיה הרבה יותר קשה תהיבה יותר בסוכן להזהר על גבולות הבטחון הקיימים.

בירושלים חוששים גם מהתו־צאות הפוליטיות, בעיקר בסעודיה, שיהיו למשלוחי הפאנטומים ול־הגברת כוחו של חיל־האוויר הס־עודי והתגברות הדרישה להפ־עלתם. בה קיצונים בסעודיה, כמ־מה לוב או כוויה, יצטרכו אף הם להשפיע על שיקולי הבטחון של ישראל בעצמם הקרוב. סיכון נוסף כרוך בכך שסעודיה לא תוכל להתחמק בעתיד מלהצטרף לעימות תוקפני נגד ישראל בי־טענה שאין ביכולתה לתרום כוח צבאי ראוי לשמו למערכה הבטי־חונה נגד ישראל. הפאנטומים שי־ברשותה יאלצו אותה להשתתף בכל מלחמה ערבית נגד ישראל בעתיד. לא כן המגע, כי נושא זה ידון בישיבת הממשלה ביום א' בהשתתפות של ראש־הממשלה גולדה מאיר.

חאפז התפטר בלחץ יריביו

ביירות, (ה. כ. וא. ס.) — ראש ממשלת לבנון נכנע אמש ללחצם של המנהיגים המוסלמים והגיש את התפ־טרותו לנשיא פראנג'יה.

בהודעה רשמית שפורסמה בביי־רות צויין, כי חאפז נועד ל־שיחה ממושכת עם הנשיא פראנ־ג'יה בשעה שש לפנות ערב הגיש לו את התפטרותו, שדינה כהתפ־טרות הממשלה כולה. בסך הכל כיהנה ממשלת חאפז 49 ימים.

חאפז מואשם זה כעשרה ימים על ידי המנהיגים המוסלמים־סונים בלבנון בהתכחשות לאינטרסים של־הם ומשום כך החרימו ביום ג' ישיבה של הפרלמנט בביירות בה אמור היה חאפז לבקש הצבעת אמון לממשלתו. תוך ני־צול הליכים, תקנוניים הצליח א חאפז להשיג את דחיית ההצבעה. כלשהם התפטרו שני שרים מוס־למים בממשלתו ומיד לאחר התת־פטרות פתח חאפז במגעים בבקשה לבצוא להם מחליפים — ללא הצליחה.

במכתב ההתפטרות שהגיש אמש לנשיא נימק חאפז את התפטרותו ב„תמרונים פוליטיים שהלכו והח־ריפו בימים האחרונים". הוא ציין במכתב כי ממשלתו יכולה היתה לזכות בהצבעת אמון בפרלמנט אך, לדבריו, „העשתי לפתוח את הרצועה יותר על המידה".

ארה"ב קוראת „להגיע להסכמה צעד אחר צעד"

מרכז או"ם, (א.פ. וע"ר). נציג ארה"ב במועצת הבטחון קרא אמש לשני הצדדים לסכ־סוך במזרח־התיכון „להגיע ל־הסכמה בדבר התקדמות צעד אחר צעד לקראת שלום".

„התקדמות יכולה להתחיל" — אמר ג'ון סקאלי „בהסכם שיכלול נסיגה ישראלית בסיני ופתיחתה מחדש של תעלת סואץ, תוך שמי־רה על המשך הפסקת־האש וכשלב ראשון בדרך להסכם סופי". סקא־לי שב והבהיר, כי ממשלת ארה"ב מוכנה לעשות כל שביכולתה כדי לעודד את שני הצדדים להתקרבות מן הסוג שהציע.

הנציג האמריקאי דחה את ה־האשמות שהושמעו במהלך הדיון עלידי נציגי חברות במועצה ה־בטחון, לפיהן תומכת, כביכול, ארה"ב ללא סייג בישראל. „ארה"ב מבקשת בכנות לקיים יחסים ידי־דותיים עם כל המדינות במזרח־התיכון" — אמר.

הוא חלק שבחים ל„מאמצי ה־כנים" של שליח או"ם גונאר יא־רינג ואף רמז על כך שארה"ב הי־תה מוכנה בעבר לסייע ליוזמות של יארינג ואף ליוזמות של „הפורום המרובע": בריטניה, צרפת, ברה"מ וארה"ב.

התקפה על מאליק

בתחילת ישיבת מועצת הבטחון אמש תקפו נציגי ישראל וארה"ב את הנשיא התורן של מועצת הב־טחון יעקב מאליק מברה"מ. הש־גריר תקוע האשים את מאליק בהצגת „פירושים חד־צדדיים" סלקטיביים ומעוותים של החלטות שהתקבלו במועצה. גם השגריר ה־אמריקאי הצביע על הצורה ש־מאליק לא התייעץ עם חברי המו־עצה לפני שהשמיע את הצהרתו.

המדובר בדברים שאמר הנציג הסובייטי בתוקף תפקידו כנשיא המועצה בתשובה לסידרת שאלות שהוגשו קודם לכן עלידי שר־החוץ המצרי מוחמד חסן אל־זיאת. זייאת שאל אם אפשר להס־כים לפרשנות יוצאת מן הכלל ב־קשר לעקרון של איסור על רכישת טריטוריות בכוח, כאשר המדובר ב„קטעי טריטוריה קטנים ונב־חרים". הנציג המצרי התכוון בני־סוח זה לדרישות ישראל לשינויים בגבולותיה, על רקע שיקולים בט־חוניים. זייאת גם שאל אם העקרון של שלמות טריטוריאלית „תקף ל־גבי כל המדינות, פרט למדינות ערב" ואם עקרון ההגדרה העצמית „תקף אצל כל האומות פרט ל־פלסטינאים". מאליק השיב בשלי־לה לכל ה„שאלות" של השר המצ־רי וציטט מיסמכים והחלטות שו־נות של או"ם כדי לבסס את תשו־בתו.

אייבי נתן מכנס ועידת שלום ב־28 ביוני

אייבי נתן הודיע אתמול על כינוס ועידת שלום מיוחדת ב„תא השלום" שעל סיפון אוני־יה ב־28 בחודש.

במהלך שידורי „קול השלום" אתמול נקראו המאזינים להת־כונן לקראת הודעה מיוחדת ב־שעה 6 בערב. אותה שעה הוד־יע אייבי נתן עצמו על ה־תכנית להפגיש כ־15 ישרא־לים, פלסטינאים וערבים ש־יגיעו לספינה מישראל, ממדי־נות ערב, ממחנות הפליטים ב־אזור ואף מכמה מדינות ב־אירופה.

בוטלה הזמנת תזמורת רשות השידור לספרד

ממשלת ספרד ביטלה לפני שבוע באופן פתאומי את ההזמנה לתז־מורת הסימפונית של רשות־השי־דור להיות אורחתה ולהופיע בפס־טיבל מוסיקה בחסות מלכותית ב־ארץ זו.

על כך נמסר אתמול במסיבת עתונאים שנערכה ב„בית סוקולוב" בתל־אביב, לרגל היכרות עם מנצ־חה הקבוע של התזמורת יורי אהר־רונוביץ, עולה חדש מברית־המוע־צות.

התזמורת קיבלה לפני כחודשיים את ההזמנה לפסטיבל בספרד. המ־זמינים קיבלו עליהם לשאת בכל הוצאות האירוח שם. אולם לפני שבוע נתקבל מברק המודיע על הוראת הממשלה הספרדית לבטל את בואה של התזמורת.

במסיבה הועלתה השערה שסי־בת הביטול נובעת מחילופי־גברי שנעשו לאחרונה בראשות הנהלת משרד־החוץ הספרדי. במסגרת ה־שינויים הללו נתמנה אישיות פרו־ערבית למנכ"ל המשרד.

בחודש 1974, תופיע התזמורת ב־שבדיה בעקבות הזמנה שנתקבלה מארץ זו. (ע)

קצין בכיר מועמד „העבודה" בראשון לציון

מאת סופר „דבר" בדרום

מועצת סניף מפלגת העבודה ב־ראשון־לציון, בחרה אמש פה־אחד בקצין בכיר יליד העיר. המועמד ל־סיים את שירותו בצה"ל, כמועמד המערך לראשות העירייה. אלישע כהן, מזכיר מועצת־הפועלים, נב־חר כמועמד לתפקיד זה לתקופה נוספת.

כזכור, נוחל המערך בבחירות ה־אחרונות לעירייה מפלה בשל פי־לוג בסניף המקומי של מפלגת העבודה, ומועמד גח"ל עו"ד ח. גיבשטיין, שיהיה מועמד גם ה־פעם, זכה בשבעה מנדטים מתוך 15. הדיון במועצת הסניף עמד בסימן התלכדות כל חלקי המפ־לגה ורצונה להחזיר לה מחדש את השלטון בעיר.

מזכיר האיגוד־המקצועי במועצת פועלי קרית־מלאכי, משה כהן־הבן, נבחר על־ידי סניף העבודה בעירה כמועמד המערך לתפקיד מזכיר מועצת־הפועלים. מזכיר ה־מועצה א. בבדילה הודיע, כי החל־יט לא להמשיך בתפקיד זה.

משאל בשווייץ אם להצטרף לאו"ם

ברן, (ע"ר). — ממשלת שווייץ הודיעה שלשום, כי יהיה צורך ל־ערוך משאל־עם, לפני שתתקבל החלטה בשאלה אם תצטרף שוויץ לאו"ם.

הצעה להסמיך ביהמ"ש העליון לדון בחוקים

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

שר המשפטים י. ש. שפירא, הביא אתמול הצעת־חוק חדשה שתאפ־שר — זו הפעם הראשונה — לערער על חוק.

לפי הצעתו, ניתן יהיה אף לש־נות תוקפו של חוק. סמכות זו תינתן לבית המשפט העליון שישב, בהרכב של 7 שופטים, כבית־משפ־ט לחוקה ואשר ידון בטענות נגד תוקפם של חוקים.

השר הביא את הצעת־החוק לדי־ון אמש במזכירות העבודה.

לנסקי נידון לשנת מאסר

מיאמי, (א.פ.). — מאיר לנ־סקי נידון אתמול על־ידי בית־משפט במיאמי ל־366 (שנה ויום) ימי מאסר בפועל באשמת התעלמות מצו שהורה לו לשוב מישראל ו־להופיע בפני בית־משפט בארה"ב.

לנסקי שוחרר בשעתו בערבות בתקופה שעניינו נדון בבית־המש־פט בארה"ב ואז נסע לישראל.

בעת שהתגורר לנסקי ב־מלון בתל־אביב, באמצע שנת 1971, הגיעה לידיו קריאה להתי־יצב בפני בית־משפט בארה"ב, ש־בירר תביעה על רקע רווחים בל־תי חוקיים וניהול קאזינו בלאס־וגאס. לנסקי לא מילא אז אחר ה־צו ונשאר בישראל. כזכור יצא לנסקי את הארץ רק כשהובהר לו שלא תותר עוד ישיבתו בישראל.

פדרמן בראש משלחת לגבון

ליברוויל, (ע"ר). — משל־חת של שמונה אנשי עסקים יש־ראליים המתמחים בענפי התיירות, המלונאות והבניה, עושה שהה ב־ליברוויל בירת גבון.

בראש המשלחת עומד יקותיאל פדרמן, שקבוצתו כבר הקימה מס־פר בניינים. לדברי חוגים ישר־אליים דן פדרמן עם שלטונות גא־בון במספר תכניות להקמת בניי־נים להשכרה בדמי שכירות נמו־כים

ארבע שנות מאסר בפועל ושנתיים מאסר על תנאי הוט־לו אתמול על יוסף בסרן ברמת גן, שהביא להידרדרותה של נע־רה בת 15 לזנות.

מפעל הפיס

בהגרלת מפעל הפיס 24/73 שהת־קיימה אתמול זכו הכרטיסים ה־באים:

בסך 150,000 ל"י זכו המספרים: 760785 222285.

בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 459526.

בסך 12,500 ל"י זכו המספרים: 538315 527551.

בסך 6,250 ל"י זכו המספרים: 629075 511644 374113 133585.

ב־1,250 ל"י זכו הכרטיסים ה־באים:

166909	102097	042683	
265668	182965	182015	179769
524190	451756	448649	378501
654562	608398	585277	538271
777580	750448	685311	677739
		798307	790150

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־08222 10856 69887 47132 44364 43579 18385 99760 80227 72381.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־00013 01862 22845 22751 16486 08097 04856 47421 29227 26360 25850 23618 57286 52359 55004 49907 48100 85158 76999 73605 72384 67134 97772 90947 87912.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־0945 2401 9390 9235 8429 6584 5713.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־0111 0177 1069 1066 0699 0593 0542 0283 4035 2915 2610 2368 1633 1394 5201 4811 4673 4535 4307 4134 7123 6287 5726 5594 5510 5240 7908 7864 7723 7672 7606 7493 9520 9382 8676 8576 8499 8010 9604.

בסך 4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־5.

דבר DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון מאנן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המשרד והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת. ד. 199, טלפונים 246251 (6 קווים).

סניפים: תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246251. ירושלים, מערכת ומנהלה, רחוב הלל 14, טלפונים: 231251־3. חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 642111־2־3.

בר־אהרן: אינני מקבל נסיון לזהות „העבודה" עם גוש חטיבתי אחד שכל השליחויות המרכזיות שייכות לו ולחבריו

„אין לבדוק השתייכות „לשעבר" בעת קביעת מועמד לתפקיד מרכזי"

„בשום פנים ואופן אי־נני מקבל נסיון לזהות את מפלגת העבודה המ־אוחדת משלוש הסיעות „לשעבר", עם גוש חטי־בתי אחד — גם שעה ש־גוש חברים זה או אחר הוא בבחינת רוב שבכו־חו שייכות לו ולחבריו כל השליחויות המרכ־זיות של התנועה" — אמר המזכיר הכללי של ההס־תדרות יצחק בן־אהרן ביום עיון ארצי למדריכי הנוער העובד שהתקיים אתמול ב„יד טבנקין" באפעל, ושנוהל והונחה ע"י משה טבנקין.

המזכ"ל הוסיף ואמר באותו נושא: „מדיניות מפלגתית כו־ללת שגם אינה חייבת להתחשב עם הסיבה „לשעבר" זו או אחרת, מה גם שבמרוצת חמש השנים שעברו מאז הקמת מפ־לגת העבודה המאוחדת מחטי־בות מפא"י, אחדות העבודה ורפ"י ל„שעבר" — נקלטו ונכנסו למפ־לגת „העבודה" רבים, ורבים מאד, שאין להם כל זהות חטי־בתית לשעבר, אלא הם הצ־טרפו למפלגת העבודה על בסיס של מצע מאוחד, הרואה להם במסגרת פוליטית ואידי־אית נאותה שיש להצטרף אליה ולפעול בתוכה".

„ומכאן" — המשיך בן־אהר־רון — „היחסיות הפרופורציו־נאלית החטיבתית — כל עוד זו קיימת — לא באה לביטוי אך ורק על פי חופש הדעה של חבר „לשעבר" בחטיבה זו או אחרת, אלא גם ע"י שיתוף — פרופורציוני כמובן — במו־סדי העשיה. השליחות והבי־צוע".

התחשבות במשקל וערך האדם

המזכ"ל הבהיר, כי חלוקה פרופורציונית של השליחויות המרכזיות בעיקר, במישורי ה־עשיה הפוגים שגם אינה יכו־לה להינתן ב־100 אחוזים „לרוב" אחד, אלא להתבסס על מצע, הניתן כנותן הגשמה ובי־צוע יוזמים לכלל הגופים המדריכים את מפלגת „העבו־דה". שכן אחרת, הסעיף, בתו־קבלת מציאות העצמתית ושלי־חויות של מה שקרוי „ליגה לאומית" — לרוב, ולאחר מכן „ליגה א" ו„ליגה ב'" — למי־עוט.

„הפרופורציונית אינה חיי־בת להיות סטאטית" — המ־שיך בן אהרון — „אלא גם מתחשבת במשקל וערך האדם, המועמד לכהן בתפקיד מרכזי זה או אחר".

„אם הצבת השליחויות והצ־ביה בנויה על החרמת „המי־עוט" — הזהיר בן־אהרון — „זה יהיה גם סוף האיחוד. יהא זה נסיון שדמצח לעשות את „העבודה" עם רוב מסויים. שכן דמוקרטיה בנויה על בלמים „לרוב" ושמירת זכויות „המי־עוט" — אחרת מהפכת הדמו־קרטיה לעריצות, ויש להבטיח את המיעוט מעריצותו של ה־רוב" — אמר בן־אהרון.

המחבלים בניקוסיה הכינו 80 ק"ג דינאמיט לתקיפות

ניקוסיה, (ע"ר וע"ר). — פצצות המכילות למעלה מ־80 ק"ג דינאמיט הוכנו על־ידי המחבלים, לצורך ההת־קפה שערכו ב־9 באפריל על ביתו של השגריר הישראלי בניקוסיה ועל מטוס ישרא־לי בנמל התעופה של העיר — מסר אתמול מומחה מש־טרתי לענייני חומר נפץ, ש־בא להעיד בבית המשפט.

המומחה ציין, כי כל הפצצות הורכבו עלידי אותו אדם „שהיה חסר כל ידע על חומרי נפץ". תת המפקח לואיזוס האנגילידס הוסיף: „איש זה היה חובבן מוחלט". האנגילידס ציין, כי ה־פצצה שהתפוצצה בביתו של ה־שגריר הכילה חומר נפץ במשקל כ־20 ק"ג. במכונית של המחבלים נמצאה פצצה שלא התפוצצה, ש־הכילה 22 ק"ג מקלות דינאמיט. מקלות הדינאמיט היו מתוצרת אוסטרית. במכונית התגלו גם רי־מוני יד מתוצרת ברה"מ וכמה ק־פסות סיגריות, שהכילו חומר נפץ, נפצים וציוד אחר.

תושבת יוונית־קפריסאית, הלני פאנאיוטו, אמרה — בעדותה כי ישבה בבית המלאכה שלה מול ביתו של השגריר, כאשר הבחינה במכונית שהגיעה למקום עם ש־לושה אנשים. השלושה הלכו לב־ית באש והיא ראתה שהשומר הקפריסאי נפל ממשבו בכניסה לבנין.

„האנשים המשיכו לירות, ואי־מרהי לבוחי להסתתר בחדרי ה־נוחיות" — סיפרה העדה. היא מסרה לבית המשפט כי נזק ב־סכום של 600 לי"ש נגרם לי־בית־המלאכה שלה בעקבות ההת־פוצצות. כשנשאלה אם היא מסו־גלת לזהות מישהו מהתוקפים, הי־שיבה: „פחדתי יותר על המידה כדי לא אוכל לזהות איש".

דברי העדות שלה עוררו מחאה מהמחבלים. אחד מהם שאל בער־בית: „מה סכום הכסף שהיא מ־קבלת מממשלת ישראל?" המחבל צלי פאדל אל גורי ש־אל: „האם ראתה אותנו יורים ב־רחוב כולו, או שכיוונו את האש שלנו רק לעבר הבית?"

העדה השיבה, כי המחבלים ירו רק בכיוון ביתו של השגריר.

עדים אחרים תיארו מה שהת־רחש בנמל התעופה, כאשר מכו־נית מדגם „הדובר" שנשכרה עלידי המחבלים ניסתה לפרוץ את שער האספקה בנמל־התעופה. המכונית הצליחה לפרוץ את הש־ער. השומר הביטחוני אנדריאס כר־כולוס תיאר לבית המשפט את ה־מאבק שניהל עם שני גברים ש־קפצו מהמכונית.

המשפט יימשך מחר.

סירחאן הורשע באיום על חיי גולדה מאיר

לוס־אנג'לס, (ע"י). — שי־ריף סירחאן, בן 39, אחיו של מי שהורשע ברצח הסנאטור רוברט קנדי, נמצא שלשום אשם בשי־גור מכתב בו איים לרצוח את ראש הממשלה גולדה מאיר.

גזר־הדין יינתן ב־2 ביולי וסיר־חאן צפוי לעונש מאקסימאלי של 20 שנות מאסר.

סירחאן הועמד לדין, לאחר ש־שלח ב־2 בינואר לשר החוץ ה־אמריקאי ויליאם רוג'רס מכתב בן שלושה עמודים ובו כתב כי „גול־דה מאיר, לידת רוסיה, תיהרג ב־ירייה ב־1 למארס. הגב' מאיר ער־כה ביקור רשמי בן שבועיים ב־ארה"ב בסוף חודש פברואר, וב־תחילת חודש מארס.

המכתב, שהיה חתום בכתובת „הארגון לשחרור פלסטין", זוהה כמכתב שנכתב עלידי סירחאן, ב־צורת טביעת אצבעות שנמצאו על הנייר ודוגמאות של כתב יד, ש־הובאו על ידי מומחים של הפ־בי.אי.

חברת העובדים

הזרוע המשקית של הסתדרות העובדים הכללית

בקרו בביתן חברת העובדים

תצוגה אורקולית של חברה ומשק לראשונה בישראל - בתערוכת הכ'ה

כור • תיעוש • תעשיה קיבוצית • תעשיה אזורית • סולל בונה • שיכון עובדים • בנק הפועלים • גמול־השקעות • הסנה • המשביר המרכזי • המשביר לצרכן • קואופרציה צרכנית • יכין חקל • תנובה • אלדא • מרכז הקואופרציה • הארגז • אגד • דן • ארקיע • הסתור • החברה לפיתוח מלונאות • אמות־השקעות • דבר • מפעלי תרבות וחנוך • עם עובד • קופת חולים • קרנות פנסיה של ההסתדרות

סאדאת ביקר בחשאי בסוריה

קאהיר, (יופ"י וע"ר). — ה־נשיא סאדאת חזר אתמול לקאהיר בתום ביקור חשאי בן יומיים בדמשק במהלכו ניהל שיחות עם נשיא סוריה חאפז אסאד. — כך אתמול דובר ממשלה מצרים.

סאדאת נועד בשהותו בדמשק מספר פעמים עם אסאד. הדובר הוסיף, כי סאדאת ביקר בסוריה בדרכו חזרה מביקור בטריפולי שבלוב.

כן אמר הדובר, כי אסאד וסא־דאת „סקרו את המצב הערבי ואת המצב במזרח התיכון מזויות שו־נות. הם גם סקרו את המצב המתוח בלבנון".

לבנון החזירה שגרירה מלוב

ביירות, (יופ"י וע"ר). — לבנון קראה לשגרירה בטריפולי, כיהמד כוולה, לחזור להתייעצות בעקבות הנאום שהשמיע השבוע נשיא לוב קדאפי.

בנאומו האשים קדאפי את של־טונות לבנון בנסיון לחסל את תנועת המחבלים. הוא גם אמר כי המוסלמים בלבנון זוכים ליחס כל „אזרחים ממדרגה שלישית".

קודם לכן מתחו מספר עתונאים מוסלמיים לבנוניים ידועים בקורת חריפה על נאומו של קדאפי. בין היתר אמר ראש ממשלת לבנון לשעבר רשיד כראמה, כי המוסל־מים בלבנון נהנים מזכויות שוות לאחיהם הנוצרים.

המפלגה הקומוניסטית ה־איטלקית הודיעה אתמול, כי אי־רחה במשך שבוע ימים משלחת בשם מפלגת הבעת' העיראקית — מודיע סופר „דבר" באיטליה ג'וליו דרונר.

ברז'נייב: לא אנצל ווטרגייט

מוסקבה, (ה. ס.). — מזכיר המפלגה הקומוניסטית הסו־בייטית ליאוניד ברז'נייב הבהיר אמש, כי אינו יוצא לארה"ב מתוך כוונה להפ־עיל לחץ על הנשיא ניקסון על רקע ה„מתיחויות" בהן עומד הנשיא בהקשר פרשת ווטרגייט.

ברז'נייב נפגש אתמול עם קבו־צה של עתונאים אמריקאים וענה לשאלותיהם במשך למעלה משלוש שעות. היתה זו הפעם הראשונה שהמנהיג הסובייטי מכנס פגישה שכזו מאז הוא מכהן בכהונה הבכירה.

„מעולם לא עלה בדעתי שה־נשיא ניקסון איבד מהשפעתו כתוצאה מאירועי ווטרגייט" — אמר ברז'נייב. „אין בכוונתי לעשות כל שימוש בדעה בעניין המיוחדות, כביכול, שיש הם, שהנשיא ניקסון נתון בהן. „אינני יוצא לארה"ב כדי מקח עם הנשיא ניקסון. אנו כוונים לקיים מו"מ ואני שהשיחות יתנהלו באווירה אכן על רקע שיפור היחסים מתמיד בין שתי המדינות".

ברז'נייב כינה את פרשת ווטרגייט „עניין אמריקאי פנימי" הקי התריס כנגד העתונאים האמריקאים: „אינו זכות להתערב בעניין הזה".

מגרודר: מיצ'ל אישר הציתות

תביעה משפטית נגד קיסינג'ר

וואשינגטון, (ע"ר, יופ"י וע"ר). — ג'ב סטיוארט מגרו־דר, מראשי העדים בועדת הסנאט החוקרת בפרשת ווטרגייט, אמר אתמול, כי שר המשפטים לשעבר ג'ון מיצ'ל אישר את הציתות במטה המפלגה הדמוקרטית לפני שנה.

בקיימו את הבטחתו „לנקוב בשמות", מסר המ־עבר של הבית הלבן (שה־ בנהל הועדה שפעלה לבחי־רת ניקסון מחדש) עזרה של שמו־דים לשעבר, שלדבריו נטלו בחיפוי בפרשת ווטרגייט, על אחריותו־הוא בפרשה. הוא אמר, כי אשם ב„שגיאות", אך ציין כי עד כמה שי־ לא היתה לנשיא ניקסון מוקדמת כלשהי על הפרשה.

מגרודר, אמר בועדה כי היתה קיימת תכנית של דולאר, שהועלתה עלידי לידי, ושבמסגרתה נריכים השתמש בנערות־טלפון ביא ענגה במיאמי — עיר ש־ רכה ועידת המפלגה הדמו — כדי להשיג אינפורמציה.

לדבריו, גם הציע לידי מנהיגים קיצוניים, שעלול לעמוד בראש הפגנות בועי־דה הרפובליקאית, ולהחזיק סיקו עד אחרי הועידה. זו נדחתה, אולם מיצ'ל לאחר מכן תכנית מצומצמת שכללה ציתות לשיחות טל־לום במטה המפלגה הדמו־ מטה הועידה הדמוקרטית המטה של מי שעשוי ה־ בחור כמועמד הדמוקרטים אות הסנטור ג'ורג' מקג־

מיצ'ל, שהורשע בנין הקשר לתרומה חשאית אלף דולאר לקרנות הבחי־ ניקסון, הודה כבר, כי בשלוש פגישות שבהן דנו עות לריגול פוליטי, אך כי אישר תכניות אלה. „ניקסון לא ידע כן"

מגרודר נחשב לאחד ה„כוכבים" המופיעים בפני הסנאט, וקיבל חסינות מפני העמדה למשפט על עדותו זו.

אף על פי כן קיימת סכנה שהוא יועמד לבסוף לדין, אם התביעה תשיג ממקורות עצמאיות על פעילותו בה שערוריית ווטרגייט.

תביעה נגד קיסינג'ר

אחד מעוזריו לשעבר של קיסינג'ר, מורטון הלפרין, הגיש אתמול בהליכים משפטיים נגד הממונה שלו בעבר, שהתקין מכשירי ציתות בטלפון שלו.

הלפרין, הדורש תשלום ... ים, מאשים את קיסינג'ר שהוליך באביב 1969 עוזרי הבית הלבן ליכבן, לפקח על שיחות של אחרים מעובדי המועצה לבטחון לאומי. לרבות זה שיחות הטלפון שלו הוקלטו בתקופה שבין 8 ל־25 ולדבריו ביקש קיסינג'ר ממנהל הפ. בי. אי. לשעבר הובר לטפל בהאזנה לשי־

לארה"ב הובהר שרוצחי חארטום יובאו למשפט

וואשינגטון, (א. פ.). — דובר משרד החוץ האמרי־קאי אישר אמש, כי לארה"ב הובהר ששמונת אנשי „ספ־טמבר השחור" שהשתלטו על השגרירות בחארטום לפ־ני חדשיים — יובאו למשפט בשבוע הבא.

דובר המשרד ג'ון קינג אמר, כי לדיפלומטים האמריקאים בחאר־טום נמסר כי הנאשמים יואשמו ברצח, באחזקה בלתי חוקית של כלי נשק ובפריצה בלתי חוקית לבית השגרירות. בתשובה לשאלה אמר הדובר, כי עד כמה שהובהר לארה"ב, צפוי לנאשמים, אם יור־שעו, גזר דין מוות.

התאחדות עורכי הדין הסודאנית הודיעה אתמול כי 22 פרקליטים סודאניים יגנו על חברי „ספטמבר השחור". יו"ר התאחדות עורכי הדין אמר אתמול כי מספר רב של עורכי דין הציעו עצמם ללמד סניגוריה על המחבלים.

נמסר, כי המחבלים יופיעו מחר בפני שופט לצורך חקירה מוק־דמת. בה ייקבע אם יוטלו נגדם האשמות או שאין בסיס להעמדתם למשפט.

נאט"ו: יש להמשיך במאמצים הגנתיים

קופנהאגן, (ע"ר, יופ"י ו־ע"י). — שרי החוץ של מדי־נות נאט"ו שבו ואישרו את־מול, באוזרת, את הצו־רך להמשיך במאמצים ההג־נתיים של הברית האטלאנ־טית, לקראת המגעים בין מז־רח למערב.

נושא זה הובלט בדברי השרים שנאמו אתמול בישיבת הפתיחה של מועצת נאט"ו.

שר החוץ האמריקאי ויליאם רו־ג'רס הזהיר מפני מה שכינה „שאננות של רגיעה", בשעה שהברית מתקרבת לוועידה לבטחון האירו־פי ולמו"מ על צמצום הכוחות במרכז אירופה.

שר החוץ הבריטי סר אלק דאג־לס יום, אמר, כי הברית המער־בית חייבת להמשיך ולרכוב על „הסוסים התאומים של רגיעה ו־בטחון". הברית חייבת להבטיח, כי מאזן הכוח בין מזרח ומערב לא יעורער באף שלב אחד בשיחות הקרובות על צמצום הכוחות, — אמר סר אלק.

גם שר החוץ הצרפתי מישל ז'ו־בר, אמר, כי אל לה לנאט"ו ל־הזניח את מאמציה ההגנתיים, וכי נוכחותם של כוחות אמריקאיים ב־אירופה מוסיפה להוות „גורם ב־סיסי בבטחונה".

מחשש לצרות

(המשך מעמ' 1)

בארה"ב וצעד זה התפרש כסיוע למערכת הבחירות של הנשיא ניק־סון.

המקורות אמרו, כי ההגירה ה־יהודית הסתכמה עד כה השנה ב־ממוצע של 2,500 איש לחודש — בקצב מקביל לזה של אשתקד.

מקורות יהודיים מסרו, כי שבעה מדענים יהודים במוסקוה שפתחו ביום א' בערב בשביתת רעב ב־מחאה על סירוב השלטונות להתיר להם לעלות — עדיין שובתים. הם הוסיפו, כי כחמישה יהודים ב־מינסק מתכננים שביתת רעב בעת ביקורו של ברז'נייב בארה"ב.

שביתת רעב בירושלים

כ־50 מרצים ופרופסורים של ה־אוניברסיטה העברית בירושלים, קיימו אתמול שביתת רעב לאות הזדהות והצטרפות אל המדענים היהודים במוסקבה, השובתים שב־זה כשבוע ימים במאבקם לזכות יציאה מברית־המועצות.

בין השובתים, רקטור האוניבר־סיטה העברית פרופ' מ. רבין ורא־שי הפקולטות השונות, וכן מרצים־עולים מברית־המועצות, שנקלטו באוניברסיטה העברית.

הסתדרות הסטודנטים של האו־ניברסיטה העברית שלחה מכתב עידוד והשתתפות במעשה שביתת הרעב של הסגל האקדמי.

שובתי הרעב חתמו על גילוי־דעת שבו נאמר בין־השאר: „אנו שובתים היום רעב באוניברסיטה העברית בירושלים לאות הזדהות עם המדענים היהודים השובתים רעב זה כמה ימים במוסקבה לאחר שהגיעו לייאוש עקב סירובים חוזרים ונשנים להתיר את עלייתם. סירובים המלווים בהתעללו־יות, פיטורים, מהצבעות, ביזוים שרירותיים לצבא ומעצרים". בגלוי־הדעת מציינים השובתים את מאמצי האדמיניסטרציה האמריקאית לפ־על למען יהודי ברית־המועצות, ביחוד נוכח ביקורו של ברז'נייב בארצות־הברית, ומוחים עם מא־בקרב רבים מחברי, מקילים וקור־בין זה.

שלוש שנים למשפטי לנינגראד

במלאות שלוש שנים למשפטי לנינגראד הראשונים של פעילי ה־עליה בברה"מ, נערכה אתמול ב־ערב עצרת, בה השתתפו אסירי ציון שהשתחררו לאחרונה מוסקבה, וקרוביהם של ה־כלואים במחנות. העצרת באולם „בני־ברית" בתל־ יוזמת המועצה הציבורית ל־ די ברה"מ ועד התיאום ל־ העליה מברה"מ, ב קהל רב.

במהלך העצרת נערך מרק אבידר־ציון עלידי ומושבים בארץ.

אבידר־ציון, שעלה אר־ לאחרונה: אלכסנדר גל־ קירוגר, לילה אגמבון סיפרו על קורות מאסר, קם לעליה לישראל.

בפני הנוכחים הוקרנו תמונותיהם של אסירי־ציון עדיין במחנות־הכפיה בב־ גי המשפחות קראו מכ־ נשלחו מהאסירים.

העצרת נסתיימה בקרי־ של אדוארד קוזניצוב, 15 שנות מאסר, לאחר המוות שהוטל עליו לרא־ תק, וכן מדבריה של א־ סילבה זלמנסון, בעת מ־

אברהם בן מונה למנ נמל אשד

מליאת רשות הנמלים ישיבתה אמש את מנכ"ל הרשות ומינתה (מ"ל) א. בוצר כמנהל דוד במקומו של מ. בו להתקלמות בתה"ל, תוק מיום 1 ביולי שנה זו אישור שר־התחבורה. שות הביעה מלוא הער ברגר עם סיום תפקיד הקודם סטירותו והרבה קפיים המיוחדים שבפני

כן הובעה מלוא ההער הניהול שגילה ותרומתו בהפעלת נמל אשדוד ובי

במהלך הדיון סקר א. כ"ל הרשות את עבודת בנמלים והזאת בכל תוקף נות חברות „נשר" להטיל הנמלים את האחריות לנ מלט. מהסוף שלא הבר אחראיה לו.

בתחום השביתות: ניתוק מגע

הרדיו והטלוויזיה ישארו משותקים לפחות עד מחרתיים; יועץ הנשיא קורא לחדש השידורים בערבית. – הרופאים לא נענו להצעת שם טוב לחדש המו"מ; לא היתה שביתת חולים

מאת סופר „דבר" בירושלים

המו"מ לחיסול שביתת העובדים העתונאים ברשות השידור, הגיע אתמול למבוי סתום לאחר שסגן שר־האוצר הבהיר לנציגי האיגוד הארצי של העתונאים, כי הממשלה לא תוותר בשום פנים תשלום תוספת שכר בשיעור שמעל 35 ל"י ולאחר שרשות השידור השיבה עדיין על הצעות העובדים לסיום השביתה. לפי זה תימשך היום השבתת שידורי הרדיו והטלוויזיה וקרוב לוודאי שעד יום א' לא יחול כל שינוי במצב.

הפגישה עם שר־האוצר היתה אתמול בבוקר במלון „הילטון" בת"א. שר־האוצר הדגיש באזני יו"ר האיגוד הארצי של עתונאי ישראל פרנצה, ויו"ר אגודת העתונאים בירושלים דניאל בלוך — כי אין באפשרותו להרגע מעל לתוספת שסולמה למהנדסים. השר אמר כי הדיונים על סולם תפקודים יתנהלו לקראת סוף השנה אחרי חתימת הסכמי השכר החדשים.

במשך כל שעות היום המשיך הממונה הראשי על יחסי העבודה צבן בן־ישראל במגעיו עם הצדדים בנפרד והוא הגיע לידי מסקנה, שעדיין לא הבשילו התנאים להסכם. לכן הודיע על דחיית ישיבת התיווך שנועדה להתקיים אמש וכן, כי ימשיך במגעים עם הצדדים.

הותר לעובדי „גלי־צה"ל" להמשיך בעבודתם

בעקבות פנייתו של שר־הבטחון, החליט מטה השביתה להתיר לעתונאים האזרחים המועסקים בעבודה מלאה ב„גלי־צה"ל" להמשיך בעבודתם, בתנאי שלא תוטל עליהם עריכה והנחייה של תכניות של עתונאים המועסקים חלקית, או עריכת תוכניות מיוחדות. עתונאים אלה לא ישתתפו בתכניות „גלי־צה"ל" כל עוד נמשכת השביתה ברשות השידור.

דרישה לחידוש השידורים בערבית

יועץ נשיא המדינה לעניינים ערביים וחבר מליאת רשות השידור כאמל מנצור, שיגר אתמול בצהריים מברק ליו"ר מליאת הרשות ד"ר ואלטר איתן, וביקש ממנו שיתערב מיד לחידוש השידורים בשפה הערבית. אם הדבר לא יעלה בידו, מבקש מנצור לכנס את מליאת הרשות לישיבה דחופה.

במברקו מציין מנצור, כי זוהי הפעם הראשונה מאז קום המדינה שבמסגרת שביתת עובדי הרדיו והטלוויזיה מושבתים השידורים הערביים, וכי השתקת קולה של ישראל בשפה הערבית מהווה נזק מדיני חמור. (ע)

ידונו בתביעות המנהליים

נציגי הנהלת רשות־השידור וועד עובדי המינהל ברשות, הוזמנו לישיבה המתוכננת לאיגוד מקצועי ביום ג' הקרוב, בקשר לתביעות שהגישו העובדים להנהלה.

במברק ששיגר אמש חבר המחלקה לאיגוד־מקצועי א. הצרוני אל הנהלת הרשות וועד עובדי המינהל, נדרשו העובדים לעכב עד לקיום הדיון, כל פעולה שתפריע לעבודה התקינה.

שביתת הרופאים — ליומה התשיעי

שביתת הרופאים נכנסת היום ליומה התשיעי, וכל הנסיונות שנעשו עד כה לא הביאו לסיום או לקידום סיומה של השביתה.

לאחר שהנסיון לסיים את המשא והמתן בין המעסיקים והרופאים „פוצץ" אור ליום אתמול, והרופאים הודיעו כי אין מקום למשא־ומתן, עשה שר־הבריאות ו. שם־טוב נסיון נוסף כדי לשבור את הקפאון שנוצר, והודיע כי הוא מוכן לחדש את המו"מ עם הרופאים בכל עת ובכל מקום על בסיס של החלטת הממשלה, דהיינו תוספת כוללת של 45.6 אחוז. לפנייתו זו של השר אל יו"ר ההסתדרות הרפואית ד"ר ר. ישי, לא נתקבלה כל תשובה. נראה, כי הרופאים מתבצרים מאחורי עמדתם ואינם מוכנים להודות שאין הם מקבלים עליהם את החלטות הממשלה.

בקשר לידיעה שפורסמה אתמול באחד מעתוני הערב, כי חולים במחלות עיניים ובנוירו־כירורגיה הכריזו שביתת־רעב, אמר לי אמש מנהל בית־החולים בת"א א. הראל, כי לא היה לה כל יסוד. הידיעה שפורסמה, הוסיף, גם העמידה באור לא־נכון את המאמץ הגדול אשר נעשה ע"י ציבור הרופאים, היושבים עתה תחת לחץ גובר של חולים, המגיעים במצב קשה לבית החולים.

יו"ר קופת־חולים א. ידלין, שעמד להשתתף הבוקר ב־8 באסיפת רופאי בית החולים „בילינסון", לפי הזמנת יו"ר ועד רופאי בית־החולים, אסיפה שנערכה במעמד מספר רופאים ועתונאים ביום ד' לאחר חצות, עם התפוצצות המו"מ — לא השתתף בה מכיון שהרופאים החליטו לקיים „אסיפה־סגורה".

טכנאי הרנטגן מאיימים בשביתה בראשית החודש הבא

ארגון טכנאי הרנטגן, עומד להכריז על שביתה כללית ב־1 ליולי, אם לא תושגנה עד לתאריך זה תוצאות חיוביות ומשמעותיות להסכם העבודה עם המעסיקים. יו"ר ארגון טכנאי הרנטגן, אמר לסופר „דבר", כי לאחר מו"מ מייגע במשך חודשים בינם לבין המעסיקים, טרם הגיעו לסיכום חיובי.

לאחר הפגישה האחרונה עם המעסיקים, שנערכה ב־11.6.73 שהסתיימה ללא־תוצאות וללא קביעת מועד להמשך המו"מ, ולאור העמדה הנוקשה של המעסיקים, החליטה המועצה הארצית של ארגון טכנאי הרנטגן בישיבתה שלשום לחדש את הודעתם על סיכסוך עבודה. הודעה ברוח זו נשלחה לכל הנוגעים בדבר.

האחיות מאיימות לפרוש מהסתדרות האחיות

כינוס האחיות ומועצת הועד הארצי של בתי־החולים הממשלתיים, שנערך אתמול בבית־החולים „הלל־יפה" בחדרה, החליט לאמץ את תביעות הועד הארצי של בתי־החולים הממשלתיים, ארגון עובדי קופת־חולים ועובדי בתי־חולים עירוניים־ממשלתיים — להשוואה והצמדה של שכר האחיות לבוגרנטים, כולל תוספת־ותק וקיצור יום העבודה.

במידה ותביעות אלה לא תיענינה בחיוב, הסמיך הכינוס את הוועדים הארציים להכריז על פרישה מהסתדרות האחיות והאחים.

הסתדרות האחיות והאחים, אשר היא הגוף המוסמך היציג, יצאה בקריאה להתלכד סביבה לקראת המאבקים המקצועיים שעוד נכונו. זאת נאמר בישיבה שנתקיימה אתמול, לדיון על שיבוץ האחיות בטבלת השכר החדשה לשנים 1972־3.

כל חברי המזכירות הביעו דעתם, כי הספקות שהתעוררו בקרב קבוצות של אחיות באשר להשגי הסכם השכר החדש, נובעים מחוסר מידע מספיק על פרטי ההסכם.

נדחתה שביתת עובדי מינהל ומשק בבתי־החולים הממשלתיים

שביתת עובדי מינהל ומשק בבתי־החולים הממשלתיים, שעמדה לפרוץ ביום א' הבא, נדחתה. על כך החליט הועד הארצי של בתי־החולים הממשלתיים, שנענה בכך לפניית הסתדרות עובדי המדינה משלשום. כן החליט הועד הארצי לקרוא לישיבת המועצה הארצית, שתתכנס ביום ב' הבא בבית־החולים „תל־השומר" לשם קביעת סדרי השביתה — אם תפרוץ בכל־זאת.

עובדי בתי־החולים הממשלתיים תובעים עתה הגדלת התוספת של 75 ל"י לחודש, שקיבלו בשעתו, ל־100 ל"י; חינוך תיכון מלא על חשבון המעביד; השתתפות המעביד באחזקת ילדים בגני־ילדים בשיעור של 100 ל"י לחודש.

אלמוגי מציע ועדה משותפת לממשלה ולהסתדרות לטיפול בגל השביתות

מאת דוד ליטאי, סופר הכלכלי של „דבר"

תכנית אד־הוק לטיפול בסכסוכי העבודה באם יחריף המצב בשטח יחסי העבודה בימים הקרובים, עומד להגיש שר־העבודה יוסף אלמוגי לממשלה. מגמת הצעותיו של אלמוגי הן לאפשר חידוש העבודה הסדירה בשירותים השונים, תוך בירור תוך זמן קצר של התביעות שהועלו על־ידי ארגוני העובדים.

בשיחה עם סופר „דבר", הטעים אתמול אלמוגי שיציע את תכניתו באם לא יצליחו המאמצים הנעשים כיום כדי לחסל את סכסוכי העבודה. תכניתו היא בת שלושה סעיפים:

● מפסיקים מיד כל האמצעים של שביתה או סנקציות וחוזרים לעבודה תקינה;

● תוקם מיד נציגות משותפת (ועדה עליונה) של הממשלה וההסתדרות שביזה תהיה הסמכות העליונה להכריע בכל תביעה של ארגוני העובדים;

● נציגות זו תתחיל מיד בעבודתה ותסיים תוך זמן קצוב את עבודתה ותחל להתקיים.

אלמוגי הוסיף, שבדיוני הנציגות המשותפת הכרחי לשתף את נציגי ארגוני העובדים שהציגו את התביעות, על־מנת שיטלו חלק בבירורים.

מצב די מתוח

שר־העבודה ציין, שבמשרדו מצויות כרגע הודעות על סכסוכי עבודה קיימים וכן הודעות על איומי שביתות המקיפים יותר מ־100,000 עובדים. הוא מניח, שחלק מהודעות האיום לא יתממשו. אף־על־פי־כן, סבור אלמוגי שהמצב ביחסי העבודה הוא די מתוח.

לשאלת סופר „דבר", אם אין מקום לבצע תכניתו באמצעות חוק אד־הוק, השיב אלמוגי שעמדתו היא בהחלט שלילית לגבי חקיקה. הוא יביא הצעתו זו להחלטת הממשלה, אשר תפנה לנציגי העובדים לקבלה ולשתף פעולה. אלמוגי מקווה שבדרך זו ניתן יהיה למנוע החרפה נוספת בסכסוכי עבודה ד"ל „אתר" את הסכסוכים החדשים.

„חסרים נתונים חיוניים" לחקירת אסון הטופולב

מוסקוה, (א.פ.). — אלכסיי טופולב, העומד בראש צוות התכנון והייצור של מטוס הנוסעים הסובייטי העל־קולי „טופולב 144", אמר אתמול, כי התרסקות המטוס בסלון האווירי של פאריס לפני 10 ימים לא תעכב את השלמת תכנית הפיתוח של המטוס.

טופולב אמר, כי התכנית להכניס את המטוס לשירות סדיר בסוף 1974 או ב־1975 — בעינה עומדת. דברי טופולב נמסרו אתמול על־ידי המשרד האווירונאי של סוכנות הידיעות הרשמית „טאס". הוא אמר גם, כי בחקירת הוועדה הצרפתית־סובייטית הבודקת נסיבות האסון „חסרים נתונים חיוניים".

סט"א מווינה: שמועות על תקיפת עולים

וינה, (סט"א). — מקורות משטרתיים בוינה העלו את ההשערה שההתפוצצות שארעה שלשום והבה נהרג לפחות אדם אחד, כוונה לעבר מכוניות בה נסעו יהודים שבאו מבריה"מ בדרכם לישראל.

הפצצה התפוצצה ביום ד' בשעות הבוקר המוקדמות ב„אוטובאן" הדרומי, כמה דקות לאחר שבמקום עברה מכונית ובה יהודים מבריה"מ.

קציני משטרה גילו שרידי גופה אחת. ואולם לדברי הקצינים יתכן שיותר מאדם אחד נהרג.

היהודים שנסעו במיניבוס היו בדרכם לטירת שנאו. המשמש כמחנה מעבר ליהודים סובייטיים בדרכם לישראל. שר אמרו המקורות, כי במשטרה הועלו שלושה גירסות בקשר עם התפוצצות: „התאבדות, רצח על רקע מלחמת כנופיות, או התקפה על מכונית היהודים".

סופר „דבר" לענייני עליה א. כנרתי מוסר: בשיחה לפני חצות אמש שקיים יהודה דומיניץ, סגן מנהל המחלקה לעליה וקליטה של הסוכנות עם משרד הסוכנות בוינה נאמר לו, כי אין הוכחות שהידיעות היו מכוונות אל העולים שהוסעו לשנאו.

בשיחה מוינה נאמר לדומיניץ, כי על המקרה התפרסם אתמול בהבלטה בעתוני וינה „אך לא מתקבל על הדעת שהכוונה היתה לפגוע בעולים".

דומיניץ אמר, כי לא שוררת שום פניקה או כתיחות במעון שבאו לרגל המקרה, וכי מצב הרוח של העולים שם הוא ללא כל פחד. הוא ציין, כי השלטונות האוסטריים ממשיכים בקיום אמצעי הבטחון על מעון שנאו ועל הסעת קבוצות העולים בעיר.

תושב חברון קיבל צע"ת נגד שר־הבטחון

תושב חברון המוחזק, כי היה גימשיל הצבאי מחזיק בבנין הי־מייך לו שלא־כחוק, השיג אתמול בבית־המשפט הגבוה לצדק צו על־תנאי נגד שר־הבטחון, נגד מפקד איזור יהודה ושומרון ונגד הממונה על הבנקים.

הצוהר טוען, כי מפקד אזור יהודה ושומרון והממונה על הבנקים, תפסו את הבנין שלא־כחוק למרות שאין הוא נכס של הבנק. הוא מציין, כי בסוף 1971 שילבו לו סכום של 1000 דינרים ירדניים התחייבותו על מיסמכים בשפה העברית שאינם מובנים לו. ומאז, למרות שדרש מהם לפנות את הבניין, לא נענו לו.

מפקד אזור יהודה ושומרון את הממונה על הבנקים להיות אחראי על הבנקים באזור, וזה ציווה על קניית כל נכסי הבנקים באיזור הגדה המערבית. בין הבנקים נכלל גם בנק „אנטרא בע"מ", וכל נכסיו נקנו ע"י הממונה על הבנקים.

בהתאם לצו, על המשיבים לנמק תוך 30 יום מדוע לא יפנו את הבנין ומדוע לא ישלמו דמי־שימוש תמורת החזקתו.

העותר, חסן אבו־רינה, שהוא „גהל עזבון, מציין בעתירה, כי ב־1959 השכיר בנין בחברון לבנק „אנטרא בע"מ". כחצי שנה לפני מלחמת ששת הימים חדל הבנק מלפעול עקב קשיים כספיים והוא הפסיק את שכירות הבנין. אחר מלחמת ששת הימים מינה

בעתירה נאמר, כי עקב התפוסה הבלתי־חוקית של הבניין נגרם לעותר נזק כספי ניכר, ועל המשיבים לסלק ידם ממנו. (ע)

סג"מ עמית יחיאלי הובא למנוחות

בן־משנה עמית יחיאלי בן 2 מקיבוץ ברעם, שנפל בקרב עם מחבלים בגבול לבנון, הובא אתמול אחרי־הצהריים ל־מנוחות במעמד צבאי מלא בבית־העלמין של הקיבוץ.

משמר צה"ל צמד ליד ארונו שהונח על כן בבית התרבות של ברעם. בני המשפחה, מפקדי נח"ל ופיקוד הצפון, חברי הקיבוץ, משלחת מטעם מזכירות הקיבוץ הארצי, משלחות מישובי הסביבה, חבריו לנשק ולמחזור ומוקירי הנח"ל מכל חלקי הארץ, חלקו לו כבוד אחרון.

מסע ההלוויה יצא בשעה 3 אחר הצהריים לבית־העלמין, כשקהל של למעלה מ־1000 איש מישובי מרום־הגליל, לרבות משלחות מכפרי המיעוטים חורפש וגוש־חלב, כלווים אותו בדרכו האחרונה.

ליד הקבר נאמרו פרקי תהילים ספר על הרב הפיקודי. מפקד חילה על גם את יהודו של עמית פקודיו, שהיה להם אח ורע, בציינו כי היחסים ביניהם היו פשוטים ואצילים.

מזכיר קיבוץ ברעם אלי ברוך, בר בדברי הספד: „בבית־התינוקות ועד קורס־הקצינים היית הראשון והבכור בבני ברעם. עמית יקר שלנו, אינני יודע מה מוה, אינני יודע אם יש לנו משמעות, אך אנו חיים כדי להיות היום בריתנים עם האמונה הזאת. בחייך קרבת אותנו לסלעיה, ובמותך כבלת אותנו לרגבייה".

לאחר סתימת הגולל הונחו זרים מטעם פיקוד הצפון, מפקדת חיל, ישובי הסביבה, קיבוצים ונכבים והקיבוץ הארצי. כיתת חי"ל ירתה שלושה מטחי־אש.

מפקד הגדוד אל"מ אטר דה, מפקד פיקוד צפון ומזכיר הקיבוץ הארצי אמרי רון, נפגשו עם ההורים והביעו תנחומים.

המצבה הגיה הורים ושלוש אחיות. (ע)

לבנון מכחישה חדירת מחבלים משטחה לישראל

ביירות, (ע"ר). — מקורות לבנוניים רשמיים ניסו להכחיש אמש, כי מחבלים כל־שהם הסתננו מלבנון לישראל. (ראה „דבר היום" בעמוד 9).

המקורות הגיבו על הידיעות בדבר התנגשות שהיתה אתמול בין סיור צה"ל לבין מחבלים אצל הסתנגו לישראל ליד בירנית.

עד כה לא באה תגובה מצד המחבלים על ידיעה זו.

כצידון נמסר בתוך כך, שמספר פסוקים ישראליים חגו שלושה מעל לאיזור צור ומחנה הפליטים ראשידיה. המחבלים פתחו באש לעבר המטוסים. אך הללו המשיכו בטיסתם וסבבוריים, כי צילמו את האיזור בסרטים אינפרה־אדומים.

אריה יפה נבחר מזכיר מרכז מפ"ם

בר־משה: אני רואה עצמי מודח מעטמים של נוחות שלטונית

המזכיר המדיני של מפ"ם והמזכיר המרכז של מפלגה זו, נבחרו אתמול בישיבת המרכז בבית „בני־ברית" בתל־אביב.

לתפקיד המזכיר המדיני נבחר נפתלי פדר בקולותיהם של כל הנוכחים, פרט לשניים שנמנעו מהצבעה.

לתפקיד מזכיר המרכז נבחר אריה יפה ב־107 קולות נגד 1 ו־11 נמנעים.

בחירתו של פדר עברה ללא התנגדות. אולם בחירתו של יפה נערכה רק לאחר ויכוח ארוך וסוער משום שאחד החברים הציע לתפקיד זה מועמד אחר — את נפתלי בר־משה, ששימש בתפקיד זה ב־17 השנים האחרונות.

לאחר ויכוח ממושך, שבו השתתפו חברים רבים, ביקש בר־משה להסיר את מועמדותו. בקשתו של בר־משה בדבר הסרת מועמדותו הועמדה להצבעה והיא נתקבלה ב־106 קולות. 33 התנגדו ו־19 נמנעו מהצבעה. לאחר־מכן נבחר יפה ללא צורך בהצבעה חשאית.

בין חברי המרכז חולקה הודעה אישית, משוכפלת, של בר־משה. בהודעה זו משיב בר־משה להתקפות חבריו לצמרת המפלגה בישיבה הקודמת של המרכז.

בהודעתו, המשתרעת על חמישה עמודים ומכילה 11 סעיפים, כותב בר־משה בין היתר:

„אני רואה עצמי כמודח מטעמים פוליטיים ומטעמים של נוחיות שלטונית. הדחה זו תרשם כאחת הפרשיות העגומות בתולדות מפ"ם. אני מקוה שאת מעשי וזכויותי לא בנקל יוכלו למחוק".

בר־משה מאשים את חבריו בצמרת המפלגה בנסיונות חוזרים לנשלו מתפקידו, להצר את צעדיו ולדחוק את סמכויותיו. כן הוא מאשימם ברצח אופי. לדבריו נהג „ביושר ובאופן אובייקטיבי וסירב לתת יד לקומבינציות וטריקים כדי להגדיל באופן מלאכותי את כוחם של מחייבי המערך במפ"ם". בר־משה כותב עוד, כי הרוב במפלגה רצה בהדחתו בכל מחיר.

סגן שר התחבורה גד יעקובי, שב אמש מביקור בדנמרק ובבריטניה, שם שוחח עם נציגי משרדי התחבורה של שתי המדינות על ביצוע ההסכמים לשיתוף פעולה שנחתמו בינם לבין ישראל בחצי השנה האחרונה.

סגן שר החוץ האמריקאי קנת ראש אמר אתמול, כי ארה"ב „רשמה לפניה תוך עניין" את הבטחתו של ראש ממשלת יוון גיאורג פאפאדופולוס לקיים במדינה בחירות כלליות תוך 18 חדשים.

מועצת פועלי ירושלים
המחלקה לתרבות ולחינוך

מבחר פעולות השבוע
בשיתוף עם המרכז לתרבות ולחינוך

סמינר אסת"ה — בקרית ענבים — יומיים בימי ששי ושבת — 15—16.6.73
על הנושא: „צעירים ופוליטיקה".
הרצאת פתיחה: דוד איילון — מזכיר מ.פ. י־ם
על: „דרכים לשילובו של הצעיר בהסתדרות".
משתתפים: יחיאל לקס, נחום סוף, נתן רענן, חריש מיכאל, שבח וייס, אברהם וולפנזון ונציגי נה"ל ולי"ע.
הסמינר מסתיים ברב־שיח ע"י מנהיגי צעירי המפלגה.

יום שישי 15.6.73 ב־2.30 אחה"צ
באולם ההסתדרות בקרית משה — סרט קולנוע לילדים „אגדי".

יום שבת 16.6.73 ב־11 לפנה"צ
באולם ההסתדרות בקרית משה — מיכאל פריד (עם שיקופית) „שכונת מאה שערים".

יום שבת 16.6.73 ב־11 לפנה"צ
במועדון ההסתדרות בקטמונים — יונתן גורל — „אירועי החודש".

יום שבת 16.6.73 ב־4.30 אחה"צ
ב„בית אבות" משען בנוגן — פרשת השבוע ע"י פ. גולדהוסר.

במוצ"ש 16.6.73 בשעה 8.00
במועדון ההסתדרות בקטמונים — מפגש צעירים, מסיבה וריקודים.

במוצ"ש 16.6.73 בשעה 8.30
ב„בית טיילור" בקרית היובל — חוג צעירים, שיחה ומשחקי חברה.

במוצ"ש 16.6.73 ב־7.00
באולם הכינוסים — בבית ההסתדרות — קונצרט על פסנתר ע"י ילדים בגיל 8—11 בהדרכה: דינה לויס.

סמינר לאקדמאים ב„אהלו" מטעם הועדה לאקדמאים בימים א', ב', ג', ד', ה', 17—21.6.73.
משתתפים: ד"ר פ. לנק, מנחם הרסקוביץ, ד"ר יוחנן שוסברגר, עו"ד יהודה הורוביץ, גבריהו חסידה, מהנדס זאב קושנר, עו"ד יצחק חביב, עו"ד מירה הראל, א. בראון ועו"ד עידדור.
הנושאים: „הסכמי השכר של האקדמאים"; „בעיות סגר של הגיל המתבגר"; „ביטוח פנסיוני"; „שיטות הערכה במכס" ועוד.

יום ראשון 17.6.73 ב־7.30 בערב
במועדון ההסתדרות בקטמונים — חוגי דיון לצעירים.

יום ראשון 17.6.73 ב־3.30 אחה"צ
באולם ההסתדרות בקרית משה — ריקודי בלט לילדים — גליה שמאע.

יום שני 18.6.73 ב־7.30 בערב
ב„בית אבות" משען בנוגן — ד"ר נ. דרייזין — בענייני רפואה.

יום שני 18.6.73 ב־6.00 בערב
במועדון הפנסיונרים „משען" קינג־ג'ורג' — ד"ר הרוזן — על: ספרו של יצחק רוקח „ותיקים מספרים".

לחברי ארגון הפנסיונרים בירושלים
ביקור בתערוכת המשק התעשיה עם סיור ביפו העתיקה ורחצה בים.
יוצאים ביום שני 18.6.73 ב־3 אחה"צ. פרטים והרשמה בבית ההסתדרות, רח' שטראוס, חדר 25.

יום שלישי 19.6.73 ב־8.30 בערב
„במועדון לעולה" (הרצאה באנגלית) רח' אלקלעי 9 — טלביה. שלמה לוריא — „בסוד פעולה של ההסתדרות".

יום שלישי 19.6.73 ב־8 בערב
באולם הקריאה „בוסתן" — מפגש צעירים, שיחה וריקודים.

יום שלישי 19.6.73 ב־12.30 בצהרים
בביה"ר „נעלי ירושלים" — הרצאת עו"ד מאיר אבירם — על: „יחסי עבודה ודיני עבודה".

יום שלישי 19.6.73 ב־5.00 אחה"צ
ב„בית אבות" משען בנוגן — חוג לתנ"ך.

יום שלישי 19.6.73 ב־7.30 בערב
סרט תעודתי — ב„בית אבות" בנוגן.

יום רביעי 20.6.73
בבית הספר לפקידים
יום עיון לעובדות מוסדות ההסתדרות ב„מרכז הנופש יער ירושלים" בהשתתפות: נפתלי סטורם, שלמה לוריא, יוסף זמירי, חיה פרסטלר. המנחה: תקוה בק — מזכירת המדור לעובדת השכירה.

ביום רביעי 20.6.73 ב־8 בערב
באולם הקריאה, חוג לריקודי ע"ן בהדרכת: מירי מסורי.

ביום רביעי 20.6.73 ב־6 בערב
באולם ההסתדרות בקרית משה — חוג לשחמט — בהדרכת: א. גינזבורג.

ביום רביעי 20.6.73 ב־3.30 אחה"צ
באולם ההסתדרות בקרית משה — ריקודי בלט לילדים — גליה שמאע.

ביום רביעי 20.6.73
קורס אוניברסיטאי לועדי עובדים על הר־הצופים.

יום חמישי 21.6.73 ב־6.30 בערב
במועדון ההסתדרות בקטמונים — חוג לריקודי עם.

יום חמישי 21.6.73 ב־6.00 בערב
במועדון הפנסיונרים „משען" קינג־ג'ורג' — ד"ר ס. סלמון — על: היהודי, האדם ועולמו.

לחברי חוג „שוחרי האופרה הישראלית"
באולם „בנייני האומה" ב־8.30 בערב
9.7.73 „כרמן" — מאת: ביזה
9.8.73 „העטלף" — מאת: יוהאן שטראוס
17.9.73 „מלכת שבא" — מאת: קרל גולדמרק
כרטיסי מנוי להשיג: בבית ההסתדרות, רח' שטראוס חדר 10.

סופו של פרק

עם פטירתו של המשורר עזרא זוסמן

מאת אברהם שאנן

מאז פירסום שיריו העבריים הראשונים (1925) ב„דבר", היה עזרא זוסמן מקום מיוחד בחיי התרבות בארץ. הוא יצא מחבורה נכבדת של משוררים צעירים, שנטייתם העיקרית אל הסימבוליזם, פרוטוכי ואשתיהם ברוסית משכו תשומת לבם של מבקרים. לפי זה, עשוי היה זוסמן להתפס גם בשירה הרוסית. גם כי הוא בא מבית יהודי, לא קל היה עליו המעבר ללשון כתיבה אחת לאחרת. אדם בעל רגישות פיוטית. סופג ספיגה עמוקה את לשון מחשבתו והרגשותיו שהיא חלק אימאננטי של חוויות הילדות ונופיה.

וכאן שמאמציו של זוסמן לעבור לשירה העברית היו אחד החזיונות המעניינים בספרותנו. לא שירה זו לא זכתה מעברים כי היא היתה משופעת בהם, אך מן, שנשאר אהבה הגדול לשירה הרוסית, כבש מקום בכותל המזרח של השירה העברית. הוא לא מיהר לפרסם דבריו; קליטת הנופים החדשים והחוויות החדשות היתה עמוקה, עמוקה ביותר.

איש קשור לטבע, היה זוסמן המעטים בין משוררי דורו שיודע לתת ביטוי מקורי ואותנטי לחוויות הקשורות בנוף הארץ־ישראלי. לכאורה, מאורגנת היתה באותה ראשית של שנות שירים ברוסיה. אך למעשה לא היה מחפש דרכים חדשות, צורות המלה וצירופי המלים ל־עולמו הפנימי העמוק. בינו לבין נקשר קשר מיוחד, שלא נודע עדיין במלוא משמעותו. שכן, היה לו הטבע גם מקור־השראה רב גם בהרשימה. אלה הם שני אספקטים שונים של שירה וסיבה.

אין לשכוח שזוסמן היה גם קשור באמנויות הפלאסטיות, כמו הציור, ואחד מטובי המומחים שלנו בתחום התיאטרון. התעניינותו בענפי אמנות אלה, נתנה בהכרח את אותותיה ביסודות הסטרוקטורליים של שירתו. הוא ידע את סוד של המבנה הרבגוני. לא פלוח משירת את הלירוקה הטהורה, והאימפרסיוניסטית כמעט. בתוך כך הובלטו גם כמה מן הסימבולים האישיים שלו, שהיו כמעט לסימני ההיכר בשירתו.

אולם, לנו, חבריו לעבודה ב„דבר", זכורה קודם כל אישיותו של עזרא זוסמן האדם. על פי דרכו, בצנעה ובשקט, היה מעמודי התווך של המוסף לספרות ולאמנות. ביקורת התיאטרון היתה מתפקידיו העיקריים במערכת. זוסמן עסק בעבודתו בהבנה, ביסודיות, וללא משוא פנים. רק מי שעסק פעם בביקורת יוכל להבין את מצבו של מבקר האנוס לעתים למתוח ביקורת על ידידים מכרים. אף־על־פי־כן, שירתו ביקורתו תמיד הערכה כללית. גם ה„נפגעים" ידעו, כי הקו שהנחה את זוסמן בביקורתו הוא זה של בקיאות במקצוע והגינות אינטלקטואלית.

ביקורתו התיאטרונית תרמה לא מעט להעלאת רמתו של המוסף. הוא מעולם לא שגה בהפגנת „מקצוענות" אולימפית. הטקסט הספרותי וערכו היו חשובים בעיניו לא פחות מן הביצוע. המשחק והתפאורה. מכאן שגם הקורא הרחוק מן המחזאי או המחזה למד ממאמרי זוסמן על היצירה, משמעותה ומקומה בתולדות התיאטרון.

על אף האספקטים השונים שהעלה זוסמן במאמריו, היו המאמרים כמקשה אחת, רצף שסודו במיזוג האינטלקטואלי עם יסוד התרשמותי־פיוטי, שמצא ביטוי גם במאמריו.

נדמה לי, שבעולם התרבות הישראלי תפס זוסמן המבקר מקום לא פחות חשוב מזוסמן המשורר. לא מעטים הם אלה שלמדו מדבריו בביקורת התיאטרון. לא מעטים הם אנשי התיאטרון המדברים עד היום בהתפעלות ובנוסטאלגיה על „מאמרי הביקורת של עזרא".

אפשר שפחות ידוע לרבים זוסמן מעודד המשוררים הצעירים. בענין זה היתה דרכו דומה מאוד לדרך ידידו — הלא הוא אברהם שלונסקי. אפשר שלא מקרה הוא, כי רשימתו האחרונה של זוסמן היתה על קשרו עם שלונסקי (ראה ב„משא"). זכור לי, כי זוסמן היה מסוגל לשבת שעות עם משוררים צעירים, לעתים קרובות מתחילים, ולקרוא אתם יחד את שיריהם, בכובד ראש, בהערכה למאמץ או לכשרון, אך גם תוך כדי הערות ביקורתיות, ברורות ופסקניות. אלה באו, כמובן, רק אחרי שהמשורר הצעיר לא נרתע מהערות עקיפות וכלליות, שעזרא נהג לאמרן כמו בקול מהוסה.

אם אין אני טועה, חייבים לו כמה וכמה משוררים את ראשית דרכם בספרות.

* *

לא בדברי הספד אפשר למצות את ההערכה שהמשורר הזה ראוי לו. כעשרים וחמש שנות עבודה — פתאת פורצות פתאום אליך קטעים־קטעים, עברים־עברים. כבישאים על זמן שאינו הזמן המיכאני או הטבעי שלנו. כי אם אותו זמן ממשי של שרשרת החוויות או הזכרונות. הזמן הממשי ביותר של חיינו, בעיקר שפה שאנו מביטים אל השנים שעברו. במבט זה אין תמונות סדורות ממשמעות, הכל בא כמו מתוך זכרונות נשכחים, הנעשים לפתע בהירים וקרובים. אתה מבין שנסתיים פרק לא רק בחיי התרבות שלנו, כי אם גם בחייך שלך. שלונסקי, ועכשיו זוסמן, כשהוא עדיין מספיד את שלונסקי.

הרי רק אתמול חיכית למאמרו, לשירו או לאחד התרגומים שלו, שיביא למוסף. וכשאתה קורא את התפעלותם של חוקרים צעירים משירתו, זו שכרוכה הופיע כבר בערוב יומו, אתה תוהה על התהליכים המרוגים והבלתי מוסברים בכל ספרות באשר היא ספרות: הופעות מרדנים ומופכנים בשעתם ובזמנם. נעשות במרוצת הזמן למוקד של מחלוקת קשה. ואילו כאן הופיע משורר שקט, נאמן לעולמו האוטורי הסוציאלי גם יחד, כששיריו מתפרסמים אט אט ומשנה לשנה גובר רישומם. ובבוא היום, עם הופעת הכרכים מודה הרוב, כי אכן משורר גדול נגלה לפניך. ועם הסתלקותו, כמו נגמר פרק בשירה ובביקורת, שלא הרגשת כלל איפתי נפתח. והוא מוחש, קרוב לך יותר משחשבת אי פעם.

מרכז „העבודה" ידון מחרתיים בייצוג החברות

מרכז מפלגת העבודה ידון בעניין ייצוג החברות במוסדות המפלגה — על כך הוחלט אתמול בישיבת לשכת המפלגה שהתקיימה בתל־אביב.

מרכז המפלגה, בישיבתו ביום א' הקרוב, ידון בנושא ייצוג החברות במוסדות ההסתדרות. ואילו בישיבה נוספת יובא ענין הייצוג במוסדות ממלכתיים, מוניציפליים ומפלגתיים.

בפני המרכז יובאו שתי הצעות. הצעת מחלקת החברות של המפלגה, אשר הובעה שיריון של אחוז בכל המוסדות הנבחרים של המפלגה, והמלצה של מזכירות לשכת המפלגה.

המלצה זו, שהובאה אתמול לשכה על ידי מזכיל המפלגה חיים זרון ילין, קובעת, כי יהיה שיריון של 20% לחברות ברשימת המפלגה לועידת ההסתדרות, מועצת ההסתדרות, הועד הפועל ומועצות הפועלים. בבחירות לוועדות המפלגה ולמועצות הסניפים ישמר השיריון כפי שהיה במועצות של הבחירות האחרונות.

עקרונות נוספים להצעה הם — המלצה לסניפים לכלול חברה אחת לפחות בהרכב הריאלי של המועמדים לרשויות המקומיות והמלצה לוועדה המינויים לכנסת לדאוג להגדלת חלקן של החברות במקומות הריאליים לעומת הכנסת הקודמת.

אשר לשיריון במרכז המפלגה, יש הצעה להעמיד על 20 אחוז, אולם על כך נחלקו הדעות במזכירות הלשכה.

יתקיימו הבחירות למשמרת הצעירה

לשכת המפלגה החליטה אתמול להביא למרכז המפלגה הצעה לקיים את הבחירות למשמרת הצעירה.

בעקבות החלטת הבוסר לביקורת שלהמפלגה, שפסלה את האפשרות לקיים בחירות למוסדות המשמרת בשל שיבושים בהכנות לבחירות, הביאה המשמרת הצעירה ללשכה הצעה המאפשרת להתגבר על שיבושים אלה ולקיים את הבחירות.

לפי הצעה זו, יקבע המרכז שהוא הגוף המוסמך לכך לפי חוקת המפלגה, כי הבחירות למשמרת הצעירה יתקיימו בסניפים השונים של המפלגה במועדים שנקבעו בשנת 1973, כפי שיקבעו על ידי ועדת הבחירות המרכזית של המשמרת. להזדהמנים וסדרי הביקורת על הבחירות יאושרו על־ידי מזכירות הלשכה.

לשכת המפלגה אישרה אתמול בחירתם של 7 כרמנים לתפקידי ראשי רשויות־מקומיות וצירופם של 12 חברים למועצה מנהל המפלגה בירושלים.

התכנס המטה הצעיר של „העבודה"

תביעה להקים מיד את ועדת המצע של המפלגה, כדי שאפשר יהיה להציג בציבור את העמדה המוסכמת של המפלגה בנושאים השונים, עמדה שתחייב את נציגי המפלגה בהופעותיהם, התקבלה בישיבה הראשונה של המטה הצעיר של מפלגת העבודה, שנערכה אתמול בתל־אביב.

במטה הצעיר להסתדרות בראשותו של שמואל בהט, חברים נציגי המשמרת הצעירה במפלגה, וכן נציגי המפלגה בסקטורים השונים של ההסתדרות: סטודנטים, נוער־עובד, איגוד־מקצועי וחברים ערבים.

המטה הצעיר, שיקים באופן עצמאי את פעילותו במסגרת מערכת הבחירות של המערך, החליט להשלים את הקמת המטות בכל הארץ עד ה־15 ביולי. כן קבע כי מטרה להקיף תוך חודש 5,000 פעילים, כדי שאלה יוכלו לבוא במגע אישי עם 300,000 הבוחרים הצעירים שישתתפו בבחירות להסתדרות ב־11 בספטמבר.

30,000 אזרחים מצפון הארץ התכנסו צד אתמול על עצמאות של הגרצת „הבי"י". הקריאה לכנסת ולנביא. המדינה להחקק את החוק המספקת בחוכה הילדים.

בתי מרגוע מעלה־החמישה

מודיעים שהחל מיום ראשון 17.6.73

יהיו מספרי הטלפונים:

02—535191

02—535192

ג. מאיר החלימה

(המשך מעמ' 1)

כחזרה על „פרשת גולדמן", אבל לאמיתו־של־דבר אין איש המייחס חשיבות לדברים שהשמיע בורגיבה ואשר טייג אותם כמה פעמים.

אף־על־פי־כן עשתה ישראל מאמצים, באמצעות צד שלישי, לברר את כוונתו של בורגיבה ולא קיבלה כל תשובה חיובית. מקורות אירופיים טוענים, כי בורגיבה משנה את מהלכי העמדותיו בפתאומיות רבה, כפי שקרה למשל לגבי הביטול הפתאומי של הביקור הממלכתי שלו באיטליה.

בסוף השבוע השתתף ראש־הממשלה בחגיגת הבר־מצווה של נכדה בתל־אביב. בן בנה הצילן מנחם מאיר. בירושלים אמרה, כי מלכתחילה צירפה ג. מאיר את חגיגת הבר־מצווה של נכדה לשילוב הופעת ההבראה שלה מאמצע השבוע עד תחילת השבוע הבא.

בקשר לפגישה, כביכול, עם בורגיבה, אמר אתמול השר ישראל גלילי, כי „אין סיבה שלא להיענות לפגישה כזו. אדרבה, לדעתי, יש להיענות ברצון לנשיא טוניסיה אם יציע פגישה. ובלבד שלא תהיה מותנית בהסכמה ישראלית לשוב לגבולות 1947 או לגבולות 1967 — אלא תהיה כשהורדת בכל תנאים מוקדמים. לפי מיטב ידיעתי, לא הוצגה לנו עד כה פגישה כזאת," סיים השר גלילי.

בז'נווה: „לא יודעים"

ז'נווה, (יופ"יע). — בצירים תוניסיים וישראליים בז'נבה אמרו אתמול, כי לא ידוע להם דבר אודות הכניות למיפגש. בדבריו בין הנשיא בורגיבה וראש־הממשלה גולדה מאיר. הם מפקפקים מאוד אם פגישה כזאת אכן תהיה אפשרית.

שמועה על אפשרות של פגישה כזאת התפרסמה אתמול במספר עתונים אירופיים וישראליים. בורגיבה הגיע שלשום לג'נווה, במסגרת אחד מביקוריו התכופים לצרכי מנוחה והתייעצות עם רופאיו. הוא מחזיק בבית בעיר.

שני פיצוצים בת"א

(המשך מעמ' 1)

הנפץ היה מוסמן בצינורית. משקל החומר היה כ־30 גרם והוא היה מחובר למנגנון־השהייה. במהלך סריקות שנערכו באזור נעצרו לחקירה כמה ערבים.

הפיצוץ השני

הפיצוץ השני אירע בשעה 11.50 ברחוב הרצל 91, בעל קיוסק במקום, חיים גריגבלט בן 64, הבחין כי פח־האשפה שבחזית הקיוסק מלא וגדוש. הוא לקח את הפח כדי להריקו לפח־האשפה המרכזי שבחצר הבנין. בהתקרבו לפחים, אירע הפיצוץ והוא נפצע קל בזרועותיו ונלקח לבית־החולים „הדסה" לטיפול.

החקירה העלתה שמטען חומר־הנפץ היה מוסווה בתוך חלק מכיכר־לחם, שנזרק כאילו באקראי לפח־האשפה. גם מטען זה היה במשקל של כ־30 גרם והובר לו מנגנון־השהייה.

גם כאן עצרה המשטרה מספר ערבים שנעצרו לחקירה. שני מנגנוני החבלה היו מורכבים בשיטה ביתית פשוטה, כמו במקרים קודמים בעבר.

הפצוע הלובי יצא לשכם

אחד משני הפצועים האחרונים, מנפגעי המטוס הלובי שהופל בשמי סיני בפברואר השנה, שוחרר אתמול בצהריים מבית־החולים על־שם „סורוקה" בבאר־שבע.

בג"צ דחה 2 עתירות — בעד ונגד הקמת מלון „היאט" בירושלים

בית המשפט הגבוה לצדק, דחה אתמול שתי עתירות בענין תכנית בנין מלון „היאט" על הגבעה הצרפתית בירושלים. בית המשפט קבע שלעותרים בשתי העתירות אין מעמד, ודיון בקשותיהם להידחות.

המדובר בתכנית בניית מלון בגובה 17 קומות ובעל 400 חדרים על־ידי חברת „פרנס היל הוטל קורפוריישן" בשטח של 29 דונם. המשתרע בשיפולי הר הזיתים על רכס הגבעה הצרפתית. תכנית זו הכרה זכתה לעידוד, בעיקר מצד משרד התיירות ומינהל מקרקעי ישראל. אך הענין עוכב והסתבך בגלל הדיונים במוסדות התכנון — ועדות הבניה המקומית והמחוזית בבירה. זאת, מכיון שתכנית הבניה היא באזור בעל חשיבות תכנונית מיוחדת בגלל הנוף הנשקף ממנו, עמדתו המיוחדת ביחס לעיר העתיקה וקרבתו לקאמפוס האוניברסיטה העברית בהר־הצופים. על־כן היו הדיונים בוועדות התכנון ממושכים. התעוררו חילוקי־דעות רבים, הענין עורר הדים בציבור ואף הגיע לכנסת. בסיכום, החליטה הועדה המחוזית לתכנון ולבניה ב־4.7.72 לדחות את ההתנגדויות הנוגעות לייעוד השטח למלונאות, ולאשרו כשטח פתוח פרטי להקמת בית־מלון. עם זאת, התנגדה הועדה להצעת הבינוי של המלון וביקשה, מהיוזמים לתקנה. כה, ש־המלון יונמך וכך לא יהווה חריג בנוף העיר העתיקה. שלושה שבועות אחר־כך, המליצה הועדה המקומית לתכנון ולבניה מיוזמתה על הגבלת גובה המלון ל־12 מטר.

חברת „פרנס היל הוטל", שהגישה את העתירה הראשונה באמצעות עו"ד ש. תוסיה־כהן טענה, כי הועדה המקומית לא היתה רשאית כלל ליזום תיקון התכנית, כיון שכבר המליצה לפני־כן בפני הועדה המחוזית לאשר את תכנית הבינוי של המלון. לטענת החברה נבע התיקון אך ורק מכוונת ה־ועדה ללחוץ, כלי־התקשורת ולכן יש לבטלו.

השופטים החליטו לדחות גם עתירה זו. השופט י. כהן, ש־כתב את פסק־הדין ציין, כי לפי החוק אפשר לכל אדם המעוניין בקרקע והרואה עצמו נפגע, להביע התנגדותו בפני הועדה המחוזית. כיון ששניים מהעותרים, סוחר ו־קלוגר, לא הגישו התנגדות כזו, הרי אין להם מעמד בעתירה. אשר לסטודנט שטנר, המייצג את התג־דות הסתדרות הסטודנטים לתכנית, קבע השופט כהן, כי העתירה לא מפרטת טענות של ציבור הסטוד־נטים נגד התכנית ולכן גם לו אין זכות עמידה. השופט הטעים עוד, כי ענינו של ציבור הסטודנטים בתכנית הבינוי אינו שונה מענין כלל תושבי ירושלים בתכנון העיר ושמירה על אפיה ועל יופיה. שכן אלה הן בעיות ציבוריות. „החוקא הפעולה הציבורית הוכיחה את יעילותה", אמר השופט, „כאשר בניית המלון נדונה בציבור, בווע־דות התכנון ובכנסת".

השופט: הפעולה הציבורית הוכיחה את יעילותה

מ"מ נשיא בית המשפט העליון י. זוסמן, והשופטים ח. כהן וי. כהן, החליטו לדחות את העתירה ולבטל צו על־תנאי שניתן בזמנו לבקשת העותרת. השופט י. כהן, שכתב את פסק־הדין ציין, כי על החברה היה להביא את טענותיה לועדה המחוזית ולא לבג"צ וכיון שלא עשתה כן, לא מיצתה את ההסעדים הפתוחים לפניה בפני רשויות המינהל, ולכן אין לה מע־מד בבג"צ.

העתירה השניה הוגשה על־ידי שלושה תושבי ירושלים — אריה כחר פרופ' לגיאוגרפיה אורבנית באוניברסיטה העברית, שייצג את הסגל האקדמי באוניברסיטה; מי־כה שטנר, סטודנט באוניברסיטה, שייצג את הסתדרות הסטודנטים; רעמוס קלוגר, דייר בגבעה הצרפ־תית. השלושה הביעו באמצעות עו"ד י. זמיר התנגדות לתכנית הבינוי וטענו, כי היא בלתי־חוקית ובלתי־תקפה, וכי הם רואים עצמם נפגעים ממנה, עקב אי־השתלבותה, ופגיעתה בנוף העיר העתיקה, וב־הר הצופים.

„חמוזבי" — בן לחמור ולזברה

מאת סופר „דבר" בירושלים

אנשי גן החיות התנ"כי ב־ירושלים, חגגו אתמול הולדתו של „חמוזבי" (כלאיים של חמור וזברה). זהו מקרה נדיר של צאצא של חמור וזברה ואנשי הגן טוענים כי לא ידוע על הכלאה מעין זו בעולם.

ספור המעשה נפתח לפני כ־שנתיים והגיע כאשר המשטרה העבירה אל הגן עייר בן ימים אחדים שלא נמצאו לו בעלים. העייר הוכנס לכלובה של ה־זברה והחל לינוק ממנה חלב. מסגדל והתפתח, נשאה אמו המורגלת חן מלפניו ופרי אהב־תם הרי הוא „חמוזבי" — יליד גן החיות התנ"כי.

צבע גופה של הבריה הח־דשה הוא אפור, כצבע אביה, אך רגליה בהירות ובעלות „פסים" כצבע אמה.

נחתמו הסכמי העבודה עם הנוער העובד ל־1972־73

י. משל: רבבות הנערים העובדים הם הערובה לעתידה המשקי של ישראל

ישראל, החסרה אוצרות־טבע וחמרי־גלם, חייבת ל־הישען על הכוחות המקצו־עיים והכושר המקצועי ש־לה, ובני הנוער־העובד וב־נותיו הם העתודה והערו־בה לבניית חברה מתקד־מת בארץ, המושתת על משק תעשייתי מעיקרו, בעל רמה מקצועית נבונ־לוגית מעולה — זאת אמר מ"מ מזכיר ההסתדרות, ירוחם משל, בטקס שנערך אתמול בבית הנוער־העובד בתל־אביב, לציון גמר ח־תימת הסכמי העבודה של הנוער העובד לשנים 1972/1973 בין הסתדרות הנוער העובד לבין ארגוני המע־סיקים — בהשתתפות נצי־גי התאחדות בעלי־התע־שיה, התאחדות בעלי המ־לאכה והמחלקה לאיגוד מקצועי, נציג צה"ל ונערים ונערות רבים.

משל הוסיף, כי מספר הנערים והנערות העובדים בארץ מגיע כ־יום לכ־51,000 מהם כ־31,000 נע־רים וכ־20,000 נערות. וההסכם ש־נחתם יקיף כ־85 אחוז מהם; משל הטעים עוד, כי ההסתדרות תחייב את ההסתדרויות המקצועיות הארציות לשתף את נציגי הנוער העובד במוסדותיהן, וכן תפעל ל־הבטיח שיתופם של נציגי הנערים בוועדי העובדים בכל מקומות־ה־עבודה בהם מצויים נערים עובדים.

יו"ר מחלקת העבודה בהתאחדות התעשיינים ש. קלגסבלד אמר, כי הנוער־העובד הוא העתיד של ה־משק היצרני בארץ. הוא קרא ל־נוער לראות עתידו בתעשיה. ה־מציעה אתגרים רבים יותר מאשר מקצועות ה„צווארון הלבן".

מזכ"ל התאחדות בעלי המלאכה והתעשיה הזעירה פ. שווארץ, קרא לכל הגופים הנוגעים בדבר לפעול למשיכת בני־נוער לענפי המלאכה השונים.

מחירי ההודים ממשיכים לעלות

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

במיכרז השבועי להודיים הוצעו אתמול למכירה רק 220 טונות. ההיצע המועט לא יספק אלא מעט מן הביקוש, והמחירים ימשיכו לע־לות. מחיר ההודיות נע בין 4.90 ל־5.10 ל"י לק"ג ומחיר הזכרים הגיע עד 5.60 ל"י לק"ג. יש לציין, כי אלה מחירי שיא סיטונאיים ש־לא היו כמותם. העולים ב־32 ועד 40 אחוז על המחיר המובטח ל־חקלאים. המחיר המובטח להודיות הוא 3.80 ל"י ולזכרים — 4 ל"י לק"ג.

מזכירות הנוער העובד והלומד: רק המדריכים השכירים שובתים

„שביתת המדריכים שעל־יה נמסר בגלוי־דעת ש־פורסם ב„דבר" מיום ד' מ־טעם גוף הקורא לעצמו „ועד מדריכי הנוער העובד והלו־מד" מקיפה רק את המדרי־כים השכירים של החטיבה החינוכית העובדים במסג־רת הישוב החדש והמקיפה פחות מעשרים אחוז מ־100,000 חניכי הנוער העובד והלומד" — נאמר בהודעה מטעם מזכירות החטיבה ה־מקצועית של הסתדרות ה־נוער העובד והלומד.

יוסף ריקה, מזכיר החטיבה ה־מקצועית, מסר כי „אין לשביתה זו ולא כלום עם מאות עובדי החטיבה המקצועית. הן מזכירי סניפים והן מדריכים ומורים, הממ־שיכים למלא תפקידיהם במסירות ונאמנות, תוך אחריות תנועתית וציבורית כלפי 40,000 נערים עוב־דים המאורגנים במסגרת החטיבה המקצועית".

„מזכירות החטיבה המקצועית מגנה ודוחה, בכל תוקף את נסיו־נם של מפרסמי גילוי־הדעת לנצל מאבק מקצועי של קבוצת עובדים להשבעת אישיים עם ראשי תנו־עת הנוער העובד והלומד ולהש־מצת גסות המכוונת לערער את מעמדה הציבורי של התנועה" — נאמר בהודעת המזכירות.

מזכירות החטיבה המקצועית קו־אה למפרסמי גילוי־הדעת המסתת־רים מאחורי הכינוי „ועד ארצי של מדריכי הנוער העובד והלומד" לגלות את זהותם על מנת לאפשר למרכז התנועה לתבוע אותם לדין ע להוצאת דיבה על פי חוק לשון הרע.

בתגובת החטיבה החינוכית נא־מר:

א) עם כל הכבוד לתביעות ה־שכר של השובתים אין הם מה־וים אלא קבוצה חלקית ממדריכי החטיבה החינוכית. יתר המדריכים בחטיבות הבנים (איחוד הקבוצות והקיבוצים, הקיבוץ המאוחד ובני המושבים), המדריכים, השליחים העובדים בחטיבה המקצועית אי־נם קשורים כלל לענין. הטענה שהופיעה בשמם כאילו הפסקת ע־בודתם משביתה 100 אלף חניכים הינה שקר.

ב) פעילות הנוער העובד והלו־מד בתחום הקשרים עם נוער ב־ארצות־חוץ מתבצעת על ידי מי־מון מבחוץ שאין לו כל קשר ל־תקציב התנועה. ההוצאות הזהי־דות שיש לתנועה בהקשר זה הוא בסיוע למדריכים המשתתפים ב־משלחות לחו"ל בדמי כיס. במש־לחת האחרונה של הנוער לחו"ל השתתפו כ־10 עד 12 מהשוב־תים. אין איפוא כל יסוד לטע־נתם כאילו נעשה שימוש בתק־ציבי התנועה למשלחות לחו"ל.

ג) הנוער העובד והלומד נתון במצוקה כספית קשה על רקע מיגוון פעילויותיו בעיר, בכפר ובעיירות־הפיתוח. מזה כשנה עוסקים מזכיר התנועה וחבריו ב־פעולה נמרצת להשגת אמצעים נוספים, כולל שיפור שכר המד־ריכים. פעילות זו הביאה להנה־עה הישגים רבים בתחומים שו־נים. כל הדיבורים בכתבה זו על בזבוז כספים, פולחן אישיות וכ־יו"ב מחייבים את תגובת המזכי־רות לא משום רצינותם, אלא מ־שום פומביותם. מזכירות החטיבה החינוכית דוחה בחריפות את ה־טענות הללו ונותנת אמון מלא במזכיר התנועה וביתר חברי ה־מזכירות. צר מאוד כי מדריכי התנועה העושים עבודה מסורה ונאמנה נפלו לפח של השמצה ותקיפה אישית חסרת כל יסוד, במקום להעלות באופן ענייני את תביעותיהם הצודקות אשר להם שותפה אף מזכירות התנועה. אנו פונים למדריכים השובתים לחדול מדרך זו ולחזור לעבודה מלאה ולהילחם על דרישותיהם, כראוי למדריכי נוער.

המשטרה מחכה לנחמן פרקש

מאת ישעיהו עשני סופר „דבר" בצפת

המשטרה אינה עורכת מרדף אחרי פרקש. היא מחכה שהוא ייצא מהמערות, בהן הוא מסתתר בין ראש פינה לצפת, ואז יטפלו בו בהתאם לחוק, כבעבריין נמלט, ה־שודד בעבירות, איומים, הסגות גבול, גרימת נזק לרכוש ותקיפות — אמר לי אתמול דובר משטרת נפת צפת — כנרת, רב פקד א. צמרת, ראש לשכת החקירות.

המשטרה לא תגרר אחרי רצונו של פרקש לערוך מרדף עם ירית אחריו כדי לספק את תאוות הפר־סומת שלו לכותרות בעתונים על „מעשי הגבורה", אלא תמתין לו בסבלנות עד שירגע ויצא לצו המעצר שהוצא נגדו, בהתאם לב־קשת המשטרה.

נתפס אסיר נמלט מבורחי כלא תל־מונד

עירנותו של סמל משטרה, שהיה בחופשה, הביאה ביום ד' למעצרו של אסיר נוסף מנמלטי כלא תל־מונד.

סמל המשטרה אבן חיים, המשר־ת בתחנת זבולון, הבחין באולם הקולנוע בצעיר השוד והזעיק כוח משטרה.

הצעיר נעצר וזוהה כבאיר בו־זגלו בן 18, שנמלט אור ליום ה' לפני שבוע יחד עם 6 אסירים אחרים מכלא תל־מונד.

שניים מבין הנמלטים נתפסו כבר למחרת היום ואילו אסיר אחר, אבנר דדפי, בן 18, נלכד ביום ו' שעבר בעפולה, בעת שני־סה לגנוב רכב עם צעירים אח־רים. (ע)

אבן־פינה למרכז להכשרה מקצועית לנוער בראש־העין

מאת שמעון סינס, סופר „דבר"

שר העבודה י. אלמוגי, הניח אתמול את אבן־הפינה להקמת מב־נה טרומי בשטח של 200 מ"ר, אשר ישמש מרכז להכשרה מקצו־עית לנוער בראש־העין. בטקס השת־תתפו מזכיר מועצת־הפועלים, ראש המועצה־המקומית, יושב־ראש ה־מועצה הציבורית לענייני הנוער באיזור פתח־תקוה, ראשי משרד העבודה וסטודנטים תושבי המקום, שלקחו על עצמם לעזור בפתרון הבעיות החברתיות בקרב הנוער המקומי.

לשר נערכה קבלת פנים בבית מועצת פועלי פתח־תקוה. מזכיר מועצת־הפועלים יואל כהן קבל ב־דבריו על מחסור של מוסדות־ציבור כבית־זקנים, מגרשי־משחקים מועדונים ומעונות־לילדים. כן תבע להקים אכסניה ל־50 סטודנטים מ־תושבי המקום, הזוקקים לפינה משלהם לקיום פעולות תרבותיות למען הנוער במקום, שלא יהדרדר.

ראש המועצה המקומית, הביע התמרמרותו על־כך שלא מאפש־רים הקמת מרפאה נוספת של קופת־חולים במקום. 15.000 תוש־בים נאלצים לקבל עזרה רפואית במרפאה קטנה אחת.

יושב־ראש המועצה הציבורית למען הנוער ז. יואלי, יצא בהתק־פה קשה על ראש המועצה שאי־נה עושה לדבריו דבר. הוא שיבח את שר העבודה על שנענה לתביעה להקים מפעל נוסף למען הנוער.

בהשיבו לדברי המברכים אמר שר העבודה, כי במקום לקבוע ראיון במשרדי לפעילים למען ה־נוער, הוא החליט לבוא לכאן ול־התחיל מיד במעשים. הוא הבטיח את כל העזרה שתידרש למען הכ־שרה מקצועית לנוער ולהקמת מעו־נות לילדים. בסיום דבריו אמר השר, כי ראש־העין איננו ישוב הנמצא בירידה, אלא עולה על ישובים אחרים — אך יש למצוא את הדרך לפתרון הבעיות המקו־מיות.

בחוג הרמב"ם תל־אביב יהושוע בן נון 48

אי"ה ביום א', י"ז בסיון תשל"ג (17.6.73) בשעה 8 בערב ימשיך מר צבי ורום „יל מצוות הב־את בכורים במשנתו של הרמב"ם". אורחים רצויים, הכניסה חופ־שית.

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של יקירתנו

ברוריה פינרט

מורה ומחנכת שהלכה מאתנו בטרם עת.

הלויה תצא היום, יום ששי, ט"ו סיון תשל"ג (15.6.73) בשעה 12.30 בצהריים מבית הלוויות העירוני רחוב דפנה 5, תל־אביב — לבית העלמין בחולון

המתאבלים: אמה, בעלה ובניה

ליוסף פינרט וב"ב

אתכם באבלכם הכבד במות עליכם הרעיה והאם

ברוריה פינרט

מורה ומחנכת

דיירי הבית ארלוזורוב 194, תל־אביב

כמה מידידי

רחל ואלכסנדר דותן ז"ל

החליטו להנציח את זכרם ע"י הקמת

יד על שמם

חבריהם ומוקירי זכרם הרוצים להשתתף במפעל ההנצחה מתבקשים לשלוח תרומותיהם לחשבון מס' 97058/35 בבנק לאומי לישראל, סניף רחביה, ירושלים. כן מתבקשים הם למסור על כך לידידים אחרים.

הועד המארגן

על מותו של המשורר והמבקר הדגול

עזרא זוסמן ז"ל

אבלים

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות

הנהלת המשרד

וחבר עובדיו

על מותו של המשורר והמבקר הדגול

עזרא זוסמן ז"ל

אבל

יגאל אלון

ביום השלושים למות רעי ואבינו

זלמן פלד ז"ל

נעלה לקברו ביום ב', י"ח בסיון תשל"ג — 18.6.73

בשעה 3 אחה"צ בנהלל

רעיתו — שושנה

בתו, בניו ומשפחותיהם

לחבר פישל גלעד ולבית אילת השחר

תנחומינו הכנים על מות

אסתר ז"ל

נילי — מפעלי מתכת בע"מ

לאינג'ניר דוד פיינר

השתתפותנו הכנה באבלך על פטירת

רעיתך

חרושת דפנו

ביתנו שרוי באבל

נטלין כהן

איננו

הלויה התקיימה אתמול

קבוץ מצו

אנו משתתפים באבלו של

החבר יוסף נאשף

במות אמו

פטמה ז"ל

לשכת המס המרכזית

ההנהלה והעובדים

ועד ארגון מדריכים

מתאבל על מותו ללא עת של חברנו לעבודה

דוד מירון

מפקח עלית הנוער ואיש קיבוץ שריד

חניתה אטיאס — איחוד הקבוצות והקיבוצים

שיקה כהן — הקיבוץ הארצי

הרברט רוקטניץ — הקיבוץ המאוחד

לפישל גלעד ולבני ביתו למשק אילת־השחר

קבלו נא את רגשי השתתפותנו בצערכם במות עליכם

אסתר ז"ל

תעשף הנדסה וחרושת בע"מ עכו

ההנהלה

למהנדס דוד פיינר

אתך באבלך הכבד

במות

רעיתך ז"ל

תעשית פלסטיקה

חוליות

על פטירתו של חבר ועד הארגון

נח דיקנשטיין ז"ל

אבלים

חברי ארגון התייטים

ליד התאחדות בעלי מלאכה ותעשיה זעירה בת"א—יפו

תודתנו לכל אלה שהשתתפו באבלנו

בהלקח מאתנו

מאיר רגולסקי ז"ל

עדינה רגולסקי והבנות

רוני גנון והמשפחה

נירה מוזס והמשפחה

סמדר ונתן רגולסקי

במלאת שלושים לפטירת אמנו היקרה

שרה זטלנד ז"ל

הערך אזכרה וגילוי מצבה על קברה ביום ראשון י"ז סיון תשל"ג (17.6.73) בשעה 16.00 בבית העלמין בירקונה.

נפגשים ליד השער

המשפחה

האגודה למען החייל בישראל

ההנהלה

רחוב הארבעה 8, תל־אביב, טלפון 26 22 91

רשימת 2525 הפרסים והמספרים הזוכים

בהגרלה השנתית תשל"ג - יום ג' 12.6.73

הסדרה (1 או 2) הקידומת (אחת מהאותיות א, ב, או ג) שמימין למספר — הנן חלק בלתי נפרד מן המספר הזוכה.

דירה בת 4 חדרים ("אחים קחטן") ברמת השיא, בת־ים סדרה 1־ב 457095

דירה בת 4 חדרים („פאן־לון") בראשון־לציון סדרה 2־ב 223541

סדרה 2—ג	011187	תנור בישול, אפיה וגריל A&G
סדרה 1—ב	016017	תנור בישול, אפיה וגריל A&G
סדרה 2—ב	027826	מכונית „פורד אסקורט" (1973) — 4 דלתות
סדרה 1—ג	046308	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 2—ב	048642	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 2—ב	049183	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604
סדרה 1—א	050237	תנור בישול, אפיה וגריל A&G
סדרה 2—ב	054016	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 2—ב	056004	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 1—ג	056183	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 1—א	059849	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 1—ב	064728	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 2—ג	065147	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—א	070749	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—א	076365	מכונית „רנו 4" (1973) — מסחרית
סדרה 1—א	078406	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 1—א	080625	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 1—ג	081992	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—ג	082873	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 1—א	101920	מערכת סלונית של רהיטי „אלפאי" — 6 חלקים
סדרה 2—ב	103926	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—א	115003	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—ג	125455	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—ג	127663	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—ג	128372	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604
סדרה 1—א	130415	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 1—ג	140538	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—ב	141950	תנור בישול, אפיה וגריל A&G
סדרה 1—א	145666	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—ב	147220	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—ב	156851	מכונית „סימקה 1000" דה לוקס (1973), 4 דלתות
סדרה 2—ב	162602	מכונית „רנו 12" (1973) — 4 דלתות
סדרה 1—א	164301	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—ג	168299	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 1—ג	174250	מכונית „פורד אסקורט" (1973) — 4 דלתות
סדרה 1—א	175208	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604
סדרה 1—ב	202316	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—ב	216958	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 1—ג	217324	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 2—ב	225890	תנור בישול, אפיה וגריל G&A
סדרה 2—ג	227691	תנור בישול, אפיה וגריל A&G
סדרה 1—א	228378	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—א	240093	מכונית „סימקה 1000" דה לוקס (1973), 4 דלתות
סדרה 2—ב	244953	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604
סדרה 1—ג	246766	תנור בישול, אפיה וגריל A&G
סדרה 2—ג	251003	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 2—א	272373	מכונית „פיאט 128" (1973) — 4 דלתות
סדרה 2—ג	277139	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 1—ג	281670	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604
סדרה 1—ג	281929	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 1—ג	285446	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 1—א	294623	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604
סדרה 2—א	297401	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 1—ב	301432	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 1—א	310414	תנור בישול, אפיה וגריל A&G
סדרה 1—א	315885	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604
סדרה 1—ג	334067	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604
סדרה 2—ב	345439	מכונית „פיאט" 127 (1973) — 2 דלתות
סדרה 2—ג	361239	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 2—ג	370714	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—א	374970	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 2—ג	377224	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 1—א	381507	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—א	384949	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 1—ג	386773	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604
סדרה 2—ב	390208	מכונה להדחת כלים „קנדי" פרידמן
סדרה 1—א	390984	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 1—א	392450	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 1—א	401830	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—ג	417106	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 2—ב	418870	תנור בישול, אפיה וגריל A&G
סדרה 1—א	429875	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 2—ב	431540	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 1—א	436417	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—ב	438556	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 2—ג	443207	מערכת סלונית של רהיטי „אלפאי" — 6 חלקים
סדרה 1—א	452943	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 2—ג	462295	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 2—ג	471593	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 1—ב	476269	מכונית „סימקה 1000" דה לוקס (1943), 4 דלתות
סדרה 1—ג	478060	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—א	493583	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 1—ב	493601	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 2—ב	498341	תנור אוגר חום „אמפאי" T.A. 3 (ללא התקנה)
סדרה 1—ב	499350	מכונת כתיבה (עברית) דגם „ולנטיין אוליבטי"
סדרה 1—ג	499615	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 2—ב	500939	מכונית „רנו 4" (1973) — 4 דלתות
סדרה 2—ב	505019	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 2—א	505958	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 2—ג	508517	מקלט טלויזיה „תדיראן" דגם T 2530
סדרה 1—ג	510607	זוג אופניים „ראלי"
סדרה 2—ג	535045	סילון תוצרת מפעלי „אופניים ישראליים בע"מ"
סדרה 2—ב	540611	מערכת סטריאופונית „פיליפס" GF 604

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) והקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בחמש הספרות 25126 זכו כ"א במערכת כלי אוכל „בעמך" (42 חלקים)

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בחמש הספרות 28304 זכו כ"א בגריל חשמלי „פיליפס" 4103.

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בחמש הספרות 28868 זכו כ"א ברשם קול — קסטה „נשיונל" RQ 416 S.

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בחמש הספרות 45921 זכו כ"א במטחנת בשר חשמלית „נשיונל" M.K. 226.

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בארבע הספרות 0258 זכו כ"א בטרנזיסטור 3110 I.T.C.

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בארבע הספרות 0517 זכו כ"א במצלמת אינסטמטיק „קודק" ×155 (באריזת מתנה).

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בארבע הספרות 1793 זכו כ"א במערכת היק נסיעה „אינטרפלסט תעשיות" בע"מ (2 יחידות).

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בארבע הספרות 2735 זכו כ"א במכונה לחתוך לחם, פירות וירקות

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בארבע הספרות 3837 זכו כ"א במשחק ביה „מכבי 5".

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בארבע הספרות 8272 זכו כ"א בסיר כפול „סולתם" 1322.

כל הכרטיסים מכל הסדרות (1 או 2) הקידומות (א, ב, או ג) שמספריהם מסתיימים בארבע הספרות 8905 זכו כ"א במצנם (טוסטר) חשמלי „טניטאי" 1067.

במקרה של טעות בפרסום כלשהו קובע רישום השופטים במשרדי האגודה למען החייל

טקס חלוקת הפרסים לזוכים יתקיים ביום ג' 10.7.73 בשעה 5.30 אחה"צ

בבי"ס תיכון „כל ישראל חברים" דה רוטשילד (אליאנס) רחוב רידינג רמת־אביב.

הזוכים בפרסים הגדולים מתבקשים להקדים פנייתם להנהלת האגודה רחוב הארבעה 8, טלפון 26 22 91 בתל־אביב.

תוקפן של הכרטיסים יפוג ביום 12.10.73 כתום 4 חודשים מיום ההגרלה.

האם אתה צרכן נבון?

היום תוכל לבדוק זאת. ענה על השאלון המתפרסם היום ב„דבר השבוע" והשתתף בתחרות נושאת פרסים לבחירת „הצרכן הנבון"

הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות — דבר

הלוח החדש דבר

לוח חדש דבר

מודעות מתקבלות בסניפי „דחף", בסניפי „דבר" ובכל משרדי הפירסום בארץ

המלה ביום חול — 0.80 אג' בשבתות וחגים — 1 ל"י

המשרד הראשי — מחלקת המודעות: „דבר" שינקין 45, תל-אביב טל. 246251

קבלת מודעות ללוח החדש „דבר" סניפי „דבר"
אילת ערב ערב — רח[...]
אשקלון — רח' הרצל 14
באר-שבע — רח' הרצל 42
הרצליה — רח' סוקולוב
חדרה — שד' רוטשילד, בית ...
חולון — מועצת הפועלים ב... אחה"צ
חיפה — רח' הנביאים 27
קרית-חיים — כביש ראשי, בנק הפועלים 11.00—10 ; 18.00—17.00
טבריה — כבר דסקו
ירושלים — רח' הלל 18
כפר סבא — רח' ויצמן 59
נתניה — רח' הרצל 31
עפולה — רח' הנשיא
פתח-תקוה — רח' ההס...

◆◆◆◆◆◆◆

דירות למכירה

● פתח-תקוה דירות 3—4 חד' כניסה 6—8 חדשים. לפנות ימ', רחוב ההגנה 17 פתח-תקוה, טלפון 919383

● בפתח-תקוה דירות פאר 4 ... ברחוב אהרונסון 7. כניסה ... פרטים: „נוספי" רח' ... 17 פתח-תקוה, טלפון — .9...

● בחולון נאות רחל ק"ג — 3 ... תוך שנה. טל. 842220 בערב.

● חולון נאות רחל 3 חדרים ... + ארונות קיר, ק"ד טל' 849236 .13.00 עד 281241 מ-

● קריאון 3 חדרים + פ"א ק"ג ... 7 טל. 261357

● רחובות 3 חדרים + פ"א כניסה מיידית טל. 954646

● חולון דירה 3 חדרים קומה ..., פרטר גבוה, פנוי תוך ... טל. 855066

● צפון ליד לסין, 3 מפוארים, גדול + פ"א, הסקה, מעלית, ושכלולים, טל. 251491

● ברעננה, למכירה מיידית 3½ ... 2 מזגנים, ארונות מטבח, ... קיר, סביבה אנגלו-סכסים, ... 90 אלף. להתקשר בלוח 04—88587 או 04—520459

● צפון ליד לסין 3 מפוארים, גדול + פ"א, הסקה, מעלית, ושכלולים, טל. 251491

● פתח-תקוה חברת „גף" בונה ... דירות בכל הגדלים. ב... ובביצוע המפעלים של חברת ... (הלוואות לא צמודות עד ... ל"י). „גף" חברה לבנין, ... 20, פתח-תקוה.

● נחלה המכירה באיזור החדש ... (קרית-שרת, שדרות ידי..) דירות בנות 3 — 4 — 4½ ... פרטים: „אחים פינקל..., הנשיאים 2 חולון, טל. .84...

● גבעתיים, כצנלסון 97, 3 חד' גדולים ופ"א. קומה ב' ... 130 ל"י, טל. 739033

● למכירה 2 כמו 2½ חדרים ... הזית, 80.000 ל"י, טל. ... לבקש את יוסי מ-5.00—

● בגבעתיים 2½ חדרים ק"ה, א... קיר, סביבה שקטה 115.000 ... טל. 269947 מ-16.00—20.00

● ... דירת 3 חדרים חדשה. ארונות ... צהלה, עתנות 27. דירה 6 ... 17.00—

● בהרצליה הדירה 89.000 ל"י ... תוספות + טלפון. טלפון 985169 .74

● באפקה ליד האוניברסיטה 3 ... 84.000 ל"י. אחה"צ, טל. .41

● ... רעננה מרכז, דירה 4 חדרים ... רת, כניסה תוך 4 חדשים, 114 ל"י. טל. 737234

● בבית בנובמבר סלון + 2 ... ב' בלי מעליה. טל. 268481 ... ות ברחובות

● בצפון בוייצמן דרושה שותפה ... לחדר. טל. 257977 ב-ד.

● להשכיר דירה מרוהטת בת 2 ... ים ברמת-אביב. טל. 39992

● גבעתיים 3 חדרים, רהוט חדש ... מכונת כביסה + טלוויזיה. 737180

מכוניות

● ... אביב — בבינית — ב.מ.וו. 1970 2000 — שברולט ... 1968 — אופל בנסה ... 1 — הילמן מינקס 1970 ... — קורטינה 1969 ביד לבי... מתאים לב"ס לנהיגה — אופר ... דרך חיפה 94, תל-אביב. 443420

● ... סובארו 1970 .1.100, 4 דלתות ... טסט, טלפון 720831

● מינימינור 1961 — ... 1970 — פיאט 4 ... 1965/69 — „אוטו-בלה", דרך ... 94 תל-אביב, טלפון 443420

● פיז'ו 404 סנדר 1969 — ... אבן מסחרי גבהה 1969 — ... מסחרי 1970 ... פיאט סנדר 1971 — ... דרך חיפה 94 תל-אביב. 443420

● רדיו חינם למכוניתך, לרוכשים בתקופת המבצע 18.5.73 — 18.6.73 מ.ל.מ., מרכז למכוניות משומשות בצ"ם מציע לציבור רוכשי המכוניות: סוסיתות חדשות בהספקה מיידית ביותר, וסוסיתות. לאחר שיפוץ כללי בבית החרושת אוטוקרס, חברה בצ"ם בהספקה מיידית. כרמל דוקס, ספיישן, מסחריות ו-סנדרים, כולל טסט לשנה ואחריות בעלות, תנאי רכישה נוחים ביותר. מקום תצוגת המכוניות במוסך המרכזי רח' בן שמן 10 (פינה מגשר נחלת יצחק), תל-אביב, טלפון 251980.

● „סובארו" רמת-גן, מפיץ משנה „סובארו" ז'בוטינסקי 69 רמת-גן, טלפון 796061.

נסיעת נסיון ושירות אישי בדרך 821423. „סובארו", מפיץ משנה „סובארו" ז'בוטינסקי 69 רמת-גן, 796061.

● הגיעו ג'יפים ממכרז מסודרים ד.א כסודרים קצרים וארוכים מכל שנות הייצור וכל המודלים. „אר-טי-יוסי", סלמה 15 תל-אביב, טל'

● פיאט 850 ספורט קופה 1968 44,000 ק"מ, במצב טוב. טלפון 443930.

● „צרכן נבון" אנו מחפשים אר... מלא שאלון ושלח אותו אל רשות המרכזית לצרכנות לתחרות „הצרכן הנבון" — ושלך?

● „סובארו" 1100 1970 4 דלתות + טסט, טלפון 720831 או 446878 או 263045

● פיג'ו 404 סטיישן 65 — ב.מ.וו. 2500 70 אוטומטי — קדילק 1500 1300 / 69/70: „ריבולי מכוניות", מרמורק 12 ת"א, טלפון: 321355

● אימפלה 63 אוטומטי — לארק 61/65 — סוברו 1100 70 — אורי אוגיין 65 — „ריבולי מכוניות" מרמורק 12 ת"א (ע"י קפה סקאלה) טל. 221355

● ברשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות מחפשים את הצרכן הנבון.

● סוסיתא מסחרית 66/7 — סוסיתא סטיישן 68/69/72 — כרמל 68 — „ריבולי-מכוניות", מרמורק 12 ת"א (ע"י קפה סקאלה) טל. 221355

● האם כבר מלאת את השאלון לתחרות „הצרכן הנבון"?

● ג.ס.אר. 1200 1967, לאחר שיפוץ כללי במצב היצוני ומיכני יוצאים מהכלל. המעוניינים יפנו בטל. 742042 כל יום בין השעות 19.00—21.00

● לארק 61 למכירה בהזדמנות. אחרי טסט. טל. 740074

● אסקורט 1971, טסט שנה 17.500 ל"י, ז'בוטינסקי 43 חולון, רוינשטיין.

● אסקורט 1970 בהזדמנות „לבנ...

● מרוס היספנית 1964 במצב מ... + טסט ורדיו, טל. 440545

● אופל רקורד 1900, שנת 1970 קופה אוטומטית, 28.500 ל"י, טל. 847932

● היפושית 1964 במצב מצויין, טל. 621265 — 614124

● פריגנ 4 1968 „אשר עזרי" סוכנות, ציטרואן ליד המכוניות, טל. 930308

● פריגו מודל 66 86.00 ק"מ במצב מצויין. טל. 827430

● קדט 73 + רדיו במצב נפלא. טל. 96227—055 בערב.

● בריסקה 900 .65 במצב מצוין, שמורה היטב, טל. 846650

● ויליס 1964 טסט שנה (אוברול), פרטים — יהודה הימית 19, יפו. טל. 871862

● מודים 1100 בהזדמנות מודל 65 טל. 846126

● קורטינה סופר 1300 1968 אוטומטית + רדיו וטסט יד שניה 17.500 ל"י, טל. 765966

● קונטסה 900 .65 טסט .12 שמורה היטב. טל. 051—91245

עסקים

● אלפים היושבים להם צרכנים נבונים. ואתה? החדר ושלח את השאלון אל הרשות המרכזית לצרכנות.

● להשכרה/מכירה חדר כ-20 מ"ר רג. 350 כ"ה, בעקה 1.80 מ'. כעלית, ליד המשגר יצחק שדה. 231908 אחה"צ או בערב.

מגרשים

● אלפי כאלהם כבר הגיעו לרשות המרכזית לצרכנות להתחרות „הצרכן הנבון" — ושלך?

תמונות

● תמונות, רפרודוקציות, פלקטים, ליטוגרפיות, הדפסות בפ"ל, ספרי אמנות. נתקבל משלוח חדש: פיקאסו, דאלי, מירו, קלי, לבדגן, כאגאל, סידור תערוכות של תמונות בקיבוצים. „לנוס" אלנבי 101 ת"א טל. 615130.

אולמות

● למכירה אולם 100 מ"ר ב... קומה ב', לתעשיה וללא מסחר. ביתנת חלוקה ליחידות 200 מ"ר מינימום. אפשרות בתשלומים. לפנות „מגורי ישראל". רחוב ההגנה 17. פתח-תקוה, טל. 919383 או יהוד רחוב אשכנזי 11 טלפון 750160.

תריסים

● התקנת תריסים מפלסטיק דבגלגלות זכוכית. ביצוע כידי בי... דרכן לצרכן. במחיר „הדרי עלמה", ב... 99 טלפון 828213

ספפים

● ספפים לדירות. ביצוע מעולה. 885601 בשעות הערב, שוקי.

בולים

● מחירים טובים במיוחד עבור בולי ישראל, בודדים ולמזכרת. מנורה. בן יהודה 26, ת"א.

הלוואות

● הלוואות מיידיות לעובדי מדינה, הסתדרות, צבא וקבלנים 229533, 229377 תל-אביב.

הצעות עבודה

● דרושים/ות מוכרים/ות מנויים/ות יש עבודה מסוצל. י. פרידמן ובניו, דיזנגוף 128 ת"א.

● דרושה אחות מעשית לעבודה זלקית במרפאה פרטית 4 פעמים בשבוע בשעות אחה"צ. לפנות טל. 91308.

● ב„דבר השבוע" וב„אומר" מתפרסם היום שוב השאלון, המקנה לך זכות השתתפות בתחרות „הצרכן הנבון".

שונות

● למכירה: 1) פריזר ויקטוריה 3. 2) פריזר (רסיקלי, 3) רגולבר. 4) מכונת כלים, 5) שולחן השחמט 6) מקררה 35 מ"ש. טלפון 823165 ת"א.

● אליאס — מכירה ותיקונים מכל הסוגים. עליה 19. 821870.

השכרת רכב

● ב„אורי" השכרת פרטיות: פולקסווגן, פיאט, פירד וטנדרים: פיר דו דהגי, (תנאים מיוחדים לתקופות) „אורי", תחנת רכבת ארלוזורוב תל-אביב, טלפונים 255054, 261852.

מקררים

● מקור המקררים!! מוכר, קונה, מחליף ומתקן. הזדמנות אמקור 10 390 ל"י. „קירור לוינסקי", לוינסקי 102 תל-אביב, טל. 829554.

חקלאות

● מעוניין במשק חקלאי מבוסס. בפרטים לפנות טל. 742813.

דירות להשכרה

● בשכ"ח בת"א דירה של שני חדרים בבית חדש, טל. 225088.

● להשכיר בשכר חודשי ברמת אפעל דירה ריקה 3½ חדרים ק"ג. טלפונים תל-אביב 441960, 252695.

● בכפר-סבא בשכ"ח דירת 3 חדרים בסביבה יפה, שקטה ומרכזית, ליד בית היולדות. 873047.

● בשכ"ח ברמת-גן בסביבת בורסת היהלומים 3½ חדרים + טלפון. פרטים: 04—81004 או 04—80604

● להשכיר דירה של 3 או 3½ חדרים קומה ב' — לשנה עם טלפון ומקום חניה למכונית. ברמת גן, רח' הנביאה 2. פרטים טלפון 251155 רוזי.

● להשכרה בשכ"ח 2 חדרים + נוחיות קומה ג' מרכז-מסחרי 53. מתאים למשרד ולמגורים. לפנות: ברוה, קומה ב' מ-11.00—13.00.

● ברמת-השרון נהדרים דירת 4 + טלפון, בית דו-משפחתי, לשנתיים ומחצה בשכ"ח — 850 ל"י, טל. 771987

● בראשל"צ דירה חדשה 3½ חדרים + פינת אוכל + חניה. טל. 771230

● בשכ"ח ברמ"ג, במרכז, דירה 3 חדרים חדשה, הפמל 5, קטן. טל. 242337

● 3½ חדשה בגבעתיים, חימום, לוקסוס כלא, מעלית, טל. 736511.

● בבני-ברק ברח' הרצוג בשכ"ח 2½ גדולים + ארונות + טלפון, פיולי. טל. 79305 בערב.

● 3½ מרוהטים ברמ"ג, מרכזי שקט טל. 61267 לא בערב.

חיות בית

● גור רועה גרמני עם תעודות 350 ל"י 03—921184 מ-16.00.

עסקים

מכירות

● מכונת כביסה צה 3 בת שנה 550 ל"י, טל. 921184.

חדרים מרוהטים

● חדרים מרוהטים עם כלי מטה או בלי, גם מטבח עם פריג'ידר כלי בישול להשכרה במרכז חו... לתיירים ולאזרחים מיד. טל. 840350

טיולים

● חבורה עליזה של סטודנטים וצעירים הרפתקנים מתארגנת לטיול יצא לנען לאירופה, טלפון 03—269977

● האם כבר שלחת את השאלון לתחרות „הצרכן הנבון"?

● טיול סטודנטים וצעירים, כ' יתחל במינו ליוון, אוסטריה, שוויץ, איטליה, הולנד, בלגיה, צרפת ו... אנגליה 33 יום — 3885 ל"י: טל. 03—230565 02—535567 04—81076 057—3924

שידוכים

● שרות ביחודי של לוח דבר לקבלת מחדשת בהזאר. שלח/י מודעתך בצירוף צ'יק/המחאה דר או ע"ס 6 ל"י לת.ד. 24004 ת"א והודעתך התפרסם בתאריך הקרוב.

תריסים

● תריסי הזזה 125 ממ"ר, חלונות זכוכית 156 ממ"ר. אלומיניום במחסה. הזמנות מסעלי מוצרי הי... שלוחה, ירושלים, תלפיות, בנין אכינבא. התצוגה הנביאים 68 ירושלים טלפון 02—286347 02—65568 בתל-אביב 03—624661

בלי נגינה

● למכירה פסנתר הופברג חדש. טל. 625640 משעה 9—7 בערב. לא בשבת.

● השבת פרשת בהעלותך 16.6 ב-10 — י. סברסקי — תנ"ך. ב-11 — הרב פרידלנדר — תלמוד. ב-5 במסיבת „עונג שבת" ירצה: קצין בכיר של המשטרה על הנושא: הציבור והמשטרה. הפותח: יו"ר „אהליסט" — משה גולדשטיין, דברי אגדה — ד"ר ש. ז. כהנא.

ארגון אמהות עובדות תל-אביב

● מועדון מאשה, פינסקר 49, תל-אביב. מחר, מוצ"ש (16.6.73) בשעה 8.30 בערב — הרצאתו של קצין בכיר על הנושא: בטחון ישראל.

● בית צירלי, רחוב הסקד 31 תל-אביב, החלה ההרשמה לקורסים: עברית, אנגלית, תפירה וגזרה, התעמלות, כלכלת בית וקוסמטיקה. פרטים והרשמה בבית צירלי — כל יום בין השעות 9—12 לפנה"צ ובימים ב' וה' בשעות 4—6 אחה"צ.

אספות והרצאות

● במוצ"ש, ב-16.6 בשעה 8.30 בערב, אחרי הצלחה גדולה, קונצרט נוסף עם השחקנית הידועה אסל קובצנסקי ועם המלחין הידוע ליב קונן מהתיאטרון האקדמי המוסקבאי „מוסקוביטים", בתכנית חדשה של שירה, קריאה ומלודקלמציה. כרטיסים להשיג יום יום משעה 9—1 לפנה"צ טלפון 231830 ובערב הקונצרט בקופה משעה 6.30 בערב.

מועדון „סהרא"

● בליל שבת, 15.6.73, בשעה 8.45 תהיה המסיבה מוקדשת לזמרה ולקריאה. בתכנית: שירים ישראליים ושירי עם — מרדכי רוט; קריאת פרקי ספרות — חוה דרון; ליד הפסנתר — פלה רוט. המנחה: ד"ר שלמה הופמן. „אהל-שם" — בשיתוף עם משרד ההסברה

הלוח החדש נתניה

מכוניות

● ב„פיאט" נתניה תמצא כל מכונית חדשה או משומשת. תנאים מיוחדים למושבים וקיבוצים. רח' הרצל 44. טל. 053—23453.

דירות למכירה

● סולל בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים בכקמות היפים בנתניה ד... הוד הדרום. פרטים במשרד רחוב הרצל 51, טלפונים 053—23958 — 053—28934.

פרסם
בלוח החדש דבר

קופת-חולים של ההסתדרות הכללית — מחוז תל-אביב - לוח התורניות

א. תורניות לילה
מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר-יוסף מ-8—11) במרפאות דלהלן:

1. מרפאת אילון התורנות מגורה באזור ובגני-החברים מסניפי אילת, יד-אליהו, רמת-חן, עמשי ב' ודמח-ישראל. יפנו למגן סלי 101.

על חידוש התורנות נודיע דוד אדום רח' מזאה 13, בוזנ.

2. מרפאת התקוה ב- רחוב ליד פינת רח' ברכיהו, טלפון 31122 — לחברים מסניפי: התקוה א' וב' נסקה, כפר שלם וחלק הקרי ליד יאליה.

3. מרפאת הדר יוסף רחוב קהילת ורשה מספר 778095 טלפון 10—12. בשעה 8.00 עד 11.00 בלילה לחברים בסניפים: הדר יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת החייל, תל-ברוך וכן לחברים מהשכונות הקרובות לסניפים.

4. מרפאת נוה שאנן רחוב יסוד המעלה 61 פינת לוינסקי טל. 33483 לחברים מסניפי: נוה-שאנן, רשינגטון ופלורנטין.

5. מרפאת קטוביץ, רח' ועידת קטוביץ 36 פינת יהודה המכבי. טל. 444404 — לחברים מסניפי: קטוביץ, רביבים, רמת-אביב, שיכון מונס וחלק מבבלי... לפי רצון החברים, היכולים לפנות לקטוביץ או תל נורדוי — לפי בחירתם.

6. מרפאת תל נורדוי. רח' רב ... פינת מבורלי... טלפון 343283 — לחברים מסניפי הלינגרדוי, אלחריזי, ארנוב, גלבוע, הכמל, רפואודים וחלק מבאורי — לפי רצון החברים, היכולים לפנות לתל נורדוי או קטוביץ לפי בחירתם.

ג. מרפאת קרית שלום, רחוב לשבטסקי 12, טלפון 822715 לחברים מסניפי קרית-שלום והסביבה.

הערה:
א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד שעה 7 בבוקר מתקיימת תורנות לילה במד"א רח' מזאה 13 טלפון 101.

ב. החברים מסניפי: מגדיברג, כר. אזר. אליפנם, שכבי יונה הנביא ותנאמי... פיזור הזקוקים לרופא בין ה... 8 בערב עד 7 בבוקר יפנו למגן דוד אדום רח' מזאה 13, טלפון 101.

ב. תורניות ערב שבת
ביום שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום רחוב מזאה 13, טלפון 101.

1. בית מרקחת במרפאת מנדלברג — רח' אלנבי 75. טלפון 614467 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
2. בית מרקחת ברוך זמנהוף 42, טלפון 289221, בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
3. מעבדה בזמנהוף בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורניות שבת וחג
1. מתקיימות בין השעות 9.00 — 11.00 לפנה"צ במרפאות: גלבוץ התקוה, א' שדרות ושינגטון 20, הדר יוסף, יד אליהו, יונה הנביא, כפר שלם, מנדלברג — רחוב אלנבי 75. טלפון 614467, נוה שאנן, קרית שלום, רמת החייל, קטוביץ, רמת-אביב ותל נורדוי. משעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום רחוב מזאה 13, טלפון 101.
2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז
במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75. טלפון 614467. א. רופאי א, א, ג, ודי-פא עיניים בין השעות 9.30 — 11.30 לפנה"צ ב. כירורג בין השעות 9.00 — 12.00 לפנה"צ.
3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז
בזמנהוף רח' זמנהוף 34. טלפון 284342 בשעות 9—11 לפנה"צ 4—5 אחה"צ.
בית מרקחת מחוזי
במרפאת מנדלברג רחוב אלנבי 75. בין השעות 9.30 — 12.00 לפנה"צ. 4.00 — 5.00 אחה"צ.

הערה:
ב. בית המרקחת מנדלברג, רח' אלנבי 75 פתוח בימי א' וה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה

משרד האוצר / אגף החשב הכללי
מינהל הרכב הממשלתי

מכרז 5/73

מינהל הרכב הממשלתי מכריז על

מכירת רכב וקטנועים משומשים

מתוצרים שונים במגרשו ביפו

פרטים נוספים האמור הקשור במכרז ימסרו למבקשים במשרדי כירות מינהל הרכב הממשלתי, רח' יהודה הימית 31, יפו. החל מ-13.6.73 ועד 25.6.73 בין השעות 08.00 — 13.00.
אין מינהל הרכב הממשלתי, מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מינהל הרכב הממשלתי

הלוח החדש ירושלים

דירות למכירה

● דירה נאה 3 + הסקה, טלפון 524796, פרט לשבת.

● למכירה דירת 4 חדרים, הסקה, ארונות קיר ושכלולים, ק"ה, קרית משה, העלר 1, כהן אליעזר.

● למכירה דירות בבית חדש בנות 3 חדרים ברחוב ניקנור, ליד העקער בשעות המשרד 231005.

● בהזדמנות, דירה חדשה עם כל השכלולים, מעלית, הסקה, גוף 3 + פ"א, בגבעת-מרדכי, טל. 64333 בשעות 5.00—7.00 בלבד.

חיות בית

● כלבים יפים, גזעים שונים, מחפשים בדחיפות בית טוב. טלפון 30523—02. ירושלים.

דירות מרוהטות

● במרכז העיר דירה מרוהטת 2½ חדרים + הסקה, מעלית לשנה ויותר. מתאים גם למשרד, טלפון 536380 משעה 3 אחה"צ.

הצעות עבודה

● דרושה תופרת לפנות סלון זינגר, רחוב המלך ג'ורג' 21, טל. 231834.

דירות להשכרה

● בדמ"פ, 3 חדרים + מטבח + שירותים, קומה שלמה, רחוב דרך בית לחם 22, דיין, ביום ראשון 17.6.73 שעה 19.00.

הלוח החדש חיפה

דירות למכירה

● 3½, הרבה שיפורים, פנוי בנובמבר 73. טל. 526694.

● כרמל צרפתי 3 חדרים, מחסן, פ"א, ארונות קיר, נוף לים, טל' 325762

● למכירת דירה 2½ חדרים, הול בואר של 10 מ' + 2 מרפסות בביה כשותף בין 4 דירות. קרית חיים, רח' י"ח 48 בן יוסף, טל. 725778

● ביורגאליה ההזדמנות 3 חדרים — שיפורים רבים. טל. 255139.

● למכירה בקרית-חיים מזרחית דירה 3 חדרים, טל. 729060.

● דירה למכירה 3 חדרים בקרית-חיים שד' דגניה 71א, קומה 1. טל. 720775.

דירות להשכרה

● בהזדמנות בדמ"פ למסירה מיידית חדר, מרפסת, מטבח ונוחיות. כהן בר-גיורא 10.

ספרים

● חנות הספרים „פנת הספר" חיפה עברה מרח' החלוץ 42 לרחוב אחוזה 12 ק"א. מבחר ספרים גדול, תנאים נוחים. טלפון: 662312.

חקלאות

● טרקטור די-8 46 דוטר בולדוזר טל. 933052—04.

כלי נגינה

● שוק תקליטים במבחר ענק החל מ-11 לירות. אבילאוה, הנביאים 6.

● דרושים פסנתרים ואקורדיונים עד 80 בסים — משומשים בכל מצב. טל. 535825.

● למכירה פסנתר „פטרוף" כמעט חדש במצב מצוין. טל. 252520, מגדל.

הצעות עבודה

● לבנק בחיפה דרוש פקיד, רק גברים יפנו עם הצעות לת. ד. 4238 חיפה עבור ש.

מכירות

● הנחות גדולות בגלריות אמנות ובגדי חיפה הרצל 61 בפסח. ציורים צדורבליים תכשיטים מקוריים וכתנות שונות.

● לכבן קוסמטיקה ציוד חדיש ותכשירים למסירה. 521075, חיפה.

חיות בית

● גורות רועה גרמני עם תעודות. 350 ל"י. 04—714591 בין 18.00.

מחסנים

● מחסן/סטודיו 50 מ"ר בהדר, טלפון ושירותים, בדמ"פ, טלפון: 662246.

אספות והרצאות

עיריית חיפה „משעול" מועדון הפנסיונרים קרית-חיים

● במוצ"ש בשעה 6.30 ירצה יוחנן עברון על הנושא: „הגורמים הסוציאלים של האינפלציה והדרך בלימתה". הציבור מוזמן.

אמאילים של רות אריון בבית רוטשילד

● עבודות חדשות בצבעי אמאיל של הציירת רות אריון, ביניהן מיניאטורות, קישוטי קיר וקומפוזיציות מופשטות מוצגות בפעם הראשונה בחיפה בבית רוטשילד על הכרמל עד ל-27 ביוני. שעות הביקור בגלריה 6—10 בערב, חוץ מיום ו'.

עיריית חיפה, האגף לתרבות, נוער, חברה, ספורט

● מרכז לתרבות ע"ש סבנגר, עד 11.00 לפנה"צ, מיכאל קשטן ירצה על אברהם שלונסקי, פייטן סולל בישראל.

● מרכז לתרבות ע"ש א. הרשי, יורקאליה, נוה שאנן — יום ששי, 15.6.73, שעה 21.00, המופע „ישראלה" בהשתתפות דבורה זכקין, דני ליטאי, אהוד מנור וצפורה פוקס.

● מרכז לתרבות ע"ש בגלר, קרית חיים — יום שבת, 16.6.73, שעה 20.30, ערב תיאטרון במשחק ובזמר.

● מרכז לתרבות „גנים", רח' הגנים 21 — יום שבת, 16.6.73, שעה 20.30, תיאטרון „כיס" מציג: האשה האחרת מאת אביבה גלי ובבימוי.

● יום שני, 18.6.73, שעה 8.00 בערב, מאיר שאול ישוחח על פרפסיכולוגיה — מהי?

● נוה-שאנן — בית הפועלים — יום שבת, 16.6.73, שעה 11.00 לפנה"צ, אורי מילשטיין — צמיחת הצבעה הישראלית, עם הופעת ספרו „בים ראש יהודה".

● קרית-אליעזר — בית ההסתדרות — יום שבת, 16.6.73, שעה 11.00 לפנה"צ, עזריאל קארלבך — א. שלונסקי, האיש ויצירתו.

● קרית חיים המזרחית — בית עובד ליבשיץ — יום ראשון, 17.6.73 שעה 7.00 בערב, אילנה אורהר (סלבה) — פיקאסו — האמן ויצירתו.

● המדור להשכלת עם מודיע: כנס בוגרי האולפנים לעברית במרכזי הלימוד למבוגר בחיפה אשר נקבע לסוף יוני ש.ז. נדחה לספטמבר 1973 וישולב במערכת חגיגות הכ"ה. הודעה על הפרטים המדויקים תפורסם בעתיד.

● ביום ראשון, 17 ביוני, ייפתח אולפן לעברית אינטנסיבי לעולים חדשים. הלימודים יתקיימו במרכז לתרבות ע"ש ארדשתיין בימים א—ה בשעות הבוקר. פרטים והרשמה: במרכז לתרבות ע"ש ארדשתיין, רח' י.ל. פרץ 20, טל. 663044.

קופת-חולים מחוז חיפה

תורניות לילה בקופת-חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות
1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ-8 בערב עד 12 בחצות.
2. מ-12 בחצות עד 7 בבוקר במגן דוד אדום, טלפון 101 ובמפרץ חיפה, טלפון 713233. ראה סעיף 8.
3. בימי שישי ובערבי חג מ-1 עד 5 אחה"צ.
4. בשבתות ובחגים מ-9 עד 11 לפנה"צ ומ-4—5 אחה"צ.

ב. תחנות התורנות
1. מרפאת פרישמן, רחוב פרישמן 4, טלפון 62195 לחברים מהסניפים: פרישמן, אחוזה הים, שדרות ארים, יפה נוף, ד"ר בז'יקה, בת-גלים, הדר עליון, תל-עמל, הליסה, ועבור כרמל...
2. במפרץ חיפה „ססמי באלשיך". טל' 713232. לחברים הגרים במפרץ חיפה המשתייכים למרפאות המפורטות בסעיפים 1, 2, 3, 4.
ג. בכל יתר המרפאות בחיפה קיימים סדרי תורנות קבועים בהתאם למודעות בלוחות המודיעין במרפאות ובאזורי התורנות.
2. מרפאת קרית אליעזר, רחוב צה"ל. טלפון 535226 לחברים מהסניפים: קרית אליעזר, קרית אליהו, בת גלים, עין הים, כנות הדר וקרית שפרינצק.
3. מרפאת רש במרכז הכרמל. רח' אלחנן, טלפון 86868 לחברים בהסניפים: בונן — אחוזה, רש — מרכז הכרמל, הכרמל הצרפתי, ודניה.
4. מרפאת נוה שאנן גלבוע. סבבת טרומפלדור א' 3 טל' 222121 לחברים מהסניפים: נוה שאנן, יזרעאל ביד גר גבעה ורמת רמז.
5. מרפאת קרית חיים מזרחית. טלפון 713331 לחברים מהסניפים: קרית חיים מזרחית, לימן עירוני, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שמואל וצור שלום.
6. מרפאת קרית ים א', שדרות ירושלים, טלפון 721553 לחברים מהסניפים: קרית ים א', קרית ים ב', קרית ים רבע ועמק חיים מערבית.
7. מרפאת עזריאל — קרית אתא, טלפון 722384, לחברים מהסניפים: עזריאל, בן עמי, פינסקר, קרית נחום, קרית בנימין ועיסון התעשיה.
8. תורניות לילה מ-12 בחצות עד 7 בבוקר:
א. בתחנת מגן דוד אדום של עירית חיפה, פרט לטפרץ. הגרים בשכונה עבודה ...
ב. במפרץ חיפה „טפסי בארליש", טל' 713232, לחברים הגרים במפרץ ...
ג. תורנות מעבדה: בסביבה הגבלת עזרות אחים 54 טלפון 532102 לחברים מכל סניפי המחוז.
ה. תורנות למקררים ... בשבתות ובחגים.
כירורגיים
לפנה"צ
שעות תורנות: בימי ששי ובערבי חג מ-4 עד 5.30 אחה"צ. בימי שבת וחג מ-9 עד 11.30 במחלקה הכירורגית ... סינא 8

מועצת פועלי חיפה
מ.פ.ח. - מחלקת הקליטה ופיתוח

סיור אולפנים בחיפה במשק ההתיישבות
● ביום 18.6.73 — סיור האולפנים מהקיבוצים שמיר ועבר.
● ביום 20.6.73 — סיור באולפן קיבוץ מעברות.
● ביום 25.6.73 — סיור מאולפן בקיבוץ הספירה.
● ביום 27.6.73 — סיור מאולפן בקיבוץ אשדות-יעקב (באיחוד).

בהסתדרות קרית-ים

● ביום שני 18.6.73 בשעה 20.30 קולנוע ניצן בקריתיים יתקיים מופע של הבלט הקלאסי, אשר יציג: שקונה / באש צולבת / ונפליקס / דיברטימנטו. כרטיסים להשיג כל יום בבית ההסתדרות בקריתיים רח' ה. סולד 15 ובערב המופע ליד הקופה בקולנוע ניצן (בשיתוף מפעל אמנות לעם).

● במוצאי שבת 23.6.73 בשעה 7.30 בערב, בבית ההסתדרות בקריתיים יתקיים ערב מפגש לפעילים ודברי ידידים אשר נקלטו בקריתיים בחודשים ינואר-מאי 1973. בתכנית הערב: ברכות — ג. אפרת — ראש המועצה המקומית קריתים. ב. שגל — מזכיר מועצת הפועלים קריתים. תכנית אמנותית — כיבוד. (בשיתוף משרד הקליטה.

חוגים בבית ההסתדרות
● יום שישי 15.6 שעה 21.00 — מפגש צעירים במועדון הצעירים.
● יום ראשון 17.6 שעה 19.00 — חוג לשומרי משקל.
● יום שלישי 19.6 שעה 19.00 — חוג לאנגלית.
● יום חמישי 21.6 שעה 19.00 — חוג לריקודי עם בהדרכת משה אשכנזי.

פנוף א.א.ע.
● יום ראשון 17.6 — ביקור נשים ממרכז הקליטה במועצת הפועלות בת"א.
● יום ראשון 17.6 — חוג לעברית בהכשרה מקצועית (בשיתוף משרד העבודה).
● יום שני 18.6 — הרצאה על תורת הטקסטיל (בשיתוף משרד העבודה).
● יום שני 18.6 — הרצאה על ידיעת הארץ במועדון החברה.
● יום שלישי 19.6 — טיול לגולן לחוג להכשרה מקצועית בשיתוף משרד העבודה).
● יום רביעי 20.6 — חוג לעברית חוג להכשרה המקצועית (בשיתוף משרד העבודה).
● יום שישי 21.6 — חוג לגזרה חוג להכשרה מקצועית (בשיתוף משרד העבודה).
● יום חמישי 20.6 — חוג להדרכה בבישול במועדון החברה.

קבלת קהל במועצת משנה לפעילי קריתים.
● יום ראשון 17.6 בשעות 17.00—18.00 — עובדי מתכת — חשמל ואלקטרוניקה.
● יום שני 18.6 בשעות 17.00—18.00 — פקידים. מינהל ואדמיניסטרציה.
● יום שני 18.6 בשעות 17.00—18.00 — פועלי בנין.
● יום שלישי 19.6 בשעות 16.30—18.00 — פועלים חקלאים.
● יום שלישי 19.6 בשעות 18.00—19.30 — רישום עולים וצעירים להסתדרות.
● יום חמישי 21.6 בשעות 18.00—20.00 — משפט.

כ"כ מתקיימת קבלת קהל סדירה במשך כל השבוע בכל המדורים במועצת משנה לפועלי קריתים.

● ביום שני 25.6.73 בשעה 17.30 יפתחו בבית ההסתדרות בקריתיים הקורסים הבאים: 1. הנהלת חשבונות — שלב א' 110 שעות הדרכה. 2. קריאת שרטוט — שלב א' 60 שעות דו-שבועי.

פרטים והרשמה כל יום בבית ההסתדרות קריתים רח' ה. סולד 15.

כל פעולות החברה בשיתוף עם המועצה המקומית.

בהסתדרות קרית-טבעון

● השתלמות ערב למבוגרים: ביום חמישי ה-21.6.73 בשעה 7.30 בבית ההסתדרות יפתחו השיעורים העיוניים בנושא המתכת.

לפר מקצוע
● בהתאם להסדר שהגענו עם בית-הספר בחיפה נקיים קורסים והשתלמויות במקצועות הבאים: קורס להנהלת חשבונות: משך הקורס 110 שעות פעמיים בשבוע 4 שעות בערב. קורס קריאת שרטוט: 10 פגישות בנות שעתיים כל אחת. מחיר הקורס — 175 ל"י. פקידות כללית: משך הקורס 7 חדשים פעמיים בשבוע. כתבנות: משך הקורס 40 שעות שעתיים בערב. בגמר הקורסים יקבלו המשתתפים תעודת הסמכה ע"י משרד העבודה. המשתתפים יפנו למזכירות ההסתדרות.

קייטנת הנוער העובד
● לאור הצלחת הקייטנה אשתקד, נקיים גם השנה בחודש אוגוסט קייטנה במסגרת הנוער העובד בקרית טבעון. מחיר לילד — 20 ל"י. משך הקורס 21 יום ... לילדים מכיתות ד', הקייטנה מתקיימת בשבוע בו אין קייטנות אחרות.
ההרשמה בבית ההסתדרות.

קייטנה ספורטיבית:
● במסגרת „הפועל" פרטים במודעות.

אילנית:
● ביום רביעי 11.7.73 בשעה 9.00 בערב בקולנוע „זוהר" ערב עם אילנית. מנחה: דן כנר בליווי תזמורת הגששות המסורות. כרטיסים במכירה מוקדמת בהנחה במספר מוגבל במזכירות בית ההסתדרות.

ארגון אמהות עובדות:
1. ביום א' 17.6.73 יתקיים סיום חוגים להציג לאפיה בהרכבה לתערוכה בחיפה.
2. ביום ד' 20.6.73 יתקיים סיום חוגים של סמינר בוקר בנושא תפאר: שולמית גורדון, חברת מועצת הפועלות; לאה אלדר רכזת אזורית ומר אליעזר בן משה ירצה על הנושא „ישראל לאור התדירה הסובייטית".

במורת התיכון.
ביום ה' 28.6.73 יתקיים מסיבת סיום במועדון הנוער הכ"ס.

● במשך חודש יוני יערך סיום של המתנדבות בבית „יד לילד" בביקור בית מוסדות ילדים, כ"כ יתקיים סיום שנת העבודה והפעילות של הארגון. על הסיום הנ"ל תבוא הודעה.

● קורס תפירה יפתח לאחר החופשה הגדולה. ההרשמה נמשכת. כ"כ נמשכת ההרשמה לקורס לכלכלת הבית, קורס לאפיה. על יתר הקורסים תבוא הודעה.

„הפועל"
● בריכת גלי טבעון נפתחה לקהל הרחב. הציבור מוזמן.

● לחוגים קבוצת „הפועל" קרית-טבעון עלו לגמר גביע המדינה יפי הפרוס:
1. גילאי 16 עם בתיים.
2. גילאי 18 עם בקים 3.
3. בוגרים עם גבעת, חיים.

● איסוף העתה ילדות וילדים בחודשים יולי—אוגוסט בבריכה „גלי-טבעון", פרטים והרשמה בבית הפועל עד ה-15.6.73.

● קבלת קהל ביום שני בין השעות 18.00—19.00 בבית ההסתדרות. צרכן! פנה אלינו ואנו נעזור לך באמונה.

ספריה בורוכוב
● הספריה פתוחה לקהל בבית ההסתדרות כל יום משעה 3.30 עד שעה 7.00 בערב. בספריה ספרי עיון למבוגר ולנוער. הציבור מוזמן לבוא לעיין ולהחליף ספרים.

מפגש הוותיקים עם העולים:
● בכל יום שלישי במועדון הקהילה בקרית-טבעון.

בקרוב!!!
● קרוב תצא חוברת ההסתדרות בקרית-טבעון בליווי המגמות מהמוסדות בקריה. החוברת בת 40 עמודים תופץ בכל הבתים.

בהסתדרות קרית-אתא

במועצה בשנה לפועלי קרית אתא
קבלת קהל — בבית ההרבות רמז 11.
מועצת הפועלים — א' ד' 8.30—12.30, 12.30—5.30.
מעצן — א', ב', ג', 6.00—7.00.
כבטוחים — יום ד' 4.00—6.00.
קרן ביטוח לפועלי בניין — ד' 4.00—6.00.
ארגון אמהות עובדות — א, ג, ה. 5.00—7.00.
ועדת קופת חולים — ד' 4.00—6.00.
ועדת חברות — יום ג' 5.00—6.00.

● יום א' 17.6.73 בשעה 7.00 בערב — ישיבת מזכירות — סדר היום: תכנון פעולות התרבות. בבית התרבות החדש — רח' רמז 11.

● יום ב' 18.6.73 — בשעה 7.30 בערב — אסיפת עובדי עיריית קרית אתא.

● יום ד' 19.6.73 — בשעה 7.00 בערב — מסיבת סיום שנת הלימודים של בית הספר לתפירה ע"י מועצת הפועלות.

● תערוכתו של הצייר אהרן אייזנר (תושב קרית אתא) פתוחה בכל ערב בין השעות 6.00—8.00 בשבת בין השעות 10.00—12.00, 6.00—8.00. אפשר לרכוש ציורים במקום.

● נפתחה ההרשמה לחוגים: שפות, תחביב, חוגי נשים, חוגי לימוד, ריקודי עם ... פרטים ... בבית התרבות. שאלונים ... במזכירות בית התרבות.

● החלה מכירת כרטיסים להצגה: קול קורא והלבתי: פרקים מחייה ויצירתה של חנה סנש שתתקיים במוצאי שבת 30.6.73.

בבית ההסתדרות „מוני"
● ליל שבת 15.6.73 — ערב ריקודים לצעירים בליווי תזמורת קצב.
● נמשכת הפעילות בחוגים: ברידג', התעמלות נשים, גזירה ותפירה.
● נמשכת ההרשמה לחוגים: תפירת בגדי ילדים, תפירה וגזירה למתחילים, ריקודי עם ועמים. הדרכה לתערוכת מאכלי עמים. בבית ההסתדרות.
● יום שני 18.6.73 — בשעה 18.00 — הרצאה.
● יום חמישי — 21.6.73 — בשעה 9.00 בבוקר — התעמלות ... בית. בשעה 6.00 בערב —, ערב חברתי.

במועדון התרבות עמידר א.
● יום א' 17.6.73 — החוג למלאכת יד בהדרכת ע. מיזור.
● יום ב' 18.6.73 — בשעה 11.00 — החוג לכלכלת בית.
● יום ג' 19.6.73 — בשעה 9.00 — החוג לקידום האשה.
● יום ד' 10.6.73 בשעה 6.00 ערב — מועדון הסרט הטוב. מתנ"ס קרית אתא
● מוצאי שבת 16.6.73 בשעה 8.30 בערב באולמי אורון — נשף עליה קבוצת הכדורגל. אורחות ערב ... תזמורה וריקודים, הגרלות. תזמורת דרורה הבקין. כרטיסים להשיג בבית הפועל ואצל חברי הנהלת הקבוצה.
● ברכת מוסדות ההסתדרות בקרית אתא לקבוצת הכדורגל עם עלייתה לליגה הלאומית ... קרית אתא.

هكذا من الاصل

הלוח החדש דרושים דבר

כפר הנוער הדתי

ד ר ו ש
מרכז משק חקלאי

בעל השכלה מתאימה הרואה אתגר בחנוך נוער לעבודה חקלאית ופתוח המשק.

הכפר יסייע במקרה הצורך להשלמת למודיו וקדומו.

מגורים במקום מובטחים.

מועמדים דתיים יפנו אך ורק בכתב בצירוף קורות חיים, העודות והמלצות אל כפר הנוער הדתי ע"י כפר חסידים מיקוד: 20494.

למפעל תעשייתי גדול במרחב ת"א

ד ר ו ש י ם

- **כרסם** מעולה
- **חרט** מעולה

בעלי נסיון של מספר שנים בענף עיבוד שבבי

על המעונינים במשרד נא לפנות לת.ד. 6397, ת"א. סודיות מובטחת.

סיבים בימיים ישראליים בע"מ

חברה בת של מונסנטו ארה"ב

ACRILAN Monsanto

דרוש מכשירן

כישורים: —
בוגר בי"ס מקצועי
נסיון תעשייתי במכשירים אלקטרוניים ו/או פנאומטיים.

לפנות בכתב לת.ד. 19 אשדוד.
סודיות מובטחת.

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול

דרוש רפתן

מגורים במקום

לפנות בכתב. הכפר הירוק 60974

למוסד החינוכי "תבור" בקבוץ עין־דור

דרושה מורה
לחנוך גופני בנות

בכיתות ז'—י"ב לחצי משרה.

*

הכתובת להתקשרות: יעל כספי מס' טל: 065-37663
או בכתב: עין דור 19335 ד. נ. יזרעאל.

מושב עין ורד

מעונין בקבלת

מזכיר פנים / מרכז המשק

דיור במקום מובטח

בהצעות נא לפנות בכתב: מושב עין ורד דאר תל־מונד טל. 922605

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל | משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — המכון הממשלתי להכשרה מכנית

בית הספר להנדסאים

ד ר ו ש י ם

להוראה במשרה מלאה או חלקית
מהנדסי תעשיה וניהול

מהנדס תעשיה וניהול — אחרי שרות צבאי למשרה מלאה או חלקית להוראה.

- על המעונינים לפנות בכתב לת.ד. 4459, חיפה 31040.

משרד החקלאות — המרכז לשיתוף חקלאי בינלאומי | משרד החוץ — המחלקה לשיתוף בינלאומי

למעוצות הפיתוח החקלאי בארצות מתפתחות

דרושים מועמדים

לתקופת שרות בחו"ל, לפחות שנתיים עם אפשרות הארכה במדינות הדוברות ספרדית

משימה מס' 4/73 —

מומחה לארגון ונהול מושב שתופי

תאור המשימה:
הכשרת כ"א מקומי בנושאי ארגון ומבנה המושב השתופי על שלוחותיו, החדרת הסברת שיטות ארגון ונהול של המושב השתופי וההבדל בין מושב עובדים לבין מושב שתופי, החדרת הידע בהדרכת קורסים ותכנות.
בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 10 שנים בהכשרת כ"א, נהול וארגון, הכרת המשק המשפחתי ונסיון בארגון מוסדות הכפר ושרותים, כושר ביטוי בכתב ובע"פ, מתן הרצאות בכוסמות להכשרת כ"א, ידע בהעברת הכניות לימודים בתאוריה המעשית, נסיון בארגון צוותות עובדים בכירים בדרג ארצי ואזורי בנושאים הנ"ל.
ידיעת השפה הספרדית- בעל רשיון נהיגה.

משימה מס' 5/73 —

מומחה לתכנון וארגון משק חקלאי קואופרטיבי

תאור המשימה:
תכנון, ארגון ונהול ישובים חקלאיים קואופרטיביים.
יצירת מערכות הצלה במינהל, כספים ומשק שיווק וקניות מרוכזות, הקמת הדרכה בחוות לימוד להכשרת כח־אדם לניהול המשק השיתופי, תכנון וארגון של משקים חקלאיים בדרג אזורי וארצי.
בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים בניהול מעשי של משק חקלאי מעורב — רצוי עם התמחות בענפי הרפת, מטעים וגידולי שדה, שלחין או בעל.
השכלה תיכונית־חקלאית עם נסיון של 12 שנים בניהול מעשי של משק חקלאי מעורב, רצוי עם התמחות בענפי הרפת, מטעים וגידולי שדה, שלחין. ידע ונסיון בהרצאת והעברת קורסים.
בעל ידע בתכנון משקי, נהול פיננסי והיכולת להרצות ולהדריך בנושאים אלה.
נסיון בניהול מו"מ עם מוסדות אזוריים וארציים.
יכולת להפעיל צוותות בנושאים שונים ולתאם ביניהם.
המועמד חייב לדבר ספרדית היטב כולל כתיבת דו"חות מקצועיים.
בעל רשיון נהיגה.

משימה מס' 6/73

מהנדס השקייה וניקוז

תאור המשימה:
תכנון ופיקוח על ביצוע תכניות השקייה, ניקוז וקידוחי מים באיזור פיתוח והתיישבות חקלאית, ניתוח כלכלי של אספקת מים ורשת החשקיה, הכשרת כח אדם מקומי בנושא תכנון השקייה וניקוז, קידוחים, תכנון מים בהתיישבות אזורית, מושבית, כולל שיטות השקייה.
בעל השכלה אקדמאית בהנדסת מים עם נסיון מעשי של 10 שנים.
בעל נסיון בתכנון וביצוע רשתות השקייה אזוריות ותחנות שאיבה, תכנון וביצוע מפעלי מים וניקוז אזוריים, תכנון כפורט של רשתות ובתי שאיבה ונסיון בקידוחי מים.
כושר לנהל מו"מ עם מוסדות אזוריים וארציים.
המועמד חייב לדבר ספרדית היטב כולל כתיבת דו"חות מקצועיים.
בעל רשיון נהיגה.

הערות:
1. שאלונים אישיים ופרטים נוספים בקשר לשכר, השכלה, נסיון וכו' ניתן להשיג במזכירות המרכז לפי הכתובת: רח' הרצל (ליד פסי הרכבת) טל. 984—950 (03) רחובות.
2. המועמדים יופנו בפני ועדות מקצועיות ועדה. הועדה אשר מתפקידה להמליץ בפני הרשויות המוסמכות על המועמדים למשימות.
על המועמדים ע"י הועדות האמורות לעבור השתלמויות והכשרה מקצועית בכל הקשור לשליחות, לרבות בענפי החקלאות המתאימים ובתחומים אחרים.
הרשויות תבחרנה את המועמדים למשימות לפי המלצות ועדת המלצה, תוצאות ההשתלמויות וההכשרה שהמועמדים יעברו ונתונים נוספים.
עם המועמדים שיבחרו יערכו חוזים.
3. המועד האחרון להגשת הבקשות 22.6.73.

המוסד לביטוח לאומי

המשרד הראשי ירושלים

התפנתה משרה של
עוזר למנהל מחלקת ההדרכה

הדרגה:
י"ג בדירוג האחיד.
תיאור התפקיד:
ארגון וביצוע פעולות הדרכה;
קביעת הכניות לימוד;
סיוע בהכנת חומר לימודי וצורי הדרכה;
קיום קשר בכתב ובע"פ עם מרצים ומדריכים.
הכישורים הדרושים:
השכלה אקדמאית;
נסיון של שנה אחת בעבודה מנהלית;
כושר הבעה בכתב ובע"פ;
כושר ארגון ונהול מו"מ עם גורמים שונים.
בקשות יש להגיש למחלקת כח אדם, המוסד לביטוח לאומי, שד' ויצמן 13, ירושלים. על גבי טופס בקשה למשרה פנויה (1061).

המועד האחרון להגשת הבקשות הוא 24.6.73.

קבוץ גבעת ברנר

לשנה"ל תשל"ד

ד ר ו ש ה

מורה - גננת

רצוי בוגרת של סמינר הקיבוצים

נסיון של 3 שנים לפחות. המגורים במקום. אפשר לפנות טלפונית למזכירות. איזור חיוג ת"א טל. 950898 או לבית הספר — 952113 שלוחה 17.

לכפר יחזקאל

דרוש גזבר

בדבר פרטים נא לפנות למזכירות
טל: 065—77754
בשעות הערב טלפון: 065—77853

משרד העבודה — אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

לאגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

דרושים:

מדריכים בג'ולים

האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית מציע **משרות של מורים ומדריכים** במקצועות הבאים:
עברית, ספרות, אזרחות, מתמטיקה, פיסיקה, שרטוט, אנגלית ומדריך למכונאות — בביה"ס התעשייתי ג'וליס אשר בשיתוף אורט וצה"ל.
על המעונינים לפנות לד' צ' 3083 או למשרד העבודה במחוז ירושלים, חדר 203 רח' יפו 30, טלפון: 02/224141.

מדריכים בתל־אביב

משרד העבודה מחוז תל־אביב זקוק למדריכים במקצועות הבאים:
מסגרות מכונות, מסגרות מבנים וריתוך, עבוד שבבי (חרטות, כרסום, השחזה) **להדרכה והוראה** במרכזי הכשרה לנוער ולמבוגרים.
יתקבלו בוגרי בתי"ס מקצועיים עם נסיון של כ־5 שנים בעבודה מעשית, או בעלי מקצוע מעולים עם ידע עיוני מקצועי.
על המעונינים לפנות למפקח יוסף גלר **במשרד העבודה**, רח' יונה הנביא 13, תל־אביב, בין השעות 7.30—8.30, טל' 03/50231.

מורים ומדריכים ב"אונים"

למרכז להכשרה מקצועית "אונים" בכפר סבא דרושים מורים ומדריכים במקצועות אלו:
מכונאות רכב
קירור (טכנאי או הנדסאי)
שרטוט וטכנולוגיה (טכנאי או הנדסאי)
על המעונינים לפנות ל"אונים" רח' הנרייטה סולד כפר סבא טל' 03/925843.

מדריך בבאר־שבע

האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית מציע **משרת מדריך מקצועי** בענף העץ לתחנת ההסתכלות בבאר־שבע.
על המעונינים לפנות למשרד העבודה, באר־שבע, טלפון 057/4911 למר אלי נבון.

רשות השידור

מודיעה על

שתי משרות פנויות:

1) תאור המשרה:

מהנדס אולפני הטלוויזיה

הדרגה: א+ מהנדסים
מקום העבודה: ירושלים.
הכישורים הדרושים: מהנדס מוסמך אלקטרוניקה בתוספת נסיון של 10 שנים בתור מהנדס בתחנת שידור או בתחום קרוב, מתוכן לפחות 5 שנים בתפקיד פיקוח בכיר.
ידיעת השפות עברית ואנגלית.
הערות:
1. תוקף המינוי הוא ל־3 שנים עם אפשרות הארכה.
2. מילוי התפקיד כרוך בנסיעות, בעבודה מחוץ לשעות הרגילות ובשעות נוספות.

* * *

2) תאור המשרה:

מפקח פיתוח

הדרגה: ב—ב' של דירוג המכונאים.
מקום העבודה: תל־אביב.
הכישורים הדרושים: בעל תואר הנדסאי בתוספת 2־1 שנות נסיון בעבודות ציוד אלקטרוני, במיוחד בציוד שידור וציוד שמע. ידע במעגלים אלקטרוניים, כולל קומפוננטות חדישות, או בוגר בי"ס מקצועי המסמיך לטכנאות בתוספת 5—7 שנות נסיון כנ"ל. ידיעת השפה העברית וידיעת השפה האנגלית או הצרפתית כדי קריאת ספרות טכנית.
הערה: מילוי התפקיד כרוך בעבודה מחוץ לשעות העבודה הרגילות, בשבתות ובשעות נוספות לפי הצורך.

המעונינים במשרות אלה יפנו למח' כח־אדם ברשות השידור בירושלים בצירוף אישורים על השכלתם ונסיונם כנדרש לעיל עד 29-6-73.

בקשות שתגענה לאחר התאריך הנקוב לא תענינה.

מרכז קהילתי באור יהודה ע"ש פרסט בע"מ

למרכז קהילתי

דרושים מדריכים מנוסים

לעבודה עם נוער ומבוגרים בשטחים הבאים:

- מקהלה וחוגי זמר
- מחול
- ציור
- מלאכה יוצרת
- קרמיקה
- בטיק ואריגה
- קוסמטיקה והדיקנה
- התעמלות
- תזונת האדם
- חוגי ספרים
- אנגלית מדוברת
- קבוצות הבריאות

כמו כן דרושים **מזכירה ומנהל חשבונות**

- המועמדים המבקשים לפנות בכתב אל אמנון, מנהל המרכז הקהילתי ע"ש פרסט ת.ד. 115, אור יהודה. לבירורים ראשון נא לטלפן לטל' 751489. נא לצרף קורות חיים.

לקיבוץ בדרום

דרושה מורה לכיתה א'

נא לפנות ת.ד. 3697 תל־אביב
מיקוד 61360

עדד תעשיות בימיות בע"מ

אנו מחפשים מועמד לתפקיד

חשב החברה

האיש המתאים יהיה:
- בעל נסיון רב בניהול מערכת השכרות, תקציב ותמחיר, ובניהול צוות עובדים.
- בעל כושר ניהול מו"מ ברמה גבוהה עם בנקים, מוסדות ורשויות ממשלתיות.
- בעל השכלה בראית חשבון ו/או כלכלה ומינהל עסקים.
- פניות בכתב או בטלפון אל המנהל האדמיניסטרטיבי.

עדד תעשיות בימיות בע"מ
מישור רותם, ד.נ. ערבה
טל' 057—91121

למכרות נחושת תמנע בע"מ

TIMNA תמנע

ד ר ו ש

בוגר פקולטה לניהול ותעשיה

- בעל שנות נסיון בתעשיה כולל ניהול
- נסיון בעבוד נתונים וערי"ש
- יכולת מגע ומו"מ עם אנשים

כמו־כן המועמד יהיה בעל הנתונים הבאים:
1) השתתף בתכנון מערכת דוח כוללת ע"מ לאפשר עבודה יעילה עם מחשב.
2) הפעיל שרותים של מחשב לצורך בקרה, נתוחים וקבלת החלטות ע"י הדרג המנהלי הבכיר.
3) רכש נסיון כאיש קשר בין צרכני שרותי המחשב ומפעיליו.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בציון קורות חיים, למח' כח־אדם במנע דאר אילות 88805 או יפנו אישית למזכירות משרדי החברה בת"א רח' ט' הקריה (מול קול ישראל) ביום ד' 20.6.73 בין השעות 09.00—11.00 או 16.00—18.00 אחה"צ עם קורות חיים בידו.

המועמד המוכן להתמודד עם אתגר רציני זה מובטחים תנאים טובים ביותר.

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל | משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — המכון הממשלתי להכשרה מכנית

ביה"ס להנדסאים

ד ר ו ש י ם

1) פקיד/ה כללי/ת

הכשירויות הדרושות:
בוגר/ת בי"ס תיכון לאחר שרות צבאי; שליטה מושלמת בעברית וכושר קריאה והבנת מסמכים באנגלית. נסיון קודם בעבודה משרדית ונסיון בכתיבה במכונה עברית. רצוי גם במכונה אנגלית.

2) כתבנית

הכשירויות הדרושות:
בוגרת בי"ס תיכון לאחר שרות צבאי; שליטה בעברית וידיעת השפה האנגלית. נסיון 3 שנים בעבודות משרד ושליטה בכתבנות עברית וידיעה טובה באנגלית.
- המועמדים/ות העונים/ות על הדרישות כנ"ל יפנו בכתב בלבד בצרוף קורות חיים ופירוט נסיון קודם לת.ד. 4459, חיפה 31040.

זו ההזדמנות שלך

להשתלב בחברה תעשייתית גדולה ומתפתחת בשטח המסחרי.
בה ניתנת לך אפשרות מצוינת לקידום מהיר.

בה תוכל לנצל את כשרונותיך המסתרים ביצירת מגע עם לקוחות.

*

באם אתה עונה על הדרישות הבאות:
בוגר צבא בעל השכלה תיכונית
רצויה ידיעה בהנהח"ש

פנה אלינו
עם פירוט קורות חיים
לת־ד' 1736 ת"א, עבור "קידום מהיר"

— מקום העבודה תל־אביב —

הודעות לציבור

מכרז 55/73
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים, ביצוי ומשק

מוצעים בזה למכירה 11 ראשי בקר:
א. 5 עגלות ללא מהול בגיל 6—7 חדשים, מספריהם ומשקלם: 31243819 — כ־80 ק"ג, 31243818 — כ־200 ק"ג, 31243817 — משקל 190 ק"ג, עגלה 22138836 — משקל כ־550 ק"ג, גיל שנתיים, 31243816 משקל כ־190 ק"ג.
ב. 5 עגלות במשקל כ־550 ק"ג בגיל שנתיים, מספריהם: 24282754, 24295498, 22188865, 22188914, 22188915.
ג. פרה: משקל כ־600 ק"ג, גיל 3 שנים, 31209392.
את הנ"ל ניתן לראות במסוף וטי־ריגרי בית־דגן בכל ימות השבוע בשעות העבודה.
על הזוכה יהיה להוציא את הבקר בו זכה במכרז תוך 14 יום מיום קבלת המכתב על הזכיה.
במידה ולא יוציא את הבקר תוך פרק הזמן האמור יהיה חייב לשלם לממשלה סך של 25.— ל"י לכל ראש בקר לגבי כל יום של איחור בהוצאת הבקר כאמור. אולם אין באמור לעיל כדי לגרוע מזכות הממשלה מלמסור את הבקר לאדם אחר, במקרה של איחור כאמור ולהתבעת מהזוכה כל נזק שייגרם לממשלה בעקבות זה.
שקילה ומסירת הנ"ל תבוצענה במסוף הוטרינרי בית־דגן בהתאם לנהלים המקובלים.
על המציע להגיש את הצעת המחיר לק"ג משקל חי לכל סוג בנפרד.
על המציע להכניס את ההצעה במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום מספר 55/73 ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות, המחלקה לנכסים, ביצוי ומשק הקריה, תל־אביב, רחוב ד', בית מספר 10ב', קומה ב'.
על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 28.6.73 שעה 11.00.
משרד החקלאות שומר לעצמו את הזכות למכור את הבקר ליותר ממציע אחד.
אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
1. הזוכה במכרז חייב לשלם את בעלי החיים, הכל תוך 10 ימים מיום הוצאתם מהמסוף הוטרינרי. יהיה עליו להביא אישור על כך לאפטגראה הוטרינרית.
2. כהיטת עגלה במספר 4 יש לתאם עם מנהל המכון לרבית למנהל במחלקה זו יש למסור את החב הפרה לאברים בכיבוים אחרים.

למחלקה למשק וציוד של מרכז קופת חול
רמת־גן, רח' מודיעין 54, טל.: 733 271

ד ר ו ש ה

מזכירה עצמאית

לניהול המשרד, לקורספונדנציה מושלמת באנגלית (גרמנית) ועברית, לטיפול במסמכי יבוא.

העבודה רצופה.

השכר — בהתאם לכישורים ושנות הניסיון.

משק וכספים

ברית הקואופרציה תבקש התערבות חבה"ע בענין שיווק „שמן"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ברית הקואופרציה הצרכנית שוקלת לבקש התערבותה של חברת העובדים שתקבע אם מפעל „שמן" היה רשאי להתחיל בשיווק ישיר של תוצרתו לעובדי קיבוצים במפעלים גדולים, ובינתיים שוקלות אגודות הצרכנים במקום קניות מוצרי „שמן" הנהגה הנהייה שאין להעניק יותר עדיפות למוצרים אלה. אגודות הצרכנים מתכוונות לנקוט פעולה משותפת עם „שופרסל", אם לא יצליחו להפסיק את השיווק הישיר.

„שמן" החל באחרונה בשיווק ישיר של כמאה מוצרים שונים לעובדי עובדים במפעלים גדולים. השיווק נעשה באמצעות חברת בת לשיווק „דקל". החברה זו פנתה למפעלים גדולים והציעה להם את מוצרי „שמן" והחברות הבת שלה במחירים סיטונאיים הנמוכים בכ־20 אחוז מן המחירים הנהוגים ברשתות השיווק הגדולות. המוצרים המוצעים כוללים אבקות כביסה, סבונים, שימורי דגים, שימורים שונים, ממרחים, גבינות וכו'. בין ההתקשרויות של „שמן" בולטת ההתקשרות עם ארגון עובדי התעשיה האווירית. התשלום על־ידי העובדים ייעשה באמצעות ניכוי ממשכורתם. כבצע המכירה ילווה גם בעריכות הגרלות בין העובדים.

ברית הקואופרציה הצרכנית הביעה גם בעבר את התנגדותה להחלטת „כור" למכור באורח ישיר מוצרים של מפעלי הקונצרן לעובדים. מכירה זו נעשית באמצעות רשת החנויות של „סולכור" וכבר הופצו תעודות קנייה לעובדים. לדעת אגודות הצרכנים הסדרי מכירה כאלה היו צריכים להתבצע באמצעות רשת השיווק.

אגודות הצרכנים שוקלות נקיטת צעדים, אם לא יצליחו למנוע את המשך השיווק הישיר על־ידי „שמן". בין היתר, קיימת הצעה להפסיק כליל את הקנייה של מוצרי „שמן".

בחוגי „כור" דוחים את טענות ברית הקואופרציה הצרכנית. הם מציינים, שבסדרי שיווק ישירים בין המפעלים למקומות עבודה גדולים היו קיימים גם בעבר ואין בזה חידוש. „שמן" רשאי לחפש שיטות שיווק נוספות כדי להגביר את מכירותיו וכשם שדוחה את הביקורת של ברית הקואופרציה הצרכנית על הנהגת „השוק הפנימי" של „כור", כך נדחית הטענות ביחס להסדרי „שמן".

קניינים מחו"ל מתלוננים: מפעלים סירבו לקבל הזמנות יצוא

פניות של קניינים מחו"ל, שהגיעו במיוחד לרגל „שבוע היצוא", למפעלים לספק סחורות מסויימות באיכות גבוהה הושבו ריקם. היו מפעלים ישראליים שהודיעו כי אינם מסוגלים להגדיל את הייצור ולספק את הדרישות ההולכות וגוברות לסחורות במועד אספקה מוסכם מראש — על כך מסרו אתמול כמה מראשי המשלחות שהיו אורחים בארוחת צהרים שערך המנכ"ל לסחר חוץ במשרד המסחר והתעשיה, עידן מלבר.

ראשי המשלחות מסרו שנחתמו עיסקות לא מעטות במהלך ביקור הקניינים בארץ. אף הוסדרו משלוחי־נסיון ודגמים של מוצרים ישראליים שונים. נחתמו הסכמים למכירת ידע ישראלי ולהענקת רשיונות לייצור מוצרים ישראליים במדינות חו"ל. ראשי המשלחות מתורכיה, קפריסין ויוון, שהיו בין המשלחות הגדולות, מסרו כי בעיקר עסקו ביצירת קשרים מסחריים כלכליים, שכן קניות של ממש אינן נעשות תוך ימים ספורים. עם זאת, הביעו את תקוותם כי בעקבות ביקורם בארץ ייעשו עיסקות של קניית מוצרים ישראליים, בסכומים ניכרים.

כמה מראשי המשלחות ציינו גם, שזו הפעם הראשונה שהם מבקרים בישראל והופתעו לטובה מרמת הייצור הגבוהה ומן המוצרים המתוחכמים. הם הביעו גם שביעות רצון מהארגון בתערוכה הכ"ה.

בר־לב: העלאת הריבית היתה פוגעת ביצוא

העלאת הריבית על האשראי המכוון ליצוא לתעשיה היתה גורמת לכך שכ־15 מיליון ל"י מרווחיות היצוא היו עוברים לרווחיות הבנקים, וזאת כאשר הבנקים אינם מפסידים על מימון האשראי המכוון, אלא להיפך, מרוויחים. הרווחיות הכוללת של הבנקים עולה על זו של התעשיה בכלל ותעשיית היצוא בפרט — אמר שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב, בהופיעו בארוחה השנתית של מכון היצוא לרגל „שבוע היצוא".

בר־לב הטעים, כי הוחלט שלא לשנות את שיעור הריבית לאשראי המכוון והוא מקווה כי הבנקים יבינו זאת ויסכמו בפלואו את האשראי ליצוא. עם זאת, הפנה בר־לב את תשומת לב היצרנים לטענות האוצרות, כי שיעור הריבית הנמוך על האשראי ליצוא מביא לכך שיצואנים בסופו של דבר משתמשים באשראי זה לתכליות אחרות. השר הוסיף, כי לא ידועים לו מקרים קונקרטיים כאלה, אך הוא מבקש להקפיד על השימוש באשראי המכוון לתכלית לה נועד.

ביחס לרווחיות היצוא, הטעים בר־לב, אין סיבה שרווחיות היצוא ב־1973 תיפול מזו של 1972. הוא הטעים, כי הממשלה תדאג אחת לשנה, ולא כל כמה חדשים, לפצות את היצואנים על התייקרות תשומות הייצור מעבר לעליית המחירים בשוקי היצוא כדי לשמור על רווחיות היצוא.

ישראל השביעה את השוק האירופי לבצל

מאת א. סרוסי, סופר „דבר"

עונת יצוא הבצל האביבי מסתיימת היום במשלוח שיא של 23,000 טונות, לעומת 16,000 טונות בשנה שעברה.

מנהל האגף הירקות ב„אגרקסקו", שמחה צופר מסר לי אתמול, כי הבצל הישראלי, שהקדים השנה להגיע לשוק האירופי „הרעב" למוצר זה, השיג באפריל־מאי מחירי שיא שנעו בין 250 ל־350 דולר לטונה. כלומר, פי 3—4 לעומת העבר. הבצל הישראלי היה, כמעט, היחיד בשווקים בכמויות גדולות. רק בהתחלת יוני, כאשר החלו להגיע משלוחי הבצל מספרד, חלה ירידה במחירים, אך גם עתה הם גבוהים יותר ב־15—20 אחוז לעומת אשתקד. קרוב למחצית מהבצל ששווק לאירופה זכה במחירים הגבוהים. יצוא הבצל ישוי להכניס בין שלושה לשלושה וחצי מיליון דולר והוא הפריט השני ביצוא הירקות מבחינת ההכנסה. לאחר תות השדה שהכנסתו (מ־4050 טונות) עשויה להסתכם בין ארבעה וחצי לחמישה מיליון דולר.

צופר אמר כי ישראל הפכה השנה אחד הגורמים החשובים בשיווק הבצל בעולם בעונת האביב. ואף היו פניות לקניית בצל מאסיה ומארצות־הברית. בהתאם לכך מתכננים להגדיל את המשלוחים בעונה הבאה ולהגיע עד 30—35 אלף טונות, כאשר חברות יבוא שונות מוכנות להתקשר מראש על כמויות ומחירים ומועדי הספקה.

622 מיליון ל"י — הון ונכסי קרן ביטוח לפועלי בנין

המועצה הארצית של קרן הביטוח והפנסיה לפועלי הבנין והעבודות הציבוריות אישרה את הדו"ח הכספי של הקרן לסוף שנת 1972 בסך 621.8 מיליון ל"י — גידול של 25 אחוז לעומת המאזן אשתקד.

מנכ"ל הקרן שלמה דן שהביא את המאזן לאישור המועצה מסר כי הגידול נובע מן הגיאות במצב הבנייה בישראל, מהעלאת השכר, מהתעבקות יעילותה של הגבייה ומהרחבת מספר המבוטחים החדשים שנוספו לקרן (1400 מבוטחים נוספו בשנת 1972). דן ציין בסיפוק את הצטרפותם של צעירים לקרן הביטוח והמגמה החיובית של חזרת צעירים ששוחררו מצבא לענף הבנין.

בהתייחסו לארגון ולעמידה של התנאים הסוציאליים של העובדים בבנין מהשטחים המוחזקים, התריע שלמה דן על המצב הבלתי נסבל של 25 אלף פועלי בנין ערבים מהמוחזקים ורצועת עזה המועבדים בישראל. אין להפלות שום פועלי הבנין העובדים בענף ליבצא מהם ומעבר לכל סדר ארגוני — התריע.

עליה בגביה ותוספת זכויות

שלמה דן סקר את פרטי המאזן וציין כי הקרן גבתה בשנה הנדונה 102.4 מיליון ל"י לעומת 80.8 מיליון בשנת 1971. החל משנת המאזן נפתח בקרן מסלול נוסף לאלה שלא יצאו לפנסיה המאורגנת ורוצים להתבסס בזמנם להנות מכל צורה אחרת של הבראה ולקבל תמורה בהתאם לותק המבוטח מראש. הוא מסר כי עתה מקבלים 4180 מבוטחים פנסיה מהקרן. הפנסיה הממוצעת לפנסיונר זיקנה עלתה אף היא בשנה האחרונה ומגיעה כדי 409 ל"י לחודש במקום 313 ל"י בשנת 1971. ענף הפנסיה בקרן הגדיל את הונו ב־10 מיליון ל"י — הישג בלתי מבוטל.

בסיום דבריו ברך המנכ"ל את העובדים היציבים והקבועים בחברות הבניה ההסתדרותיות סולל בונה ו„החרות" על הצטרפותם לקרן הביטוח לפועלי בנין החל ב־1 ביוני השנה. הוא סיפר שלקרן עברו עתה 6000 קבועים ויציבים בסולל בונה ו„חרות" ועוד כ־1300 סניטרים.

מזכיר הסתדרות פועלי הבנין מרדכי אבסטר, ציין שפועלי הבנין יכולים להתברך במאזן חיובי המצביע על פעילות נרחבת של הנהלת הקרן ובעמידתה בהתחייבויות לשיפור תנאיהם. הוא פירט את השיפורים בתקנון הקרן שמטרתם להביא להטבות למבוטחים שאושרו לפני כמה חודשים.

פתח את הדיון יו"ר הסתדרות פועלי הבנין יו"ר המועצה חיים פלבסר. הוא קרא למנהלה לישראל לקבל בחיוב את התביעה להקמת מרפאה ציבורית לבניה.

אגף חדש למלון „גלי כנרת" בטבריה

מאת סופר „דבר" בגליל

אגף חדש ובו 60 חדרים נחנך אתמול במלון „גלי כנרת" בטבריה בנוכחות שר התיירות מ. קול. בכך הוכפל מספר החדרים במלון (126). כן נבנו בריכת שחיה מחוממת ואולם רב־תכליתי המשמש כקפטריה הלביה ומקום לכינוסים. באגף החדש הושקעו [illegible] מיליון לירות.

עלה מחזור המטבע

מחזור המטבע עלה השבוע ב־12,982,969.57 ועמד על שני מיליארד 343 מיליון ל"י בקירוב. על כך הודיע אתמול בנק ישראל.

התייקרו גפרורים, ספרי לימוד ודבש

ועדת המחירים הציבורית בראשותו של משה קשתי אישרה בישיבתה שלשום את ההעלאות הבאות:

ספרי לימוד, העלאה של 10 אחוזים במחיר לצרכן, קרטון עבה (סופרה), העלאה של 9.5 אחוזים; נייר קרפ לבן וצבעוני (סופרה) העלאה של 12.5 אחוז; סיבים אקריליים (סיבים כימיים ישראליים) העלאה של 5 אחוזים; סיבים אקריליים למטוויות צמר סרוק, העלאה של 16.7 אחוז; נעלי ספורט „גיבור" (המגפר) העלאה של 12 אחוז; דבש (תנובה) העלאה של 88 אגורות לקילוגרם במחיר לסיטונאי. (הוועדה קבעה כי יש להודיע את המחיר לצרכן על כל אריזה).

גפרורים (נור) אושרה העלאה של 9 אגורות במחיר לצרכן עבור כל חבילה בת תריסר קופסות. לגבי קופסה בודדת אושרה העלאה של אגורה אחת במחיר לצרכן.

1.4 מיליון ל"י — רווחי „פרי־אור"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

רווחי חברת „פרי־אור", בעלת פרדסים, הסתכמו ב־1972 ב־3.12 מיליון ל"י לפני מס, לעומת 2.9 מיליון ל"י ב־1971. הרווח אחרי מס היה 1.4 מיליון ל"י, בהשוואה ל־1.67 מיליון ל"י בשנה הקודמת.

הכנסותיה של חברת „פרי־אור" מורכבות היו ב־1972 כדלקמן: מיבול פרדסים — 1.56 מיליון ל"י; בשיווק פרי, ניהול פרדסים, משתלות, בדו"ל־שירות ושירותים אחרים — 3.69 מיליון ל"י; ובריבית — 910,000 ל"י. סך המאזן מסתכם ב־34.3 מיליון ל"י, לעומת 26.7 מיליון ל"י בשנה הקודמת. בידי החברה 4402 דונם פרדס. פרט ל־62 דונם שניטעו על אדמה פרטית, ניטעו כל יתר פרדסי החברה על אדמות אשר הוחכרו להחברה על־ידי מינהל מקרקעי ישראל.

נחנכה יחידת מחוז הדרום של מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל חנך אתמול את יחידת מחוז הדרום שלו.

מחוז זה הוא הגדול ביותר בתחום מקרקעי ישראל והוא כולל כ־12.5 מיליון דונם. המחוז משתרע מדרום הר חברון ואיזור העיירה שדרות ועד אילת. עד כה היה איזור הדרום שלוחה של מחוז ירושלים.

מנהל מינהל מקרקעי ישראל מאיר זורע, אמר בטקס חנוכת המשרד בבאר שבע כי מגמת המינהל היא לפתח יזמות חדשות בקרקעותיו. כמנהל המחוז נקבע שמעון שוחט.

מחוז הדרום הוא החמישי במספר בין מחוזות מינהל מקרקעי ישראל.

„חרסה" פועלת למניעת מחסור בגופים סניטריים

מאת סופר „דבר"

„חרסה", באמצעות „כור", חתמה על הסכם עם משרד השיכון לפיו יספק המפעל במשך השנה 60,000 גופים סניטריים למחסני משרד השיכון.

הסדר זה נועד למנוע ספסרות ומחסור בגופים סניטריים עבור בנייה ציבורית לעולים ולזוגות צעירים. על פי ההסדר, יוכלו קבלנים הבונים בשביל משרד השיכון לקבל גופים סניטריים, קערות, אסלות וכו', בתוך מחסני המשרד רק עם „פתק" של הממונה במשרד השיכון. בעבר התעורר מחסור בגופים סניטריים לבנייה ציבורית בשל הדגים של „מתווכים" בין המפעל לצרכן הציבורי.

מאזן רווחי לחב' „סוויסאייר" ב־1972

מאת סופר „דבר"

חברת התעופה „סוויסאייר" סיימה את מאזנה לשנת 1972 ברווח תפעולי בסך 206 מיליון פרנקים שווייצריים וברווח נקי בסך 41 מיליון פרנקים.

זוהי אחת בחברות התעופה המעטות בעולם שמכניסות רווחים.

מניות ושערים

ביקוש לצמודי־מדד

ערב פרסום מדד המחירים לצרכן לחודש מאי, הופיע ביקוש לאגרות־החוב הצמודות למדד. בשערי אגרות חוב צמודות למדד נרשמו עליות כלליות. גם בצמודי־דולר היתה תנועה ערה. המחזור הסתכם ב־5.75 מיליון ל"י.

בשוק המניות נמשכו הירידות, פרט למניות חברות הביטוח „הסנה" ו„אריה". המדד הכללי של שערי המניות ירד ב־0.20 אחוז. המחזור הסתכם ב־1.26 מיליון ל"י. מתוך זה בשערים משתנים 789 אלף ל"י.

התעוררות היתה אתמול במניות „אריה". בשלב הפתיחה עלה שערן בנקודה אחת, תוך ביקוש של 1.000 ל"י ע.נ. בשלב המשתנים הופיעו קונים רבים נוספים והמחיר הגביה עלה בכ־15 נקודות, תוך מחזור של 13.5 אלף ל"י ע.נ. הביקוש הפתאומי למניות „אריה" בא כנראה בעקבות פרסום מאזן החברה. על הון נפרע של כ־1.5 מיליון ל"י. היה לחברה ב־1972 רווח נקי אחרי מס של כ־4 מיליון ל"י. החברה עומדת גם לפני הנפקת זכויות. מניות „הסנה" עלו ב־2.5 נקודות, תוך מחזור של 4.4 אלף ל"י. ומה קורה במניות „אי.די.בי."? לפי הערכת אנשי הבורסה מחזיקים את שערי מניה זו על אש קטנה לקראת ההנפקה הקרובה. קונצרן בנק דיסקונט מעוניין, כנראה, במחיר מפתה למשקיעים שיהיה נמוך מ־220 נקודות. נציג דיסקונט מספק את הביקושים. נסיגה קלה היתה אתמול במניות שבדרך כלל אינן נתמכות ע"י שום גורם. ב„הכשרת הישוב", „ישרס" ו„חלפסון".

בענף אגרות־החוב המיוחדות להמרה במניות בלטה העליה של נקודה אחת ב„ספנות".

+0.5	109	מזרחי השק'
—	230	בל"ל השק'
—1.0	114.5	פריז
+0.5	109.5	חסותה
—	72	יצוא השק'
+0.5	180.5	כור
—2.0	210	כלל השק'
—	210	כלל תעשיות
—	180	ציון השק'
+0.5	59	פמה
		מניות הנסחרות במטבע חוץ
—1.0	88	אמיקו' רב' א' ב
—	100	אמיקו בב' ב
—	113	אדנים
—	96.5	צים
+0.5	55	נפטא
—1.0	124	לפידות ש
—	154	לפידות מ
—	150	פתוח תעשיה ג
—	97.5	פתוח תעשיה גג
—	126	פתוח תעשיה גג 1
		אג"ח ניתנות להמרה במניות
—0.5	148.5	כטרייהן בל"ל
—	113	כטרייהן בל"ל — 3
—	114	פה' משכנת' אג"ח
+2.5	99	הכש' הישוב אג"ח
—6.0	184	אלקטרה אג"ח
+3.0	100	אתא אג"ח
+1.0	126	דיסק' השק' אג"ח
—	100.5	מזרחי השק' אג"ח
—	100	אי די בי
—	105.5	ישפרו
		מילוה קיומה
+0.1	188	1961
—	178.5	1961
—	171.7	1961
—	161.4	1961
—0.3	174.6	1962
—0.8	168.4	1962
+0.4	157	1962
+0.5	146.1	1962
+0.1	268	1963
+1.0	244.6	1963
+1.0	239	1964
—	216.1	1964
+0.5	214.5	1965
—	195	1965
—	173	1966
+0.2	172.9	1966
—0.2	163.9	1967
+0.3	160.5	1967
		מילוה בטחון 1968
+0.4	97.3	א
+0.3	96.5	ב
—0.3	95.6	ג
+1.7	186	ד
+1.5	184	ה
+1.0	179	ו
+0.3	176.9	ז
+0.5	174.2	ח
—0.8	170.7	ט
—	172.3	י
+0.4	178	י"א
+1.1	176.9	י"ב
+1.0	174.5	י"ג
—0.3	171.2	י"ד
		מילוה בטחון 1969
—0.2	174.1	א
+0.1	168.5	ב
—	167.7	ג
+0.4	168.9	ד
—0.1	166.7	ה
—	165.5	ו
+0.5	165	ז
+1.1	168.1	ח
—	167.8	ט
+1.2	164.4	י
+1.0	163.2	י"א
+0.6	162.6	י"ב
+1.4	160.4	י"ג
+1.0	166.8	מ"א
+1.0	167.6	מ"ב
—	160.5	מ"ג
+.1	157.4	מ"ד
+1.3	156.5	מ"ה

—	455	קרור 1
—2.0	387	קרור 10
—	63	ושמל
—	209.5	ספנות
—	333	צים ש
—16.0	312	צים מ
		מקרקעין בינוי פיתוח והדרים
—	215	אזורים
—	342	אפריקה 1
—0.5	290.5	אפריקה 10
—	200	הכש' הישוב ש
—2.0	202	הכש' הישוב מ
—	137	טר"ב ש
—	151	טר"ב מ
—	126.5	טר"ב ב'
—2.0	250	נכסים
—1.0	168	ישרס
—0.5	179.5	מהדרין
—	100	מטעי הדר
—	127.5	משקיעים
—3.0	80	נאות אביב
—	179.5	פרי אור
—2.0	103	דסקו מב'
—1.5	80.5	רסקו
—	115	ישפרו
		תעשיה
—	465	אליאנס
—	116.5	אלקו 1
—	106.5	אלקו 2.5
—1.0	259	אלקטרה 1
—	258	אלקטרה 5
+3.5	371.5	ארגמן מב'
—0.5	367.5	ארגמן מ
—3.0	354	ארגמן — 30% דיב'
—	142	אתא ב'
—1.0	141.5	אתא ג'
—	133	אתא מסנה
+9.0	439	דובק
+1.5	198.5	כבלים
—4.0	940	טבע ש
—4.0	985	טבע מ
—	53.5	כימיקלים
—	76.5	ל' אפשטיין
+7.0	223	מילר
—	125	פניציה ש
—	126.5	פניציה מ
—	130	פניציה 10
—7.0	303	נייר חדרה
—	246	עסיס
—	419	נחושתן
—0.5	120	צרד
—6.5	140	שמן
—	295	תפל
		חברות השקעה והאחזקות
—	101	אלגר ש
—0.5	102.5	אלגר מ
—	215	אלרן ש
—3.0	221	אלרן מ
—	62	אמישר
—	254.5	מרכזית
—	293	פועלים השק'
—0.5	108	פ ו
—	177	ולפסון 1
—	111.5	ולפסון ש
—	116	ולפסון מ
—	77	ירדן
—	140.5	אמפא
—	265	דיסק' השק' ש
—	267.5	דיסק' השק' מ

בנקים מסחריים והחברות האחזקות בנקאיות

	השער ב־	שם הנייר
—	344	או.ה.ח. ש
—	347	או.ה.ח. מ
—	265	אי די בי בב'
—	262.5	אי די בי
—	337	אי די בי ב'
—	313.5	אגיד
—	314	אי' בריטניה מב'
—	317	אי' בריטניה ש
+1.0	325	אי' בריטניה מ
+50.0	1100	דיסקונט
—	629	דיסקונט א
—	159	המזרחי ש
—	160	המזרחי מ
—	358	הפועלים מב'
—	341	הפועלים ש
+2.0	344	הפועלים מ
—1.0	299	בל"ל
—2.0	294	בל"ל — 60% דיב'
		בנקים למשכנתאות
—1.0	221	אפותיקאי ש
—0.5	223.5	אפותיקאי מ
—1.5	158	כרמל מ
—2.0	247.5	משכנת' בבנין
+3.0	256	פת' משכנת' ש
+3.0	258	פת' משכנת' מ
—2.0	169.5	שכון מב'
—	200	שכון ב'
—	244	טפחות מב'
+3.5	240.5	טפחות
		מוסדות מימון ענפיים
+1.0	120	שלסת
—0.5	223.5	אוצר לתעשיה
+0.5	84.5	חקלאות
+0.5	73	פה' תעשיה מב'
		ביטוח
+15.0	610	אריה
+2.5	257	הסנה
+1.0	230.5	סהר
—	155	צור
		מסחר ושירותים
—0.5	70	בית הרכב
—1.5	217	דלק ש
—	225	דלק מ

שערי המטבע־חוץ בבנקאים באירופה
יום ה', 14.6
מכירה מיידית

2.5710/16	דולר ארה"ב	ל־1 לירה שטרלינג
2.6220/40	מרקים גרמניים	ל־1 דולר ארה"ב
3.0890/3.0940	פרנקים שוויצריים	"
4.3150/4.32	פרנקים צרפתיים	"
607/608.5	לירות איטלקיות	"
37.98/38.06	פרנקים בלגיים	"
2.78/2.7850	פלורינים הולנדיים	"
264.40/60	ינים יפניים	"

זהב

מחיר אונקית זהב: 115—116.5 דולר.

מכירה מאוחרת

	ליש"ט	מר"ג	פר"ש
חודש	2.5680/2.5689	2.6175/2.6215	1.0745/3.0810
3 חודשים	2.5610/2.5620	2.6025/2.6065	3.0485/3.0850
6 חודשים	2.5508/2.5519	2.5770/2.5830	3.0240/3.0320
12 חודשים	2.5292/2.5306	2.5345/2.5415	2.9670/2.9770

כפר־סילבר

בית־ספר תיכון במגמה חקלאית וטכנולוגית ע"ש ד"ר א. ה. סילבר ע"י אשקלון

לשנת הלימודים תשל"ד

דרושים

1. מורים:
1. מורים למתמטיקה — משרה חלקית
2. מורה לכימיה — משרה מלאה
3. מורה לתנ"ך — משרה מלאה
4. מדריך למכונאות רכב

2. אם בית מרכזת
א. הכישורים הדרושים:
1. השכלה תיכונית
2. נסיון של 5 שנים לפחות
3. רצויה ידיעה בשפה אנגלית
ב. העבודה מחייבת מגורים במקום
ג. הדרגה תקבע בהתאם לכישורי המועמדת

3. מדריכים חינוכיים
א. היקף המשרה: משרה מלאה
ב. תאור העבודה: הדרכת נוער גילאי 14—18 במסגרת פנימיתית
ג. הכישורים הדרושים:
1. השכלה תיכונית רצוי בוגר מדרשה למדריכים חינוכיים
2. נסיון בעבודה חינוכית עם נוער
ד. העבודה מחייבת מגורים במקום
ה. הדרגה המוצעת: י'—י"א של הדרוג האחיד

4. מדריך—שתלן צמחי נוי
א. היקף המשרה: משרה מלאה
ב. הכישורים הדרושים: רצוי בוגר בי"ס לגננות ושתלנות
ג. הדרגה המוצעת: י"א—י"ב של הדרוג האחיד

הצעות יש להפנות בכתב בצירוף תולדות חיים עד יום ו', 22 יוני 1973 לפי הכתובת הנ"ל.

חב' „המשקם" בע"מ
מכרז

מבוקשים מועמדים לתפקיד מרכז משתלה

מקום העבודה: בית שמש ע"י ירושלים.
הדרגה המוצעת: י"ב — הדירוג האחיד.
תיאור התפקיד:
מרכז ואחראי למשתלה, השגחה מתמדת על ספח וגידול הצמחים, התפתחותם.
מדריך ומפקח על המועסקים הקשישים העובדים תחת ידו.
עצמאי בתחום פעולתו המקצועית אך פועל במסגרת נוהלים הנהלתיים כלליים. מקיים מגע עם לקוחות.
דרישות התפקיד:
השכלה מקצועית משולבת בשתלנות והשכלה כללית מקבילה.
נסיון מעשי של 5 שנים לפחות.
ידיעת השפה העברית הכרחית ורצוי ידיעת שפה לועזית.
מועמדים הגרים בסביבה ישלחו את הצעותיהם בכתב עד ל־3.7.73 לסניף „המשקם" ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 16 או מרכז „המשקם", ת"א, רח' אלנבי 140.

מכרז

מבוקשים מועמדים לתפקיד של גנן בסניף קטן

הדרגה המוצעת: י"א — י"ב — דירוג אחיד
מקום העבודה: טבריה
תיאור התפקיד:
טפול בסניף בבצורים ובשתלים.
מדריך ומפקח על העובדים הקשישים המועסקים במסגרת „המשקם".
דרישות התפקיד:
ידיעת השפה העברית; נסיון מעשי לפחות של 5 שנים; ידע בהכנת גינה (הכשרת השטח והנטיעה) ובטפול בגינה שוטף (עידור, השקאה, גזום וכיו"ב).
מועמדים הגרים בטבריה או בסביבה, יגישו את הצעותיהם למרכז „המשקם" תל־אביב, רח' אלנבי 140 עד ה־3.7.73.

מלגזות למכירה

למכירה: מלגזות מסוג קלרק במצב עבודה

* * *

בדבר פרטים נא לפנות לחי יודקאלי בתנובה אכספורט רח' לינקולן 17, ת"א, טלפון 283211 בין השעות 14—8.

משרד האוצר / אגף החשב הכללי
מנהל הרכב הממשלתי

מכרז 6/73

מינהל הרכב הממשלתי
מכריז על

מכירת חלקי חילוף

מתוצרים ודגמים שונים במוסך מינהל הרכב הממשלתי בעזה

פרטים נוספים והחומר הקשור במכרז יימסרו למעוניינים במשרדי מינהל הרכב הממשלתי, רח' יהודה הימית 31, יפו החל מ־13.6.73 ועד 25.6.73 בין השעות 08.00 — 13.00.
אין מינהל הרכב הממשלתי מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מינהל הרכב הממשלתי

עירית ראשון־לציון

מכרז פומבי 30/73

עירית ראשון לציון מבקשת בזה על קבלת הצעות מאת קבלנים להקמת אולם התעמלות, מקלט, חדר אוכל ו־2 כתות בבי"ס „בלקינד".

תנאי התשלום: 80% בהמחאות, בהתאם להתקדמות העבודה ו־20% ב־24 תשלומים שווים של הראשון החל לאחר אישור החשבון הסופי בתוספת ריבית של 15% לשנה.

פרטים ותכניות על העבודה הנ"ל אפשר לקבל במחלקת מהנדס העיר בימים א'—ה' בין השעות 9—12 לפנה"צ ובימים א' ו־ד' גם בין השעות 4—6 אחה"צ, תמורת תשלום של 150.— ל"י.

רשאים להשתתף במכרז זה רק קבלנים רשומים בהתאם לחוק רישום קבלנים תשכ"ט—1969.

את ההצעה בצרוף ערבות בנקאית או צ'ק בנקאי (ערבות אחרת לא תתקבל) בשיעור של 5% מערך ההצעה ל־3 חודשים, יש לשלוח במכתב רשום או למסור לידי של מזכיר העיר במעטפה סגורה נושאת „מכרז מס' 30/73" עד יום ראשון, ט"ו תמוז תשל"ג, 15.7.73.

אין העירייה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

ח' גיבשטיין — ראש העירייה

ראשון־לציון, 13.6.73.

האם שביתת הרופאים מוצדקת?

הצעת מוסדות הרפואה לתוספת־שכר לרופאים:

השכר בממוצע לדרגה	משכורת חודשית בל"י ביום 31.12.71	משכורת חודשית בל"י ביום 1.4.73	משכורת חודשית נטו ביום 31.12.71	משכורת חודשית נטו ביום 1.4.73
ה	1696	2570	1273	1991
ד	1821	2671	1312	2034
ג	1968	2815	1377	2096
ב	2114	2879	1414	2070
א	2414	3251	1556	2251
א+	2572	3641	1604	2386
א++	2632	3883	1623	2475

כל רופא יקבל תוספת נטו שתנוע מ־654 ל"י עד 852 ל"י לחודש בהתאם לדרגה.

התחשיב זה — שנערך לפי נתוני־השכר של רופאי שירותי־הבריאות — כולל את הפריטים בכל מרכיבי־השכר התוספה של הרופאים, פרט לתוספה הניצבת כעליות בדרגה ותוספות וותק.

האם שכר זה מצדיק השבתת שירותי הרפואה הציבוריים?

אנו מאמינים, כי האחריות והמוסר המקצועי של הרופאים בישראל ימשיכו להנחות אותם בעבודתם המסורה—והם יחזרו לטפל בחולים הזקוקים להם.

מוסדות הרפואה בישראל

هكذا في الاصل

שבוע היצוא תשל"ג

סקירת התמורות בעבר ומבט על היצוא בעתיד

מאת עדין טלבר — סגן מנהל כללי לסחר חוץ — משרד המסחר והתעשיה

שבוע יצוא זה, הנערך במסגרת חגיגות היובל למדינת ישראל, מהווה ציון דרך. בו מן הראוי לסקור את הישגי היצוא בתקופה שחלפה, תוך בחינת התמורות במבנה ובשוקי היצוא, עם מבט אל העתיד.

המאזן המסחרי

סה"כ היצוא של סחורות ושירותים, גדל מ־45 מיליון דולר בשנת 1950 ל־2.2 מיליארד דולר בשנת 1972. גידול זה בשיעור ממוצע שנתי של 20% הוא מן הגבוהים ביותר שהושגו ע"י משק כלשהו לאורך תקופה ממושכת של 22 שנה. (שיעור הגידול הוא על בסיס מחירים שוטפים. במחירים קבועים, הגידול הריאלי הוא כמובן נמוך יותר).

היבוא גדל בתקופה זאת מ־330 מיליון בשנת 1950 ל־3.3 מיליארד: בשנת 1972, גידול בשיעור ממוצע שנתי של 11%.

על אף שיעור הגידול הכפול כמעט של היצוא, לא נמנע הגידול האבסולוטי של עודף היבוא אשר גדל מ־285 מיליון דולאר בשנת 1950 לכ־1.1 מיליארד דולר בשנת 1972.

גידול זה בעודף היבוא מצביע על העובדה הבסיסית שהפיתוח הכלכלי של ישראל, נקבע במשך כל התקופה ע"י יבוא הון הולך וגדל, אשר הזין את הפיתוח המהיר. ואכן, שיעור הגידול השנתי הממוצע בתפוקה הלאומית, היה בתקופה זאת 9.6%, (במחירים קבועים). זאת לעומת 11% שיעור גידול שנתי ממוצע של סה"כ היבוא ו־9% ביבוא סחורות בלבד. המתאם בין שיעור גידול יבוא הסחורות ושיעור הגידול בתפוקה הלאומית, מבטא את התלות הרבה של המרוח הכלכלי ביבוא, בשל מחסור באוצרות טבע וחמרי גלם מצד אחד, וכן תלות גדולה ביבוא הון שנמשך במשך כל התקופה. (יבוא השרותים כולל מרכיב גבוה של יבוא בטחוני, ולכן אינו בבסיס קשר זה נכונה).

השיפור במאזן המסחרי, אשר הושג הודות לגידול יצוא הסחורות בשיעור שנתי ממוצע של 17%, לעומת 9% ביבוא, מתבטא בעליית חלקו היחסי של היבוא אשר מומן (או כוסה) ע"י היצוא. לעומת עליה אבסולוטית בגרעון המסחרי, מ־265 מליון $ בשנת 1950 ל־821 מליון $ בשנת 1972, חלה ירידה בחלקו היחסי ביבוא, מ־88.3% בשנת 1950 ל־40.9% בשנת 1972. המגמה של כבמה זאת, בקצב מהיר אף, בעתיד, תקטין את תלותו של המשק הישראלי ביבוא ההון. כאשר משקלו של יבוא ההון במאזן התשלומים יקטן ואילו משקלו של היצוא ילך ויגדל.

תמורות במבנה יצוא הסחורות

במבנה הרכב יצוא הסחורות, חלו שינויים מרחיקי לכת במשך כל התקופה. היצוא החקלאי אשר גדל פי 10 בקרוב, חלקו בסה"כ יצוא הסחורות, ירד מ־50% בשנת 1950 ל־15% בשנת 1972 ואילו חלקו של היצוא התעשייתי, אשר גדל פי 50 עלה והגיע ל־85% מסך יצוא הסחורות בשנת 1972.

עליה זאת בחלקו של היצוא התעשייתי, אשר תימשך גם בעתיד, מבטאת מצד אחד את המגבלות האובייקטיביות של פיתוח היצוא החקלאי (כל קרקע, מים ואף שווקים מוגבלים) ובצד שני את המבקש המכריע שיש לפיתוח היצוא התעשייתי בפתרון בעיות מאזן התשלומים של ישראל.

ענפי היהלומים וההדרים, ענפי היצוא המסורתיים של ישראל, אשר היוו בראשית החמישים את חלקו הארי של יצוא הסחורות, 73% בשנת 1950, עדיין מהווים אף כיום קרוב ל־50% מהיצוא. אולם שעה שיצוא ההדרים ירד במשך כל התקופה מ־50% ל־10% כיום, חלקם של היהלומים היה כמעט קבוע בגבולות ה־25% מהיצוא (רק בשנתיים האחרונות עלה משקלם במידה ניכרת).

תמורות במבנה היצוא התעשייתי

ההתפתחות המהירה של היצוא התעשייתי בשיעור שנתי ממוצע של כ־20% הקיפה את מרבית הענפים, תוך כדי תהליך רצוף של עליה בחלקה של התפוקה התעשייתית המופנית ליצוא, מ־4% בשנת 1950 ל־20% בשנת 1972.

תהליך זה של פיתוח תעשייתי המבוסס יותר ויותר על שוקי יצוא, חייב בראשית שנות ה־60 הפעלה של מדיניות חשיפה הדרגתית תוך כדי הגברת האינטנסיביות שלה מדי שנה בשנה.

תהליך חשיפה זה, תואם את המעבר מפיתוח תעשייתי המבוסס על השוק המקומי, לפיתוח תעשייתי המבוסס על שיווק בשווקים הבינלאומיים, כאשר תנאי בסיסי לכושר תחרות בשוקי חוץ, הוא היכולת לעמוד תחילה בתחרות של יבוא מתחרה בשוק המקומי.

קשה במסגרת מצומצמת זאת לסקור בפירוט את התמורות שחלו בהרכב הענפי של היצוא, אולם ניתן להצביע על המגמות הבולטות ביותר.

ענפי הטכסטיל וההלבשה אשר עמדו בחזית הפיתוח התעשייתי בשנות החמישים ואף בראשית שנות ה־60, היו במשך כל התקופה, ענפי היצוא הגדולים ביותר בהיקפם האבסולוטי (למעט יהלומים). אולם שיעור גידולם, הולך וקטן יחסית לזה של ענפים אחרים ובשנים האחרונות, נסתמנה מגמה ברורה של תפיסת הבכורה, ע"י ענפי המתכת, מכונות, אלקטרוניקה וכלי הובלה. מאז 1965 גדל יצוא ענפים אלה פי 5 כמעט, שעה שיצוא ענפי הטכסטיל, גדל פי 3 בלבד.

עיקר התנופה לפיתוח מהיר זה של ענפי המתכת והאלקטרוניקה, ניתנה ע"י הפיתוח המואץ והאינטנסיבי של התעשיה הבטחונית לאחר מלחמת ששת הימים.

יצוא ענף היהלומים, אשר קצב גידולו תואם בסוף שנות ה־60, הגביר בשנתיים האחרונות את שיעור גידולו במידה בלתי־צפויה, קשה כיום לקבוע, האם זאת התפתחות קוניונקטורלית (כתוצאה ממשבר הדולר, אגירת זהב ויהלומים) או מגמה אשר תמשך גם בעתיד הרחוק יותר.

יצוא ענפי תעשית המזון התפתחותו המהירה בעבר הוגבלה בשל מגבלות בחמרי גלם חקלאיים. אם כי בשנים האחרונות גדל יצוא אם בשיעור גבוה מהממוצע הכללי, אין להניח שמגמה זאת תימשך גם בעתיד הרחוק יותר. (בשל מגבלת בחמרי גלם). יצוא ענפי הכימיקלים גומי ופלסטיקה, אשר הינם בעיקרם ענפים עתירי הון וידע, יצואם גדל בעבר בשעור הממוצע הכללי. אולם, התשתית של תעשיית היסוד אשר הוקמה, תאפשר בעתיד פיתוח מואץ של יצואם מעבר לממוצע הכללי.

בשאר הענפים, ניתן להצביע על מגמת האטה ניכרת בפיתוח היצוא של ענפי המכרות והמחצבים וכן מוצרי עץ ונייר. בראשונים בשל חמרי גלם מוגבלים ובאחרים בשל כושר תחרות נמוך ביצוא. ביצוא תעשיית הדפוס והמו"לות וכן מספר תעשיות קלות אחרות, ניכרת בשנים האחרונות מגמת גידול גבוהה מאשר בשנים קודמות.

שוקי היצוא

ארצות אירופה, הן השווקים העיקריים של סחר החוץ הישראלי, הן ביבוא והן ביצוא. 65% מהיבוא של ישראל בשנת 1972 מקורו בארצות אירופה ו־50% מהיצוא הישראלי מופנה אליהן.

ארצות השוק המשותף, הן השווקים העיקריים של ישראל באירופה. 55% מסה"כ היבוא, מקורו בארצות השוק, המהווה רק 37% מהיצוא מופנה אליהן. [illegible] לאות משרדים בלבד, משקלן של ארצות השוק עוד גבוה בהרבה ורב היצוא מופנה אליהן.

בתנים אלה, מצביעים על החשיבות הגדולה של קשרי ישראל עם השוק המשותף, חשיבות זאת גדלה בשנה האחרונה לאחר התרחבות השוק עם הצטרפותה של אנגליה אליו.

השוק השני בחשיבותו, הוא ארה"ב, אשר בהוה כ־20% בסחר החוץ של ישראל, עם משקל שווה ביבוא וביצוא. חלקו של השוק האמריקאי ביצוא התעשייתי הוא עוד גבוה יותר כ־25%. יש לציין שמשקלו של שוק זה ביצוא התעשייתי גדל בהתמדה במשך כל התקופה.

שאר השווקים, אם כי אינם מהווים ביחד יותר מ־15% מסה"כ היבוא של ישראל, הרי שמשקלם וחשיבותם ביצוא היא גדולה ביותר. שווקים אלה מהווים כ־40% מיצוא התוצרות ועוד גבוה יותר ביצוא התעשייתי.

השווקים בארצות המתפתחות באסיה, אפריקה וארצות המפותחות, יפאן דרום אפריקה ואוסטרליה, משקלם וחשיבותם הלכו וגדלו במשך כל התקופה, במיוחד ביצוא התעשייתי.

יעדה שמרבית היצוא של מוצרי תצרוכת מופנה לארצות המפותחות, יצואם של תשומות ייצור ומוצרי השקעה (חמרי הדברה, מכונות חקלאיות וכו') מבוסס בעיקר על שווקים אלה.

תכנית פיתוח היצוא בעשור הבא

בעשור הבא, יעלה חלקו של היצוא התעשייתי ל־90% מסה"כ היצוא של סחורות כאשר חלקו של היצוא החקלאי ירד ל־10% בלבד, אף כי הוא יגדל אבסולוטית יותר מאשר פי 2 מהיקפו הנוכחי.

משקלו של היצוא התעשייתי בתפוקה התעשייתית יעלה ב־1981 ל־25% ויגיע להיקף של 2,550 מיליון $, פי 3 מהיקפו הנוכחי. (לפי תכנית פיתוח התעשיה שהוכנה ע"י משרד המסחר והתעשיה בתיאום עם הרשות לתכנון כלכלי).

מבחינת הרכבו של היצוא התעשייתי, תואץ המגמה שהסתמנה בשנים האחרונות, כאשר שיעור הגידול המהיר ביותר של היצוא בענפים יחול בענפים המתוחכמים עתירי הידע, ענפי המתכת המכונות והאלקטרוניקה כ־19.2% לשנה ו־16.2% בענפי הכימיקלים גומי ופלסטיקה, עתירי ההון והידע כאחד.

בענפי הטכסטיל וההלבשה, מזון מכרות ומחצבים ובתעשיות הקלות, שיעורי הגידול המכוצפים יהיו נמוכים מאלה שהושגו בעבר ואף נמוכים משיעור הגידול הממוצע של כלל היצוא התעשייתי ללא יהלומים.

כיוונים

אם כי הישגים בפיתוח היצוא בעבר היו מרשימים, אנו עדיין רחוקים מדרך הכלך. צרכי מאזן התשלומים של ישראל, מחייבים המשך פיתוח מהיר של היצוא ובכלל שעליה היקפו האבסולוטי מצד אחד ומשקלו בכלל התפוקה מצד שני, הולך וגדל הקושי בהשגת היעדים הדרושים.

בחזית הפנימית, שומה עלינו להגביר את מאמץ ההשקעות במפעלי יצוא, ואת תהליך החשיפה היעילה. מצד שני יש לבלום את התהליך האינפלציוני הפוקד את המשק ולעבוד על המשמר, שכושר התחרות ורווחיות היצוא לא ייפגעו.

ואילו בחזית החיצונית, אנו עדים בשנים האחרונות למאבק ענקים בסחר החוץ העולמי, בין ארה"ב, השוק המשותף ויפאן (כאשר רוסיה וסין עדיין עסוקות בבעיות פנים). מאבק זה הביא לידי זעזועים מוניטריים חמורים ובשנה האחרונה נוסף גם תהליך של עליה חריפה במחירי חמרי הגלם הראשוניים. המשק הישראלי יהיה חייב להיערך לקראת ההשלכות האפשריות של מאבק ענקים זה על המשקים הקטנים. בשלב זה, תיסוף המטבעות ביחס לדולר הגבירו את כושר תחרותנו. הן מבחינה אבסולוטית בארצות המתסופות והן מבחינה יחסית למתחרינו המייצאים לארצות שלא תיספו.

כאידך, העליה החריפה במחירי חמרי הגלם יש בה כדי להרע את תנאי הסחר של משקים קטנים, התלויים ביבוא חומרי גלם, כאשר כוח הקניה המצומצם הוא בעוכריהם.

אין ספק שהחזית העיקרית שלנו צריכה להיות בהשגת הסכם על איזור סחר חפשי או כל הסדר אחר עם השוק המשותף, אשר יבטיח ליצואנו יכולת להתחרות בשוק טבעי ועיקרי זה שלנו.

אולם בשום אופן לא נוכל גם לוותר על מאבק להורדת מכס גם בשווקים אחרים בסיבוב המולטילטראלי החדש, שיחול השנה. יהיה עלינו להיאבק על הורדות מכס וביטול מכסות על קבוצות מוצרים גבוהות, יהלומים, מוצרים חקלאיים אם כי קיימים ספקות ביחס לזה, כפי שהיו בעבר ביחס לקנדי. יש לקוות, שהצלחתנו תהיה פחותה מזאת של קנדי.

הפעולות המוניטריות, הערכות מתאימה של המערך מוסדית לקידום היצוא, בביטוח סיכוני סחר חוץ ויחייבו את היצואנים לשתף שות בקביעת שוקי היצוא [illegible]רים. במיוחד בענפים בהם היצוא אינם סטנדרטיים ויתכן ע"י שיפור האיכות, האריזה דרושים במוצריהם, להשיג מחירים גבוהים יותר.

באיזו מידה, נשכיל להתאים את מדיניות קידום היצוא במערכת המוסדית ובעיקר כוחו של כל יצואן ויצואן במידה רבה המשך הפתוח של היצוא.

תעודות ההוקרה של בר־לב

שר המסחר והתעשיה, מר חיים בר־לב, שלח מכתבים אישיים לכ־60,000 עובדים במפעלים המבצעים יצוא, בזו הלשון:

„עובד יקר,

תעודת הוקרה זו מוענקת לך כעובד המפעל אשר הצטיין בפעולותיו בתחום היצוא בשנת 1972.

שבוע היצוא תשל"ג מסכם השנה את הישגי התעשיה והמשק במשך עשרים וחמש שנות קיום המדינה. אין לי ספק, שעבודתך אתה ועבודת חבריך היא תרומה נכבדת שהצעידה את המשק להישגים אלה.

ראה נא בתעודה זו הבעת הוקרה על מאמציך ומרצך, אשר השקעת במאמץ הכללי של מפעלך לקידום כלכלה ישראל. (—) חיים בר־לב"

חברה אמריקאית למזרח הקרוב (ישראל) בע"מ

חברה אמריקאית למזרח הקרוב (ישראל) בע"מ נוסדה בשנת 1935. עוסקת ביצוא מוצרים ישראליים מזה 30 שנה, וביחוד עם חברות שנוסדו בשנים האחרונות, במגמה לפתח קשרי מסחר עם ארצות שונות. הנ"ל יצואן בשנת 1972 ל־11,250,000 דולר פ.ו.ב. בקירוב.

קבוצת חברות היצוא של חברה אמריקאית למזרח הקרוב מתמחה בעיקר ביצוא מוצרי צריכה למרכז ומזרח אירופה, ארצות־הברית ובאחרונה מנסה לחדור גם לארצות אחרות.

בשנת 1967 הוענק לחברה אמריקאית התואר של „יצואן מצטיין" בזכות פעולתה המיוחדת בשטח היצוא, הקפדה על טיב התוצרת ורמתה, והגברה מתמדת של היצוא.

ANEC
חברה אמריקאית למזרח הקרוב
(ישראל) בע"מ
(נוסדה בשנת 1935)
יצואן כללי מאושר
יבוא עסקי חליפין
סוכנים ונציגים של יצרנים בחו"ל
יצוא בשנת 1972 - $11,250,000 ס"ה
תחזית יצוא בשנת 1973-$12,250,000 ס"ה
חברות בת:
חברה ליצוא מוצרי ישראל בע"מ
יוניטד ישראל פרודוקטס אקספורט (1971) בע"מ
אמריקן טריידינג בע"מ
א. נ. ק. כמיקלס בע"מ טלקס 33413 ANEX IL.
חברה שותפה בחו"ל:
„אקלקטיק" וינה, אוסטריה [ECLECTIC]
תל-אביב, דרך יפו 34, ת"ד 491
מברקים: אמרניאסט
טלפון: 822261 (8 קוים)
טלקס: 33728 ANEC IL

יצהר
חרושת שמנים ישראלית בע"מ
פרסום אדמון בע"מ

ארה"ב, קנדה ומדינות אירופה
קונות
סוללות וברזים
לאמבט ולמטבח
תוצרת חמת
המוצר הנבחר 1973
יצוא 1970 - 1.100.000 $
1971 - 1.400.000 $
1972 - 2.000.000 $
מטרתנו ב־1973: יצוא בשווי של $3,000,000
חמת - יצואן מוסמך
ממפעלי כור מתכת

שם-הסאירי
עליה מתמדת של יצוא זכוכית מתשלובת מפעל טמפו ירוחם בע"מ
בשנת 1970 יצוא נסיוני בסך של 105.000 דולר. בשנת 1971 יצוא בסך של 465.000 דולר
בשנת 1972 יצוא בסך של 870.000 דולר. בשנת 1973 יצוא של כ-2.000.000 דולר.

שבוע היצוא תשל"ג

מכון היצוא לקידום היצוא

ייצוא ונויה! אין אלה שתי מלים בלבד. זהו סיסמת חיים המנחה את פעולתו של מכון היצוא הישראלי.

המכון הוקם בשנת 1958 ביוזמתם של תעשיינים־יצואנים ובעידוד של משרד המסחר והתעשיה. מטרת המכון לסייע בקידום היצוא ולהוא בידיה הרצוף תוך מתן עזרה ליצואנים.

במשך שנות קיומו הגדיר המכון את עיקר תפקידיו בשני מישורים:

א. קידום היצוא הישראלי ופיתוח קשרים בשוקי חוץ;

ב. יצירת כלים אופרטיביים שיאפשרו ליצואן להתמודד בשוקי העולם.

מרכזים ענפיים

המכון מאורגן במסגרת של מרכזים ענפיים ומחלקות שרותים. המרכזים הענפיים הפועלים בבנין היצוא הם: המרכז לאלקטרוניקה, מרכז להפצי חן, מרכז האופנה והטקסטיל, מרכז הכימיה, מרכז המזון, מרכז המתכת, מרכז הנגל התעשה(?), מרכז הספר והדפוס, מרכז יפרס(?), מרכז הפלסטיקה, המרכז לציוד רפואי.

מחלקות השירותים הפועלות במכון הן: מחלקת השמנות(?), המחלקה הכלכלית, מחלקת השיווק, יצואנים מתחילים וקניינים בחו"ל.

פעולת קידום היצוא נעשית במרכזים הענפיים בתאום עם מחלקות השרותים בתחומים הבאים.

— עזרה שוטפת ליצואנים וההדרכה ליצואן המתחיל.

— טיפול בקניינים מחו"ל.

— ייזום וארגון פעולות ענפיות בישראל לקידום היצוא, כמו שבוע האופנה ושבוע המזון.

— טיפול בפניות בנושאי יצוא מישראל ומחו"ל.

— קיום תצוגות ענפיות קבועות במכון היצוא לקניני חו"ל.

— עריכת קורסים ומתן הדרכה ביצוא ובסחר בינלאומי ליצואן.

— הוצאת פרסומים ענפיים ועלונים [illegible] לפתוח תדמית היצוא הישראלי.

הנהלה ציבורית

בראש כל מרכז הנהלה ציבורית הנבחרת על־ידי חברי המכון מאותו ענף. ההנהלות הנבחרות מפעילות את מנהל המרכז על־ידי קביעת תכניות קידום היצוא, אישור הפעולות ופיקוח עליהן. בדרך זו מושג שילוב של ניצול נסיון היצואנים וידיעת צרכיהם יחד עם הנסיון המצטבר של מנהל המרכז וחבר עובדיו.

פעולות מחלקות השרות במכון הן בעיקר בתחום של עזרה בייעוץ כלכלי ומסחרי, בעיות הובלה יבשתית ואווירית וטיפול בבעיות מימון.

במסגרת המכון פועלת המחלקה לביקורת טיב בטקסטיל השוקדת על רמת איכות המוצר המיוצא ועל המוניטין שלו בחו"ל.

כאחד מתפקידיו רואה המכון את הצורך לשמור על תדמית המוצר הישראלי בשוקי חו"ל. לצורך זה פועלת במכון ועדה, המתמנת על־ידי שר המסחר והתעשיה, אשר מתפקידה לטפל בתלונות של יבואנים מחו"ל על יצואנים ישראליים. במשך שנות פעולתה הרבה הועדה תלונות רבות בפתרון בעיות שונות.

סקטור היצוא, אולי יותר מכל סקטור אחר במשק, כפוף להסדרים אדמיניסטרטיביים הנקבעים על־ידי משרדי הממשלה הנוגעים בדבר. מצב זה מחייב מגעים רצופים בין הנהלת המכון והרשויות המוסמכות למניעת פגיעה במצבו של היצואן ולקידום האינטרסים שלו.

[illegible] מכון בנושאים בעלי חשיבות רבה ליצואן הישראלי, כגון: קביעת שער החליפין ליצוא, בעיית המימון, הקצבות מטבע חוץ ליצואנים, בעיית תובלה ותעריפים, טיפול בבעיות תעופה.

בעשרים השנים מאז קום המדינה היה הגידול המהיר ביצוא אחד היעדים המרכזיים של מדינת ישראל. לצורך זה שקדו הממשלה והיצואנים באמצעות מכון היצוא, ליצור כלים מתאימים לעידוד היצוא ולהקצות גם משאבים כספיים, שסייעו להרחבת היצוא.

על אף הגידול המרשים, גידול היצוא ישאר גם בעתיד בתחום המשימות המרכזיות של המשק הישראלי. מכון היצוא ישקוד גם בעתיד על קיום התנאים שיביאו להרחבת מעגל היצואנים ולהגברת היצוא.

היקף פעולות כור סחר־חוץ ב־1973 805 מיליון ל"י

בשנת 1972 הסתכמו פעולותיה של כור סחר חוץ, חטיבת הסחר של כור ב־570 מיליון ל"י. בשנת 1973 צפוי היקף פעולות בסך 805 מיליון ל"י מהוכם 75 מיליון דולר יצוא. עובדות אלה מבצעות כי כור סחר חוץ הינה כיום חברת היצוא מס' 1 של ישראל.

הרחבת המסגרת

הגברת היצוא, התמחות גבוהה יותר, החדרת מוצרים חדשים וכניסה לפרויקטים ושותפויות בחו"ל — אלה יעמדו בראש מעייניה של "כור סחר חוץ" בשנת 1973.

לפי התכנית תגבר חדירת כור סחר חוץ לשווקים באירופה ובארה"ב, זאת ללא הזנחת השוק המסורתי — האפריקאי. כיום פועלת החברה באמצעות קרוב ל־24 סניפים ברחבי תבל.

חטיבת כור סחר חוץ, שהוקמה ב־1972, מבצעת חלק מפונקציות הסחר והשירותים המסחריים של קבוצת "כור".

החברה פועלת כחברת יצוא כללית למפעלים שבתחום הקבוצה וכן למפעלים שמחוץ לקבוצה. פעולות החטיבה ביצוא, יבוא, בסחר בינלאומי והפצה מבוצעות באמצעות מספר חברות ושלוחות.

"אלדא" — 6 אחוזים מכלל היצוא

הידועה וההותיקה בין החברות הללו היא "אלדא" אשר עברה לבעלות "כור" לפני 3 שנים.

פעולות "אלדא" המהוות 6 אחוזים מכלל היצוא הישראלי הסתכמו ב־1972 ב־33.5 מיליון דולאר יצוא ו־32.5 מיליון דולר יבוא. החברה מייצאת מיגוון גדול של מוצרים וקשורים עמה כ־250 ספקים ישראליים.

24 סניפי "אלדא" פזורים על פני 4 יבשות. מהם 10 באמריקה, ו־4 באסיה. בשנת 1972 הופעלו סניפים חדשים באנגליה, גרמניה ופנמה הצפויים לתרום רבות לפיתוח קשרי הסחר של החברה. החברה עוסקת גם ביבוא לישראל, הן של חומרי בנין והן של חומרי גלם אחרים.

פעילות החברה מתבססת על עקרון ההתמחות הענפית. מחלקה בקבוצה מטפלת כל אחת במוצרים בתחום ההתמחות הן ביצוא והן ביבוא כגון: חקלאות, חומרי בנין, חשמל ואלקטרוניקה, מוצרי צריכה רפוי.

יצוא פרמצבטיקה — 1.6 מיליון דולר

נושא חשוב לטיפול נפרד במסגרת החטיבה ראשר לזכור כי הצלחה רבה הוא נושא הפרמצבטיקה. "כור סחר חוץ" ו"אסיא־טבע" חברה משותפת העוסקת ביצוא תרופות מתוצרת ישראל. בשנת 1972 הסתכם יצוא זה ב־1.6 מיליון דולר.

עקיצות ענפה בארה"ב — 20 מיליון דולר יבוא

הפעילות של החטיבה בארה"ב מתנהלת באמצעות חברה מיוחדת היא סולטור — בניו־יורק. המטפלת ביצוא מישראל לארה"ב, יבוא לישראל ועסקות בינלאומיות.

בשנת 1972 ייצאה "סולטור" מישראל לארה"ב בהיקף של 19.3 מיליון ואילו היבוא הגיע ל־3.7 מיליון דולר.

לאחרונה הקימה "סולטור" שתי חברות בת ענפיות: "סולכם" — לכימיקלים ו"סולחור" — להחרסים.

ק.י.פ. — יצוא באמצעות פרוייקטים

מתוך השקפה, כי עתיד טוב יותר צפוי ליצוא הישראלי על־ידיהם של יצוא מוצרים עם תכנון, ידע וניהול, בצורת פרוייקטים בגבולים הוקמה ב־1971 חברה מיוחדת, כור פרוייקטים בינלאומיים. מטרתה: הקמת פרוייקטים בארצות חוץ בתחומים שונים, תוך מתן עדיפות לפרוייקטים שהקמתם מחייבים יצוא חומרים מישראל.

דרך פעולתה של ק. י. פ. על־ידי השתתפות בפרוייקטים בעצמה או כיוזמת השתתפותן של חברות ישראליות מתאימות אחרות. החברה פועלת בשלושה תחומים עיקריים: תעשייה, חקלאות ומלונאות. כיום נמצאים במסגרתה מספר מפעלים תעשייתיים, חוות חקלאיות ומפעלים בלכלים בשתי ארצות מעבר לים.

שותפות עם צי"ם

כדי להגביר את פעולותיה בעסקות בינלאומיות, הוקמה ב־1972 חברה משותפת עם צי"ם. חברה זו נמצאת עתה בשלבי ההתארגנות המתקדמים וכבר מבצעת עיסקות נכבדות.

בנוסף לכך מקיימת "כור סחר חוץ" מספר שירותים אשר יש בהם כדי לסייע בהגברת פעילות מסחרית שלה עצמה ושל לקוחותיה ביניהם:

א. סחר לשירותים — חברה לפעילות מכס וספנות.

ב. גסרה — ספנות — סוכנויות של אניות. חברה זו מייצגה בין היתר את חברת הספנות ההולנדית (knsm) הפועלת בארץ למעלה מ־40 שנה.

התרחבות מתמדת במפעלי "טמפו"

בשלב הראשון לאחר הקמת מפעלי הזכוכית בשנת 1968 היה היקף הייצור השנתי 12.000 טון. בשנת 1972/73 מגיע הייצור ל־42.000 טון, והתחזית לעשור הקרוב מצביעה על ייצור של 120.000 טון בשנה. גם היצוא נמצא בעליה, ומדי שנה מיצאים מפעלי ירוחם לחו"ל עשרות מיליוני בקבוקים בכל הסוגים: בקבוקים לבירה, לייבות ולליקרים, משקאות קלים, צנצנות למיצים טבעיים. בין הלקוחות בחו"ל ניתן למצוא שמות מפורסמים בעלי מוניטין בינלאומי: מפעלי בירה קרלסברג, מפעלי בורקדה וסוליבר, מפעלי המשקאות הגדולים בין איוי, פאבאגרופלים, מפעלי קוקה קולה ורבים אחרים.

כתוצאה מן ההתרחבות וההעמקת הידע והייצור — יציאות הייצור של כל טון זכוכית קטנות בהתמדה, והדבר מאפשר ל"טמפו" לעמוד בהתחרות בשוק הזכוכית העולמי.

התחזית לעשור הקרוב מבוססת, בין היתר, על הקמתם המתוכננת של שני תנורים נוספים לייצור זכוכית, שתפוקת כל אחד בהם תהיה כ־10.000 טון בשנה. תנור משניים אלו נמצא כבר בשלבי התקנה וביצוע ראשונים ויופעל לקראת סוף שנת 1974.

גם היצוא עלה בהתמדה. בשנת 1970 החל ביצוא נסיוני ראשון בהיקף של 150.000 דולר ואילו בשנת 1973 יגיע היצוא הישיר והעקיף ל־3 מיליון דולר. אפיינית העובדה שבתחום היצוא הברנדי, לדוגמה(?), מבצעים בירוחם יצוא סכוי. לפני תחילת הייצור כאן הובאו מחו"ל, במטבע זר — בקבוקים ריקים, מילאו אותם כאן — והחזירו אותם לחו"ל, בצורת יצוא מישראל. כאשר הוחל בייצורם בירוחם — הפסיק יבוא זה, שעלה למדינה סכומים ניכרים, במטבע זר.

הלוח החדש דבר

בבית המשפט המחוזי בנצרת

תיק ירושות 149/73

עזבון המנוחה חיה שוורץ ז"ל מקרית שמונה, אשר נפטרה ביום 1.4.73.

המבקשת בטי ברקוביץ (לבית סגל) מרחוב דן דיין 8 קרית שמונה.

הזמנה

לפי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל הריני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה והרוצה להתנגד למתן צו הכריז על ירושת המנוחה להגיש תוך 15 ימים מפרסום הזמנה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

א. אבא, שופט רשם

בית המשפט המחוזי בנצרת

השגריר השקט של ישראל:
מזגן Silentair של אלקטרה

בארצות רבות מחפשים
את המזיגה המושלמת שבין קרירות ושקט.
לכן, כאשר הצלחנו לייצר
את המזגן סיילנטאייר — הוצפנו בהזמנות מחו"ל.
בין הארצות אליהן מיוצא הסיילנטאייר תמצא את
צרפת, גרמניה, אנגליה,
בלגיה, ניגריה, קניה, פרס ודרום אפריקה.
ואלה יתרונות
"הדיפלומטיה השקטה" של הסיילנטאייר:
1. הוא פועל בשקט מידבי
ואפילו בעלי שמיעה מצויינת לא יופרעו מפעולתו.
2. הוא ניצב על הריצפה כרהיט המעוצב
בקוים ובצבעים חדישים ונאים.
3. גם כלפי חוץ, הסיילנטאייר אינו פוגם במראהו של הבנין;
הוא מתמזג עם קוי הקיר ואינו בולט ממנו.
4. תוכל להציבו במקום הרצוי לך, אפילו בחדר ללא קיר חיצוני.
בגלל המיצוא ההולך וגדל, כדאי לך להזמין
כבר עתה את הסיילנטאייר ותבטיח את התקנתו עוד לקיץ זה.
צלצל נא לאחד מסניפינו ונציגנו ישמח לבקרך מבלי שתתחייב.
תל־אביב 39721, ירושלים 227852, חיפה 664232, באר־שבע 72211.
היחיד מסוגו המיוצא לחוץ לארץ
מיזוג אויר בכל שיטה, לכל מידה אלקטרה שרות נאמן שעמד במבחן
שיפרין־גנוני

דפנה
חרושת דפנה
יצרני סנדלי ומגפי דפנה
יצואן מצטיין 1972
מברכת את
משרד המסחר והתעשיה
לרגל "שבוע היצוא"
והשגיו בהגדלת היצוא התעשייתי.

ענקי הפלסטיק

פלסטיק אינו יותר מאשר חומר.
פלסאון הפיחה בחומר זה רוח מיוחדת.
בארצות רבות בעולם מעריכים "רוח" זו:
הידע העמוק של פלסאון.
התאמת החומר הפלסטי לדרישות המוצר ותפקודיו,
עיצוב המוצר המוגמר.
רבע מיליון כסאות, רבע מיליון כלובי עופות
וחצי מיליון שקתות מייצגים את פלסאון
בכל רחבי תבל. ענקי הפלסטיק מפלסאון
רכשו שם של מומחים ובקיאים בענף הפלסטיק.
יקרנים מעט מתחריהם, אמת.
אך הרבה יותר מעולים ומיומנים ומשוכללים.
וזה מה שקובע!
פלסאון
מפעלי מעגן-מיכאל בע"מ

שבוע היצוא תשל"ג

כרטיסי כניסה לשווקי חוץ

אחת הבעיות העיקריות העומדות בפני היצואן המתחיל, היא כיצד להציג את מוצריו בפני הקונים בחו"ל. קיום דרישה למוצר מסויים בשוקי חוץ ויכולתו של היצואן להציע את המוצר במחיר סביר עדיין אינן גורמות למכירה, לכן יש להשתמש באמצעי קידום מכירות.

האמצעים לקידום מכירות הם רבים ומגוונים ובכללם תערוכות, ירידים ותצוגה מכירה. תפקידה של „איקופקס" — החברה הישראלית לתערוכות וירידים, הוא לסייע לקידום היצוא הישראלי, בעיקר ע"י השתתפותם של היצרנים הישראלים בתערוכות וירידים בין לאומיים ולאומיים ברחבי העולם. במקומות אלו נפגשים היצרנים עם יבואנים, סוכני וקניינים ממקומות שונים בעולם הבאים כדי לראות, לבחון ולקנות מוצרים — בין אם הם חדשים ופותחו לאחרונה או כאלה שכבר עמדו על תכונותיהם. הגידול המתמיד במספר המציגים בירידים השונים בעולם ובמספר הקונים המבקרים בהם, מצביעים על כך כי אמצעי קידום מכירה זה הינו יעיל.

לכאורה יכול כל יצואן לצאת ליריד, להציג את מוצריו ולקוות כי יקבל הזמנות. אך הוכח כי עצם ההשתתפות ביריד אינה מספקת אם עובדה זו אינה מובאת מראש לידיעת הקונים. מכאן שעם ההשתתפות יש לנקוט בפעולות מסייעות בתחומי הפרסום והשיווק כדי שהקונים אף יגיעו אל המציג. יצואן בודד — ובעיקר היצואן המתחיל — קשה לו לשאת בהוצאה הנדרשת בהופעה נאותה ביריד וכאן מסייעת בידו „איקופקס".

„איקופקס" כארגנת השתתפות מקובצת של קבוצת יצרנים ישראליים בירידים בחו"ל, פעולה המאפשרת חיסכון בהוצאות. כחברה ממשלתית, „איקופקס" הינה אחד מהגופים הציבוריים שמשרד המסחר והתעשיה מפעיל בתחום קידום היצוא. ע"י השתתפות המשרד בתקציב החברה מתאפשרת קביעת דמי השתתפות נמוכים ליצרן הישראלי.

ירידים ותערוכות בחו"ל מתחלקים לירידים מקצועיים ותערוכות כלליות. בצפון אמריקה ואירופה מקובלים בעיקר הירידים המקצועיים, כשלכל ענף תעשייתי היריד המתאים לו. ירידים אלו תופסים מקום נכבד מאד בסחר הבינלאומי והקהל המבקר בם מורכב מאנשי מקצוע בלבד — סוכנים, יבואנים וקניינים מכל רחבי העולם. קהל מקצועי זה בא ליריד לעמוד על מגמות וחידושים בענף, לקשור קשרים עם יצרנים חדשים ולהזמין מוצרים לפי הדוגמאות המוצגות.

תערוכות כלליות מתקיימות בעיקר בארצות מתפתחות ובהן מוצג מגוון רחב של מוצרים ותעשיות. בתערוכות האלו משתתפת „איקופקס" רק במקומות בהם אין ירידים מקצועיים ואירוע זה מהווה את המקום בו קוני אותה ארץ מצפים לראות יצרנים ומוצרים חדשים.

עקב ההכרה הקיימת בעולם לגבי הגברת ההופעה בירידים מקצועיים משתתפת „איקופקס" יותר ויותר בירידים כאלה. מדי שנה משתתפת החברה בכ־35 תערוכות כשרבע מהן כלליות ויתרן מקצועיות. כן מקיימת החברה תערוכות „סולו" ישראליות בארצות בהן לא מתקיימות אף תערוכה כלליות ויש צורך בפעולה מיוחדת לקידום היצוא הישראלי.

שבועות ישראל

תואם פעולה אחר של „איקופקס" הם „שבועות ישראלי", המתקיימים ברשתות כלבו וסופרמרקטים ובאמצעותם נחשף המוצר הישראלי בפני הצרכנים בחו"ל. לקראת „השבועות" מקיימים קניני הרשתות קניות בארץ בסיועה ובהדרכתה של „איקופקס", אשר אף מספקת לאירוע הגמה־רקע ומשתתפת במסע הפרסום הנלווה ל„שבוע". ע"י שיתוף עם רשת המכירה בוחרים היצרנים מפרסום רחב למכירה המלוות בקניה מיידית לצורך המכירה משך ה„שבוע". התוצאה המסחרית היא איפוא מיידית ולכן מתבקש היצרן להשתתף בחלק מן ההוצאות הכרוכות בעריכת ה„שבוע" הזה.

תכנית הירידים

תכנית התערוכות והירידים בהן מארגנת „איקופקס" השתתפות יצרנים ישראליים הינה פרי תכנון מדוקדק ונקבעת לפחות שנה מראש. שלב התכנון מתחיל באיסוף המלצות והחות דעת מהנספחים המסחריים של ישראל בחו"ל, הנציגויות המקצועיות במשרד המסחר והתעשיה וכל הגורמים האחרים המסייעים לקידום היצוא הישראלי. בשלב שני בעזרת החברה בועדות מקצועיות ענפיות מייעצות המורכבות בעיקרן מיצוגים של הענף וכך משתתפים היצואנים בתכנון הופעותיהם בחו"ל.

לוח הירידים הסופי מופץ בין היצואנים והיצרנים, כשכל מפעל מתבקש להודיע באילו ירידים הוא מעוניין. משלב זה ואילך מתקיים מגע הדוק בין המציג, מחלקת המציגים ב„איקופקס", האדריכלים ומנהלי הביתנים. מחלקת הפרסום ב„איקופקס" משתלבת במבצעים אלה בכל הקשור להכנת קטלוגים, דפדפות, מאמרים על החברות המציגות ותכנית הפרסום בחו"ל לקראת היריד. המחלקה הטכנית ב„איקופקס" פרכזת את התכנון הכללי והביצוע של הביתן והתצוגות המיוחדות לכל חברה, אריזת המוצגים, ביטוחם ומשלוחם ליריד.

ליצואנים המצטיינים:

ארד דליה בע"מ
גן-שמואל — מזון
חרושת דפנה
חיפה כימיקלים בע"מ
תעשיה צבאית — מתכת

אותם הננו מייצגים ברחבי תבל,
שלוחה ברכתנו
ברכת קידום והרחבת היצוא הישראלי

יצוא
יבוא
סחר־בינלאומי

אלדא, חברה ישראלית לסחר חוץ בע"מ

חברת בת של כור סחר־חוץ בע"מ

משרד ראשי

בית כור, שדרות שאול המלך 8, תל־אביב, ת.ד. 1514,
טלפון: 25 04 21
מברקים: אלדאטל תל־אביב, טלקס 033-647

אנחנו צועדים בראש

770 מיליון ל"י – היקף פעולותינו ב־1972. 24 סניפים ושלוחות ברחבי תבל. אנו פעילים בכל ענפי הייצוא של המשק הישראלי.
התמחותנו: ייצוא — ייבוא — סחר בינלאומי — פרוייקטים — הפצה.
יעדנו ב־1973 805 מיליון ל"י. כל אלה מציבים את „כור סחר־חוץ" כחברת הייצוא מס' 1 בישראל.

פעילותה של כור סחר־חוץ מתנהלת באמצעות חברות הבת:

אלדא — חברה ישראלית לסחר חוץ בע"מ
שד' שאול המלך 8, תל־אביב, טל.: 250421.
פעילותה — 6% מכלל הייצוא הישראלי.
החברה מייצגת למעלה מ־250 יצרנים ישראליים בכל תחומי הייצור.
סניפים: אירופה – אתונה, בוקרשט, וינה, לונדון, מדריד, פרנקפורט.
אמריקה — מונטריאול, פנמה־סיטי.
מזרח אפריקה — אדיס אבבה, דאר־א־סלם, לוסקה, ניירובי.
מערב אפריקה — אבידג'אן, אקרה, לאגוס, קינשסה.
אסיה — בנגקוק, הונג־קונג, טהרן, סינגפור.

סולכור Solcoor Incorporated (N.Y.)
415 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017 U.S.A.
התמחותה – קשרי מסחר בין התעשייה הישראלית לשווקי ארה"ב.
ב־1972 הגיע היקף הייצוא שבוצע על ידה ל־20 מיליון דולר.

כור פרוייקטים בינלאומיים בע"מ (ק.י.פ.)
שד' שאול המלך 8, תל־אביב, טל: 250421.
זרוע מיוחדת להקמת פרוייקטים בחו"ל כגון מפעלה ק.י.פ. מפעלי תעשייה, חוות חקלאיות, מפעלי בנייה ומלונות בשורת ארצות חוץ.

כור סחר־חוץ — משרד קישור למזרח הרחוק — טוקיו.
Horus Kingdom Room 301,
1–14 Takanawa 3-Chome Minato-ku, Tokyo.
הסניף הצעיר של כור סחר־חוץ, המפתח פעילות במזרח הרחוק.

סולכור חברה לשיווק וקנות בע"מ
רח' בן־יהודה 99, תל־אביב, טל: 248241-7.
הגדולה בחברות השיווק וההפצה — בישראל.

כור סחר־חוץ בע"מ
ייצוא — ייבוא — סחר בינלאומי — פרוייקטים — הפצה — וסוכנויות.
משרד ראשי: בית כור, שד' שאול המלך 8, תל־אביב.
ת.ד. 1514, טל: 250421 מברקים: אלדאטל ת"א, טלקס: 3647.

כור סחר־חוץ בע"מ חברה מקבוצת כור.

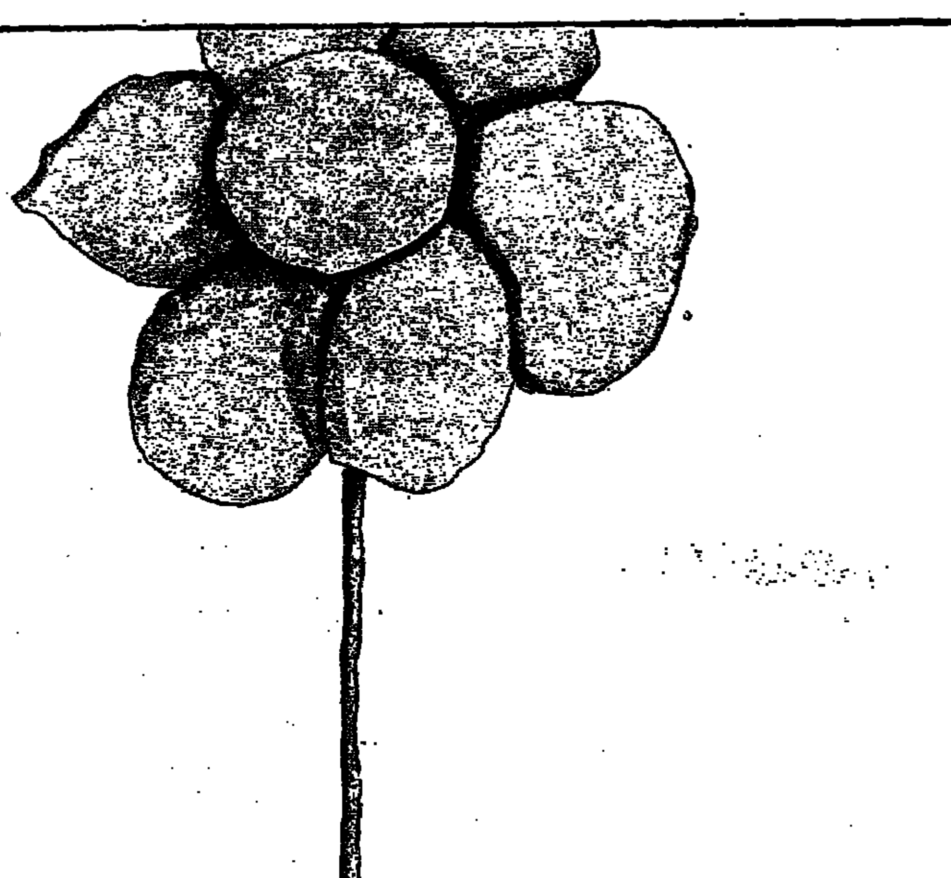

ליצואנים המצטיינים
ליצואנים המוסמכים

ברכותינו להצטיינותכם בשנת הכ"ה למדינה
אנו גאים על תרומתנו להשגכם הנכבד
בקידום היצוא הישראלי.

איקופקס
החברה הישראלית לתערוכות וירידים בע"מ.

ילדי כל העולם אוהבים סולוג

ב־25 ארצות ברחבי תבל וכמובן בישראל
סריגי האפנה של סולוג אהובים על הילדים.

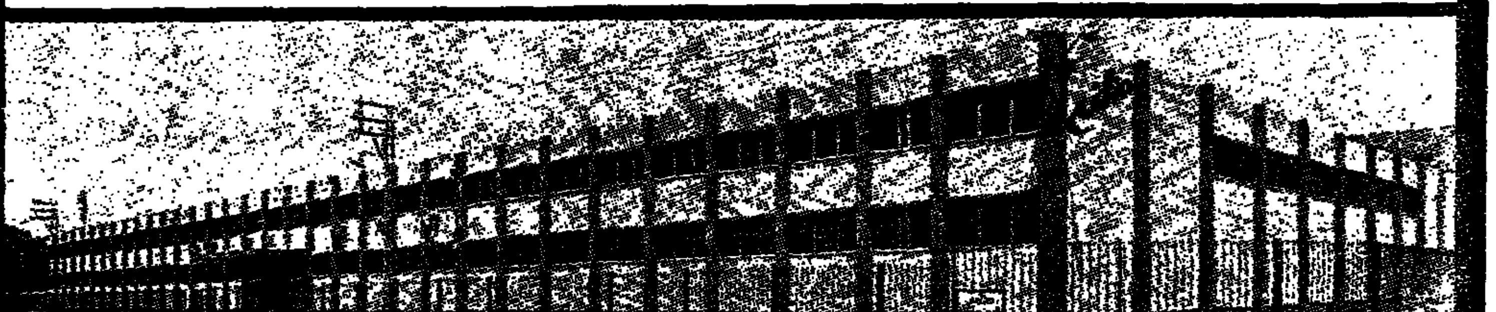

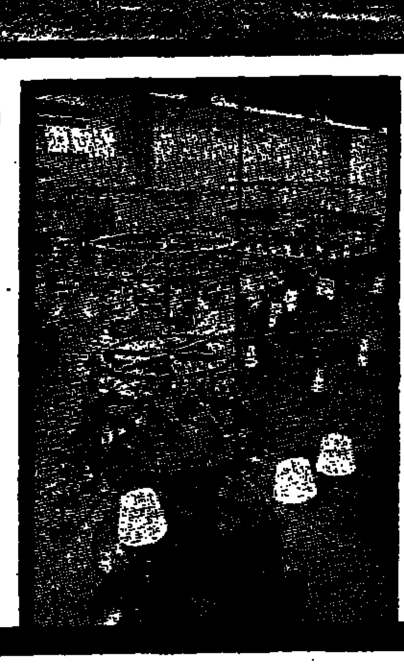

במפעל המודרני ורחב המידות של "סולוג"
מעוצבים ומיוצרים סריגי האפנה במגוון גדול
של דוגמאות וצבעים ובאיכות בעלת מוניטין
בישראל ובעולם כולו.

בגדי ילדים ותינוקות של "סולוג"
זוכים זה שנים רבות במקום הראשון
במשאל העם לבחירת "המוצר הנבחר"

סולוג אוהב ילדים..!

ברנשטיין · הריה

הגדולה בתערוכות ישראל

25

יום יום מ-4 אחה'צ עד 11 בלילה • הנעילה: 23.6.73

גני התערוכה · יריד המזרח

שבוע היצוא תשל"ג

עיצוב המוצר לקידום היצוא

עליית רמת־החיים בעולם בכלל ובארצות מפותחות בפרט, מצאת את ביטויה בין היתר בעליה ניכרת ברמת הטעם ובדרי־שות האסתטיות של ציבור הצרכנים. הדבר נכון לגבי המוצר וגם אריזתו, שבמוצרים רבים מהווה חלק בלתי־נפרד ממנו. עובדה זו מתחזקת במציאות של היום כאשר חלק ניכר של המוצרים, בעיקר מוצרי הצריכה, נמכר בחנויות השרות העצמי, מקום שם המוצר צריך "לדבר" ללב הצרכן ולמכור את עצמו ללא עזרת מוכר.

הצרכן היוצא אל השוק המודרני מטרה לרכוש מוצר כלשהו, עומד בשפע מוצרים מאותו סוג בעלי איכות ורמת תיחומים דומה. החלטתו לרכוש מוצר זה ולא אחר מושפעת לא במעט מעיצובו של אותו מוצר, והעיצוב איננו רק ה־מראה האסתטי והברק החיצוני אלא פונקציונליות, התאמה מירבית ל־שימושיות הטמון בו.

האריזה "מוכרת" את המוצר

המעמד בפני יצוא מצדיו לעמוד עם חדשים שואל את עצמו בוודאי כמה וכמה שאלות:

האם כבר הכיר המוצר את צר־כן בשוק המקומי. האם הצרכנים המקומיים מוכנים לרוכשו? האם מתאימה אריזתו של המוצר ל־תפקידה, האם היא שומרת על ה־מוצר, והאם היא מושכת את העין ו"מוכרת" אותו? האם המוצר יתקבל ברצון על־ידי הצרכן בחו"ל, האם הוא מתאים לדרישות הצרכן באותו שוק? האם המוצר ואריזתו התאימו למערכת ציורות השוק של המדינה המייבאת ולשיטות ה־שיווק שם? האם מוזיד סביר?

גם מוסדות העיצוב והאריזה ב־ארץ מכירים מאמציהם ופעילותם על־מנת לשרת את היצרן כדי שיו־כל להשיב לשאלות אלו הדבות צור־ריה.

כיון המעולה המרכזי הוא במח־סרת אנשי מקצוע בתחומי העי־צוב והאריזה; מעצבים מעטים ב־ארץ הם בעלי רמה מקצועית והשי־כלה נאותה. ואמנם נעשו כבר פעולה ראשונה לעידוד ולפיתוח מערכת הכשרה וחינוך בארץ אשר תעמיד לרשות התעשיה בשנים ה־קרובות צוות מתאים של מעצבים ומומחי אריזה בעלי יכולת לתרום לעיצוב מוצרים חדשים, לפתח ול־התאים ליצרן אריזות שונות.

עיצוב המוצר ב"בצלאל"

הוקמה מחלקה ללימודי עיצוב בבית־הספר "בצלאל", ויש תקוה שהלימודים בה יוכרו כלימודים אקדמאים. מעצבים ישראליים ה־יוצאים להשתלם בחו"ל בעיצוב ואריזה, זוכים למלגות ולעזרה כס־פית מצד משרד המסחר והתעשיה. קשר מתמיד נשמר עם הסטודנטים ובתום לימודיהם מסייעים בידם למצוא תעסוקה מתאימה בארץ.

תחרויות ותערוכות

פעולה חשובה בה נוקט משרד מסחר והתעשיה היא ביצוע תח־רויות ותערוכות עיצוב המוצר. מטרת פעולה זאלה היא לקדם את רמת הדיגום והאריזה על־ידי מתן פרסים ופרסום נרחב למוצרים בע־לי רמת עיצוב גבוהה. לפעולה זאת יש תוצאות טובות ביותר. כאשר מוצרים רבים שזכו לפרסום קבלו מוניטין והם מיוצרים בסד־רות גדולות. כמה מהמוצרים שזכו בפרסים אפשרו לבעליהם הקמת מפעלים ומכירות בקנה־מידה רחב בארץ ובחו"ל.

בימים אלה עומד לצאת המרכז הישראלי לעיצוב המוצר למשכנו החדש, שם יקים בקביעות אולם תצוגות, שבו תוצג מיטב התוצרת הישראלית. אולם זה ישמש גם כ־מרכז אינפורמציה על הנעשה ב־תחום העיצוב בארץ ובחו"ל. כן יינתנו הוויות למוצרים בעלי רמת עיצוב ואריזה נאותה. במרכז זה תערכנה גם תערוכות מקצועיות וענפיות.

מוקדשת תשומת־לב לפעולת הס־ברה והינוך לעיצוב נאה ואריזה מושכת. זאת על־ידי הוצאת חוב־רות הסברה ומחקר, לקוטי עתונות ותרגומי ספרות מקצועית והקדמנ־סרית בתחום העיצוב והאריזה. פר־סומים אלה מפנים את היצרנים להידושים בנושא זה בעולם כולו. כמו כן מתקיימים מדורים קבועים לנושאים אלה בכתבי עת השונים. כן נעשים מאמצים לעודד לימין המפעלים הפונים ביעוץ והדרכה על־ידי הזמנת מומחים לעיצוב ול־אריזה מחו"ל, והזמנת עבודות מח־קר ספציפיות המופצות בקרב ה־יצרנים. ניתן גם עידוד להקמתם של משרדי מעצבים פרטיים שי־עמדו לשרותם של מפעלי תעשיה בהתאם להתמחותם וצרכיהם. חמישה עד שישה משרדים מסוג זה כבר קיימים בארץ. ראוי לצ־יין, כי מאמצי המחלקות המקצו־עיות השונות מכוונים להמריץ את היצרנים בישראל לשפר ולהדש דיגום של מוצרים.

סיוע לדגמים חדשים

במשרד המסחר והתעשיה עוב־דה תכנית לסיוע ליצרנים בפי־תוח דגמים חדשים. יצרן המגיש תכנית לפיתוח דגם הנמצא בהיר־בוחו של מעצב מוצר מקצועי, עשוי לקבל מענק בשיעור של עד 50% מהוצאות העיצוב עבור הד־גם. וזאת לאחר שקיבל אישור ל־תכנית מהמרכז הישראלי לעיצוב המוצר. עד היום הצבורו עשרות בקשות למענקים מסוג זה כאשר חלק גדול מהם נענה בחיוב.

אף שבשנים האחרונות הלה הת־קדמו תרבה בכל הקשור לעיצוב ואריזה, אין קצב זה של התקדמות מספיק לגבי מדינת כישראל הז־קוקה להגדלה מתמדת של היצוא שלה. משרד המסחר והתעשיה מש־קיע מחשבה ומאמצים בהחשת הה־ליך זה ההעמקתי לתועלת התעשיה בארץ והיצוא לחו"ל, ויחד עמו פועלים הגופים הממונים על קידום היצוא. אך פעילות זאת חייבת להי־פוך לנחלת הכלל. הציבור צריך להיות חזור בתודעה של דריכה לתוצרת מעולה. הפתגם אומר כי "מידות טובות מתחילות תבבית". אם נכון הדבר ילמד הציבור ב־ישראל לדרוש ולקנו מוצר טוב הארוז היטב ובעקבותיו ידע היצ־רן להציע את המבוקש.

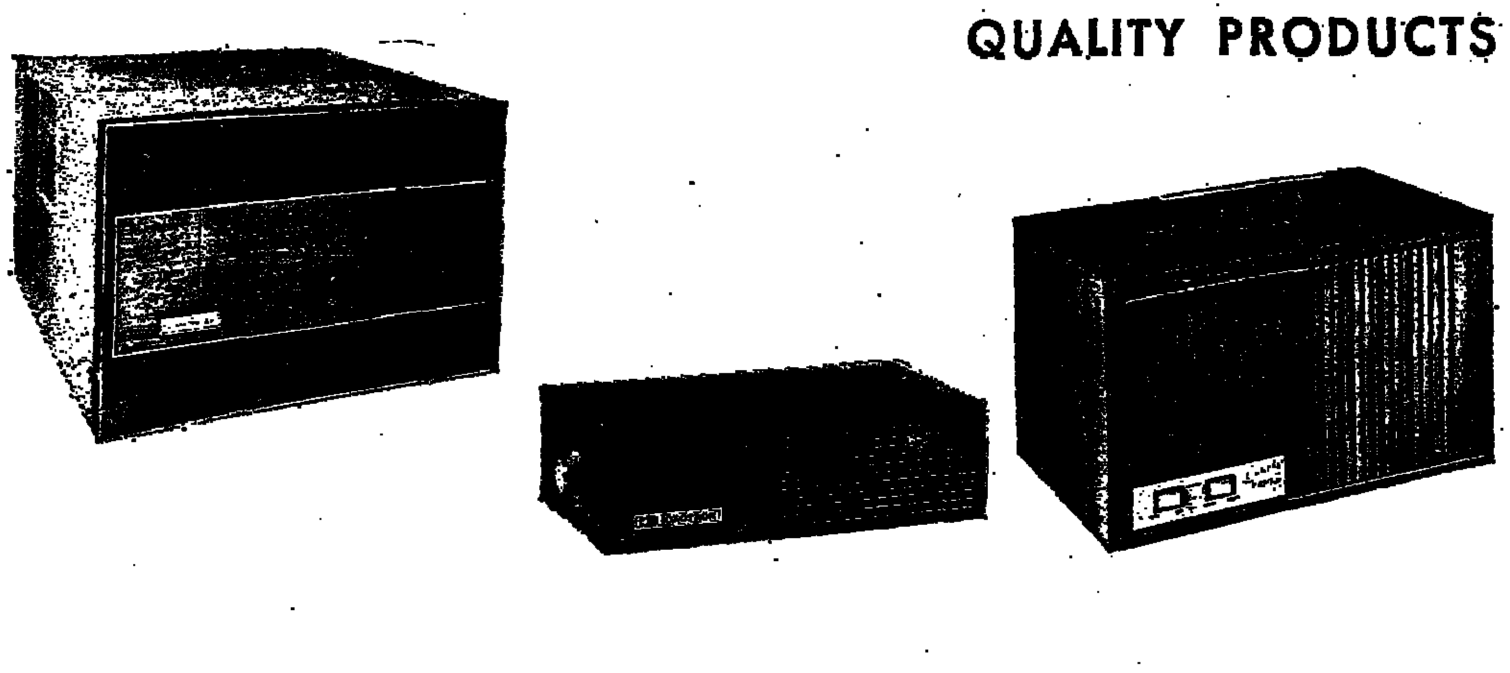
Amcor
QUALITY PRODUCTS

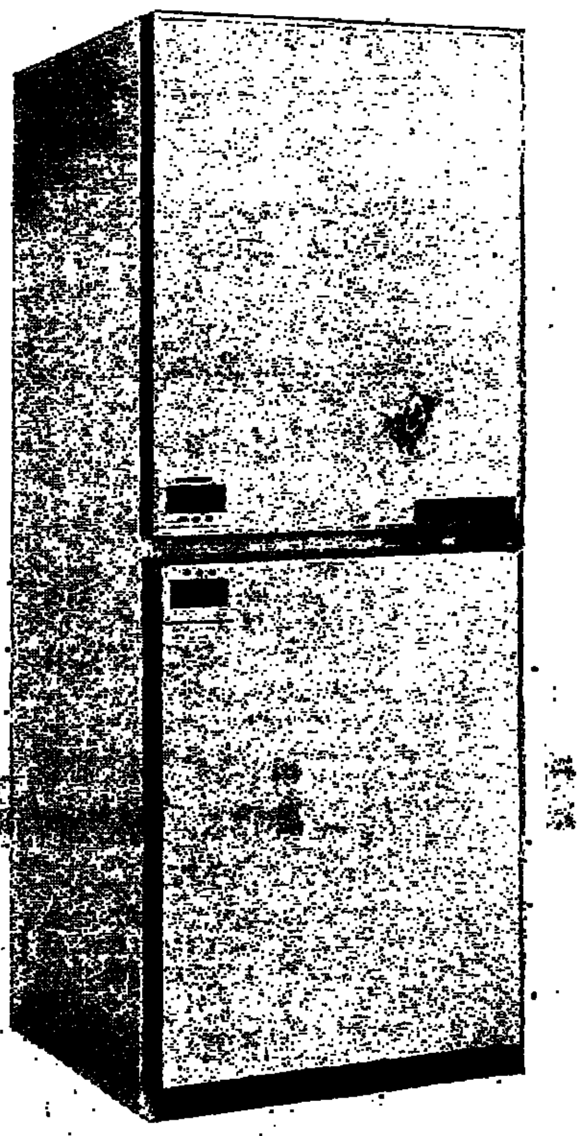

- מזגן ביתי
- מקררים חשמליים
- מקררים מסחריים
- חדרי קרור
- דודי שמש
- קטלני חרקים
- מקררי גלידה
- מקפאים עמוקים
- מקררי מים
- מערבלים
- מסחטות
- טלויזיות
- תנורי חימום חשמליים ונפט
- מאוררים למנועים זעירים
- מסחרי אויר
- צידניות

אמקור

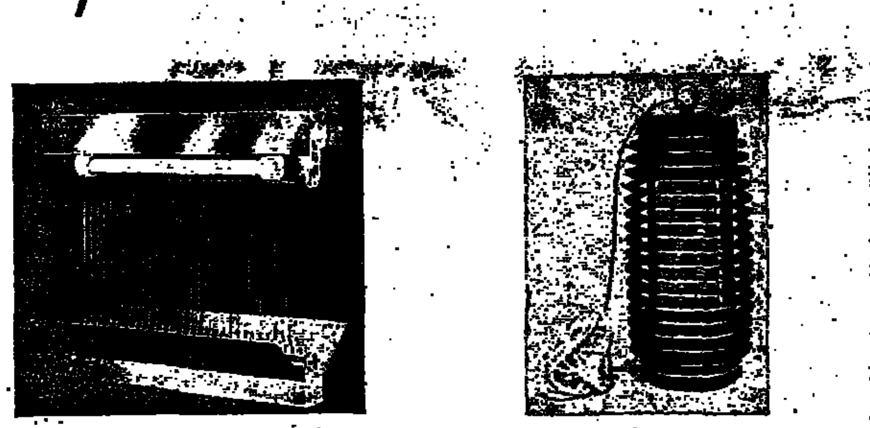

אמקור חברה לייצוא בע"מ
ת.ד. 2850 תל־אביב ישראל טלקס: 033—444

מוצרים כימיים בע"מ
נר ציון
קרית גת, ת. ד. 119
המשרד בתל־אביב, שד' רוטשילד 18, טלפון 54042, 59069

היצרן הגדול ביותר של נרות שבת, חנוכה, ונרות דקורטיביים שונים בארץ.
היצואן הגדול ביותר של נרות.
היצוא השנה הגיע ל־230 אלף דולר.

אגרקסקו
חברה לייצוא חקלאי בע"מ
ת"א רח' הארבעה 20 טלפון 264264 ת.ד. 7163

יצואנים מוסמכים
של פירות, ירקות ופרחים
Carmel
ערך הייצוא בשנת 1962/3 3.8 מיליון דולר פו"ב
ערך הייצוא בשנת 1972/3 35 מיליון דולר פו"ב

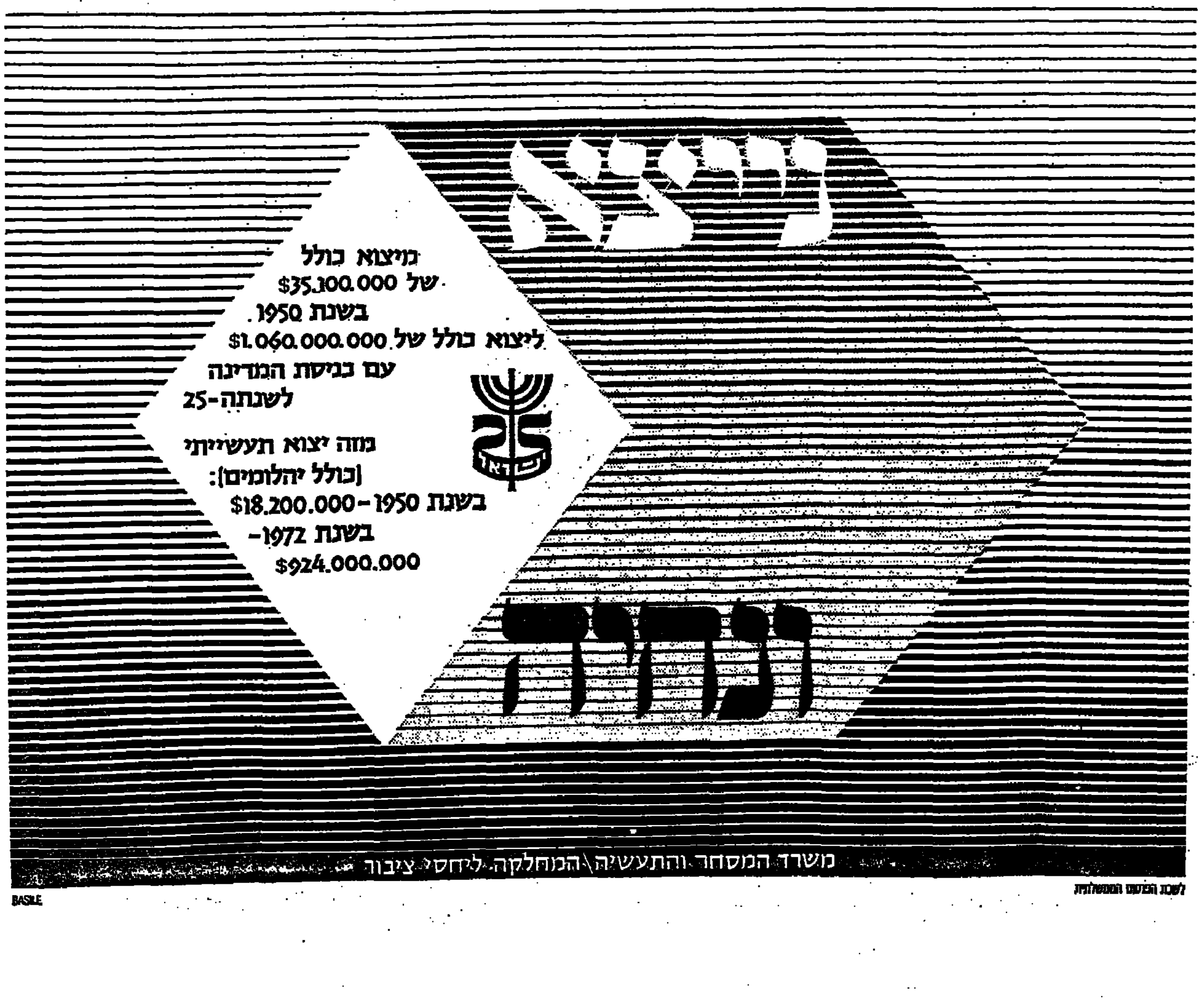

BASLE
לשכת הפרסום הממשלתית

משקה העולם
שוופס
גולדן אורנג'
Schweppes

הוגשו תביעות עובדי התעופה האזרחית

ועד עובדי התעופה האזרחית הגיש אתמול לשר התחבורה תביעות שכר לקראת מו"מ על חוזה הדש. על כך מסר יו"ר הוועד רפאל מוסאצ'י.

רשימת התביעות, שהועברה להנהלת משרד התחבורה באמצעות מנהל נמל התעופה, שמואל כסלו, מבוססת למעשה על אותן התביעות שעליהן נאבקים כ־500 עובדי התעופה האזרחית למעלה מ־5 שנים — אמר.

העובדים תובעים להשוות את שכרם ותנאי עבודתם, לאלה הנהוגים ב"אל־על" ובתעשיה האווירית בטענה ששני גורמים פרסים אלה פועלים באותו שטח ממש. — נמל התעופה לוד — ועובדיהם נהנים מהטבות שכר העולות בהרבה על אלה שמקבלים עובדי התעופה הממשלתיים.

לרשימת התביעות מצורפת גם רשימה של דרישות להעלאות בדרגות של עובדים רבים וכן תביעה לתוספת כבוד ביגוד, אמר מוסאצ'י. הוא הוסיף שעובדי התעופה מוכנים לצאת למאבק רציני, אם דרישותיהם לא יזכו להענות חיובית. (ע)

הסגל הבכיר באוניברסיטה העברית החליט להמשיך בשביתה

מאת סופר "דבר" בירושלים

בישיבת ועד המרצים הבכירים של האוניברסיטה העברית בירושלים שהתקיימה אתמול הוחלט להמשיך בשביתה ולכנס ביום ה' בשבוע הבא אסיפה כללית בה תקבע שעד אז יתקבלו הצעות הרשות מצד הנהלת האוניברסיטה.

היום תתקיים פגישה של ועד הפרופסורים עם הנהלת האוניברסיטה לשם התחלת משא־ומתן בין הצדדים. אנשי הוועד מסרו, כי במידה ולא יהיו בידי ההנהלה סמכויות מן הממשלה, לא יהיה טעם להמשיך במשא־ומתן.

הוועד הירושלמי מיחה אתמול "על התכסיסים בהם נוקטות הנהלות האוניברסיטאות בבתי־הדין לעבודה והגורמים לדחיות בדיונים העניניים תוך הפרה בתוקף של צווי המניעה המגביים המחייבים את הסגל לעבוד". יצויין, כי בית־הדין הארצי לעבודה בירושלים לא יכל את טענות ההנהלה של האוניברסיטה העברית ותתן בדיון עניני על הסכם העבודה של אר־ה האסיסטנטים, המדריכים והמורים. דיון זה אמור להסתיים היום או בראשית השבוע הבא. בינתיים ממשיכים אנשי הסגל הזוטר באוניברסיטה העברית לעבוד, בעוד שהסגל הבכיר, כאמור, ממשיך בשביתתו.

15 איש בלבד באסיפות סטודנטים להחזרת מ. פעיל

מאת סופר "דבר"

באסיפת סטודנטים להחזרת מ. פעיל להוראה באוניברסיטת תל־אביב השתתפו 15 איש בלבד. האסיפה צמדה בצל כשלון הוועד להחזרת פעיל להוראה.

האוניברסיטה נתבעה על־ידי הועד לעשות כן לנוכח העובדה שעל העצומה מטעמה להחזרתו התימו 1727 סטודנטים. באסיפה האשימו מספר פרופסורים בחוג להיסטוריה כללית על כך שהביעו בפני רקטור האוניברסיטה התנגדות להחזרת פעיל להוראה בטענה שהם מדברים בשם כל מורי החוג. אף נטען שהאוניברסיטה דחתה שלוש הצעות פשרה שהועלו בענין החזרת פעיל.

תביעת צי"ם להעלאת היטלי הצפיפות בנמלים נדחתה זמנית

נציגי "צים" תבעו אתמול, בישיבת "ועדת הצפיפות" שבה מוצגים גורמי הספנות הישראלית, להעלות את היטלי הצפיפות על מטעני היבוא מ־15 ל־20 אחוז, לכלול במסגרת קנסות אלה אניות מכולות שהיו פטורות עד עכשיו מתשלום ההיטלים ולקבוע היטל בשיעור של 10 אחוזים על המטענים העוברים דרך נמל אילת החל מ־17 לחודש.

"צים" נימקה תביעותיה במצב הקשה בנמלי הארץ שגורם הפסדים כבדים לבעלי האניות כתוצאה מהמתנת־יתר בתורים לרציפים.

לאחר דיון ממושך הוחלט לדחות את קבלת תביעת "צים" עד ל־26 לחודש ולהפעיל לחץ על רשות הנמלים שתעשה להקלת המצב בנמליה עד אז. במידה והמצב בנמלים לא ישתפר תאשר הועדה ב־26 לחודש את תביעת "צים".

יצויין, כי זו הפעם הראשונה בתולדות הספנות הישראלית מופעלים היטלי צפיפות בנמלי ישראל בחדשי הקיץ.

כ־325.000 עולים צפויים ב־5 שנים

בחמש השנים הבאות צפויים כ־325.000 עולים ועל פי התחזית הנוכחית יגיעו בממוצע כל שנה כ־65.000 איש — אמר שר הקליטה נתן פלד, במשובו לשאלת חברי הכנסת, בדרישתו שנערך אתמול ב"בית הסופר" [illegible]

בהתייחסו לשאלת הירידה, אמר השר כי לעומת 60.000 העולים אשר עלו מברית המועצות לישראל בשלוש השנים האחרונות, נשרו בדרכם לארץ רק כאלף איש. "כוונת רוב אנשים אלה היתה מלכתחילה להגיע למקומות שונים במערב — ולא לעלות" — אמר השר.

הורים מאיימים בהשבתת לימודים ב"שנקר" בחולון

הלימודים בבית ספר "שנקר" בחולון ישבתו החל ביום א' אם לא תבוטל ההחלטה להעביר ארבע כתות ממנו לבית ספר אחר — על כך החליטו הורי התלמידים של כתות ב', ד', ה'.

הקצף יצא על הנהלת בית הספר ועיריית חולון, בגלל ההחלטה להעביר החל משנת הלימודים תשל"ג ארבע מתוך 14 כתות ב', ד', ה', לבית הספר "שלום עליכם" שברחוב פיידברג. בבית ספר זה הוכשרו כתות חדשות, אך ארבע מהן לא הוכנסו על ידי הרישום הרגיל של תלמידים במחלקת החינוך של העיריה, אלא הוחלט להעביר ארבע כתות בשלימותן לבית ספר "שנקר".

הורי התלמידים התנגדו לצעד זה, בטענה כי העברת כתות שלימות ללא אבחנה תפגע בתלמידים המתגוררים בסמוך לבית הספר "שנקר". (צ)

כביש פלמחים — אשדוד ייפתח בסוף ספטמבר

הכביש המהיר פלמחים־אשדוד ייפתח לתנועה בסוף ספטמבר. תחילתו של הכביש ליד צומת פלמחים ואורכו כ־16 ק"מ. הכביש לא ייהנה על־ידי כל כבישים אחרים, שכן אלורכו יוקמו עשרות גשרים וגשרונים אשר מתחתם יעברו דרכי גישה לישובים השונים פסי הרכבת.

דירה 3½ חדר
כניסה מידית
במרכז כפר־סבא
לפנות טל. 03־846735

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי חיפה
המחלקה לתרבות ולחנוך

מתוך לוח האירועים השבועי:

בסניפים ובשכונות

(בשיתוף המחלקה לסניפים ולשכונות)
ביום ששי 15.6.73 — בהר הכרמל ב"אודים" — ב־7.30 בערב — ריקודי עם לנוער. בנוה שאנן — ב־9 בערב בבית הפועלים — מועדון הסרט הטוב. בתל חנן — ב־9 בערב במועדון — מסיבה. בשבת 16.6.73 — שחרית שבת ב־11 לפנה"צ בבתי ההסתדרות ובבתי התרבות: בנוה שאנן — עם הח' א. מילשטיין. בקרית אלעזר — עם הח' מ. קאופמן. בקרית מוצקין — עם ד"ר ש. וייס (בשיתוף המרצה המקומית). בקרית אליעזר — ב־8 בערב — ערב פולקלור וספרות. ביום שלישי 19.6.73 — ב־7 בערב בבית אבות כרמל — ערב חברתי. ביום רביעי 20.6.73 — בקרית ביאליק — מועדון דרום ב־5.15 אחה"צ הרצאת ד"ר א. אליק. בקרית חיים מזרחית — ב־7 בערב ב"יד לבנים" — הרצאת הח' ש. תמיר. בקרית מוצקין — ב־7 בערב בבת התרבות — מסיבת 12 שנות המועדון (בשיתוף המרצה המקומית). בקרית חיים מערבית — ב־8.30 בערב בבית ההסתדרות — בנמן לפסיכולוגיה חנוכית — הרצאת הח' זכי משה. ביום חמישי 21.6.73 — בקרית מוצקין — ב־4.30 אחה"צ ב"ביתנו" — פגישת נוער (בשיתוף המרצה המקומית). בקרית חיים מערבית — ב־7 בערב בבית ההסתדרות — ערב [illegible]

במועצות המשנה

(בשיתוף הרשויות המקומיות)
בקרית אתא — ביום ששי 15.6.73 — ב־8.30 בערב ב"מועדון" — ערב עולים צעירים. ביום חמישי 21.6.73 — ב־6 בערב בבית טבצניק — ערב חברתי.
ברכסים — ביום ששי 15.6.73 — ב־8.30 בערב במועדון אשכול — ערב צעירים. בשבת 16.6.73 — ב־7.30 בערב בבית ההסתדרות — מועדון הסרט הטוב. ביום שני 18.6.73 — ב־8 בערב בבית ההסתדרות — הרצאת הח' צ. הראל.
בטירת הכרמל — ביום ששי 15.6.73 — ב־8.30 בערב בבית ההסתדרות — ערב צעירים.
בעתלית — ביום ששי 15.6.73 — ב־8.30 בערב בבית ההסתדרות — ערב צעירים.

ביה"ס לפעילים

(בשיתוף המרכז לתרבות ולחינוך)
ביום ששי 15.6.73 יום עיון לקורס אוניברסיטאי.
בשבת 16.6.73

יום עיון לקורס השתלמות לעובדי קופת חולים (סיום הקורס) בהשתתפות הח' ג. להב — מזכירות מפ"ת.

ערב עיון משותף לפועלי מתכת יהודים וערבים בהשתתפות הח' אליעזר מלק — מזכיר מפ"ת, הח' ב. שינברום — מזכירות מפ"ת, הח' י. מסיקה — מרכז הסתדרות פועלי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה, הח' א. ברזילי — מנהל המחלקה לתרבות ולחינוך.

ביום ראשון 17.6.73

ב־7 בערב באולם "ביתנו" מסיבת סיום וחלוקת תעודות למשתתפי הסמינר האוניברסיטאי לועדי עובדים (מחזור ג') בהשתתפות: הח' א. מלק — מזכיר מפ"ת, הח' י. ושצ'ינה — מ"מ המחלקה לאיגוד מקצועי בועד הפועל, פרופ' י. טאב — הטכניון, הח' ד. גורפונג — מזכירות מפ"ת, הח' ד. גלוב — הממונה האזורי על יחסי העבודה בחיפה והצפון.

קורס השתלמות לעובדי בנק הפועלים. קורס באוניברסיטה — מדעי המדינה. ביום שני 18.6.73 — סמינר ערב לפועלי עתלית — עם השופט א. כנפי, סמינר א.א. עובדות (במועדון הח' יחזאל). ביום שלישי 19.6.73 — השתלמות אחיות. סמינר א.א. עובדות — דיר המשך. החוג לפסיכולוגיה חברתית עם ד"ר בן עמי. מפגש חדשי לגמלאי "אגד" — עם ד"ר ש. וייס. ביום רביעי 20.6.73 — הקורס באוניברסיטת חיפה. ביום חמישי 21.6.73 — הקורס באוניברסיטת חיפה — בשטרים.

בביתנו

ביום ששי 15.6.73 — ב־9 בערב אריק לביא מגיש: מתשיח באהבה. בשבת 16.6.73 — ב־8 בערב המועדון לספרות ולפולקלור — עם השחקן שמעון אוסטרביצקי והזמרת אידנה בלינוביצקיה, ליד הפסנתר — אלכסנדר טרסקי. דברי פתיחה — משה ברק. ב־8 בערב מועדון לעולים צעירים. ביום רביעי 20.6.73 — ב־9 בערב סמידה יהוד ידרני. בתכנית: תחום בנשיקה (ערב סגור למורי בי"ס ליאו בק). ביום חמישי 21.6.73 — ב־8.30 בערב — ריקודי עם ועמים בהדרכת מיטה אשכנזי. ב־8.30 בערב — מועדון חברתי לאקדמאים צעירים.

בתקומות עבודה

"אנו מטיילים מרגל" — ביום ששי 15.6.73 — לילה בחורשת מצפה הוסיפה — יציאה בשעה 16.45 ליד קולנוע אורין. נסיעה באוטובוס קו טבעון.

הצגות לפועלים

באולם שביט
ב־15.6.73 — עוקולד מנוסה מסטיק.
ב־16.6.73 — שירי נעמי שמר.
ב־19.6.73 — סטאטוס קוו ואדיס.
באולם התיאטרון העירוני
ב־18.6.73 — 16—17 — יהיה הזמנה.
באולם קולנוע אורה
ב־15.6.73 — אנו אנו.

כרטיסים להשיג בבית הפועלים חדר 104 בימים א'—ו' בשעות 10—12 לפנה"צ, 16—18 אחה"צ. פרט ליום ו'. וב"אדנים" הר הכרמל.

סיור בביה"ס הטכני של חיל האויר

הורים המעונינים בפרטים על אפשרויות הלימוד של בניהם (מגיל 15 ומעלה) בבית־הספר הטכני של חיל האויר בחיפה.
מוזמנים (בלווית בניהם) לביקור בתחומי בית הספר הטכני
ביום ד' 27.6.73

במגמה להתרשם מרמת בית הספר והנושאים הנלמדים בו. בביקור זה יסיירו ההורים במתקני בית הספר, בכתות, מעבדות ומגורים ויעמדו מקרוב על תנאי הלמודים, שיטות הדרכה ואורח החיים של השוהרים. במסגרת הסיור יקבלו ההורים הסברים מפורטים מסגל מדריכי בית הספר הטכני על כל מגמות הלימוד החדשות.

אוטובוסים יעמדו לרשות המבקרים ביום הבקור במקומות הבאים:
בתחנת הרכבת בחיפה — החל משעה 8.30 בבוקר ועד 3 אחה"צ
(אוטובוס יצא לביה"ס כל 30 דקות).
במפרץ חיפה (סבוב הדלקן) — החל משעה 8.45 בבוקר ועד 3.15 אחה"צ במפרץ
(אוטובוס יצא לביה"ס כל 30 דקות).

לאתי ואבי נוור ולמשפחת בירקן

מזל טוב
להולדת הבן—הנכד

משפחת י. פולישוק

לדשל ויוסף כהן

ברכות מקרב לב לנשואי
רפי עב"ל זהבה

יהודית ויצחק פורמן

ספרים חדשים בעם עובד

שש כנפים לאחד
חנוך ברטוב
אחד מטובי המספרים העבריים מתאר בצורה מרתקת את תקופת ההתישבות ההמונית של שנות החמישים. עיבוד חדש של הרומן שזכה בפרס אוסישקין.
המחיר — 12.— ל"י

רגלו של גבור
יעקב העליון
מסמך אנושי נדיר, ממקור ראשון, מעטו של העתונאי הטנקיסט שנפצע קשה בקרב על תל־פאחר ברמת הגולן. תיאור מרגש על מלחמה לחיים: ששה ימים ו־21 חודשים.
המחיר — 14.— ל"י

מבוא לתולדות תנועת העבודה הישראלית
פרופ. י. סלוצקי
תנועת העבודה הישראלית מילאה וממלאת תפקיד מרכזי בבניינה של ארץ־ישראל ובהנהגתה כל מדינת ישראל. ספריה אוניברסיטאית.
המחיר 19.50 ל"י

ספר לימוד

ספרורי התורה – בראשית
לכתה ב'
מוגש בידי ב. ומ. רכבי
בהשתתפות דר' מ. כוכבא
על־פי התנ"ך לעם המפוסק בידי דר' ענת ובאישור משרד החינוך והתרבות.
המחיר — 8.— ל"י

לנוער

אברהם העברי
צבי לבנה
על רקע המזרח הקדום, השקוע בעבודת אלילים, מתאר ליבנה מתוך חדירה עמוקה את העימות בין אברהם העברי לבין אביו, משפחתו והחברה בה חי. עימות שמתוכו צמחה האמונה באל אחד.
המחיר — 12.— ל"י

לילדים

ברמלי
ק. צ'וקובסקי
תרגום: נתן אלתרמן
תרגום מופת של ספר ילדים משעשע ומרתק מאת מחברו של "לימפופו".
המחיר — 6.— ל"י

בכל חנויות הספרים
הפצה ראשית: עם עובד רח' מזא"ה 22 ת"א טל. 611526 כל שעות היממה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל — מרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה לחינוך / המדור לבתי ספר על־יסודיים

טכס חלוקת פרסים לזוכים בתחרות בכתב תשל"ג
לתלמידי כתות י' — י"א
בנושאים על תנועת העבודה העברית

ייערך ביום שני, י"ח סיון תשל"ג (18.6.73) בשעה 17.30 בבית הועד־הפועל (קומה 7) רחוב ארלוזורוב 93 תל־אביב.

* דברים — רפאל בש, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך
* מסקנות חבר השופטים — שמואל גדון
* דבר התלמידים — הזוכי הפרס
* דבר המחנכים
* דברי פתיחה — מרים קונדה, מנהלת המדור
* הגשת אמנותית ע"י תלמידי תיכון א' — ה"א

בתחרות הוגשו 148 עבודות מצפת ועד אילת.

לדירה טובה בתל־אביב

זו הכתובת

אוזיל
ציפרין [redacted]
מודלסברג [redacted]
[redacted]

תל־אביב
ככר מלכי ישראל 5
טל. 224514

נא לסור למשרדנו בשעות 8.00—1.00 לפנה"צ, 4.00—7.00 אחה"צ.

לאהרן ליברכון

ברכת מזל־טוב
לנשואי בתכם
צביה עם בח"ל

קרן הגמלאות המרכזית
ההנהלה וחבר העובדים

ועד העובדים הארצי של הסתדרות הנוער העובד והלומד, מקיף בין כל מעבירי הפעולה המקצועית והעובדים. המונים כ־160 איש, וצוות של מאות מדריכים המפעילים כ־40 אלף נערים ונערות עובדים, **אינם שובתים** מפעילותם החינוכית המקצועית במועדונים ובסניפים ברחבי הארץ.

מצאנו לנכון לפרסם הודעתנו זו ע"מ לא להיות מזוהים עם הכתבה שפורסמה בעתון "דבר" מיום 13.6.73.

ועד העובדים הארצי
של הסתדרות
הנוער העובד והלומד

יום שני, י"ח סיון תשל"ג (18.6.73) מלאת שנתיים לפטירת אשתי היקרה

פרידה דינובסקי ז"ל

תתקיים **אזכרה** בבית העלמין בחולון בשעה 4 אחה"צ.
ידידים ומוקירי־זכרה נפגשים ע"י השער הישן

י. דינובסקי והמשפחה

ביום ראשון י"ז בסיון תשל"ג 17.6.1973 במלאות שלוש שנים לפטירת בתנו־חברתנו

חנה'לה גורן ז"ל

נעלה לקברה ונתיחד עם זכרה בשעה 4 אחה"צ

המשפחה
בית משמר השרון

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו

עזרא זוסמן

ומביעים תנחומינו למשפחה.

ארונו יוצב בביתו בנחלת יהודה היום, יום ששי, ט"ו סיון תשל"ג 15.6.73 בשעה 11.30 בבוקר.
בשעה 1 אחה"צ, תצא ההלויה לבית הקברות הישן בראשון־לציון.

בית "דבר"

המזכירות העולמית של תנועת העבודה הציונית

ארונו של
ד"ר מאקס רוזנפלד

מבוני התנועה הציונית הסוציאליסטית בעולם, הועלה ארצה ויובא לקבורה ביום ב' י"ח סיון (18 ליוני) בשעה 3.30 אחה"צ בחלקת אבות התנועה בכנרת.

התבורה תצא בשעה 12.00 מחצר הועד הפועל.

צבור הסופרים העברים
מתאבל על מות
עזרא זוסמן

אגודת הסופרים העברים
הועד המרכזי

ארונו יוצב בביתו בנחלת־יהודה היום (15.6.73) בשעה 11.30 בבוקר, בשעה 1.00 אחה"צ תצא הלויה לבית הקברות הישן בראשון־לציון.

הקורטוריון וההנהלה של מוסד ביאליק

מבכים את פטירתו, במלוא אונו ופריונו הספרותי, של

עזרא זוסמן

חבר הקורטוריון של המוסד

ומשתתפים באבל משפחתו.

ביום השלושים לפטירתו של יקירנו

הרצל ברזלי ז"ל

תיערך **אזכרה והקמת המצבה** בבית העלמין החדש בכפר סמיר ביום א' י"ז בסיון תשל"ג (17.6.73) בשעה 16.00. אוטובוס מיוחד ייצא ב־15.30 מרחוב בן יהודה 15 בחיפה.

המשפחה

האם יש מקום להקים רשימה חקלאית, בלתי מפלגתית לבחירות הקרובות להסתדרות הכללית?

האם גם אתה סבור שרק יצוג חקלאי יבטיח את האינטרס החקלאי?

האיחוד החקלאי בודק אפשרות זו.

אנא, הפנה תגובתך בכתב או בעל־פה **לאיחוד החקלאי**
תל־אביב, רח' צ'לנוב 20, טלפון: 823045 — 821411.

נסיון החדירה: תזכורת דו־סיטרית

סיון החדירה של שני המחבלים מלבנון, שלשום, לאחר רגיעה בגבולות בצפון שנמשכה קרוב לחודשיים — הזכיר מחדש אמת הידועה זה מכבר: המלחמה במחבלים לא נסתיימה. פעם אף תבעה תזכורת זו קרבן דמים, קצין צה"ל, סגן־משנה מית יוזאלי, שנפל בחילופי האש בעת המרדף אחר המחבלים. אחד מהם נהרג וחברו נפצע ונתפס.

נראה, כי אין תקרית זו מבשרת שינוי במדיניות שמעבר גבול. דומה, כי היא מעידה על המשך הקו הנקוט בידי מחבלים המתבטא בנסיונות ספוראדיים לבצע פיגועים בתחום ישראל — או ביעדים ישראליים ברחבי תבל — במגמה הוכיח על עצם קיומם. לאחר כשלונם של ארגוני מחבלה בכל המטרות שהציבו לעצמם בגלגוליהם השונים, לא נותר להם עתה אלא להוכיח את קיומם באמצעות מעשי טירור בודדים. לרוב מצליחות זרועות הבטחון לסכל מזימות אלה עוד באיבן. גם הפעם לא הצליחה חוליית המחבלים להרחיק כת אלא כדי מאות מטרים בתוך שטח ישראל, לפני שהוסלה בידי כוחות הבטחון; אף כי למרבה הצער נפגעו תוך כדי קצין שנהרג ושלושה אנשי כוחות הבטחון שנפצעו. לפי הסימנים היתה זו תוצאה של נסיבות מקריות, כאשר אחד המחבלים, שנמלט תחילה, הצליח לנצל את תנאי הקרקע בסבכת הצמחיה ולפגוע באנשי המשמר שסגרו עליו.

תזכורת זו בדבר קיום המחבלים אף בתקופת רגיעה, צריכה לשמש גם אזהרה מחודשת לעצמנו, כי אין להרפות מן ערנות והדריכות.

עם זאת יש לקוות, כי הדי הידיעות שנודרו סמוך לגבול, שמעו אף מעבר הצפוני של הגבול והזכירו גם לשלטונות מדינה זו את חובתה לשקוד על קיום השקט והסדר לאורך קו הפסקת־האש.

ניקסון נחלץ להגנת הדולר

אי־רצון ומחוסר ברירה נחלץ אתמול הנשיא ניקסון לצעדים חוקיים־לכת למלחמה באינפלציה ולהגנה על ערך הקניה של הדולר. הקפאת המחירים, ללא הקפאת השכר, למשך חדשים היא בגדר אמצעי חירום, שנועד לאפשר פעולות כלכליות. לזמן ארוך. מטרתן תהיה לבלום סופית את הדהירה אינפלציונית, שארה"ב לא ידעה כמותה מזה דור.

עם זאת מבטיח הנשיא להימנע גם להבא מפגיעה יתירה עקרונות הליבראליזם הכלכלי, היקרים כל כך למפלגה רפובליקאית. אך אין כל ודאות כי הנשיא אכן יוכל לעמוד הבטחותיו; שוב הוכיח כי בנסיבות הקיימות פיקוח ותיכנון כלכליים, אין מנוס מהם.

הנשיא עצמו נדחף לנקוט את האמצעים הכלכליים בלחצם של שר האוצר שולץ והיועץ המיוחד קונלי — לפי השמועה איימו שניהם להתפטר, אם יתמיד הנשיא בהיסוס מעשה. בחודש שעבר היה שיעור ההתייקרות בארה"ב שני אחוזים — ולולא פעל הנשיא, עלול היה השיעור השנתי של האמרת יוקר המחיה להסתכם בעשרים אחוזים ומעלה! כך על כל פנים חששו כמה מיועציו.

בצעדיו להגנת ערך הקניה של הדולר הודם הנשיא גם לייצוב שער החליפין שלו בבורסות הגדולות באירופה. הפיחות הנישנה של הדולר גרם כבר לירידת ערכו היחסי, לעומת רוב המטבעות האירופיים, בשיעור של כשלושים אחוזים. שער החליפין של הלירה הישראלית, הצמודה אל הדולר, ירד אף הוא במקביל. עד כה ניתן היה אמנם לטעון, כי התיסוף היחסי של המטבעות האירופיים העיקריים הוא לטובתה של הכלכלה האמריקאית (וגם הישראלית), בכך שהוא מקל על התחרות בשוקי העולם עם אירופה ועם יפאן. אך לכל פיחות נוסף של הדולר תהיה תוצאה שלילית, ולא מנקודת־ראות אמריקאית. הוא ירבה אינפלציה בעולם ויוסיף אנדרלמוסיה במערכת הכספים הבין־לאומית בכללה. מכאן חשיבות החלטתו של נשיא ארה"ב להיחלץ להגנת הדולר, ולו במחיר נטישת כמה מעקרונות הליבראליזם הכלכלי המקודשים על הרפובליקאים.

עיריית־גג — סוף־סוף

שר־הפנים החליט לאשר הקמת עיריית־גג לשש ערי גוש דן. מאחר שהכנסת הנוכחית לא תספיק, כנראה, לטפל בכל הליכי החקיקה הדרושים, יש להניח, כי ההחלטה תינתן גושפנקה של חוק רק בכנסת הבאה. ודאי שיש להצטער על שהתעכבה ההחלטה עד כה, שכן לא היה האיחור בחוייב־ההגיון כלל. אף־על־פי־כן יש לקבוע כיום במידה של סיפוק, שאחרי שנים של מאבק, אשר אין להתעלם בו מחלקו המכריע של ראש עיריית תל־אביב, ניצח השכל הישר והמשרד הממונה על הרשויות המוניציפליות צעד צעד פקודני חשוב לקראת הקמת אגד הערים.

הטעמים שבזכות עיריית־הגג נשמעים כה סבירים, עד שקשה להבין, מה ראו שלושה ראשי עיריה — של רמת־גן, בת־ים ובני־ברק — להתנגד לרעיון, המוגבל בשלב הראשוני לפחות, רק לתחומים מעטים: תכנון כולל, תחבורה, איכות הסביבה ותברואה מונעת; שירותי רווחה כגון חינוך מקצועי תיכון ועל־תיכון וחינוך גבוה וכן שירותים מוניציפאליים משותפים, כגון פארקים ובתי־רחצה. הואיל ועיריית־הגג לא תפגע בייחודן ובעצמאותן של העיריות החברות בה בשאר שטחי פעולתן, אין־לראות, למען איזה אינטרס של התושבים מתמידים שוללי התכנית להילחם בה.

האינטרסים הממשיים מאוד של התושבים במניעת כפי־לויות ובזבוז, ובייעול שירותים רק יימצאו נשכרים.

מאזנו של ביקור

מאת שלמה שפיר

פסט־בל בראנדט, הביקור הרשמי הראשון של קאנצלר מערבי גרמני בישראל, נסתיים בתחילת השבוע לאחר שזכה אצלנו להשומת־לב כרובה יותר מרוב הביקורים המדיניים שקדמו לו בתולדותיה של מדינת ישראל. אף כי היה זה בעיקרו ביקור של רצון טוב ובבחינה זאת לא ניתן להשוותו בחשיבותו למשמעותיו של בראנדט בברה"מ ובפולין בפתח ה„אוסטפוליטיק" שלו, היתה לו בכל זאת משמעות מדינית לא־מבוטלה. יחד עם נקודות אור בנ־רמו גם אכזבות למי שתלה בביקור תקוות בופרות. כמה נוסחאות חדשות שהעלו לגבי היחסים הגרמניים־ישראליים ומדיניות העתידה של הרפובליקה הפדראלית במזרח התיכון נראות מסורבלות ותוכנן יתברר לכשיפה רק בעתיד. אולם דומה, כי לפחות בכמה נקודה כבר ניתן לערוך מאזן ארעי.

השאלה הראשונה העשויה לשאלה ההיפאל, היא, מי הפיק בהביקור תועלת כרובה יותר — בראנדט או אנחנו. לכתחילה היה ברור, כי כסצו של בראנדט לישראל אינו בגדר הליכה לקאנוסה. אם כי הקאנצלר ההומאניסט בעל החוש ההיסטורי היה מצויין להוסיף להפגנות ההתפיסות הקודמות שלו גם מסע רשמי למדינת היהודים, הרי לא נזקק בשעה שמזרח ומערב מהתרים על אהדתו ובאקלים של הפגת המלחמה הבין־גושית לתעודת־הכשר מחודשת מאתנו, בפרט שקרננו בעולם איננה בשיאה. למרות ההאהרות של הביקור בגלל מעשי הרצח במינכן ושחרור הרוצחים הערבים באגרב, היינו אנו מצויינים בו יותר מאשר בראנדט, נוכח הבדידות המדינית הגוברת, שאליה נקלענו אחרי מלחמת ששת הימים. למען האמת, גם לפני־כן לא השפיעו עלינו נשיאים וראשי ממשלה חשובים רוב בביקורים רשמיים או בלתי־רשמיים. נשיא ידיד כמו הארי טרומן סירב לאחר תום תקופת כהונתו לבקר בישראל, שמא ירגיז הדבר את הערבים, ואם כי ביקרו כאן אי־אלה ראשי ממשלה אירופיים, בראנדט הוא ראש הממשלה הראשון של מדינה אירופית גדולה שעשה אצלנו בביקור רשמי. אין ספק שביקורו של בראנדט נערך כאן כתוך עמדה של כוח. הואיל והייב משניים מאוד בעצם קיומו כהפגנה מדינית של פריצה בידודנו, התגברנו על כל הקיים הפסיכולוגיים בקבלת הפנים לראש הממשלה המערב־גרמני 30 שנה בלבד לאחר השואה, חיזקנו את יוקרתו הכרובה באליה ואף התקרבנו בבקשת לאינטרפרטאציה שלו בדבר יחסים נורמליים עם ישראל תוך שמירת אופיים המיוחד של יחסים אלה.

בראנדט היה מעוניין בפירוש מחודש זה של יחסי גרמניה־ישראל כבני היבסים — מבחינת היחסים הדו־צדדיים ומבחינת מדיניותה של בון בזירה המזרח־תיכונית והאירופית גם יחד. לזכותו יש לומר, כי בדומה למדיעה־הברך שלו לפני אנדרטת לוחמי הגיטאות בוארשה ב־1970, הבליט בכל הופעותיו אצלנו את תודעת השואה היהודית. אף־על־פי־כן תבע להשתית את היחסים על בסיס נורמלי יותר לקראת העתיד, הפשים במדיניות הבעטיה ההמשכבנא הכבדה. ייתכן כי בכך השפיע מהלכי־הרוח של הדור החדש התופס עתה עמדות־מפתח בעיצוב דעת־הקהל הגרמנית ואף במערכות המדיניות הגרמנית. ייתכן כי בכנות חשש שהבעד המצב הקיים עלול להצמיח תוצאות הפוכות. אולם לא מן הנמנע, כי התביעה להחשת הנורמליזציה אף חזקה נוכח לקח המשבר האחרון ביחסי ישראל־גרמניה, שבסופו של דבר לא הביא לנו תועלת. ביקורו של בראנדט היה בשבילנו תזכורת מחודשת למעמדה של מערב־גרמניה באירופה, תופעה שציבורנו לא הכיר בה במידה מספקת. הסיסמה החדשה בדבר יחסים נורמליים בין גרמנים ליהודים ישראלים מטבע הדברים צורמת אזנים רבות בישראל. מה בדיוק פירושם של יחסים נורמליים אלה, בעלי האופי המיוחד, ימים יגידו.

מסובך יותר הוא עניין יישום היחסים הנורמליים במדיניות הארץ המערב־גרמנית במזרח התיכון, המתכוונת להיות מאוזנת, וכן במסגרת הקהיליה המערב־אירופית. הגרמניה מקווה לתרומה קונסטרוקטיבית יתר ממגה בסכסוך הישראלי־ערבי. ברור כי מגמה זו לאיזון ולחופש־פעולה אינה עולה בקנה אחד עם תביעותנו עד כה, כי בזכות הרקע ההיסטורי־מוסרי המיוחד, אנו זכאים לתמיכה פוליטית וכלכלית מירבית מצד גרמניה בכל הנוגע להבטחת בטחונה של ישראל, מדינה שקלטה מאות אלפי ניצולי השואה. הצהרות בדבר ההכרה בזכות קיומה של ישראל השגורות בשנה האחרונה בפי בראנדט ודוברים גרמניים רשמיים אחרים אינן מספקות מבחינתנו. גם אם תצליח גרמניה להימנע מהצבעה במערכות הגיוני הפגנתיות נגדנו באו"ם, הרי החשיבה שבראנדט, בדומה לדמוקראטים וליבראלים אחרים, מוסיף לייחס לארגון הבין־לאומי בודאי איננה לרוחנו. כן עלול להתגבש האינטרס שלנו ביוזמה אירופית משותפת בסכסוך המזרח־תיכוני, אם כי לטווח ארוך יקשה עלינו לחלוק על אינטרס אירופי זה נוכח השכנות הגיאוגרפית ויחסי הגומלין הכלכליים שבהם חפצים גם אנחנו. מאידך גיסא אין לזלזל כראש ברצון הטוב שבראנדט עשוי לגלות במסגרת ההתירה למדיניות אירופית חדשה זו. וככל שאין הוא מוכן להזדהות עם עמדתנו, עדנו מהווה גורם חיובי במערך חשוב זה, שמשקלו עשוי לגדול בעקבות שינוי הקונסטלציה הבין־לאומית.

אין כל צורך בהוכחה טובה יותר לחילוקי־הדעות שנתהוו בין מערב־גרמניה לישראל מאשר בעובדת אי־פרסום הודעה משותפת בתום ביקורו של בראנדט; ואין כל טעם לנסות ולהציג את הביקור כ„נצחון" חד־משמעי של המדיניות הישראלית. עם זאת הוא משתבץ במאמצים המדיניים והכלכליים לניצול כל אפשרות לחיזוק מדינת ישראל במבחנים המדיניים הקשים הצפויים לנו. ובודאי שיש סיכוי, שהביקור יסייע לנו בתחום הכלכלי. ואילו המקטרגים על מדיניות ישראל כלפי בראנדט ועל קבלת־הפנים שנערכה לו, כמילא אין בכוחם להצביע על אלטרנטיבה. „אין ברירה", כדברי ראש הממשלה.

תזכורת למעמדה המחודש של גרמניה המערבית באירופה

יומנו של אזרח
אהרן מגד

ושוב: גרמניה

עד היום, 30 שנה לאחר אושוויץ, אין בעולם כברת־אדמה שעליה מתהלכים־חופשים רוצחים במספר כה רב, כאדמת גרמניה. אין עוד כברת־אדמה שעליה מתהלכים מסתירי־רוצחים, מגיני־על־רוצחים, מחפי־על־רוצחים, במספר כה רב, כאדמת גרמניה. אין עוד מדינה שיש בה שותפים־לפשע שלא־נענשו במספר כה רב, כמדינת גרמניה.

בהיותי בלונדון, סיפרה לי אבנית אחת, ששמה הפרטי הוא אוהד־מריה, נוצריה ממוצא גרמני־יהודי, שנמלטה מפני הנאצים ערב מלחמת העולם השניה — על ביקורה בעיירה גרמנית קטנה, בשם דסמאלה, ליד האנובר. היא נכנסה לחנות ספרים הדברי־אבנות למצוא אילו ספרים שהיקים, ונתחבבה על בעלת־החנות, אשה כבת ששים. כיוון שאוהד־מריה היא אדמונית־שער, בעלת מראה גויי, וגם שמה הוא כזה, לא חשדה בה האשה שיש בה טיפת דם יהודי. היא קראה לה להיכנס למדור האחורי של הבית, שם חדר־מגוריה. בהיכנסה, כאילו נכנסה למוזיאון בזעיר־אנפין: כל הקירות, הארונות, הכונניות, המדפים, היו מלאים תעודות וחפצים הקשורים לתקופת היטלר. מקדש־מעט לפולחן היטלר: הבלומים, מדעוני, שלטים, שירים, מדים, כלי־נשק. בדמעות בעיניה, בגעגועים, בצער על כל דאבדין, סיפרה לה האשה על אותה תקופה רומנטית בחיי העם הגרמני שהורצם לה קץ בגלל היהודים ובעלי־בריתם.

כשנשארה אוהד־מריה באותה עיירה עוד כמה ימים, נתברר לה ש„מדורים אחוריים" כאלה קיימים בבתים רבים, כאנשים רבים נפגשים יחד למעין סעודות־מיסתורין להעלאת הרוחות הנעשמות של אותה תקופה מפוארת; שבאותן סעודות — שהיא הוזמנה לאחת מהן — מדברים בלשון נאצית כמו בימים הטובים, עם כל הטרמינולוגיה המיתית שלה. נתברר לה ש„מועדונים" כאלה, ספק־חשאיים, אך ידועים לכל, בשכות כמו „רהיין אונד רהר" ועוד, פזורים בכל רחבי המדינה והפטרונים שלהם הם כמה מאילי התעשיה שבשעתו תמכו בהיטלר.

זהו „המדור האחורי" של דור שלם בגרמניה, שהם היום בני חמשים־וחמש ומעלה. כדור שקיים, אם לא בבתיהם, הרי במוחותיהם.

לפני כמה שבועות קראתי ב„סאנדיי טיימס" כתבה של אנטוני טארי על לחדויג האהן, מפקד הגסטאפו בגיטו וארשה, המואשם בכך שהוא, אישית, שלח 5,000 יהודים לטרבלינקה ואושוויץ, והוא, אישית, היה אחראי לעינויים־עד־מות של 170 אסירים. לחדויג האהן, מסופר שם, מתגורר בבית מרווח בפרבר מפואר של המבורג. פעמיים בשבוע באה מכונית שרה, מסיעה אותו לבית־המשפט בהמבורג ומחזירה אותו לביתו. זה 13 שנה נמשך ההליך התקירה והשיפוט של פשעיו. ל„דוקטור" האהן יש קשרים מצויינים. אחיינו הוא אחד הגנראלים החשובים בנאט"ו. הוא חי מגימלאות ממשלתיות (הניתנות לכל אלה ששרתו בגסטאפו לפנים), ומהכנסותיו כמומחה־לחוק ואיש חברות־ביטוח לשעבר. באמצעות קשריו הרבים, הוא קיבל את כל חומר ההאשמות הנגדיות מראש, לביתו, בדרך לא־חוקית. כל עניין המשפט נהפך לפארסה. שלטונות המבורג לא פנו אפילו לכמה מן העדים הראשיים לתת את עדותם. האהן, הבטוח בעצמו ובאהדת הציבור, מתנהג בשחצנות בכל הופעותיו הפומביות ומכריז: „העתונות אינה מייצגת אותי כראוי. הנני הייתי איש צדק. אפילו אלה שהענשתי אותם קשות, הודו בכך"...

ד"ר שמעון ויזנטל יודע על מאות רוצחים כאלה, שלעולם לא יבואו עוד על עונשם. „היה לי הרושם" — אומר לחדויג האהן לנגנתו — „שהיה עלי למלא את תפקידי כראוי, עד תום".

*

בזכותו של חיים גורי, העוסק בהכנת סרט על תקופת השואה מטעם קיבוץ לוחמי־הגיטאות, ראיתי קטעים מאותו סרט, המורכב כולו מצילומים אותנטיים שנעשו בידי הנאצים עצמם.

לא, מי שניסה, במשך 30 השנה שעברו מאז ועד עתה, למצוא מעין „חצי נחמה" בכך שנעשו זוועות גם בעמים אחרים — בביאפרה, בבנגלה־דש, בוייטנאם, באינדונזיה — לא ימצא. לא היתה כזועה ההיא בהיסטוריה האנושית ושום דבר לא יישווה לה. רציחות המוניות, מעשי טבח, התעללויות, עינויים — היו ועדיין

(המשך בעמ' 16)

רב
עידת הפסגה

את ישראל לנדרס, סופר „דבר" בארה"ב

הפגישה השניה בין ברז'נייב וניקסון מעוררת באמריקה פחות התלהבות מקודמתה

ברשת הגדולה באולם ולצד בקרמל האירה את העמודים הכותרות המגולפות ואת של ראשי השלטון האמרי קומוניסטי. ליד השולחן הצ שבו זה ליד זה הנשיא ניק מזכיר המפלגה הקומוניסטית ליאוניד ברז'נייב ר על האמנה להגבלתו של הגרעיני. היה זה ב־26 ב בשנה שעברה, בעת פגי הפיסגה הראשונה בין ניקסון נייב במוסקבה.

בוע הבא יפגשו שני ה ם בוואשינגטון כדי להוסיף ליחסים קרובים יותר בין המעצמות. לפי התכנית, עוב הם לנהל את שיחותיהם ב הלבן ובמעונות הנופש של בקאמפ דיוויד ליד וא סן ובסן קלמנטה בקליפור.

ה הם מיבנים קטנים וצנועים וואה לארמון הצארים במוס אבל ניקסון יעשה כמיטב ע, כדי שגילויי הפאר וההד בעת ביקורו של ברז'נייב ה"ב לא יפלו מאלה שהופגנו שהוא ביקר במוסקבה. וה ל האמריקאי מקווה, כי מה אי כינוסים נגד ההגבלות ולות על יהודים בברה"מ לא את ברז'נייב ולא יפגמו ה. עשרות מיליוני אמריק יחזו בטלוויזיה בטקסים ש בו לכבוד ברז'נייב, תראה ינתן להם גם ההזדמנות להאזין לדבריו של המנהיג הסובייטי, שידבר אליהם מעל גבי המסך הקטן. תקוותו של ניקסון היא, כי הביקור הרשמי של האורח הנכבד יאפיל על בעיותיו החמורות בעניני פנים: האינפלציה ופרשת הווטרגייט. ובמידה רבה תתגשם בודאי תקוה זו. אבל הרושם הוא, כי פגישת הפיסגה השניה של ניקסון מעוררת באמריקה פחות התלהבות והתפעלות מקודמתה. ראשית משום שהועם ברק החידוש והראשונות; ושנית משום שמתרבים השואלים אם במיקוח עם ברה"מ לא יהיה הפסדה של ארה"ב גדול בשכרה.

כל מיקוח עם הסובייטים איננו קל. והפעם יהיה תפקידו של ניקסון במו"מ קשה מאשר בעבר, כיוון שפרשת ווטרגייט החלישה את מעמדו. הנשיא ירצה מאוד שהשיחות יסתיימו בכמה הסכמים, כדי שהצלחה במדיניות־החוץ תסיח את דעת הציבור — ולו לזמן־מה — מבעיות הפנים. משום כך יהיה ניקסון חשוף יותר ללחציו של ברז'נייב, ואפשר להניח כי המנהיג הסובייטי ינסה להפיק תועלת מחולשתו של ניקסון. סנטור הנרי ג'קסון טען כי מטעמים אלה כדאי היה לניקסון לדחות, אילו דחה את פגישת הפיסגה למועד, שבו יוקל לו לעמוד במבחן. כנגד זה יש אומרים, כי גם ברז'נייב איננו נהנה מעמדה של כוח. עתידו הפוליטי תלוי במידה רבה בהצלחת מדיניות ההתקרבות לארה"ב. ברה"מ זקוקה מאוד לסיוע אמריקאי ומאחר שניקסון יודע זאת לא ייאלץ לוותר לברז'נייב יותר מהדרוש.

לשתי המעצמות יש עניין בהידוק הקשרים ובפגישת הפיסגה הקרובה תוכל ליצור תנופה נוספת להמשך מגמת ההפשרה וההתקרבות ביניהן.

ניקסון וברז'נייב ידונו בשיחותיהם על נושאים רבים: הגבלה נוספת של החימוש הגרעיני, הפחתה הדדית של כוחות צבא באירופה, קיום הפסקת האש בדרום־מזרח אסיה, המצב במזרח התיכון, שיתוף־פעולה בחקר החלל ועוד ועוד. אבל מנקודת ראותו של ברז'נייב הנושא החשוב ביותר יהיה בודאי — הידוק קשרי המסחר עם ארה"ב. ואפשר להניח, כי בהקשר זה תעלה שאלת ההגבלות על יציאת יהודים מברה"מ. מומחים אמריקאים סבורים, כי ברה"מ זקוקה באופן חיוני לא רק לעודפי מזון בארה"ב אלא גם לאשראי אמריקאי גדול לסיוע טכנולוגי, שיאפשרו לה לפתח את אוצרותיה ואת תעשייתה. התוצר הלאומי הגולמי של ברה"מ גדל בשנה שעברה בשני אחוזים בלבד — שיעור הגידול הקטן ביותר מאז מלחמת העולם השניה. ב־1971 היה התוצר הלאומי של ברה"מ 54 אחוז מהתוצר האמריקאי, וב־1972 ירד התוצר הסובייטי ביחס לאמריקאי ל־52 אחוז. אלה הם נתונים המדאיגים את מנהיגי הקרמל.

נוח מאוד היה לברז'נייב אילו השקיעו חברות אמריקאיות מיליארדי דולארים בהקמת תעשיות ובפיתוח אוצרות הגז הטבעי שבסיביר. אך כמה כלכלנים ופוליטיקאים אמריקאים טוענים, כי מוטב לארה"ב להשקיע את המיליארדים בפיתוח מקורות האנרגיה שלה. אספקת האנרגיה לצרכי המשק האמריקאי תהיה בטוחה יותר אם תבוא מתחומי ארה"ב ולא מסיביר. לפי דעה זו אין להחפז באישור עיסקות גז עם ברה"מ. השבוע פורסם גם מחקר מטעם הקונגרס, המפקפק בחשיבות הסחר עם ברה"מ לעומת קשרי הסחר של ארה"ב עם אירופה ויפאן; ואפשר להניח כי הקונגרס והציבור האמריקאי יבחנו במידה רבה יותר של ביקורת כל עיסקה כלכלית חדשה עם מוסקבה.

כמו בפגישת הפיסגה הקודמת יידון גם הפעם המצב במזרח התיכון. מקורות דיפלומטיים בוואשינגטון אומרים כי לא צפויה התפתחות דרמטית בנושא זה. לא ידוע על כוונה סובייטית להגיש תכנית או הצעה חדשה ליישוב הסכסוך הישראלי־ערבי, ולא חל שינוי גם במדיניות האמריקאית. אבל אפשר להניח, כי ראשי שתי המעצמות יחזרו ויאשרו את החלטתם להימנע מעימות במזרח התיכון.

הפסגה מדאיגה את צרפת

מאת ז'אק מוריס, סופר „דבר" בצרפת

שיא פומפידו גם דאגות אחר זולת הדאגה לבריאותו. ה ה להעסיק את העתונות ה ית ובמשמת נושא לניחושים. ג הצרפתי אחוז חרדה מה ות האפשריות מביקורו של ייב בוואשינגטון בימים ה ים.

ן יש לפומפידו סיבה טובה ה. מנקודת התצפית של פא נראה שפגישת הפיסגה ניק ברז'נייב עתידה להניב פירות במע. שלא כפגישת הנשיא ן עם הנשיא פומפידו ב איק בסוף החדש באי. אך ה„סטקרט" ליקרתה. חושש צרפת שההחלטות העתידות קבל בוואשינגטון בין האורח ויטי לבין מארחו האמריקאי, על חשבון צרפת ובתפיה האירופי המשותף.

בגוהה של צרפת לשמע דב ברי קיסינג'ר על התכנית ה יקאית לערוך „מגילה אטלאנ חדשה" לא הומגה עם ביקורו קיסינג'ר בפאריס בשבוע ש . יועצו הראשי של הנשיא סון בא לפאריס כדי להבהיר התכנית האמריקאית לחידוש ה על הברית המערבית עליה ר בחודש אפריל. אולם הצר ם חוששים, שהאמריקאים עשו אותם עם הסובייטים בלחצם פת ארגון חדש של המדינות הלא־קומוניסטיות התעשייתיות המפותחות. פומפידו גילה לניקסון בפגישתם באיסלאנד, כאין הוא רואה כל צורך בהקמת ארגון כזה. גם שיחותיו של קיסינג'ר בפאריס עם שר החוץ הצרפתי החדש, מישאל ז'וברז, לא הסירו להבהרת כוונותיה האמיתיות של ארה"ב.

הצרפתים שואלים בודאי איך די בארגון הקיים, כגון נאט"ו, והם מתייחסים בחשדנות להתייחסויותיו של קיסינג'ר בנאומו על „המגילה החדשה" ל„מסגרת המלכדת" ולביטויים האמורים כגון „מערכת יחסים חדשה" ו„שיתוף־פעולה מסוג חדש". הצרפתים חוששים בכוונות המסתתרות מאחורי דבריו של קיסינג'ר. כאשר אמר שאחדות אירופה „אינה מטרה לשמה" ועורר סקרנות לגבי משמעותו של „סדר עדיפות בשיאה באחריות". הצרפתים תמהים אם פירוש הדברים „תפקיד עולמי" (גלובאלי) לארה"ב ו„תפקיד איזורי" בלבד לאירופה.

מובן מאליו שאין הצרפתים מוכנים להיגרר על כרחם למיבנה ארגוני חדש. מבלי לדעת מהו בדיוק טיבו ושאיפתו. בהצעת קיסינג'ר הם רואים תכסיס שנועד להחליש את חזית השוק האירופי המשותף בדיונים הבאים על הסכמי הסחר עם ארה"ב. כאשר המדיניות החקלאית של השוק המשותף תבוא תחת אש צולבת מצד האמריקאים. הצרפתים רואים ב„מגילה האטלנטית החדשה" מעין מטפחת אדומה, אשר בצורתה ינסו האמריקאים לפתות את הצרפתים וללכדם ברשתם בדמות הסכם מוניטארי בין־לאומי חדש.

הנשיא פומפידו מודאג יותר מכל יתר מנהיגי המערב מהאפשרות שהמצב במערב אירופה עלול להשתנות שינוי ראדיקאלי עם התפתחות נוספת בתנופת ההפשרה בין ארה"ב לבין ברה"מ. אמנם ניסה הנשיא ניקסון להרגיע את עמיתו הצרפתי בפגישתם באיסלאנד בתחום זה. אך פומפידו רחוק מלהיות משוכנע בטוהר כוונותיהם של האמריקאים, ובפרט בכוונתה של אמריקה להוציא את כוחותיה מהיבשת האירופית ולחשוף את צרפת לאיום סובייטי ישיר, כאשר ארה"ב תסכים לנייטראליזציה של מרכז אירופה.

דאגתו של פומפידו גברה ביתר שאת עם אזהרת ארה"ב לארגון נאט"ו, האומרת שבקרוב יצטרכו בעלות הברית המערביות בנאט"ו לשאת בכל הנטל הכספי של החזקת 300,000 החיילים האמריקאים באירופה. הצרפתים כבר הבהירו כאן בדעתם לתרום אף פרוטה למטרה זו. ראשית, מפני שצרפת יצאה מהברית הצבאית עוד ב־1966 בימי שלטון דה־גול, ושנית, מפני שצרפת לא תבעה כשלום אף פרוטה ממערב־גרמניה למימון החזקת כוח צבא צרפתי על אדמת גרמניה הפדראלית.

אך מה שחשוב יותר בעיני הצרפתים, זוהי התוצאה ארוכת־הטווח מהכניעה ללחץ האמריקאי. הכניעה לניקסון נראית להם ככניעה לארה"ב כמנהיג הבלעדי של הברית האטלאנטית החדשה, אשר למענה מנסה עתה קיסינג'ר לעשות נפשות.

על רקע זה של ספיקות והשדדנות משוכנעים פומפידו ויועציו שהנשיא ניקסון מתכוון לעשות קנוניה אפילה חדשה עם ברז'נייב. נשיא צרפת שוחר מגה שנראה לו כ„יאלטה חדשה" על חשבון צרפת ושכנותיה האירופיות.

הסכם הסחר בין ברה"מ לארה"ב נראה כאן כצעד ראשון לקראת סגירת השוק הסובייטי לייצוא הצרפתי. העיסקות החדשות שנחתמו זה עתה במוסקבה עם ארמאנד האמר, הנשיא של חברת הנפט האמריקאית „אוקסידנטאל", בדבר הספקת גאז טבעי מסיביר בשווי 10 מיליארד דולאר וקניית דשנים לחקלאות הסובייטית באמריקה בשווי 8 מיליארד דולאר, נראות כאן ככתובת אזהרה על הקיר. הן מבשרות קץ לתקוות צרפת להרחבת הסחר עם ברה"מ.

כיצד משפיעה טכנולוגית המחשבים שלנו על כספך?

באמצעות המחשבים אנו נותנים לך יותר עבור כספך. לקוחותינו כבר נהנים משירותי המחשב במחלקות מטבע־חוץ, ניירות־ערך ועובר ושב. אם יש לך חשבון עובר ושב, מדווח לך המחשב מדי יום איזה מהשיקים שמסרת כבר נפרעו. זהו יתרון חשוב בשבילך. יתרון שרק בנק הפועלים מעניק לך. המחשבים הופעלו גם במחלקות נוספות. הם חוסכים בזמן ובכוח־אדם, וכך אנו מתפנים לתת לך שירות יעיל יותר, מהיר יותר ומדוייק יותר.
שיפורים אלה הם רק חלק קטן מהמהפכה השקטה. תקתוק המחשבים הוא, אולי, הרעש היחיד המלווה אותה.

בנק הפועלים בע"מ

המהפכה השקטה.

אלמוגי — לא לעיריה

מאת זלמן יואלי

הלחץ שמפעילים חוגים נרחבים בחיפה על שר העבודה י. אלמוגי, ש"ירוץ" כמועמד לראשות העיר במקום, איננו מוצדק, לא מבחינה ממלכתית ולא משיקול ענייני העובדים במדינה. לחיפה כעיר, אין הכרח בהוצאת שר מהממשלה.

י. אלמוגי כשר העבודה הוא, ידעת הכל, "סיפור של הצלחה". כאשר כדובר היה לפני יותר משנתיים, על הצעה לקחת ממנו את תיק עבודה, היתה תגובה הדעת; ההצעה נתקבלה בתדהמה בדעת־הקהל במדינה. העתונות לכל גוניה הביעה התנגדות לכך. יוזמה אינטנסיבית ופעילות בתנופה רבה — זהו הקו המאפיין את פעולת משרד העבודה בשנים האחרונות, שבתוך נעשו צעדים בכיוונים למען הבטחון הסוציאלי במדינה.

הכפשה הגדול של תקופת אלמוגי במשרד העבודה הוא בערכת הקייסוד סוציאלים שקיבלו תוקף ושהשפעתם תהיה ניכרת בדבות החברה. בחלקם אלה הם הצעות־חוקים, שהיו על סדר יומה של המדינה למן שנותיה הראשונות לקיומה, אך לא הגיעו להכרעה בגלל ויכוחים־ויכוחים על היקפם. וכותו של שר העבודה הנוכחי הוא בכך, ש"אחז את השור בקרניו", הניע את כל הנוגעים־בדבר: המערך, הקואליציה, הממשלה והכנסת — להחליט ולאשרם. פעילות פרלמנטרית זו כללה חקיקת חוקים חדשים, הרחבת חוקים קיימים, העמקתם ושיפורם. מפי חברים ותיקים בכנסת שומעים שמאז קיום המדינה לא העסיקה הכנסת באינטנסיביות כזו בשנים האחרונות על־ידי שר העבודה. בהדגשת חדירות סוציאלית, הרי העיקר הוא לתת להישג תוקף חוקי, כדי להרחיב מעגל הנהנים ולבצר תוקפו של הסדר.

בין הבולטים בחוקים שאושרו בשנים האחרונות הוא החוק על הקמת הקרן לביטוח נגד אבטלה, שכבר הצליחה לצבור רזרבה של יותר מ־600 מיליון ובסוף שנה זו תעלה על מיליארד ל"י. הצעת־חוק ביטוח בריאות עומדת להגיע בימים הקרובים לקריאה ראשונה בכנסת. למען שלום בית בקואליציה יהיה אמנם ביצועו של חוק זה בידי שני משרדי ממשלה. אך הכוח המניע והמגבש של הצעת החוק הוא בעיקר של משרד העבודה. על סדר־היום הצעת החוק על פנסיה כללית, שמלאכת הכנתו בצד משרד העבודה כבר נשלמה.

פחות ידועה בציבור הבלתי־נזקק היא המהפכה השקטה, שנעשתה ב־2—3 שנים אחרונות, בשלוחה של משרד העבודה — הביטוח הלאומי. זה הפך מקרן מצומצמת הנהגת צורתימה לפנסיונרים למכשיר מרכזי לביצוע בתחום סוציאלי של מדינה מודרנית, שבראשה ממשלת פועלים. כאשר זה מחזיק מיליארד ו־750 מיליון לירות המיועדים חלק 12 מכל ההכנסה הלאומית ומתחיל להגיע כמעט לכל שטחי החיים של האדם במדינה. כבר אפשר להגיד לכל אזרח: המדינה מתייצבת לצדך ביום הקשה לך, זיקנה, מחלה, נכות, לידה, אבטלה, תאונה, יתמות, אלמנות, גם האשה הגרושה שאינה מקבלת מזונות כבעלה, וכן האשה שנעזבה על־ידי הבעל־האב. כל אלה מקבלות בענקים המאפשרים תנאי־קיום מינימליים.

אנו רחוקים מאוד בדמות החברה שעליה חלמנו, עדיין יש הרבה אי־צדק, אך יש להודות שהשר הדינאמי ואיש הזיקר ד"ר כץ, הצורך מוכן לזמן אוצעות דראביתית על הפער שבחברה — שניהם משכו אחריהם את הממשלה והכנסת למעשים נועזים שבוצעו בתקופה קצרה.

בקשה, בבציעות מופרות (בהתאם לתכנית הממשלה שאינה מצליחה להסביר את מעשיה) הכפיל משרד העבודה, החל מאוקטובר 1972, את התשלום הריאלי למשפחות מרובות ילדים.

שר העבודה יכול להצביע בגאון על הישג סוציאלי, שאיננו קיים לפי שנה גם במדינות הקומוניסטיות, והונהג מלבד בישראל רק בית־3 מדינות בעולם. הכוונה ל־

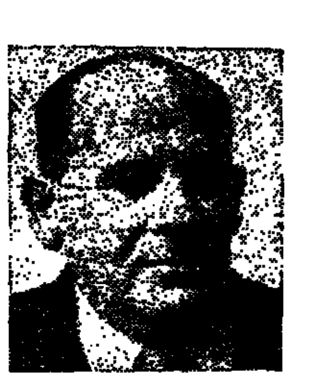

תיקון בחוק שלפיו יוצמד באפריל השנה כל התשלומים הסוציאליים, לשכר הממוצע במשק. תשלומים אלה היו אמנם תמיד מבוססים על צמידות לאינדקס יוקר המחיה, דבר המבטיח שמירה על כוח הקניה, אולם השכר הריאלי ורמת החיים במדינה היא בעליה מתמדת. יוצא שכל אלה התלויים בתשלומים הסוציאליים, לא נהנו מן השיפור שחל ברמת החיים הכללית. החוק החדש על הצמדה לשכר הממוצע מבטל הפליה זו.

על הדינאמיקה הסוערת של משרד העבודה בשנים האחרונות מעידה, בין היתר, העובדה הבאה. בעוד שלפני ארבע שנים היו כל התשלומים הסוציאליים שהמשרד מעניק — 4 אחוזים מההכנסה הלאומית, יעלה חלקם השנה מעל ל־6 אחוזים, כלומר גידול של 50 אחוז!

בכישור הרגיש של הכשרה מקצועית והשתלבויות לצורותיהן השונות, יכול שר העבודה לציין בסיפוק, כי במשך שלוש שנים הוכפל מספר הנהנים משירותי מפעלי המשרד, המחזור השנתי כעת מסתכם ב־80,000 צעירים ומבוגרים.

משרד העבודה עשה עבודה חשובה בין נוער המצוקה. אולם הרושם הוא שבשטח זה רב המרחק בין המציאות הקשה והאפשרויות לבין היקף פעולות המשרד. אולם בין הנוער בכלל נעשתה עבודה חשובה גם במישור התחיקה, בראש וראשונה בהרחבת חוק החניכות, שנעשתה אשתקד ושלפיה חל החוק על כל נער ונערה מגיל 15, שאינם לומדים ואינם עובדים.

חל מיפנה גם בעידוד יציאת נשים לעבודה. ב־3—4 השנים האחרונות חדל עניין מעונות לילדים להיות למפעל פילנתרופי של ארגוני נשים. אם הגיעו בארץ לרשת הכוללת יותר ממאה מעונות, הרי זה בזכות השתתפות משרד העבודה בהקמתם. מעשה זה ודרכי עידוד אחרות העלו את אחוז הנשים העוסקות בעבודות מ־29 אחוז ל־33.5. זה שיעור המתקרב לשיעור הקיים בארצות המערב.

למשרד העבודה שלוחה חשובה "הנהלה־משלמי" צבאות. בסיום שצנייבים אלה הובאו אל שולחנו של אלמוגי, ידע לסיימם בצורה הוגנת ורגועה. יש לאלמוגי כושר שכנוע רב לגבי פועלים. הם מאמינים בו ומכירים שהוא יודע ענייני עבודה. משורות פועלים צמח הוא ופועלים המכירים אותו רואים בו "אחד משלנו". שתי תכונות לאלמוגי: ערות לענייני חברה ודינאמיות עצומה שיש בה יכולת לפעול ולהפעיל אחרים. תכונות אלה צירוף טבעי הן לעיסוק בענייני עובדים ובבעיות סוציאליות. כמה אישים מסוג זה מצויים בתוך ציבור הפועלים? את אלה המצפים שאלמוגי יעבור לפעילות מוניציפלית יש איפוא לשאול, מדוע לנתק את האיש משורשיו הטבעיים.

ואשר לעיריית חיפה ראוי לשאול: מי זה קבע שראש העיריה חייב להיות מנהיג הציבור במקום? בראש מפלגת העבודה בירושלים עומד סישה ברעם. האם זה מנע את טדי קולק מלהיות ראש עיריה מצליח? גם ד. טוביהו, אחד מראשי העיר החשובים ביותר שהיו במדינה מאז ייסודה, לא היה מנהיגם של פועלי באר־שבע. בעיית המוקד בחיפה, כבכל עיר, איננה הגידול המהדר, אלא כיצד להבטיח שלתושב יהיה נעים לגור בהן ושבעיות חברתיות ואקולוגיות לא יאכלו את החיים הללו. לתפקיד זה אין הכרח בשר בכליה, אלא באיש בעל כוח ביצוע וער לבעיות חברתיות. שידוע לא רק לשבצים. האומנם אין איש כזה בעתודה הגדולה של בוני התעשיה הכבדה בעיר, אנשי האוניברסיטה והטכניון, קציני צה"ל (מ.) ועוד? אין להעלות זאת על הדעת. צריך רק לחפש, ולא רק בין אלה המצטופפים בריכית של המפלגה.

ועוד טעם נגד העברתו של אלמוגי לתפקיד מקומי. במפלגת העבודה בחיפה וכן במועצת הפועלים שררו במשך שנים רבות נטיות "ספאראטיסטיות", מזמן שאלמוגי השתלב בתפקיד מרכזי, חלפה רוח ע. הוא היה החוליה המקשרת בין המרכז למקום, ועם כובד לתפקיד מקומי, עלולים שוב להתגלות קשיי "תקשורת".

לפי הכוונתיו ובהתאם לביוגרפיה שלו "בנוי" אלמוגי לפעילות לבנין בציבור הפועלים. הלהט שלו מכוון בעיקר לאיש העומד ליד המכונה. יהיה זה פגם גדול, אם ההנהגה של מפלגת העבודה תנקוט עמדה נייטראלית בבעיה זו.

25 באגד
לגני התערוכה
שרותי
"אגד"
קוים 526, 533 מהתחנה המרכזית — מגני התערוכה מדי ערב לנתניה, הרצליה, כפר־סבא, לוד, רמלה, ראשל"צ, רחובות, חולון, בת־ים.

תכנית דיין מתבצעת

גוברת הזיקה ההדדית בין תושבי הגדה לירדן

מאת חגי אשד

שר הבטחון משה דיין יכול לומר לעצמו, כי בכמה תחומים נעשית מלאכתו בידי אחרים. אולי — בתוספת של סיוע קל מצדו. ועל כל פנים לא בניגוד לתכניתו. מלאכה זאת היא — הגברת הזיקה ההדדית בין ממשלת רבת עמון לבין תושבי הגדה ובעיקר בין הממשלה לבין ראשי הערים ויתר מנהיגי האוכלוסיה בשטחי יהודה ושומרון. מסתבר שגם אלה וגם אלה אינם רואים במשונה כל כך את הרעיון על זיקה גוברת ביניהם על אף השלטון הישראלי בשטחים.

כך, למשל, התמנו לאחרונה לפרלמנט הירדני ארבעה מתושבי הגדה והם ממלאים תפקיד זה בלי שננקטו נגדם כל אמצעים על־ידי הממשל הישראלי. נוהג ישראלי חדש זה הוא בניגוד למה שקרה בעבר, כאשר רוחי אל־חטיב ואנשי עמו עצאלה נדרשו לירדן לאחר שנעצרו אמנם למלך חוסין כי שנתמנו סנטורים. יתר על כן: בממשלה הירדנית החדשה מכהן תושב שכם כבעל תיק משרד לשר לענייני הפלסטיים ויש להניח, כי ימשיך בביקוריו כאן כמו לפני מינויו האחרון. ובסך הכל מכהנים עתה ארבעה תושבי שכם כשרים בממשלת ירדן. מי שרוצה יכול להגדיר תופעה זאת כשלב נוסף, לא ראשון ולא אחרון, במימוש אזרחותם הירדנית של תושבי יהודה ושומרון. יש להם ייצוג בפרלמנט ובממשלה ברבת עמון.

לא רק ייצוג יש להם. העיריות ביהודה ובשומרון מקבלות לאחרונה הלוואות מבנקים בירדן בערבות ממשלתית ירדנית לביצוע תכניות פיתוח והרחבת השירותים. הלוואות אלה הניתנות בערבות ממשלתית מאפשרות ממילא פיקוח ממשלתי ירדני על ביצוע ההלוואה, כלומר — על פעולת העיריות בתחום פיתוח השירותים ושיפור תנאי החיים של תושבי הערים. זהו מעין "אוטונומיה ירדנית" בגדה, ועל כל פנים משמעותו של תהליך זה היא יתר אוטונומיה לממשלת רבת עמון בשטחים.

תהליך זה לא יכול ולא צריך להתבטא ביצירת מסגרת נפרדת לתושבי הגדה על ידי מינוי מנכ"לים מתושבי הגדה לענייני חקלאות, בריאות, עבודות ציבוריות ועוד — כפי שהציע סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יגאל אלון.

לממשלת רבת עמון יש עתה יותר אוטונומיה בגדה בכל התחומים הללו — בבנייה, במסחר, בניהול חיי הדת, בחינוך ואף בתחומים אחרים על ידי ההלוואות, על ידי המנהה ופיקוח דרך הגשרים הפתוחים. התוצאה היא שתושבי הגדה סמוכים על שני שולחנות — הירדני והישראלי. כלומר: הולך ומתגבש דו קיום ישראלי־ירדני ביהודה ובשומרון בהשתתפותם הפעילה של תושבים המחזיקים באזרחות ירדנית ושל ממשלת רבת עמון.

מה הפגם במינוי מנכ"לים ערביים שינהלו בעצמם את כל פעולות המנהלה בשטחים? ראשית, ממשלת ירדן תראה בכך מעשה חתירה נגדה, אך עיקר הפגם יהיה בהגברת הפער בין תושבי הגדה לבין ישראל. בהנצחת הפיגור וההתנהלות של תושבי השטחים. בהחלפת היסוד המאמץ, המקדם, המפתח והמייעל, שהוא חלק בלתי נפרד מהממשל הישראלי במתכונתו הנוכחית.

אחד הרופאים בעזה אמר פעם לשר הבטחון, כי הוא מצדיק שהרצ... מהחולים ברצונם ימותו ובלבד שלא יזדקקו לרופאים ולשירותי הרפואה היהודיים. ענה לו על כך דיין, שהשאלה היא לא מה הוא רוצה. אלא מה רוצים החולים. וכל עוד הם מצפים לחיות ולו גם בעזרת טיפול יהודי, ישתדל הממשל הישראלי למלא את מבוקשם של החולים הערבים ולא את מבוקשם של הרופאים הערביים. אוטונומיה מינהלית מלאה לתושבי הגדה בכל הדרגים, בלי כל פיקוח ישראלי בפינה ובבירוחים הביא להידרדרות במתח והתוצאה תהיה שהממשל הישראלי ייסמך רק על כידונים ויאבד את אופיו ההומאני. עתה פועל הממשל הישראלי לשיפור רמת החיים והשירותים תוך שיתוף פעולה וחלוקת עבודה סמויים בינו לבין ממשלת רבת עמון. תוך הטלה מירבית על פקידי ממשלה וראשי עיריות ערבים בעלי אזרחות ירדנית ולפי חוקי ירדן.

יתר אוטונומיה פלשתינאית במקום יתר אוטונומיה ירדנית בגדה המערבית תהיה רעה מכל הבחינות. מצדדי האוטונומיה הפלשתינאית בגדה מתעלמים מכך שהזהויות הפלשתינאיות והישות הפלשתינאית, כפי שרואים אותן הפלשתינאים עצמם וכל תושביהם במדינות ערב — אינן מתמקדות בגדה, אלא ב"ישראל הקטנה". הן אינן ממוקדות על שכם וג'נין אלא על עכו, רמלה ואשדוד. זכויות הפלשתינאים כוללות גם את חופש הבחירה בין קבלת פיצויים לבין חזרה למקומותיהם הקודמים, כפי שנאמר בהחלטת או"ם משנת 1949.

"תכנית השיכונים" הפלשתינאית מבוססת על החלטת החלוקה משנת 1947, תוך החזרת כל הפלשתינאים למקומות מגוריהם הקודמים. שכם וג'נין היו בשלטון ערבי גם קודם לכן ודבר זה לא מנע את ההתעוררות "הישות הפלשתינאית" ואת הקמת הארגונים הפלשתינאים, אשר לא קיבלו ולא יקבלו את שלטון ירדן ולא הסתפקו ולא יסתפקו בשטחה של הגדה המערבית בלבד. הללו רוצים לכונן את פלשתינה במקום ישראל והמתונים שבמתונים שבהם, נוסח בורגיבה, רוצים את פלשתינה של גבולות החלוקה, תוך החזרת כל הפליטים "לבתיהם". הדיבורים הישראליים על ישות פלשתינאית ועל אוטונומיה פלשתינאית בגדה המערבית לא ישביעו את התיאבון הפלשתינאי אלא יעוררו אותו יותר ויותר. ואילו מתן יתר אוטונומיה לממשלת ירדן בשטחי יהודה ושומרון מסתייע בתהליכים קיימים של שילוב הפלשתינאים בממלכה הירדנית גם בגדה המזרחית. בה מתבצעת תכנית פיתוח תלת־שנתית, אשר מטרתה ותכלית קיומה של הממשלה הירדנית לספג לתוכה את האוכלוסיה הפלשתינאית כחלק בלתי נפרד.

"אוטונומיה ירדנית" זאת תחת ממשל ישראלי איננה מונעת את מילוי הצרכים הישראליים החיוניים לגבי יהודה ושומרון — התיישבות ובטחון. עובדה היא ששני התהליכים הללו מתבצעים במקביל, מבלי להתנגש זה בזה במציאות, אלא אך ורק בהבל־הפה של הפלוכוס ישראלי דוקטרינרי. אפשר וצריך להודיע את התהליכים הללו במקביל. לטובתם של שני העמים, בבחינת הרע במיעוטו.

אוטונומיה פלשתינאית מינהלית תחת שלטון ישראל תגביר את הפיגור של תושבי השטחים, תעמיק את הפער הכלכלי, החברתי והתרבותי בין שני העמים ותחודד את כיווני הממשל הישראלי. סילוק הנוכחות הצבאית ביהודה ושומרון לפי "תכנית אלון" יפקיר את הבטחון השוטף והיסודי גם יחד. מבחינת הבטחון השוטף דרושה הנוכחות הצבאית הישראלית כדי למנוע היווצרות בסיסי מחבלים, שישאפו לפוצץ כל הסכם ישראלי־ירדני, שלא יספק את השאיפות הפלשתינאיות המלאות. מבחינת הבטחון היסודי דרושה הנוכחות הצבאית הישראלית לתצפית אווירית מעל שיאי ההרים בין ירושלים לשכם להעמקים של מאות קילומטרים מזרחה ומערבה. רק כסיל או הרפתקן יטיל ספק בצורך זה לאחר עיסקת "הפאנטומים" עם סעודיה ומכירת (וכחוד — אולי גם עם מצרים).

היסוד העיקרי של תכנית זאת (דו־קיום ישראלי־ירדני ביהודה ובשומרון) הוא זמניותה כלומר — היותה תכנית מדינית לתקופת מעבר ממושכת, כאשר לא ניתן לדעת מראש, מתי היא תסתיים ומה יבוא בעקבותיה. כך בדיוק לא ניתן היה לדעת מראש, מתי יסתיים המנדט הבריטי להקמת בית לאומי יהודי בארץ ישראל. מה יהיו גבולותיו ומה תהיה החוקה שלו. כך בדיוק לא ניתן לחזות מראש, מתי ואיך תסתיים הגשמת הציונות במובנה היסודי הבסיסי — ריכוז רוב העם היהודי ברוב שטחי ארץ ישראל. בתחילתה ועד היום היתה הגשמת הציונות בחזקת תכנית מעבר המורכבת בשלבי ביניים מרובים. תמיד היו דוחקי קץ שרצו לדעת "מה יהיה סוף" כבר בהתחלה — ותמיד היו שוללי ההתחלה כיוון שלא ידעו מה יהיה הסוף. מתי יבוא ואיך יובטח רוב יהודי בארץ ישראל. מי ששולל את הכרחיותה, הצדקתה והיתכנותה של תקופת המעבר הנוכחית — חייב לשלול באותה מידה את הצהרת בלפור ואת המנדט הבריטי להקמת בית לאומי יהודי בארץ שרוב אוכלוסייתה היה ערבי. מי ששולל את צדקתה ואת סיכויי הצלחתה של "תכנית דיין" כתכנית מעבר ממושכת — ולא כמשטר־קבע במתכונתו הנוכחית — יורק לבאר שממנה שתתה הגשמת הציונות מאז ועד היום.

„כל העולם נגדנו" — מקורות אי־ההבנה

מאת יהודה גוטהלף

בציבור הישראלי רווחת זה שנים הדעה, כי "כל העולם נגדנו", ובעיקר השמאל ברחבי העולם כולו מתנגד לנו. שאין לנו דעה על התקופה עוד אחר מלחמת ששת הימים ולמרבה הצער, החלה מהלכת גם בחוגי תנועת העבודה. אולם עובדה היא, כי כמאתיים שנה ראו היהודים את השמאל העולמי, הליבראלי והסוציאליסטי, כבעלי בריתם במאבקם עם הריאקציה האנטישמית. כלום נגזר, כי מחנה זה יהיה מעתה ואילך נגדנו?

ארבע פרשיות של אי־ההבנה

אינו צריכים לשגות באשליות, ועלינו לראות דברים כהווייתם. כשאנו סוקרים את התנועות החברתיות והרעיוניות העיקריות באלפיים השנים האחרונות, אנו מוצאים חזיון פאראדוקסלי: היהודים היו בין ראשי מחולליהן של התנועות הללו, ואחר כך נהיו קרבנותיהן.

● הנצרות — היתה פרי רוחם וארגונם של יהודים. לא רק האב, הבן והאם אלא גם השליחים, שהפיצו את תורת ישו, היו מקרב בני ישראל. הנצרות הגיעה בראש וראשונה למושבות היהודים בתפוצות, שהתפשטו עוד לפני אבדן עצמאותנו. אולם עד מהרה פתחה הנצרות במלחמה נגד בני ישראל. "רוצחי אל", שמאסו בתורתו של ישו (אחר כך באו עמנו בטרוניה רדיקלים, כגון וולטר ודידרו, או ניצשה ותלמידיו הגרמנים — על שום שהיהדות העניקה לאומות העולם את הנצרות). רוגזה של הנצרות גבר עוד על "התבדלותם" של היהודים בעוד שתורת ישו היתה קוסמופוליטית והופיצה בתקופה שלא נסתמנו בה עדיין הלאומים (חוץ מיהודים ומיוונים, שהקדימו לגבש לאומיותם). "העליה" פאולוס (שאול התרסי) הגביה אופי קוסמופוליטי זה של נצרות המנוגדת תיאיסטית והמשיחית (אשר אין שם יוני ויהודי, אין מילה וערלה וכו'). אולם היהודים עמדו במריים ולא הסתלקו מדתם ומלאומיותם.

אמנם מקץ דורות בא פיוס כיסויים, תחילה מצד הפרוטסטאנטים, שהיטיבו לדעת את התנ"ך בלשונם המדוברת והתייחסו באהדה לשיבת ציון. ולאחר שנים רבות זכינו למחווה של מיתון גם מצד הקאתולים. אולם המישקע של האנטישמיות, שמופחה בשבצים דורות, הוסיף לתת אותותיו גם לאחר שנחלשה האדיקות הנוצרית.

● בקפיטליזם הליברלי מילאו היהודים תפקיד היסטורי בלתי מבוטל. הפיאודליזם קיים משק אוטארקיסטי, ואילו הקפיטליזם, הרב מהמוצאות הריקרטניות, ונשא אופי מקיף, לאומי, ולעתים קוסמופוליטי. הוא הדין הליברליזם, שנטה לקוסמופוליטיות (תוך המעטת דמות המדינה) בטרם נהיה הנושא העיקרי של האומה. היהודים היו בין חלוצי הקפיטליזם, שמילא בזמנו תפקיד פרוגרסיבי במלחמתו נגד הפיאודליזם. וכן בלטה השתתפותם של היהודים בהתעוררות הלאומית המהפכנית, הליברלית, במחצית המאה ה־19 ("אביב העמים").

השתתפות זו הקיפה חוגים שונים מקרב היהודים. למשל, הרב דוב מיזלס מקראקא השתתף בפרלמנט בתנועת השחרור הפולנית ונבחר לפרלמנט. כשנשאל הרב למה הוא, יהודי אדוק, הצטרף לשמאלים ולא לימניים, השיב בדרך הלצה: "יודען האבען קיינע רעכטע" (שם משותף ל"זכויות" ול"ימניים").

המהפכות הדמוקראטיות מהמאה ה־17 ואילך ועליית כוחם של הליברלים שיפרו את מצבם של היהודים. קרומוול החזיר את היהודים שגורשו מאנגליה. האמנציפציה, שהרסה את חומות הגיטו והעניקה שיוויון זכויות ליהודים, היתה תוצאה של האידיאולוגיה הליברלית, שיסוד מוסד לה חופש הדעות והאמונות.

אולם הליברליזם פעל גם לרעתנו. מתחילתו לא הכיר בזכויות הלאומיות של העם היהודי. כלשון קלרמון טונאר, מראשי הדוברים במהפכה הצרפתית הגדולה: "מן היהודים בתור אומה יש למנוע הכל; מן היהודים בתור בני אדם אין למנוע כלום". בניגוד זה נסייעו הליברלים בידי היהודים המתבוללים שניתקו מצור מחצבתם. וזוכה, כי מספר היהודים המשומדים, עקב הכוח המטמיע של הליברליזם, היה במשך הזמן רב יותר מאשר בימי המלקמדים. עם התקדמות הגיבוש הלאומי בארצות השונות בלט יותר ויותר מיעוט יהודי יוצא דופן, והליברליזם נעשה פחות ופחות סובלני כלפי הלאומיות היהודית.

זאת ועוד. הליברליזם קרא דרור לעמים, ותוך כדי כך ניתן פורקן גם לרגשות האנטישמיים, וליהודים חסרה עתה — באורח פאראדוקסלי — ההגנה שזכו לה קודם בידי מלכים ורוזנים "כיהודי חצר". יתר על כן, הליברליזם הרבעני, המיוסד על התחרות, התגלגל לקפיטליזם מונופוליסטי, שגרם לשחיקת המעמד הבינוני. שכבות הביניים הללו, שסבלו איכשהוא את היהודים בימי הרווחה, היפנו נגדם את כל זעמם בימי המשבר, שהעלה לשלטון את הנאציזם.

למען האמת ההיסטורית נציין, כי בקץ כמה דורות של רדיפות ופוגרומים זכינו למחווה מסייעת מצד הליברליזם: הצהרת בלפור לאחר מלחמת העולם הראשונה ומדינת ישראל אחר מלחמת העולם השניה.

● הסוציאליזם היה במידה רבה פרי רוחם וארגונם של יהודים, שהתייאשו מליברליזם וחתרו לשינוי יסודי של החברה. שוב יש לציין, כי המפלגות הסוציאליסטיות הן שהגנו על הקיבוצים היהודים בתפוצות מפני הרדיפות והנגישות. אמנם אפשר ללקט אפוריזמים וציטוטים בדברי סוציאליסטים "אוטופיים" ו"מדעיים", המוכיחים, כביכול, שהסוציאליזם היה אנטישמי ביסודו (לאמיתה המכורה הזאת תרם לא מעט ספרו של פרופ' א. זילברנר "הסוציאליזם המערבי והשאלה היהודית", שעמדתי עליו בזמנו). אולם דברי בקורת על דרכי היהודים אפשר למצוא גם בדברי הנביאים, או בספרות "חילונית" (ציונית וכו'). בכל מקום, במשך דורות לא היו ליהודים בתפוצות בעלי ברית נאמנים יותר מאשר המפלגות הסוציאליסטיות.

אך היתה גם אי הבנה רבה, וטעמיה ידועים: הסוציאליזם, בדומה לליברליזם, היה קוסמופוליטי בתחילתו; וגם כאשר הכיר בלאומיות סבר, כי אין צורך להוסיף עוד אומות ועוד מדינות. שנית, בין מנהיגי התנועה הסוציאליסטית רבו יהודים קוסמופוליטים, או מתבוללים, שירשו מאבותיהם הליברלים את הגישה העוינת ללאומיות היהודית. זו הסיבה שהציונות הסוציאליסטית נאלצה להתדפק במשך שנים על שערי האינטרנציונל הסוציאליסטי — עד שזכתה להתקבל, אחר מלחמת העולם הראשונה. מנהיגי הסוציאליזם הדמוקראטי הבינו לבסוף, כי לא יתכן קיום אנושי בלא עיוון לאומי; כי זכות זו מגיעה גם לבן התורג של האנושות, הנתון לסכנה מתמדת בצד אנטישמיות מושרשת; כי יש גם מעמד פועלים יהודים, ולא רק בורגנות יהודית, כסברתם של אבות הסוציאליזם. גם ההערכה למפעלו של הסוציאליזם הקונסטרוקטיבי בארץ ישראל תרמה חלקה.

האינטרנציונל הסוציאליסטי היה הזירה הבין־לאומית הראשונה, שהכירה בלאום היהודי.

● היהודים היו גם בין חלוצי הקומוניזם. ואמנם לחמו הבולשביקים בתחילה נגד האנטישמיות, אולם עד מהרה הופנה החרב נגד העם היהודי. הוא החריף היחס השלילי אל לאומיות, כבראשית המארקסיזם. אם כי להלכה דגל בהגדרה לאומית עצמית לכל עמי ברית המועצות, הוא שלל במיוחד את הלאומיות היהודית. והטעמים ידועים: גוש סובייטי סגור אינו מעלים עין מזיקת הרבה שבין היהודים ל"עם עולמי"; המגמה האימפריאליסטית של מוסקבה במזרח התיכון כרוכה באיבה לישראל וליהודי התפוצות המזדהים אתה; הניצול "הסטוני" של האנטישמיות ("סוציאליזם של טיפשים") כדרכה של הריאקציה, משמש גם להסחת דעת ההמונים מכשלונות המשטר הסובייטי.

ושוב לא נתעלם ממחאות של פיוס: בזמן הקמת המדינה ובאחרונה עם ראשית הפגנת העליה מברית המועצות.

הניגוד האקטואלי

הרחבנו את היריעה ההיסטורית, כי היא נותנת אותותיה עד היום הזה. הנצרות, הליברליזם, הסוציאליזם והקומוניזם הם כיוון המשך לתורות הנביאים, שגרסו שיוון כל הברואים בצלם. אף על פי כן הפכו לנו תנועות אלו לרועץ מחמת האנטישמיות של הגלות והגולה. בזה, הגישה "הקוסמופוליטית" להקמת העם היהודי בהולדתו כזה, בתקופת הדת הקוסמופוליטית שללו את לאומיותנו, ובתקופת הלאומים שוב שללו את ייחודנו הלאומי והדתי. בייחודנו גדולה והלכה. כאילו הבון כל פרשיות אי־ההבנה יתדיו, לפני מלחמת ששת הימים נראה, כי מצבנו של הנצרות, שלא נהגו עדיין אחר הכרזה, בוקפם כליבתו לנוכח הסכנה הנבנית לשרידי הפליטה. אחר הנצחון צפו ועלו המקצבים האנטישמיים, האנטי־לאומיים והאנטי־ציוניים.

"השמאל החדש" כאילו חוזר לגישה הקוסמופוליטית, אך שהוא תומך בתנועות הלאומיות של "עמי העולם השלישי" ושולל את התנועה הלאומית, הציונית, של העם היהודי. הוא לוחם באימפריאליזם — פרט לאימפריאליזם הסובייטי והסיני. שוב בולט חלקם של יהודים. — "היהודי הבלתי־יהודי" כביטויו של דויטשר — חלוקים בתסביך העצמית ומבקשים להוכיח באמונתם היתירה למהפכה על ידי פניית עורף לעמם.

אין להתעלם גם מקיומם של גורמים אחרים לאי־ההבנה בין העם היהודי ובין המחנה השמאלי (ולאו דווקא השמאלני).

קיים ניגוד אוביקטיבי בין דפוסי הקיום של יהודי התפוצות ובין מגמת הקידמה הסוציאלית. ככל שמעמיקים השינויים הסוציאליים לשיטותיהם — אטאטיזם, קואופרציה, הלאמה חלקית, מהפכה סוציאלית — הרים מופנים באופן אוביקטיבי נגד העדה היהודית, כרובה מעמד בינוני, וגורמים להתרופפות היחסים בין תנועות הרפורמה ובין היהודים הדבקים בסטאטוס־קוו. מכאן חששותיהם של היהודים בארצות אמריקה הדרומית, כשאין מסתפקים עוד במהפכות שטחיות, אלא פונים לתמורות סוציאליות יסודיות. הקיבוץ היהודי בדרום־אפריקה אינו עשוי לעורר אהדה של שמאל ליברלי או סוציאליסטי (מלבד צעירים יהודים הנכסים). אופייניות גם ההתפתחות בארצות הברית. כל עוד ברור עם הליברלים "הקלאסיים", בדגל בתחרות החופשית והעניק יהדות למוכשרים, הלכו היהודים מחיל אל חיל. אך כאשר הליברליזם נעשה סוציאלי יותר והוא מבקש להקנות את הבטחות כלפי השכבות המקופחות (כושים וכו') — באה ההתנגשות הבלתי נמנעת בינו ובין הקהילה היהודית. אכן, רק בישראל ניתן ליהודים לאחד את האינטרס הלאומי שלהם עם מגמת הקידמה.

וכן קיימת בזה אי הבנה בין ישראל ובין המחנה הליברלי־סוציאליסטי, שאינו רואה בעין טובה את התגברות הלאומנות בישראל. ייתכן שאין מחנה זה מודאג די הצורך לעתידנו ובטחוננו; ויתר כן, שאף מדיניות ישראלית מתונה לא תזכה לתמיכה מלאה מצדו. אולם אין ספק, כי לאומנות יתירה בישראל איננה עשויה לסלק אי־הבנה. נסיתי בזמן ביקור בסקנדינאוויה לטעון, כי השלטון שלנו בגדה המערבית הוא ליברלי מאין כמוהו. אך סוציאליסטים סקנדינאביים השיבו לי, כי הם שוללים שלטון כיבוש מעיקרו.

והסיכויים

מדברי יוצא לבדנו, כי בכל פרשיות אי־ההבנה, שהיו בינינו ובין אומות העולם היו גם זמנים של פיוס, בחזות של התקרבות. על כן לא נאבד גם לגבי העתיד.

(המשך בעמ' 16)

ההסתדרות הכללית
של הנוער העובד והלומד
המרכז

קייטנות תשל"ג (1973)

מרכז הנוער העובד והלומד ומועצות הפועלים בשתוף עם משרד החנוך והתרבות והמח' לנוער החלוץ

ייפתחו

ביום שלישי 5.8.73 עד יום שישי 24.8.73 (למשך שלושה שבועות)

קייטנות ומחנונים לילדים ולנוער בהדרכת ובהשגחת מדריכי התנועה המוסמכים.

בקייטנות יתקיימו:
פעולות תרבות, ספורט, משחקים, טיולים ומחנות

הקייטנות תתקיימנה במקומות הבאים:

1. עין כרם	31. תל מונד	61. פוריה	91. רוחמה
2. מבשרת	32. עין שריד	62. צפת	92. חבצלת
3. קסטל	33. חיפה / בן דור	63. ק. שמונה	93. רמלה טכני
4. בוכרים	34. טירת הכרמל	64. כרמיאל	94. אור יהודה
5. קטמון	35. נשר	65. אילת	95. בת ים / עמידר
6. עיר גנים	36. קרית ים	66. אשקלון דרום	96. בת ים / ר. יוסף
7. ירושלים מרכז	37. נוה שאנן	67. אשקלון עתיקות	97. בני ברק
8. רמת אשכול	38. כמהה דוד	68. אשקלון אפרידר	98. פרדס כץ
9. קרית יובל	39. קרית מוצקין	69. אופקים	99. חולון
10. בית שמש	40. קרית אתא	70. באר שבע ב'	100. צפרירים
11. אור עקיבא	41. קרית שפרינצק	71. באר שבע ג'	101. רמת הדר
12. אליכין	42. קרית אליעזר	73. גדרה	102. גני תקוה
13. בנימינה	43. כרמל צרפתי	74. גן יבנה	103. מחנה יהודה
14. גבעת עדה	44. בת גלים	75. דימונה	104. נוה עוז
15. הרצליה מרכז	45. קרית חיים דרום	76. מצפה רמון	105. נוה כבוש
16. נוה נאמן	46. קרית צבי	77. נתיבות	106. פתח תקוה
17. זכרון יעקב	47. טבעון	78. ערד	107. עמישב
18. גבעת אולגה	48. יקנעם	79. ק. גת	108. ראש העין
19. כפר יונה	49. כפר חסידים	80. ק. מלאכי	109. שעריה ר'
20. כפר סבא / קפלן	50. נהריה טרומפלדור	81. שדרות	110. ק. אונו
21. כפר סבא — עליה	51. מעלות	82. אשדוד	111. סלמה ג'
22. נתניה ותיקים	52. צהלית	83. יד אליעזר	112. אזור
23. נתניה דורה	53. רמת ישי	84. יבנה	113. הדר יוסף
24. פרדס חנה	54. בית שאן	85. מזכרת בתיה	114. טכני יפת
25. כרכור	55. טבריה / מגדל	86. נס ציונה	115. יד אליהו
26. קדימה	56. יבניאל	87. שכ' המורה	116. כפר שלם
27. רעננה שרת	57. מנחמיה	88. משמר השבעה	117. פלורנטין
28. רעננה מרכז	58. מגדל העמק	89. רחובות עקיר	118. ציהתלי
29. רמת השרון	59. נצרת עילית	90. כפר גבירול	119. ק. שלום
30. רמתיים	60. עפולה		120. שכ' התקוה

ארוחה קלה תינתן בשעה 10.00 למשתתפים.
ההרשמה תתחיל ביום ראשון 20.6.73 במועצות הפועלים ובקני הנוער העובד והלומד — אצל המדריכים במקומות הנ"ל.

קרא את האמת על פרשת רצח ארלוזורוב

בספר בית"ר
קורות ומקורות

שיצא זה עתה לאור

הספר דן בשנות 1933—1935 — שנות מאבק פנימי בציונות.

בהזמנות לפנות: הועד להוצאת ספר בית"ר, ת"ד 21174 תל־אביב

שוב ניתן להשיג את

בכרך אחד
של א. אבן־שושן

המהדורה החדשה הופיעה בימים אלה
מחיר הכרך 57.50 ל"י

אוצר שלם ומעודכן של הלשון העברית לכל תקופותיה, למן לשון המקרא הקדומה ועד ללשון המדוברת של ימינו. ניבים עבריים, מונחים בינלאומיים, ראשי תיבות וקיצורים.

להשיג בסניפי „דבר" ובחנויות הספרים.

לכבוד
ספרית „דבר"
ת.ד. 199, ת"א

אבקש לשלוח לביתי את „המלון העברי המרוכז"
רצ"ב צ'ק/המחאת דואר ע"ס 57.50 ל"י

שם
כתובת
חתימה

תור מסודר תמיד יותר קצר

אגד
התחבורה ליהודי צבור

ענייני דין במערכת בתי־המשפט (3)

הסיבות ל„סחבת"

מאת יהושע תדמור

בחוגי הנהלת בתי המשפט בי־רושלים יש רגישות רבה לביקו־רת על הפיגורים ו„הסחבת" בבתי המשפט. אלא שהרושם המתקבל, בדרך כלל, משיחות עם משפט־נים, שופטים וגורמים נכבדים אח־רים במערכת המשפטית העליונה הוא שהענין כמעט אבוד. יש צוארי בקבוק — הם אומרים — שמקורם בתהליכים יסודיים בחב־רה הישראלית שכמעט מן הנמנע להתגבר עליהם. אחרים, בחוגי הנהלת בתי המשפט, אופטימיים יותר. אלה מאמינים שניתן להת־גבר על בעיית העומס, הפיגורים ו„הסחבת", אם ייעשו צעדים נמר־צים במישורים שונים תוך גישה שיטתית מטולבת אשר תנסה להי־טיב על בעיית הן בתחום הפרוצ־דורה המשפטית והן בתחום האר־גון של בתי המשפט.

אלא שלפני שנעסוק בתרופות למצב, הבה נבדוק מהיכן נובעים הקשיים והפיגורים.

לפני כן מן הדין להתייחס ל־טענה המתמדת שבכל העולם פו־עלת המערכת המשפטית באי־טיות; משמע — טחנות הצדק טוחנות לאט. הדברים ישנים נו־שנים. מספרי הקודשים מהליכי המשפט ביוון וברומא העתיקה, מימי הביניים ועד ימינו אלה, תמיד נאמרו ונכתבו דברים בג־נות עינויי הדין. וגם פנה נשמ־עות טענות על דרכי המשפט אישיות, שכאילו מחויבות מעצם התהליך. טיעון זה כל כולו — אין לו אחיזה.

הנה בשוודיה ובכמה מדינות מתוקנות אחרות במערב נעשו — והצליחו — מאמצים שיטתיים לזירוז הליכים. הוצאו תקנות רצ־חים המחייבים שופטים לפסוק ב־דיני נזיקין לאחר שמיעת הצדדים ברציפות יום אחר יום תוך 15 עד שלושים יום. במקומות אלה לא נשמע עד שמשפט יתמשך 5 שנים. במדינות מתקדמות נעשו נסיונות שונים כיצד להקל על האזרח על ידי מודרניזציה של השיטה המשפטית, על ידי דרכי פרוצדורה מקוצרות וקביעת זמן מוגבל של משך המשפט. כל זה נעדר אצלנו. בהשואה למדינות מתקדמות — הפיגור אצלנו הוא של כמאה שנה!

זאת אומרים וכותבים בחוות דעת מוסמכות והזהירות שופטים עליונים בישראל. המצב שנוצר אצלנו מקורו בעיקר בהעדר רגי־שות ותשומת לב לסבלו של האז־רח. יש גם סיבות אמיתיות אשר הכריפו את התהליך: המערכת גה בישראל, זו מורכבת עדיין הסמיכה של קובץ החוקים הנהו־בהלקה מן המשפט העותומני, ה־מנדטורי ומן התחיקה הישראלית מאז הקמת המדינה וכן משרידים לא מעטים מן החוק הבריטי ו־צרפ. לקושי זה יש להוסיף את עלייתה התלולה של הפשיעה, הן בתחום הכלכלי והן אלפי התיקים הנערמים במשפטי נזיקין עקב תאונות דרכים. גידול האוכלוסיה

הגאות הכלכלית גם הן תורמות את שלהן. משפטים שונים מב־ביעים גם על ההתנצחות המפו־שכת ומיותרת לעתים מצד עור־כי הדין המגדילה זמן וגורמת לד־חיות בלתי פוסקות. אחרים מציינים צליית רמת הטיעון: מה שמכונה בקרב אנשי המקצוע — „טופסי־טיקציה של הטיפוף", והנוגד גם הוא לא מעט לסחבת. גם החיים הציבוריים נעשו יותר מסובכים ו־הפרט ער הרבה יותר לזכויותיו ולזכויות האזרח בכלל ואינו נרתע מלהטריח את בתי הדין בבג"צים, כל איפת שנדמה לו, שאכן הופרה אחת מזכויותיו היסודיות. כל אלה הם גורמים כבדי משקל. אלא ש־אין זו כל האמת.

זה מכבר חייבת היתה המערכת המשפטית לראות ולהבחין בצוארי הבקבוק החמורים, שעיקרם (80 אחוז מהתביעות) בדיני נזיקין מח־מת תאונות דרכים. שכן אילו פטרנו את השופטים מן הצורך בקביעת „האחריות" בתאונות דרכים — דומה שפתרנו מחצית הבעיה. מה שעשה בדין חשבון שלו השופט העליון צבי ברנזון ועמיתיו ומה שגובש לאחרונה בהצעת תזכיר לביטוח נפגעי תאו־נות דרכים — תשל"ג 1973 — חייב היה להעשות לפני עשר שנים ויותר.

אלא שאפילו תימצא תשובה נאותה לבעיית הפיגור והסחבת בדיני נזיקין — עדיין יישארו בעיות חמורות מאוד לפתרון. הנה רבים סבורים, שמה שנעשה בתחום המשפטים הפליליים בבתי המשפט המחוזיים — הוא בבחינת אסון חברתי. אולי יותר מבעיית הסחבת בדיני נזיקין. ניטול לדוג־מה את מה שאירע בבתי המשפט המחוזיים בשנת 1971 ומדובר כאן בפשעים חמורים, שבהם יושבים בדין שלושה שופטים והעונש הוא — מעשר שנות מאסר ומע־לה. ובכן באותה שנה הוגשו לב־תי משפט אלה 6,102 משפטים פליליים. נתבררו 5,661. לא נת־בררו עדיין אותה שנה 2,927 מש־פטים פליליים. משמעותם של נתונים אלה מדאיגה ביותר.

פירושה — שכמה אלפי חשו־דים בפשעים פליליים חמורים — ולרוב אין המדובר באשם או חשוד אחד לתיק — מסתובבים חפשים — לפחות שנה, שנתיים ואף שלוש וארבע עד בוא מועד המשפט ופסק הדין. משמע — הפיגור בבתי המשפט מסייע ומג־ביר שנה שנה בצייה חמורה וגו־ברת של זלזול בחוק, הורדת קר־נה של המשטרה, ערעור הבטחון ברחובותינו ועידוד לאלימות, אי־נוס ועוד פשעים מפשעים שונים.

אלה הם הגילויים החמורים המסוכנים ביותר הנובעים מן הי־פיגור בבתי המשפט. כי אם המי־דובר במושיעים מועדים — ויש לא מעטים כאלה לפי הערכת המש־טרה — הרי הם ממשיכים בפש־עיהם, צוברים תיקים ושמים ל־לעג את המשטרה והחוק. נקל, ל־

שער השפעתם של כמה אלפים כאלה המסתובבים בפרברים בע־רי פיתוח, מפילים חתיתם על סביבותיהם ומפגינים בפומבי את יכולתם. נקל לשער, כיצד הם מקרינים על מאות ואלפים מבני הדור הצעיר ואיזה יחס של כבוד לחוק ולסדרי חברה אלמנטריים צומחים סביבם.

המשטרה כמובן רוצה להכני־סם מיד מאחורי הסורגים, כאשר היא סבורה שיש בידיה הוכחות מספיקות. אלא שהשופטים זהי־רים הרבה יותר. הם מכירים את התנאים בבתי הסוהר. ואם אין הם משוכנעים באשמה ואין הם רואים סכנה מידית חמורה לשלום הציבור — אין הם נוטים, בדרך כלל, להיעתר לתביעות המשטרה. טעמם העיקרי הוא פשוט: אם נכ־ניס את החשודים מראש מאחורי סורג ובריח — והרבה עליהם משפט מראש. ואפילו ייצאו זכ־אים — הרי את השנה שישבו — איש לא יחזיר להם. זהו שיקול אנושי נכבד מאוד שאין לזלזל בו. גם המשטרה והתביעה מוד־עות לשיקול זה. אלא שמגיע נכבד אצל התביעה להוצאת צו־מאסר נגד חשודים נובע מחוסר ברירה בזירוז תהליך השפיטה. כי מחמת הפיגור נוצרה תופעה פא־ראדוקסלית. אם מצליחה התביעה להוציא מן השופט פקודת מעצר — חייב בית המשפט לשבת ול־דון בתביעה לא מאוחר מאשר שנה ולרוב נערך הדיון — מוקדם הרבה יותר. אך כשאין בידי המש־טרה לשכנע את השופט — מת־משכים כאמור הדברים שנה, שנ־תיים ואף שלוש וארבע ובינתיים — הכל הפקר. כך נולדה שכבה שלמה של פושעים פליליים המס־תובבים חפשיים כאשר הם מנצ־לים בשורותם את צוארי הבקבוק בבתי המשפט.

זאת ועוד: כבר נכתב הרבה על יחסם הרך והמופשר של שופ־טים רחמנים בישראל, שורק לע־תים רחוקות ממצים את הדין במשפטים פליליים, לרבות משפטי אונס ואלימות למיניהם. קשה ל־תאר את תיסכולם של אנשי ה־משטרה והתביעה לאחר שעלה בידם, לאחר מאמצים רבים, לשים ידיהם על החשודים והנה הם מש־תחררים לביתם סמוך למעצרם ומסתובבים אחרי כן שנים עד למשפט. כל תהליך ההרתעה נימול בדרך זו. שהרי אם יש משמעות סמלית והרתעית לעונש — הרי כל ערכו כלפי החשוד והסביבה הוא במהירות שבו. מה ערך יש למשפט פלילי לאחר שנים, כאשר הנאשם בפשע חמור מסביר לשו־פט משהו מעין זה: נכון — נכ־שלתי. הייתי צעיר. בינתיים הת־חתנתי, אשתי בהריון או שילדים בבית, ומי ידאג להם? ולרוב, אחר ארבע וחמש שנים גם המש־טרה וגם השופט אינם רואים טעם רב בכל המשפט.

אחריות מיוחדת מוטלת במצב

(המשך בעמ' 16)

אקדמאים מרוסיה בונים בית

מאת אריה כנרתי

אם מישהו ישיר שוב כיום „הבו לבנים אין פנאי להכות אף רגע" — יהיו אלה שבעת העולים האקד־מאים־המהנדסים ה„רוסים". הבו־נים במו ידיהם בניינים במושבה עתלית, במסגרת של קואופרטיב לבנייה שהקימו. הם עובדים משעה שש בבוקר, עם הפסקת צהריים עד שעה שבע־שמונה בערב. „ש־עות שעותי", מקוצרות, „גשר" ש־בין שבת וחג, שביתת האטה וסנקציות וחופשה דבטלה בסתם יום של־חול — כל אלה, לא קיי־מים לבניינם. לגבי ששת האודסי־אים ותאחד ממוסקבה, הבונים את הארץ מבוקר עד ערב. אין להם פנאי להכות אף רגע.

על הקואופרטיב ה„מורו" של שבעת המהנדסים העושים את כל המלאכה, במן יזיום בענפי הבניין, למן חפירת היסודות ועד יציקת הגג, הצבעות, הנגרות, האינסטל־ציה, הריצוף והחשמל השאר סיפר לנו איש מרכז הקואופרציה אברהם יודוביץ. הוא מנהל המחלקה לק־ליטת עולים בקואופרציה שהוקמה השנה במרכז. הוא „שושבין" בין העולים לקואופרטיבים הקיימים ו־מסייע לעולים הרוצים להקים קו־אופרטיב. האמת היא שהעולים ובעיקר מברית המועצות אינם עומדים בתור כדי ללכת לקואו־פרטיבים. העולים מרוסיה עדיין רואים את הקואופרטיב כ„סובחוז" או יותר גרוע: כ„קולחוז". ואף על פי כן מוצאים יחידים וקבוצות מבין העולים את דרכם אל מרכז הקואופרציה ואל יודוביץ, המטפל בהם.

עם יודוביץ יצאנו בימים אלה לעתלית. הוא סיפר לנו, כי השב־עה שהתארגנו כקואופרטיב לבנייה קיבלו מ„עמידר" עבודות בסכום של רבע מיליון ל"י והם כבר עובדים שלושה חודשים. זליג ברויטמן, מהנדס בניין מאודיסה שנהג במכונית שהסיעה אותנו ל־עתלית, עדיין מתגורר במרכז הק־ליטה שבמלון „מירמר" במכמורת. אשתו עורכת־דין. הוא מספר, כי באודיסה פיקח על הרבה בניינים חדשים שהוקמו. כאן אין לו רגש נחיתות להיות יחד עם ששה חב־ריו פועל בניין בקואופרטיב שה־קימו ולבנות אותם „בניינך" ש־הוא למעשה תוספת חדר לדירה קיימת בעתלית או מיבנה קטן של שני חדרים. „מה זה חשוב? הע־יקר שעובדים אנו לעצמנו. לא אצל בעל־בית „קפיטליסט" ולא מפקחים על אחרים שעובדים", או־מר זליג ברויטמן. לדעתו, אילו היו עולים רבים אחרים הולכים בדרכם של השבעה ומתחילים את ההנבוקה בקואופרטיב, „היה טוב להם ולמדינה". ולא רק זאת: „צריך להראות ולהוכיח, שהעולים מרוסיה גם אקדמאים, מוכנים לע־בוד עבודה פיסית ובבניין. כמו החלוצים האינטליגנטים שבאו לפני שנים רבות מרוסיה של הצאר ושל המהפכה ובנו את הארץ ב־ידיים שלהם".

יודוביץ מוסר לנו קצת אינפור־מציה על הקואופרטיב של ה„רו־סים". הם עלו באוקטובר 1972 וכ־בר עם בואם החלו להתארגן כקו־אופרטיב, עוד בהיותם במרכז הק־ליטה ובאולפן. הם כבר קיבלו בעתלית תשע עבודות בנייה. ארב־עה מהם גרים בכפר סבא. גם השלושה, שעדיין במרכז קליטה, מקווים לגור בכפר סבא. עם מקום זה קשורה תכניתם להקמת מפעל לשיש מלאכותי. וזו לא רק תכ־נית בלבד, אלא היא כבר בשלב של ביצוע. ראש העיריה, זאב גלר, שפירו, כפר סבא קלטה בחמ־לה הרבה עולים, רובם מברית־המועצות. כבר הקציב להם מגרש בכרזה להקמת המפעל והם כבר מטפלים ברכישת הציוד. הם אומ־רים, שאין הכרח להשתמש בארץ בשיש טבעי ואפשר לייצר כאן שיש מלאכותי, הנפוץ ברוסיה. „הנה שיש יפה, זול, חסכוני ובמח־יר זול", אומר ברויטמן. לכשיוקם המפעל ויתפתח, הם יעשו הכל לצרף אליו עולים נוספים. אבל לא כעובדים שכירים, אלא כחברים בקואופרטיב. הם עצמם היו בת־חילה קואופרטיב של ארבעה ונצ־טרפו שלושה.

בינתיים כאמור קיים הקואופר־טיב לבנייה בעתלית, אך הם עומ־דים לקבל כבר שתי עבודות בנייה חדשות בכפר סבא, הקמת מיבנים לגן ילדים ול„מקוה" למועצה הד־תית בסכום כולל של חצי מיליון ל"י. עם התארגנותם כקואופרטיב קיבל כל אחד מהשבעה 11,000 ל"י כהלוואה ממשרד הקליטה. כן השקיע כל אחד מהם 5,500 ל"י מכספו. בכסף זה קנו חמרי בנין, משאית־טנדר, כלי־עבודה. העבודה הראשונה שקיבלו מ„עמידר" בעתלית היתה בסכום של 160,000 ל"י. הם מרגישים את עצמם כבר כפועלי בניין וכקבלנים עצמאיים ותיקים ויודעים אפילו איך להו־שיג את ה„זהב האפור" — את המלט החסר כיום לרבים. איש „עמידר" שראה את עבודתם ואת ה„תוצרת" שלהם פסק שהם בעלי מקצוע וגברים רציניים.

כשהגענו למקום בעתלית שאלנו את ניקולאי ליטנסקי שירד אלינו מהפיגום, האם המרוויחים טוב בבניה העצמית הקואופרטיבית. ו־הוא אמר: „ברוך השם. אנו מש־תכרים כל אחד עד מאה ל"י ליום. אך את הכסף אנו מכניסים לבנק על החשבון משותף. אנו רוצים לא־סוף לנו כסף כדי שנוכל לקבל עבודות בנייה נוספות וכן בשביל מפעל השיש שנקים". אז ממה אתם מתפרנסים? שואלים אנו.

ניקולאי ליטנסקי משיב, שהם סמו־כים על שולחן התפירה של נשו־תיהם. כלומר ארבע מהנשים עוב־דות בכפר סבא בתפירה. הן מקב־לות עבודות קונפקציה. בשבכון בהפרנסות המשפחות, עד שהבע־לים יוכלו לקחת מהכנסות הקואו־פרטיב לכלכלת המשפחות. כשה־קואופרטיב יתבסס לא יצטרכו הנ־שים לפרנס את הבעלים. „אבל אל תשכחו, שאנו הגברים עובדים כאן מבוקר עד ערב ו„מרוויחים" את ה„סובסידיה" של הנשים שאנו מקבלים מהנשים שלנו".

ניקולאי מספר, כי הם חיים כאן בקואופרטיב או כ„קומונה" גם אחרי העבודה. מחמת מרחק מקום המגורים ומכיון שהם מתחילים לעבוד ב־6 בבוקר ומסיימים ב־7—8, הם נשארים במשך חמשת ימי השבוע ללון במקום, בעתלית, בדירה של אחד החברים במרכז הקליטה. קונים את המצרכים ומ־בשלים לעצמם את הארוחות שהם אוכלים במשותף ומכיון שהם יוד־עים את הכל — יודעים גם לבשל וכל אחד הוא מהנדס־טבח. ביום שישי גומרים את העבודה בשעה יותר מוקדמת אחרי הצהרים ו־נוסעים למשפחות, שם נשארים עד יום א' בבוקר.

אמנם, כאשר קמים מוקדם, ב־חמש בבוקר ועובדים הרבה שעות, עייפים בערב ואין חשק לצאת למרשה; אבל לומדים פעמים בש־בוע עברית, מפי מורה המתנדב מרדכי אילין, שבא אליהם בהת־נדבות מתל אביב. „עברית צרי־כים ללמוד ולדעת אפילו אחרי יום עבודה קשה. פועל אינטליגנטי וביחוד מהנדס צריך לדעת מונחים מקצועיים בעברית — אז צריך ללמוד", אומר אחד מהם. הם נר־אים כפועלי בנין ותיקים, בריאים ושזופים. עובדים בגופיה בלבד ל־גופם ואפילו בלי זה. אם כי הע־בודה איננה קלה וביחוד בקיץ, אין הם נרתעים מכל עבודה קשה ואומרים כבר כמו פועל ותיק: „אין דבר, זה יהיה בסדר". ואחד מהם מוסיף: „מעבודה לא חולים. אחרי העבודה עייפים, אבל יש סיפוק".

חברי הקואופרטיב הרוסי בעבודתם

כמה ימים אחרי הביקור שלנו בעתלית באנו למרכז הקואופר־ציה בתל אביב למסיבה ולהרמת כוסית לכבוד הקואופרטיב שלהם. לכבוד המאורע גמרו את העבודה יותר מוקדם ולבשו חגיגית. היו כאן כל השבעה: ניקולאי ליטנסקי, יחזקאל נגיד, אדוארד חסיד, סיוטר זיידנפלד, אנטולי פיארמן, זליג ברויטמן ויעקב גוטס, שהוא היי־חיד ממוסקבה.

אחרי יודוביץ סיפר בקצרה על תולדות הקואופרטיב של השב־עה. בירכו יו"ר מנהל מרכז הקו־אופרציה ישראל זיו, איש חברת העובדים צבי חולף ודוידל מבריה הפיקוח וא. צורף מהתאחדות עולי ברה"מ ול. לוש, עורך „שיתוף" בטאון מרכז הקואופרציה. בירכו גם המורה אילין ואולי עוד כמה יהודים שכולם יחד שיבחו את המפעל של השבעה והביעו תקוה שהמוסדות יסייעו בידיהם להת־בסס ולהתרחב.

וניקולאי ליטנסקי הודה, כמובן, על הברכות ואמר, כי הם לא באו לארץ לחפש כאן זהב ולהתברג שיתנו להם. „לא הקשבנו הרבה לטענות של עולים להתלוננות נגד הסוכנות, המדינה והשאר. חיפשנו מיד דרך לצבור ולהיות מהנד־בודה שלנו ומצאנו את הקואופר־טיב כצורה טובה של קליטה בש־בילנו. רצינו לבנות בעצמנו בתים בארץ. שלא יאמרו שבאנו ומצאנו את הכל מוכן. אם כי הדרך קשה, אנו חושבים שהיא נכונה ושאנו עומדים כבר על רגלינו. אך הן עדיין רועדות קצת ואנו זקוקים ליותר עבודות וליותר אמצעים ל־השקעה כדי להתבסס ולקלוט חב־רים־עולים נוספים בקואופרטיב".

„אך העיקר הוא, שאין לנו טע־נות אף לאחד ולא התאכזבנו עדיין. להיפך, עוזרים לנו ובראש וראשונה — מרכז הקואופרציה. אולי זה מפני שאנו עוזרים לעצמנו, מפני שאנו עובדים במו ידינו. אז באים ידידים טובים ונותנים יד, כדי לסייע לנו".

משלחת הכנסת בווינה

מאת א. קן
סופר „דבר" בווינה

ביקור הגומלין של משלחת הכנ־ ן באוסטריה שהחל השבוע מתי־ נָה למעשה בשעה שמספר משא־ צים ו„יחסות אורחות" עוסקים ואלה הנוקבה. באיזו מידה מסר ת הדמוקראטיה הישירה להשלים ו הדמוקרטיה הייצוגית או שבא בילה הדמוקראטית הישירה ל־ ין „פוראדים" ולפיצול התכ־ ית הפוליטיות הגדולות למעוה ונה.

ראש עירית וינה, הסוציאליסט יקס סלאוויק, אשר אחד ממש־ א הנם האורגנים בילה התנגדות נשבים לכמה מתכניות הפיתוח ה, משמש עתה מטרה להסתה תנועה הפופולארית, הכאשימה תו בשחיתות. הוא כבר הודיע התפטרותו. מתעוררת השאלה היכן יכולה מפלגה פוליטית רשות לעצמה להיות תשופה ל־ צי עתונות עיונית ובלאו־אחור־ ת.

כפי שהיה צפוי מראש, כבר נפ־ וה המשלחת הישראלית עם יור־ המיועד של סלאוויק, ליאופולד אץ, אחד האישים הבולטים ב־ צה הסוציאל־דמוקראטי והנה־ ב כפוליטיקאי מוכשר ביותר ן חברי הפרלמנט. יש אף רואים את „יורש הצעיר", כלומר את ישו האפשרי של ברונו קרייסקי, וש הממשלה הנוכחי. כאשר קב־ ו אותו המפלגה כיורשו של אוויק, היא ידעה של„יורש" בסחת „עתונות טובה", שכן אף תנגדים הפוליטיים אינם מוצ־ ם בו דבר שאפשר להקיע אצ־ , שכן בעוד 10 חודשים ייערכו חירות לעירית וינה.

בעת הביקור ניתנת למשלחת שראלית ההזדמנות להיפגש עם עם, האישים ולבחון את הדמו־ אטיה הפרלמנטארית באוסטריה ועולתה, ודווקא בתחומים המעב־ ים אותם כיהודים וכישראלים. ום בואם לוינה הם נפגשו עם ולים מבוה"מ השוהים בוינה דרכם לישראל. ב־13 ביוני ביקרה שלחת הישראלית במרכז התי־ ד של תנועת המתחרת האוסטר־ ת. ובאותו יום סעדו הבריה על לחנו של הקאנצלר ברונו קרייס־ . לפגישה זו עם הקאנצלר מי־ ת חשיבות לא מעטה להבטחת דה אוהדת מצד הנציג האוסטר־ במועצת הבטחון. ב־14 לחודש את המשלחת לסיור ברחבי אוס־ יה ותבקר במקומות הקשורים אורעות ההיסטוריים שהתרחשו מי הביניים. כן יבקרו חברי הי־ ת במקומות הקשורים בשואה. ל באתר מחנה ההשמדה מאוט־ ון, שם תניח המשלחת זר על בת הזכרון בטקס אמירת „אל א רחמים". בליל שבת תשתתף המשלחת בתפילת קבלת שבת ב־ ת הכנסת בזלצבורג ותבריח יוזו רחיו של ראש העיר.

חברי המשלחת יסיירו גם בהרי סטריה ובנופים המוזהבים, אלי ן יגיעו ברכבל, וביניהם במקום ופש של הקיסר פראנץ יוזף צליית החצר.

ב־18 לחודש תשוב המשלחת מ־ רה לוינה ולמחרת היום היא קבל לשיחה אצל נשיא המדי־ . פארנץ יונאס. היא תבקר בה־ ת תיאטרון ובערב תסעד על לחנו של אנטון באניה, נשיא ולמנט ויו"ר האיגודים המקצו־ ים.

ברור שמוג האוויר או אירוע ה־ת־צפוי עלולים לשבש חלק מ־ בנית הסיורים והפגישות של שלחת הכנסת.

חיפושי נפט מחייבים השקעות ניכרות

הסכום המופיע בתקציב המדינה למטרה זו — אפסי

מאת דויד מושיוב

משבר האנרגיה, המוקד לתת את העולם המערבי המתוצא הי־ספות, ובעיקר את ארה"ב, הצור־כת כמויות ניכרות של דלק, אינו פוגע לפי שעה בישראל. מאז מל־חמת ששת הימים וניצול שדות ה־נפט בסיני קטנה תלותה של ישר־אל ביבוא נפט מן החוץ (תפוקת „נתיבי נפט" בסיני בשנת 1972 היתה 5.3 מיליון טונות). אולם ה־גידול המהיר בצריכת דלק בארץ וההתחרות הגוברת בין הארצות השונות על משאבי הנפט הקיימים בחו"ל מחייבים אותנו לעירנות מי־רבית בנושא זה.

צריכת מוצרי הנפט של ישראל תגיע השנה לכדי 7 מיליון טונות, לעומת 2 מיליון טונות לפני עשר שנים. והיא תגדל יותר ויותר בש־נים הקרובות. לעומת הגידול בצ־ריכת מוצרי דלק בישראל, קטנה תפוקת הנפט והגז בתחומי „הקו הירוק" — בשדות חלץ ובשדות הגז שליד ערד — מ־175,000 טו־נות בשנה ל־160,000 טונות. סביר להניח כי תפוקה זו תלך ותקטן בשנים הקרובות, אם לא ייגלו שדות נפט וגז חדשים, מאחר ש־שדות אלה כמעט מוצו עד תום.

חיפושי הנפט בארץ החלו ב־1953 והושקעו בהם 250 מיליון ל"י בקירוב. מאז ועד היום נקדחו בשדות הנפט והגז שנתגלו בארץ 170 קידוחי־בוחן ו־66 קידוחי פי־תוח. העומק הכולל של הקידוחים הללו הגיע ל־475 קילומטר.

אף כי הכמויות של נפט וגז, שנתגלו בארץ הן קטנות יחסית, ערכן עולה על ערך הסכום הכולל שהושקע בארץ בחיפושי נפט. תפוקת הנפט המצטברת מאז תחי־לת ההפקה היא כשני מיליון טו־נות, ותפוקת הגז המצטברת היא כ־900,000 טונות שווה ערך טרמי לדלק גולמי. מומחים רבים סבור־ים, כי בעמקי האדמה בישראל ניתן למצוא כמויות גדולות של נפט. אך כדי למצוא את שדות הנפט והגז החבויים במעמקי האד־מה יש להשקיע סכומי כסף ניכ־רים במחקר ובחיפושים.

שר האוצר פנחס ספיר הכריז, בטקס חנוכת ביה"ס למדעי הנפט ברמת אביב, כי הוא עוד לא אמר נואש מחיפושי הנפט בארץ, וכי הוא מקווה שנגלה עוד מקורות נפט. הוא הביע שמחתו על הכרזה של הגיאולוגים, שהופץ בין משתתפי הוועידה הכלכלית, כרוז שבו הם דורשים להמשיך בחיפושי הנפט בארץ.

באותו כרוז טוענים הגיאולוגים, כי ב־12 אזורים של ישראל, בגבולות הקו הירוק, יש מאגרי נפט רבים. בכנס גיאולוגים, שהתקיים באפריל בירושלים, נמסר, שיש סיכויים רבים למצוא נפט, בשקע ים המלח (בעיקר ברצועת הדר־גות ביניים של הבקעה), בצפון מערב הנגב, באיזור שפלת החוף, במדף היבשת, בעמק זבולון, בע־מק יזרעאל ועוד.

קבוצת הגיאולוגים סבורה, כי כמות הנפט שבגבולות הקו הירוק בצה בין 70 ל־285 מיליון טונות. כמות הגז היא, לדעתם, בשיעור 50 אחוז מכמות הנפט. הגיאולו־גים מסתמכים על הערכות שפיר־סם בשעתו פרופ' ל. ג. ווקס, מי שהיה הגיאולוג הראשי של חברת הנפט נידרלנדי. קבוצת הגיאולו־גים קראה למשתתפי הוועידה ה־כלכלית להשקיע סכומי כסף נכב־דים במחקר ובחיפושי נפט. לדע־תם לא נתגלו עד כה כמויות נפט גדולות בארץ רק משום שלא היו השקעות בקנה מידה רציני. הם הזהירו, באותו כרוז, כי עד 1980 עלולה התלות של ישראל ביבוא הנפט להיות מוחלטת, אם לא יושקעו סכומים גדולים במחקרים ובחיפושי נפט בארץ.

בסקירה על פעולות משרד הפי־תוח לשנת 1972/73, שהוגשה ל־כנסת על־ידי שר הפיתוח במאי 1973, נאמר, כי בשנת 1972/73 עסקו בחיפושי נפט בארץ 11 חב־רות, מהן 7 מקומיות ו־4 חברות חוץ. המקומיות הן: „לפידות", „נפטא", „חברת הנפט הלאומית" ו„חיפושי נפט (השקעות)", כשהח־לק העיקרי של מניותיהן בידי ממ־שלת ישראל, וכן „דלק", „סונול", „פז". החברות מחו"ל הן: „בלי־סטקר", „אקויטקס", „מאיפלאור", „אינטרנשיונל", „סקלור".

חיפושי הנפט השתרעו על שטח של יותר מ־10 מיליון דונם בים וביבשה. זכויות הנפט בשטח זה כוללות ששה היתרים מוקדמים, 20 רשיונות ושתי חזקות. חיפושי ה־נפט בשנת 1972/73 התרכזו ב־עיקר בשפלת החוף הדרומית וב־נגב הצפון־מערבי. אשר לרשיונות בים, נעשה עיבוד חוזר ופיענוח מחודש של חלק מהסקר הסייסמי.

השנה נקדחו בסך הכל חמישה קידוחי־בוחן, בעומק כולל של 9,300 מטר, על־ידי חברת „לפי־דות", שמרבית מניותיה הן, כא־מור, בידי הממשלה.

ספק אם אפשר לצפות שהון זר וחברות זרות ישקיעו סכומי כסף נכבדים בחיפושי נפט בישראל. לפי עדות דעתי הממשלה היא ה־חייבת להשקיע סכומים נכבדים בחיפושי הנפט. אולם למרבה הצ־ער הסכומים המוקצים למטרה זו הם דלים. בתקציב המדינה לשנת הכספים 1973/74, בסעיף „קידו־חי נפט", אנו מוצאים סכום של 10 מיליון ל"י בלבד. סכום זה, לפי הכתוב בדברי ההסבר, מיועד בעיקרו להשתתפות בעבו־דות חיפושי נפט וכן לעידוד חי־פושי נפט בחו"ל. כחצי מיליון ל"י מיועד להחזקת שירותי תש־תית לחיפושי נפט. כן מוקצה מי־ליון ל"י למחקרים, כולל מחקרים בנושא אחסון תת־קרקעי, ולהש־תתפות בפעולות מכון הנפט.

למכון למחקרי נפט וגיאופיזי־קה הוקצבו השנה 3 מיליון ל"י ל־פעולות שוטפות ו־1.2 מיליון ל"י לחידוש הציוד. בסכום זה ירכוש המכון תכניות מחשב מעודכנות וציוד סייסמי משוכלל יותר, ד־יאפשר קבלת תמונה ברורה יותר על השכבות הגיאולוגיות, באותם אזורים שבהם לא ניתן כיום לערוך סקרים גיאופיסיים, כגון איזור ים המלח ואזורי ההר בצפון הארץ.

הסכום הכולל המוקצב על־ידי הממשלה לחיפושי נפט אינו עומד בשום יחס לצרכי הארץ ולחשיבות הנושא. אין הוא יכול להרים את המשא הכבד של חיפושי הנפט בארץ. די אם נזכור, כי ההכנסות ממס דלק נאמדות בתקציב המ־דינה לשנת הכספים הנוכחית — 1973/74 — בסכום של 580 מי־ליון ל"י בקירוב, לעומת 500 מי־ליון ל"י בתקציב הקודם. משק ה־דלק במדינה התרחב מאד מאז מל־חמת ששת הימים. הורחבו בתי זי־קוק, הוקמה תצטייה סטרטגית צנרת, הונח צינור נפט גדול מ־אילת לאשקלון, שדרכו מוזרמים השנה 30 מיליון טונות נפט. המח־זור הכספי של משק הדלק כיום עולה על 3 מיליארד ל"י בשנה. לעומת השגשוג הפוקד את משק הדלק — שממנו ניתן לצבור, כבכל הנראה, רווחים ניכרים — פוקד שפל את ענף חיפושי הנפט.

בהרצאה מקיפה בוועידה הכל־כלית של המערך אמר סגן שר ה־אוצר ד"ר צ. דינשטיין, כי לדעתו אפסו כמעט התקוות למצוא מקו־רות נפט חדשים בעומק שבו חיפ־שו בעבר — עד 2,000 מטר — ובעתיד יצטרכו לקדוח קידוחים עמוקים יותר שיחייבו גם יקרים יו־תר. כי קידוח כזה עשוי לעלות 3.5 עד 4 מיליון דולאר. עם זאת הדגיש, שהממשלה מוכנה להקצות את הסכומים הדרושים להגברת ה־חיפושים, אם יציגו לה פרוספק־טים טובים מבחינה גיאולוגית וכלכלית („חדשות הנפט", 2 במאי 1973). לפי דברים אלה יוצא, כי סכום של 10 מיליון ל"י, המופיע בתקציב המדינה, מספיק בקושי ל־ביצוע קידוח אחד בלבד.

בסימפוזיון על חיפושי נפט ב־ישראל בשנות ה־70, שנערך ב־אפריל 1973 בירושלים, אמר בין היתר שר הפיתוח חיים גבתי: „לא הכינונו את התשתית הדרושה של מחקר וסקרים לביצוע קידוחים עמוקים. ולא השכלנו לרכז את ה־אמצעים ולארגן אותם בצורה סד־ורה ויעילה יותר מבעבר".

נראה כי יש לערוך תכנית־אב מקיפה לחיפושי נפט בישראל, ול־בצע לשם כך סקרים ופרויקטים מתאימים לקידוחים במקומות שו־נים. בארץ יש כח־אדם מתאים לכך. אך גם אם המדענים של חב־רות הנפט הקיימות אינם מסוג־לים לערוך לבדם תכנית־אב כזו, יש לשתף בכך כוח מדעי נוסף. תכנית כזו חייבת להקיף את כל המקומות הבאים בחשבון לקי־דוחי נפט. בתוך חמש עד עשר שנים יש לערוך בכל הארץ קידו־חים כאלה ורק לאחר ביצועם תו־כל ישראל לומר בבירור, כי עשתה הכל כדי לדעת אם יש שדות נפט וגז נוספים במעמקי אדמתה או לאו. בביצוע תכנית כזו יש להש־קיע לפחות 50 עד 60 מיליון ל"י בשנה בחמש השנים הבאות. בסך הכל יש להשקיע כ־300 מיליון ל"י בסקרים, במחקר ובקידוחי נפט. בישראל נמצא כוח אדם יעיל וטוב לביצוע קידוחי הנפט הדרושים.

בטקס חנוכת בית־הזיקוק החדש באשדוד אמר, בין היתר, שר ה־אוצר פ. ספיר: „אמנם כמעט לא הגענו לתוצאות במציאת דלק בא־רץ — אך אני שותף למאמינים בכך. ולא איכפת לי אם יש כאי־לה המצחקים לי כאן. נשקיע עוד כסף במחקר סייסמי ובקידוחי נפט ואני מאמין שנגיע לתוצאות. אנו חייבים להמשיך במשימה זו בצע־כנה". („מעריב", 30.5.73). דברים אלה הם בבחינת שמן לפרצון. שר האוצר הוא אחד האנשים הקוב־עים במשק הדלק במדינה, ויש לקוות כי אכן יבוצעו דבריו והמ־דינה אכן תספק את האמצעים הד־רושים לחיפושי הנפט בארץ.

כשהופיע סגן שר האוצר ד"ר דינשטיין בוועידה הכלכלית של ה־מערך נשאל מדוע אין מחפשים נפט ברחבי סיני. הוא השיב, כי זוהי בעייה מדינית וטרם נתקבלה החלטה בנושא זה. לפי עניות דע־תי הגיע הזמן, שאכן תתקבל הח־לטה בנושא זה. איני מבין מדוע כוחנו להחליט על הקמת מרכז עירוני בפיתחת רפיח, ואי־אפשר לקבל החלטה על חיפוש נפט ב־סיני. מאז מלחמת ששת הימים אנו מפיקים נפט משדות הנפט הנמצאים בסיני. שדות אלה מידל־דלים במרוצת השנים ואם לא נג־ביר את קצב חיפושי הנפט הן בתחום הקו הירוק והן ברחבי סי־ני, אנו עתידים לעמוד בעוד מס־פר שנים לפני מצוקה חמורה. נראה לי כי הגיע הזמן להחליט שתי החלטות חשובות: האחת, לאפשר לחברה ישראלית — שמר־בית מניותיה הן בידי הממשלה — לחפש נפט בצפון סיני; השניה, להקציב 50 מיליון ל"י לשנה ל־חיפושי נפט בארץ בחמש השנים הקרובות ולהעמיד את נושא חי־פושי הנפט בארץ בדרגת החשי־בות שהוא ראוי לה.

עשרות בתי־כנסת

בערים, בעיירות פיתוח, ביישובי עולים ובהתיישבות העובדת קיימים ומקיימים תפילות ושיעורי־תורה הודות לפעילותו של „העובד הדתי"

בית־הכנסת של „העובד הדתי" בפתח־תקוה

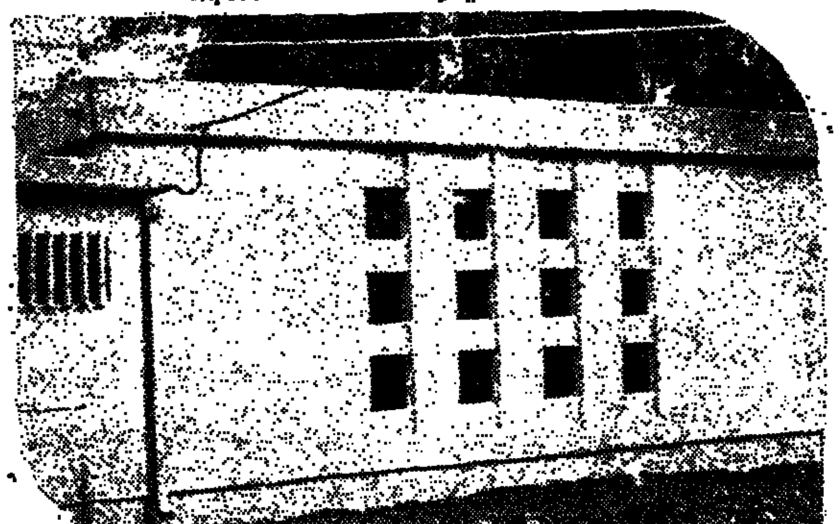

בית־הכנסת בקיבוץ „אפיקים" בעמק־הירדן

„העובד הדתי" מקובל על רבבות חברי ההסתדרות כמייצג נאמן של ערכי התורה והמסורת

העובד הדתי/מחלקת ההסברה

צ

העובד הדתי — תנועת החברים הדתיים בהסתדרות

יהדות בדרכי נועם ובנתיבות שלום

זבינו במקום הראשון*

שמע בקולי...

"רסקו" בונה דירות־רווחה

בחיפה והקריות

* חיפה (על הכרמל) — 3½, 4 ו־5½ חדרים, ברמת ביצוע אקסקלוסיבית עם מירב השיכלולים המודרניים.
* רמת־הדר (שלב ג') — 4, 4½ ו־5 חדרים, בתיכנון וביצוע מעולה, עם מירב השיכלולים המודרניים.
* רמת־שאול — 3, 4, ו־4½ חדרים, נוף מרהיב־עין, מיקום מצוין.
* קרית־ים (רח' אלי כהן) — 3 ו־4 חדרים בבית רב־קומתי, באיכות בניה מעולה.
* קרית־ביאליק (סביניה) — 3 ו־4 חדרים עם פינת אוכל, ביצוע מעולה.
* קרית־מוצקין רח' ג. יוספטל — דירות 3 חדרים, 80 מ"ר, בבניינים בני 4 קומות.

המחירים כוללים כבישים, מדרכות, ביוב וכו'.

כדאי לכם לקבל פרטים:
„רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טל. 668161
„דירות עם" קרית־מוצקין, השופטים 2, טל. 710191

* לפי סקר דעת־קהל שנערך ע"י המכון למחקר חברתי שימושי.

רסקו RASSCO

על רסקו אפשר לסמוך!

גנרל פולני מודה ביעילות האסטרטגיה של צה"ל

מאת דב אפל

אמצעי התקשורת ההמוניים של ברה"מ ובעלות הברית ניצלו פליטת־פה של פרשן צבאי ישראלי, שהגדיר בשיחתו את השמדת חיל האוויר המצרי ביום הראשון של מלחמת ששת הימים כ„בליץ־קריג". כדי להשוות את צה"ל עם הוורמאכט הנאצי ולעורר אצל אוכלוסיה אסוציאציות בין תבוסתם של הערבים לבין תבוסתן של פולין וברה"מ בשלביה הראשונים של מלחמת־העולם השניה.

אולם זה מכבר ידוע, שהמרצים בבתי־הספר הצבאיים בברה"מ, בפולין ובארצות אחרות במזרח אירופה אינם מסתפקים בגינוי תוקפנותו של צה"ל אלא מנתחים בפני חניכיהם את לקח מלחמת ששת הימים מבחינה מקצועית, כשם שהם עושים זאת לגבי המסקנות המתבקשות ממלחמת וייטנאם. נושאים אלה נחקרים במיוחד משום שהן במלחמת יוני 1967 והן במלחמת וייטנאם הועמדה במבחן יעילותו של הנשק הסובייטי, והמבחן הזה הסתיים בתוצאות מנוגדות בשתי המלחמות. את רוגזם של הסובייטים עוררה העובדה, שבצמרת חיל האוויר הפולני הובעו בקשר לנצחונו המדהים של צה"ל על צבאות ערב ספקות כבדים לגבי האסטרטגיה הצבאית של הסובייטים אשר הדריכו ואימנו את הצבא המצרי והסורי בהפעלת הציוד, שסופק להם. גומולקה נאלץ אפילו לפטר את מפקד חיל האוויר של פולין ומספר קצינים בכירים בצמרת הצבא כדי להפיג את רוגזה של מוסקוה. אולם מסתבר, שהאספקט הפוליטי של תבוסת המצרים לא מנע את הפיקוד הצבאי הפולני המקיים קשר הדוק עם הפיקוד הסובייטי מלהעריך כהלכה את האסטרטגיה של צה"ל במלחמת ששת הימים. הוכחה ישירה לכך אנו מוצאים בראיון שנתן גנראל בולסלאב חוזה מפקד האקדמיה של המטה הכללי של צבא פולין לו. גיילדינסקי, כתבו של השבועון הוורשאי „פוליטיקה".

הלה שאל את המרואיין, מהי דעתו על תפקידים של חילות האוויר במקרה של מלחמה בין־גושית. לקחי המלחמות המקומיות שהתנהלו בשנים האחרונות, העיר העתונאי הוורשאי — הם מנוגדים למדי זה־לזה. מצד אחד ידוע, שהתקפת חיל האוויר הישראלי ב־1967 שיתקה את כל מערך ההגנה המצרי. אולם מצד אחר הסתבר ש„כוח המחץ האווירי" האימפריאליסטי החזק ביותר בעולם לא הצליח במשך שנים רבות לשבור את ההתנגדות רבת־הגבורה של הוייטנאמים.

תשובתו של מפקד האקדמיה הצבאית היתה עניינית מבחינה מקצועית ומחושבת מבחינה פוליטית. „אכן הישראלים — ואני מתייחס כרגע לאספקט הצבאי — הפעילו יפה את עקרון ההפתעה. הם התקיפו פתאום את נקודות המפתח של ההגנה הערבית והלמו בחילות השריון שהיו בשלב של ריכוז. התנאים הספציפיים של המדבר אינם מאפשרים למעשה את ניהול המלחמה ללא הגנה אווירית. ועובדה זו חרצה את גורלה של מערכת ששת הימים. הגנראל הודה, כמובן, לסייג את דבריו. העריכתו ליעילות האסטרטגיה של צה"ל בקביעה שמלחמת יוני 1967 היתה רק אחת מהמערכות במלחמה המתנהלת בין ארצות ערב לישראל כאה שנות הארבעים „עם הפוגות אסטרטגיות של שנים ספורות". לא ידוע מתי תסתיים המלחמה הזו. אולם, התנבא כיאה לקצין בכיר באחד מצבאות ברית וארשה, ברור שי הנצחון הסופי מובטח לארצות ערב.

הוא לא טרח לנמק את נבואתו זו שנועדה לרכך את המשמעות הפוליטית של שבחיו לאסטרטגיה הישראלית והעדיף לעבור לחלק השני של תשובתו על השאלה: מדוע האמריקאים לא הצליחו לנצח במלחמת וייטנאם חרף העוצמה שהפעילו שם כדבריו את העצמה האווירית האימפריאליסטית החזקה ביותר בעולם.

התנאים הטופוגרפיים בוייטנאם, ציין, הכבידו על אירגון כצורך ההגנה האנטיאווירית והיה בהם כדי להקל על מלאכתם של המפציצים האמריקאים: מבנה הקרקע של וייטנאם איפשר לחיל האוויר של ארה"ב להקיף בפעולתו את כל שטחה של הארץ; והרים הפריעו להפעלתם של מתקני האזעקה והאיתור ההגנתיים ואילו יערות הג'ונגל הצבותים שיבשו את פעולתם של אמצעי ההגנה האנטי־אווירית. אף־על־פי־כן השכילו הוייטנאמים לצמצם עד למינימום ובצורה מופתית את תוצאות התקפות האוויר האמריקאיות — הדגיש בהתפעלות מפקד האקדמיה הצבאית הפולנית. לדעתו ראויה לשבח מיוחד גם הצלחתם של הוייטנאמים בהפעלת טילי קרקע־אוויר והארטילריה האנטי־אווירית הקלאסית, אשר נדמה היה שכבר אבד עליה הכלח. אכן, סיים הגנראל חוזה את דבריו — יש לראות בכך גילוי של כושר מעולה ביותר בעקרונות אמנות המלחמה.

דברים אלה נאמרו כדי להסביר את סיבות הצלחתם של הישראלים להביס את הצבא המצרי ואת כשלונם של האמריקאים להכריע את חילות צבא וייטנאם הדמוקרטי שהשתמשו בדומה למצרים בציוד צבאי סובייטי. תשובתו של הגנראל הפולני נשמעת בקונטקסט המחמאה מפוקפקת למדי לכושרם של הערבים להפעיל ביעילות את הנשק שהועמד לרשותם. יש להניח, שהגנרל שקל בקפדנות את דבריו שנועדו לפרסום בשבועון המופץ בעשרות אלפי עותקים והם משקפים לא רק את הערכתו האישית אלא גם את זו של הפיקוד הצבאי הסובייטי.

זאת ואף זאת: הערכה זו כוונה יפה לגבי המסקנות שברה"מ ובעלות בריתה הסיקו מאז מלחמת ששת הימים ובמיוחד בתקופת מלחמת ההתשה בעניין כושרם של המצרים והסורים באחד מהפעיל ביעילות את הציוד המשוכלל שהועמד לרשותם במערכה נגד ישראל.

דיפלומאטים מערביים בקאהיר נוהגים לשמוע מפי עמיתיהם הסובייטים והמזרח־אירופיים דברי ביקורת חמורים על כישוריהם הטכניים והמוסריים של המצרים ושל הסורים להפעיל את הציוד הסובייטי המוכר. גילוי־לב זה של דיפלומאטים קומוניסטיים המרוצים בכל לשון של הוראה לנצור את לשונם במגעיהם עם עמיתיהם המערביים לא היה תוצאה של פטפטנות בלתי אחראית שגולה בפיקודם. דומה שההיפך הוא הנכון. לדיפלומאטים המזרח־אירופיים הורו לומר את אשר בליבם בנושא זה, כדי להסביר את אי־יעילותו של הציוד הסובייטי המשוכלל בהתמודדות הצבאית עם צה"ל.

כוונה גם להאמי לעתונאים המצרים שכיסוי בתעמולה את מצב נתיהם של המנהיגים הסובייטיים, כי מצרים מקבלת ציוד כמותית ומספיק מבחינה כמותית למלחמה מוצלחת נגד ישראל אולם אינם מסוגלים להפעילו ביעילות. דומה שפודגורני, ברז'נייב וקוסיגין יכלו לצורך זה להסתמך על דיווחיהם של המומחים, היועצים והמדריכים הסובייטיים. הללו דאגו בוודאי למסור דיווח מהימן ופסימי ביותר על כישוריהם של חניכיהם הערביים. ולא כדי להפריך את ההאשמה שהנשק אשר הועמד לרשותם נופל באיכותו מהציוד האמריקאי המופעל על־ידי צה"ל ושהמדריכים הסובייטים אינם מסוגלים לאמן כהלכה את החייל הערבי.

נוסיף לכך, שהאחזקה הגרועה של הציוד הסובייטי שסופק למצרים הגבירה בשיעור ניכר את הביקוש לחלקי חילוף חדשים והטילה בכך מעמסה גדולה והולכת על התעשיה הסובייטית.

כידוע סוגיית הייצור והאספקה של חלקי חילוף היא עקב אכילס של התעשיה הסובייטית. הדבר נותן גם את אותותיו בהפעלת טראקטורים, קומביינים וציוד חקלאי אחר. ומהווה את אחד הגורמים העיקריים לפיגורה של הכלכלה הסובייטית בכלל וההקלאות בפרט.

לפיכך דומה שמנהיגי ברה"מ לא הצטערו במיוחד כאשר סאדאת הציג להם גילוי אשת־קד. לפנות את מרבית יועציהם הצבאיים ממצרים, אם כי רגזו כמובן על הצורה הגסה והפתאומית של הצעת הפינוי.

ידוע שאף עתה, כאשר מנהיגי הקרמל מתאמצים לשפר את הבקיעים שנבעו ביחסים הסובייטיים־מצריים, אין הם נחפזים למלא את מבוקשו של סאדאת ולספק לו את מלוא הציוד הנדרש לו לפי הצהרותיו לעימות חדש עם ישראל.

כתבים סובייטיים מזהירים מקאהיר שישראל והתעמולה האימפריאליסטית מסלפים את משמעות הכרזותיו של סאדאת על פתיחת „עימות כולל עם התוקפנות הישראלית". זו היא השמצה מודעת, מבהירים סופרי „פראוודה", האמת היא, שסאדאת אינו מתכוון לפתוח במלחמה בעתיד הקרוב והוא תור עדיין להסדר מדיני עם ישראל.

נוכח סירובם של „המיליטריסטים הישראלים" לפנות את שטחים, שכבשו במלחמת ששת הימים, רשאים הערבים עקרונית לפעול בכל הדרכים למען השגת מטרותיהם. אולם לפי שעה — סוברים הסובייטים — עליהם להתאזר בסבלנות ולהכשיר עצמם ליום, בו יוכלו להפעיל בהצלחה את הנשק הסובייטי ולהפעיל את אמנות המלחמה. כשם שהצפון־וייטנאמים עשו במלחמתם נגד העצמה הצבאית האמריקאית.

ליירד: סיכויים ומגבלות

מיוחד ל„דבר", מאת ג'וזף קראפט

אם ישנו פוליטיקאי אחד המסוגל להציל את הנשיא ניקסון מסביבה בגלל הסערה של ווטרגייט, הרי זה שר ההגנה לשעבר, מלווין ליירד. לליירד נתונים מצויינים כה רבים עד שבואו לבית הלבן מהווה שינוי מהותי ולא רק תמרון מתוכם של הנשיא.

ובכל זאת סובל ליירד משורת מיגבלות ברורות: הוא ידוע כתכסיסן פוליטי. אם הנשיא יצא מפרשת ווטרגייט עם שם מוכתם, כפי שרומזים על כך הסימנים שנתגלו עד כה, לא יוכל אפילו ליירד לשקם את המימשל ולהחזיר לעם את האמון והאמונה בממשל תו.

יתרונו הראשון במעלה במעמדו החדש של ליירד זהו: הצבתו בראש ממלכת היועצים והעוזרים של הנשיא. כל עוד ישב ניקסון בבית הלבן לא היה במחיצתו איש בעל השפעה וכוח שכנוע כשל ליירד. אין איש מערער על כישוריו, נסיונו הפוליטי־הציבורי, על ידיעותיו בתחומים השונים, כגון במדיניות, בכלכלה, בבעיות הבטחון הלאומי וביחסים עם העתונות.

הנרי קיסינג'ר, האיש העומד עדיין בראש היועצים בתחום מדיניות החוץ, יצא נפגע מחלקו בשערוריית האזנה לעתונאים. כמו כן התפוצץ הכדור הפורח שהפריח קיסינג'ר בקריאתו למדינות אירופה ל„מגילה אטלאנטית חדשה" ופגישות הפיסגה כאן מבליטות את כשלונו של אותו כדור פורח. גם הכרזותיו החוזרות ונישנות על בוא השלום לוייטנאם אינן תורמות להעלאת קרנו.

הגנראל אלכסנדר הייג, האחראי לצד הפוליטי בעיקר של הבית הלבן, הוא איש צבא שקשריו עם מרכזי הכוח של המיגזר הפרטי רופפים. אפילו בסיסו הבטוח במיגזר הצבאי נתערער. ראשי הצבא אינם מאושרים לראות בקרבם גנראל העוסק בפוליטיקה בגלוי ובאורח רשמי.

רון זיגלר מטפל עתה ביחסים עם העתונות בלא התלהבות יתירה. הוא עשוי להתמנות לתפקיד יועץ לנשיא, אך תועלתו כיועץ תהיה תלויה במידת יכולתו לשמש דובר הנשיא. דבר המוטל עתה בספק.

לליירד יתרונות רבים. מלבד היותו מס' 1 הבלתי מעורער של הבית הלבן. לליירד גישה בלתי אמצעית אל אנשי הצמרת בחוגי העסקים, המקצועות החופשיים, הפוליטיקה, ואפילו אל קהילת המלומדים המרעננים במדינה כולה. הוא יכול איפוא למצוא ולגייס עוזרים חדשים מוכשרים למימשל, בעלי כישורים ונטולי דופי.

לליירד יחסים טובים ומיוחדים עם הקונגרס, כחבר קונגרס בעבר ומהוותיקים דווקא. בקונגרס הוא יודע לשלוט בחברים הרפובליקאים כאדון בביתו ואפשר לסמוך עליו, שיוכל לסכל כל נסיון ולהדוף את הלחצים למען העמדתו של הנשיא לדין.

ליירד נחשב כאיש המתאים במיוחד כדי לפלג את הסיעה הדמוקראטית בסינאט. כך, למשל, יוכל הסינאטור הנרי ג'קסון לנטות לגייס תמיכה לעצמו בבחירות לנשיאות, תוך ניצול שערוריית ווטרגייט. אולם ג'קסון ידוע כ„דמוקראט — חסיד המלחמה הקרה". וכזכור, הצליח ליירד, בעת כהונתו כשר ההגנה, לשים ללעג את „שירי הלכת" של ג'קסון. כשל דמוקראטים האחרים מחסידי המלחמה הקרה, יש איפוא להניח שגם במערכת הבחירות הבאה יצליח ליירד להתגבר על ג'קסון באותה קלות כפי שהצליח בעבר. וכך ימנע את אחדות הדמוקראטים בפרשת ווטרגייט.

כמרבית האנשים בעלי קשרים רחבים ומצויינים, אין לליירד נטיה למחשבתו להיות משועבדת לדוקטרינה. אין הוא שותף לדיעותיהם החד־משמעיות ולתיאוריות של שר האוצר, שולץ, ושל היועצים הכלכליים, אשר תרמו רבות לאינפלציה הזהירה. כשליירד בבית הלבן, מובטח יחס אוהד יותר לשיקולי הקונגרס וללחצים מצד עולם העסקים למען הטלת פיקוח הדוק יותר על המשק.

ברם, גמישותו של ליירד, עם היותה לו יתרון, היא גם מקור חולשתו. האיש ידוע כמהיר החלטה וגם כמשנה החלטה. נדמה שחוסר העקביות היא תכונה המבחינה שלו. יום אחד הוא מסוגל להתייצב לימין רוקפלר ולמחרת לצידו של גולדווטר. כן אין הוא נוהג להקפיד בטיעוניו, כאשר עליו להשיג החלטה כרצונו. כך, למשל, סיפר שפע סיפורי זוועה על אוצר הנשק הקטלני שבידי הסובייטים. כאשר רצה „למכור" לעם את תכנית החימוש, בעוד שלמעשה לא החזיקו הרוסים אף בניסויים של הנשק החדיש.

במלים אחרות, ליירד אינו האיש בעל העקרונות הנעלים ורחוק מלהיות כליל השלימות מבחינה מוסרית. אין בכוחו לעורר אמון לעצמו ולבית הלבן, בעוד שבמצב הקיים דרוש יותר מאשר כשרון ועבודה טובה. ולכן לא יהיה בכוחו לעצור את תהליך ההתפוררות של מימשל ניקסון, אלא אם כן יוכל הנשיא עצמו להוכיח שלא היתה לו יד בכל הזוועה הזאת ואין הוא מעורב בצורה כלשהי בשטפון הארס מדי יום מאשמות ווטרגייט.

הנהלת הסוכנות היהודית ערכה סעודה חגיגית לכבוד זלמן שזר במלון המלך דוד בירושלים. במהלך המסיבה קיבל שזר מידי מנכ"ל הסוכנות י. ריבלין תעודת קלף המביעה הערכה לפועלו וכן מהדורה חדשה של כתביו. ליד שז"ר מחייך דוד בן־גוריון

„כל העולם נגדנו"

(המשך מעמ' 14)

אפשרות של קבלת עזרה מכל ארץ, ויהיה משטרה אשר יהיה. אולם אין להסתפק בהישגים קוניונקטורליים, העלולים להחליף עם שינוי הרוח. זכור הרומן ההאומלל שלנו עם דה־גול; ואילולי הנפט לא ירדו מהבמה הפוליטית. אדרבא, משבר האנרגיה מחריף. ברחבי עולם עולה כוחן של מפלגות השמאל. כי אין מנוס מקידמה סוציאלית (אפילו היא מסתלפת לעתים). אם לא נביא בחשבון בפתד מצד את המגמה ההיסטורית הזאת, אנו עלולים להיות קרבנותיה. עתידה של מדינת ישראל לטווח רחוק מותנה בהשלטת סדרים בין־לאומיים על אדני צדק ושלום. בעולם שייהפך לג'ונגל פוליטי יהיו סיכויינו קלושים ביותר.

עלינו להעמיק את קשרינו עם השמאל הליברלי והסוציאליסטי. „השמאל החדש" האנטי־ציוני, נודע לש והשתלב בעיקר במפלגות הסוציאליסטיות. שברובן הגדול יסודות אמונים לישראל. יש מפלגות ותנועות מקצועיות המסוכסכות בתוכן, שאהדה לישראל מאחדה אותן. המפלגות הסוציאליסטיות דמוקראטיות מעריכות את הישגי הסוציאליזם הקונסטרוקטיבי בישראל. גם הארצות המתפתחות עשויות ללמוד ממנו. עלינו להוסיף ולהסביר את צדקת ענייננו ואת האינטרס העצמי של עמי העולם המשכילים להשתחרר מהפזורה היהודית, קיימת מלבה יצרי אנטישמיות ויוצק מים על גלגלי הריאקציה.

כאן הובקעה חזית התנגדות של האינטרנציונל הסוציאליסטי אין מתקבלות שם החלטות עוינות כלפינו. עלינו להדק את קשרינו עם הכתבה הסוציאליסטי דמוקראטי, כלפהות להלכה נאמנה בניגוד לעקרונותיו. (באודין נהג כפי שנהג לא משום סוציאליזם אלא משום שלא השתחרר מהמורשה האימפריאליסטית). עלינו להבליט את המאור הסוציאלי־דמוקראטי בדמותנו. „מה שמעורר אצל הסוציאל דמוקראטים אהדה לישראל, הרי זה לא הציונות אלא הסוציאליזם הדמוקראטי שלה" — כתב פאול בגנגן, עורך לשעבר של „ניו־סטייטסמן". כאשר מפעלנו היה בתחילתו. כן גם קונגרס של אי"י העובדת בהשתתפות מנהיגי הסוציאליזם העולמי. כל שכן. קיים בידי הציונות הסוציאליסטית כיום להוכיח, כי היא מחוללת מהפכה לאומית וסוציאלית מתמדת של העם היהודי והיא ראויה לעזרת העולם הליברלי והסוציאליסטי. בפסיכולוגיה ביטוי „כל העולם נגדנו" לא נשיג זאת.

יחד עם זאת עלינו לצמצם את הפער בין מדיניות סוציאליסטית בענייני פנים ומדיניות לאומית בענייני „חוץ". הכלל שנקבע ההשכלה „היה אדם בצאתך ויהודי באהלך" לא עמד במבחן, הוא הדין בהיפוכו של כלל זה.

יהודה גוטהלף

ושוב: גרמניה

(המשך בעמ' 13)

ישנם; אבל בשום זמן מן הזמנים הידועים לנו לא היתה „הרוצחת מוות" כזאת, שנמשכה שנים לאור השמש; ובשום זמן מן הזמנים לא הנאכלנו בך בן־אדם — לא רק בבני־אדם, אפילו לא בבעלי־חיים כלשהם, במאוסים שבהם, בשרצים: לדחוס רבבות לתוך שטח סגור, להטיל עליהם הסגר, להניח להם למות מיתה איטית, מיתת עינויים ברעב, במחלות, בנגיפות, ביאוש. לא היה.

מי שרוצה למצוא „אתסיקה" כלשהי במטר הקללות של יצחק קצנלסון — אל יחפש. האתסיקה מהפלשת באפר, סופקת כנפיים, מפרפרת, מבקשת למות.

היינו, עודנו, „העם הנבחר", בגורל הזה, לפחות. „כי אתה בחרתנו מכל העמים" — כפי שכתב נתן אלתרמן — „אהבת אותנו ורצית בנו".

*

„ואתה תבקשנו (את דם הילדים) מידי הרוצחים ומידי השותקים גם יחד" — נאמר בשורות האחרונות של אותו שיר.

אבל עד היום, 30 שנה לאחר אושוויץ, מתהלכים על אדמת גרמניה, אלפים מן הרוצחים השותקים גם יחד, מתהלכים חפשים ועושים חיל.

הקאנצלר של גרמניה, וילי בראנדט, בביקורו בישראל, הכריז: „אין לנו כל ספק בזכות קיומה של ישראל..."

צריך הייתי לומר לו: תודה רבה, אדוני. תודה רבה על שהואלה להכיר בזכותי להתקיים.

גינתר גראס, שבא כאורח לירושלים, ואורח לסעודה עם סופרים, אמר:

„אני סבור שעליכם להתרכז בעיקר בפתרון הבעיות הסוציאליות שלכם — הפער המעמדי, הפער העדתי, אי־השוויון, אי־הצדק הנגרם לחלק מן האוכלוסיה הערבית... עליכם להתרכז בבניית חברה חדשה, סוציאליסטית, שתהיה מופת לעמים אחרים..."

צריך הייתי לומר לו: תודה רבה, אדוני. תודה רבה על העצה הטובה. עד שלא באת אתה, לא חשבנו על כך. ממך צריכים היינו לשמוע זאת.

*

צריך הייתי לומר, ואינני אומר.

כי הדברים אינם פשוטים כל־כך, שאפשר יהיה לפטור אותם בסארקאזם מר. הם מורכבים מאוד, גם מצד זה וגם מצד זה.

כי השנים הנ"ל היו והנם אנטי־נאצים מובהקים, סוציאליסטים ודמוקרטים לכל־דבר, ואין להטיל ספק בעקביותם הפוליטית — הם הוכיחו אותה במעשיהם, בכתביהם, בפעילותם יום־יום. כנותם — כנותו הקרה, העומדת־על־משמר־הזהירות, של הראשון; כנותו הספונטאנית, המתפרצת לומר־את־אשר־בלבה, של השני — מעוררת בי הרבה יותר כבוד (עם כל אי־הנעימויות שבמסקנותיה) מאשר התנופה הפתאומית של גרמנים כה רבים, המדברים על „אשמה", על „כפרה", על „החוב לקרבנות", ויותר דברים, שאילו היו אמת עמוקה — היתה השתיקה יאה להם יותר מכל.

והם בכל־זאת — כן, בכל־זאת — נציגים של „גרמניה אחרת".

כי אי־אפשר להתעלם מכך שבמורוצת 30 שנה גדל בגרמניה דור חדש, שאין לו חלק, ואיננו רוצה בשום חלק, בתקופה הנאצית. שמושגיו שונים מאד ממושגי אבותיו. שאין לו מה לשכוח, כי הוא איננו זוכר, והוא איננו זוכר, כי איננו רוצה לדעת.

אנו דורשים ממנו שיזכור. שידע. שיהיו לו — גם לו — „רגשי אשמה". אבל מה הם „רגשי אשמה קיבוציים"? אדם בורח מ„רגשי אשמה" יותר מאשר מעונש. ומי יוכל לומר ש„רגשי אשמה" על עוון אבות הוא דבר טוב ומועיל, הבצמיה בני־אדם הומאניים יותר, נוחים יותר, מחוסנים יותר בפני פשיעה? הפסיכותראפיה מנסה לרפא אנשים מ„רגשי אשמה" כדי להציל אותם מנברוזות המביאות לאלימות, לסאדיזם ולכל מיני סטיות — ביחוד „רגשי אשמה" שמקורם אינו ב„אשמה" בפועל, אלא בחטאי אבות וכדומה. החברה חייבת להעניש פושעים, להדיח פושעים מתוכה, כדי להתגונן — וכך חייבת החברה הגרמנית לעשות — אבל לסעת „רגשי אשמה" במי שאין לו „רגשי האשמה" הנוצריים, הקיומיים, שהחדירה הדת ללבות אנשים במשך דורות — ואולידי כמה מן הארצות הגדולות בהיסטוריה.

על־כל־פנים, זה ענינם. לא ענייננו.

ואשר לענייננו —

זה שנים רבות שקיימת בין שתי המדינות זרימה חפשית, ללא כל מעצור ומכשול, לא רק של סחורות וכספים — אלא של אנשים. אין עוד ארץ באירופה שנשלחות אליה כל־כך הרבה משלחות — פוליטיות, מוניציפליות, „תרבותיות", אמנותיות, מקצועיות, ספורטיביות — כלגרמניה. היחסים הפוליטיים הכלכליים — הפכו לגבי אלפים, ביחוד לגבי שכבה של מנהיגות ועסקנות — ליחסים הבריתיים־אנושיים. נוחים מאד. חביבים מאד. משתלמים מאד, מכל הבחינות.

לכן אני חש בי חריקה צורמנית, כמו גרידת־זרם על גבי עצבים — בכל עת שאני שומע את הדיבורים הרשמיים שלנו מטיחים בגרמנים את ענין „זכר השואה", „אשמת העם הגרמני", „החובה לכפר על האשמה", „החובה לקרבנות השואה" וכו' וכו' וכו' — דברים הנשמעים לי כזיוף גורא. כהשפלה שאין בה יושר, כסחיטה בשם דברים שאסור להשתמש בהם, אלא לזכרם בלבד. בדומיה.

*

אבל עובדה היא: אין עוד כברת אדמה בעולם שמתהלכים עליה פושעים ושותפים־לפשע כה רבים שלא באו על עונשם, כמו אדמת גרמניה. עובדה היא שיש בה עוד רבבות כאשה. והיא מדסמאלד, אלפים כמו לדוויג האזן, המשגשגים בתוך השפע, בתוך העושר, בתוך „הנס הכלכלי", בתוך ה„גמיטליכקייט" החברתית־האוהדת.

ואם כן הדבר, אני שואל מדוע ביאטה קלרספלד זכתה ליחס צונן כל־כך, ובחלונות הגבוהים לפנים זרעמה כל־כך, דווקא במדינה הטועצת בכל הזדמנות, שהיא היורשת של קרבנות הנאציזם.

אהרון מגד

הסיבות ל„סחבת"

(המשך מעמ' 15)

דברים זה על בית המשפט העליון, שהוא האינסטנציה העליונה לכל המערכת המשפטית וחייב לפקח על פעולתה ומהדליה. אולם הרושם הנוצר בקרב משפטנים העוקבים אחר הנעשה בתחום זה הוא, שדווקא בית המשפט העליון לא מילא את חובתו. השופטים העליונים מרוחקים מן החיים, אינם אוהבים בדרך כלל משפטים הבאים לערער על בתי הדין המחוזיים. הם בהתיחסם לפרקים ביתר סבלנות על זלזול בתביעה ולפרקים בביטויי פליאה על כמי ביאים לצניזם היקים [illegible]. גם בטילים לציתים סנקציות כספיות על הפונים בבבנה להרהר.

נראה שיש אצל בית הדין העליון מגמה ברורה לצמצם פניות בנין אלה. נטייה כזו מובנת באשר הוא באה להחזיק תביעות טרדניות. אך אין לה צידוק, ביחוד כאשר הסביבה באה להתריע ולבקש סעד בבתיים הבאים ביאשה בההלכות [illegible] סטנציה גבוהה יותר.

קרן בת שבע דה רוטשילד
לעידוד המדע והטכנולוגיה
פרוייקט לעידוד וטיפוח כתבים ועתונאים מדעיים
רחוב עדד 15, רמת־גן, 52 233, טל. 746833

מכריזה על מתן
פרס שנתי ע"ש אהרון קציר ז"ל

עבור הכתבה המדעית הפופולרית הטובה ביותר בשטח מדעי הטבע והטכנולוגיה, או השלכותיה של פעילות מדעית למשק ולחברה, שפורסמה במשך השנתיים האחרונות.

גובה הפרס 5,000 ל"י

יתקבלו מאמרים שנדפסו בעתונות היומית או בכתבי עת מקצועיים (בשפה העברית או האנגלית). הזוכה בפרס ייקבע ע"י ועדת שופטים. הפרס לא יוענק למחבר ספר.

המועד האחרון להגשה של הכתבה עם ציון המקום ותאריך הפרסום, יש לשלוח למזכירות הפרוייקט לכתובת הנ"ל עד 1.10.73

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנית

ביה"ס להנדסאים

מודיע על פתיחת ההרשמה לקראת שנה"ל תשל"ד

1) למגמות ותת המגמות
אלקטרוניקה, בניה, מכונות, כימיה
חשמל, אדריכלות, מיכון חקלאי, פלסטיקה
פיזיקה, דרכים, אווירונאוטיקה, מזון
ביו הנדסה, מדידות (גיאודזיה), תעשיה וניהול, הנדסאים מהר מחשבים

משך הלמודים:
א) למודי יום הנדסאים — שתי שנים 40 שעות בשבוע.
ב) למודי ערב הנדסאים — ארבע שנים.
ג) למודי צבירה — פעם פעמיים בשבוע לפי בחירה.
ד) למודי יום טכנאים — שנה מעוברת.
ה) למודי ערב טכנאים — שנתיים מעוברות.

הערות:
א) מתקבלים/ות בוגרי/ות י"ב תיכון לרבות בעלי תעודות בגרות אקסטרנית או בוגרי בתי ספר תיכוניים מקצועיים (רמה 4 שנתית).
ב) תלמידים/ות המשתתפים/ות בלמודי יום נהנים/ות מהלוואות מטעם משרד העבודה.
ג) חיילים/ות בשרות חובה הלומדים בכתות הערב מקבלים הנחה משכר למוד בשעור 50%.

2) לכתות קדם הנדסאים
כתות ערב חד שנתיות לבוגרי י"א כתות של בתי ספר תיכוניים ו/או מקצועיים.

3) לשם קבלת פרטים או הרשמה יש לפנות:
חיפה — (למודי יום וערב) מרכז ביה"ס בקמפוס ביה"ס בקרית־הטכניון. טלפון 233653. קבלת קהל כל יום בין 8.00—12.00 ובימים א', ג', ה' בין 16.00—18.00.
„אוהל שרה" — (עמק יזרעאל) (למודי אינה"ע וערב) מר י. להב. המרכזה האזורית יזרעאל. אוהל שרה, דואר נע יזרעאל טלפון 7—065/22956.
מדרשת רופין — (למודי יום בלבד) טלפון כפר יונה 053/98383.
אילת — (למודי ערב בלבד מכונות והכנה) מהנדס א. באום, תמנע. מכרות הנחושת. טלפון 059/2121/2.
נצרת — (למודי יום וערב בניה ומכונות וכן הכנה ערב) מהנדס סולדי דוד 10/316 טלפון 065-54831.
עמק הירדן (צמח) — (למודי אחרי הצהרים) מכללה אזורית עמק הירדן, צמח טלפון 067/50421.
צפת — מר צ. כבודי, ביה"ס עמל ע"ש בלאושילד טלפון 067/30284.
תל חי — מר ח. אברהמי, המכללה האזורית טלפון 067/40969.
עכו — (יד נתן) — אינג' ר. לוין, ביה"ס להנדסאים חקלאים דאר נע אשרת. טלפון 04/910042.

אולפן עקיבא נתניה
מרכז ללימוד השפה העברית
תרבות ישראל וידע הארץ

משרד החינוך והתרבות
היחידה לחינוך מבוגרים

קורסי השתלמות בשפה העברית - 4 שבועות

פתיחה: 1 ביולי 1973
29 ביולי 1973

קורס אינטנסיבי לותיקים ולבוגרי אולפנים הזקוקים להשלמה כללית של ידיעותיהם בלשון

* שפור ההבעה בכתב ובע"פ.
* עקירת שגיאות כתיב.
* פרקים נבחרים בתנ"ך ובספרות.

הקורס — מתקיים בתנאי פנימיה. תושבי נתניה והסביבה מתקבלים גם כתלמידים אקסטרנים.

מספר המקומות בכל קורס מוגבל

פרטים והרשמה: אולפן עקיבא, מרכז ללמוד השפה והתרבות העברית, חבצלת השרון, ע"י נתניה, טל. 053—24506, 053—23947

אוניברסיטה בר-אילן

מודיעה על המשך הרישום לשנה"ל תשל"ד בשלוחות

לקבלת תאר ב.א. יש ללמוד שנתיים אקדמיות בשלוחה ולסיים בקמפוס המרכזי.
ההתמחות בשלושה מקצועות משניים.
ניתן ללמוד בשלוחות המקצועות הבאים בשינויים מסוימים משלוחה לשלוחה: תנ"ך, תלמוד, פלוסופיה יהודית, הסטוריה ישראלית, הסטוריה כללית, לשון עברית, ספרות עברית, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, כלכלה, מדעי המדינה, גאוגרפיה, חינוך ומתמטיקה.
שלוחת אשקלון — בבית הספר התיכון ע"ש תגר, שיכון אפרידר, טל. 051-4230.
הקורסים האוניברסיטאים בנתניה — בביה"ס התיכון ע"ש בר אילן ת.ד. 136.
שלוחת עמק הירדן (במכללה האזורית) — בנין המכללה, צמח, טל. 067-50365 או 067-50421.
שלוחת עפולה (ביה"ס להשתלמות עובדי חינוך הוראה) — בביה"ס יזרעאל, שיכון עובדים, טל. 065-22109.
שלוחת צפת — בנין השלוחה, רח' הפלמ"ח, ת.ד. 1198 טל. 067-30055.
על מועמד לפנות באופן ישיר אל משרד השלוחה המתאימה, בשעות אחה"צ או הערב, להביא תעודת בגרות או תעודת מורה מוסמך, שתי תמונות פספורט ודמי הרשמה בסך — 50 ל"י.
מועמד המשמש בהוראה, רשאי לקבל סיוע כספי ניכר ממשרד החינוך והתרבות.

כ"ה שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה

כה לחי

חזיון מוזיקלי לציון 25 שנים למדינה

בהשתתפות: אופירה גלוסקה, גילה גל, זמירה אדם, נעמי כפרי, איציק בר־מלך, דני מסינג, גדי אורון.
קריינים: יעקב בן־הרצל, אורי לוי, רוחל עמית.
גיטרה קלאסית: אמנון צארום.

פעלולים אורקוליים וקטעי סרטים

כתב ועיצב: יעקב בן־הרצל. במאי: דני ליטאי. תפאורה: אריה נבון. עיבודים וניהול מוסקלי: אלכס וייס. מנהל קולי: צביקה כספי. תאורה: יחיאל אורגל. הפקה: יאיר גלבדע — המחלקה לארועים במרכז ההסברה.

לוח הופעות:
יום חמישי, 14.6 — ירוחם, קולנוע „מירה", שעה 20.45. כרטיסים במרכז קהילתי ובו־דב.
יום ראשון, 17.6 — קרית אתא, קולנוע „שביט", שעה 20.30. כרטיסים בעיריה, מועדון במה ובבתי־הספר.
יום שני, 18.6 — עפולה, קולנוע „קולרון", שעה 20.30. כרטיסים בעיריה ומועצת הפועלים.

הערה: כרטיסים ניתן להשיג בערב ההופעה בקופות בתי הקולנוע.

משא

לספרות, אמנות ועיון

- ראיון עם נעמי פרנקל
- על אברהם שלונסקי: שלמה טנאי, יורם ברונובסקי וא. הגרוני
- סיפורים: איריס מור; אייל מגד
- בקורת ספרים ★ תערוכות ★ מוסיקה

שלושים למות א. שלונסקי

כמוש ויפעה

מאת חיים גורי

תיקוני שירה לעילוי נשמה

מאת עזרא זוסמן

ליל קציר

לאברהם שלונסקי

(המשך בעמוד 9)

סוף העולם...

מאת ניצה פלסקר

נחום כהן: ילד עוד ילד
גלריה אנגל, ירושלים

מיקבץ

עם פטירת גליון "משא" נודע לנו על מותו של המשורר עזרא זוסמן, מי שהיה שנים רבות חבר בתחריות של מוסף "דבר" לספרות ולאמנות, ממעמידי החזון שלו וממשתתפי "משא". על יצירתו — בגליון הבא.

משא, גליון 24 (60), מוסף "דבר"
יום ו', ט"ו בסיון תשל"ג, 15 ביוני 1973
עורכים: אברהם שאנן, יצחק בצלאל

תערוכות

אורדות יציריות

תערוכת רטרוספקטיבית של משה ברנשטיין

מאת אריאלה הראל

במשכן לאמנות בעין חרוד מוצגת כיום אחת התערוכות המעניינות באמנות הישראלית. משה ברנשטיין שקנה לו פינת ייחוד בנושאיו ובגישתו האמנותית, פורש לפני המבקרים במשכן יבול יצירי של 25 שנים. ההיקף רחב, אך נבחר בקפידה, ושומר על רמת איכות, על אף הגודש הכמותי.

ברנשטיין יוצא דופן בנופנו האמנותי, מפני שהוא מוסיף וחי באמנותו נופים ודימויים אחרים. ברנשטיין מוסיף לחיות את השואה ואת העיירה שנכחדה. הוא הגיע לכאן דרך קפריסין ב־1948 והשתתף במלחמת השחרור. אולם העוז באוויותיו נותרת עיירת ילדותו. כל שאירע לאחר מכן לא נטמע בו ולא ניכר באמנותו. אפשר למצוא הסבר לכך בעובדה שבשנות מלחמת העולם ומסע ההעפלה לארץ, שנות ההסתגרות והנעורות, לא נתאפשר לו ליצור. משהגיע לארץ נתקף בולמוס פרוע ממש, כדבריו, להדביק את שהחסיר, כמו לכפר על השנים האבודות.

תערוכה רטרוספקטיבית היא מעניינת, מפני שניתן לעקוב בה אחר השלבים האמורים במימושיהם האמנותיים. מכירים כיום את ברנשטיין המתבטא בסגנון סוריאליסטי, ברנשטיין המזכיר את שאגאל. מכירים כיום את ברנשטיין כאמן התיזמור בשחור לבן. בתערוכה הרטרוספקטיבית פוגשים בברנשטיין הקודם.

שנות ההתפרצות הראשונות היו שנים של יצירה אכספרסיוניסטית, כמעט אגרסיבית. תמונות שנים אלו מאופיינות בקווים פשוטים וחדים, בכמויות גדולות ואתיטיות, בתשומת לב לתבעות ובעיקר בצבע. צבעיו היו כהים, רוויי גין אפרפר, דלוחים מעט, על אף מקורם הססגוני. הם פרקי דמויות כמו ניסו לתת משמעות פרשנית. אך בסופו של דבר נמצאו מיותרים בעיני האמן. ברנשטיין צייר יהודי פצוע ראש, זועק מעל לחרבית. בתים צופלים. זוג מרים ראשו לשמיים. התבטאות בלתי סטלית, סטטנית, אך התבטאות אמוציונאלית ישירה.

לאחר פרץ זה באה הרגיעה וההשמעה פנימה. נוכל אולי לומר: ההתבגרות האמנותית. בשלב זה הכיר ברנשטיין את פאריס, את הסוריאליזם ואת שאגאל. הסוריאליזם נמצא הולם את הטמפרמנט שלו ואת הגישה שלו יותר מן האכספרסיוניזם. הסוריאליזם הוא ביטוי נפשי של המציאות, להבדיל מן הביטוי החוויתי האמפאטי — הביטוי המזדהה עם ההתרחשות המתוארת באמצעות מראיתה. הסוריאליזם בורא את המציאות שחלם אותה האמן; ומהי העיירה היהודית, דמויותיה ואווירתה, אם לא חלום נפשי, חלום ששקע וספג מבולל בהוית הפרטית של אמן, שלא ניתק עצמו ממנה? את מקום הפאתוס ירשו הסמלים. את מקום הקומפוזיציה התיאטראלית ירשה הקומפוזיציה הצומחת כמשוחחת עם הרקע, הקומפוזיציה הנוצרת תוך התהוות, מעין כתיבה מתוך הנשמה.

מרבים לדבר על חובו של ברנשטיין לשאגאל. ברנשטיין מרבה להשתמש בסמלים ששאגאל הפכם לסמלי העיירה — התרנגול, העז והתיש, הכליזמרים ובראשם הכנר על הגג, העגלונים וכל אותו צבא קבצנים מרחפים ותלושים. חוקר האמנות זולפלין אמר פעם, כי האמנים יותר משהם מציירים את הטבע מתוך ראייתם הבלתי אמצעית, רואים אותו מתוך זכרון עיצובים אמנותיים שראו. אפשר שכך אירע לברנשטיין הרואה והוגה בעצמו את העיירה בפריזמה של הסמלים שגובשו לשפה אמנותית על ידי שאגאל. המעניין הוא, בכל זאת, שברנשטיין מושפע משאגאל ועם זאת שונה ממנו. הוא יישם את הסמלים לשפתו העצמאית. גורם החיקוי ניכר בו, אך במיצוי של אחד מהם נוכל לומר, כי הוא דוגמה לחיקוי מתוך התחרות, להבדיל מן החיקוי מתוך התבטלות.

ברנשטיין מתרכז בשחור לבן, בשפה זו של עט דק וחד, מכחול ואש. יצר טקסטורה אפיינית, חלק ניכר מתמונותיו כמו מנוקד בדרך אוורירית מאוד או שטוף ורווי מים. בעיקר יצר גופים בלתי סולידיים, רופסים ואוורירים כקורים, מעין מציאות שלא תעמוד בפני רוח, הכל רגיש ורוטט, גופני וחסר גופניות. כשטקסטורה כזאת מתבצעת בתוך קומפוזיציות המשאירות תפקיד נכבד לרקע הריק והלבן, הדמויות נראות כמו צפות ועולות מתוך האין. תמונותיו של ברנשטיין הן סוגסטיביות מרמ־

משה ברנשטיין: מימין — הבלרה על העין תנוקה והתור; משמאל — הבלרה על הגזון והתרנגול

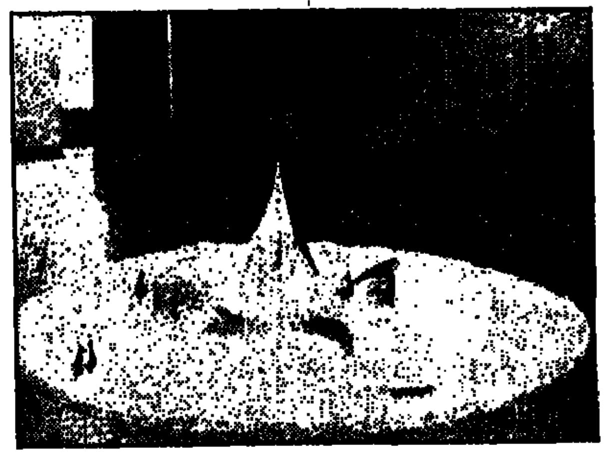

ברני פינק: מזרקת קליידוסקופ

רן ומירה שחורי: מזכרת מכובר דיזנגוף הקדוש

מהפכה, התחדשות, המשך

מאת שלמה טנאי

תרגומי שלונסקי

מאת יורם ברונובסקי

מרדכי אריאלי: דמויות
גלריה רוזנפלד; ראה עמ' 8

[illegible] אברהם

מאת אברהם הגורני

אבא פניכל: דמות
גלריה דיזנגוף, ת"א

שיריו החדשים של יאיר הורביץ

מאת מירי ברוך

חווה אפשטיין: תחריט
„מודוס 13": ראה עמ' 8

חידת הסופר 77

חוברות לימי החופש
מאת: משה הרשקו
חשבון חדש למסיימי כיתה א'
חשבון חדש למסיימי כיתה ב'
חשבון חדש למסיימי כיתה ג'
חשבון חדש למסיימי כיתה ד'
הוצאת דביר

שוב נמצא בחנויות
ספרו החדש של
ש"י עגנון
עיר ומלואה

הספר השני מעזבונו של חתן פרס נובל מתאר את תולדות יחודי פולין ואורח חייהם. בספר זה מתגלית כתמ הגדול של עגנון כמספר הוא מעלה את דמותם של עשרות רבות של אנשים ונשים מכל שכבות החברה ומתוך התיאור נפרשת לעיני הקורא יריעת התקופה כולה.

ב„עיר ומלואה" אנו חוזרים אל עולם שהיה, אך הספר הכתוב בכל סממני כתיבתו של עגנון יכבוש את הקורא כולם.

ב„עיר ומלואה" ארבעה ספרים הכרוכים בכרך אחד המכיל 726 עמודים.

ש
הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

עיריית תל־אביב־יפו

הצעות ל„פרס ביאליק"
לספרות יפה ולחכמת ישראל
שנת תשל"ג

הצעות ל„פרס ביאליק" של עיריית תל־אביב—יפו נתקבלות לעיון ועדות השופטים.

יתקבלו ספרים בסוגים „ספרות יפה" ו„חכמת ישראל" שיצאו לאור במשך שנתיים שקדמו לשנת מתן הפרס.

הספרים יש להגיש בארבעה עותקים; למגורל הפרסים העירוניים, בית העיריה, ככר מלכי ישראל, חדר מס' 1223. עד יום שלישי, ב' באב תשל"ג — 31.7.73.

לפי תקנות פרס ביאליק, רשאים המחברים שזכו בפרס זה עד לפני חמש שנים, לחזור ולהציע לדיון ועדות השופטים את ספריהם החדשים שיצאו לאור בשנתיים האחרונות.

עם סיום שנת האר"י
אנו מגישים ספר מהודר של שירי קבלה

שירי היכל התפוחין

מאת שלמה שנהוד
בלווית מסה מאת זלמן שזר
ציורים פנחס שער

בצירוף הבהרות ובאורים מאת המחבר

מחיר מיוחד לתקופה מוגבלת 35 ל"י
הוצאת "המנורה" הפצה ספרית דביר

סימן קריאה
רבעון מעורב לספרות

תופיעה חוברת 2

בחוברת 416 עמ' גדולים ובהם:

בשירה (מדור מוגדל בן 75 עמ' של שירים חדשים, ממיטב השירה העברית של השנה האחרונה): 13 שירים של נתן זך; 2 שירים של דליה רביקוביץ; 11 שירים של יונה וולך; 6 שירים של גבריאל פרייל; 10 שירים של יאיר הורביץ; 6 שירים של אבות ישורון; 5 שירים של אורי ברנשטיין; 5 שירים של דוד אבידן; 2 שירים של זלדה; פואמה של חנוך לוין; פואמה של אהרן שבתאי ושירים מאת עוזר רבין; גבריאלה אלישע; המשורר האירי ברום ויליאמסון (תרגם יאיר הורביץ) והמשורר הלבנוני אונסי אל חאג' (תרגם ששון סומך).
בסיפורת מתורגמת: „שתיקותיו המקובצות של ד"ר מורקה" — היפה בסיפוריו הקצרים־ארוכים של היינריך בל בתרגום נילי מירסקי; המשך תרגום „אל המגדלור" לוירג'יניה וולף של מ. וינלסיר; סיפור של המשורר האמריקאי דלמור שוורץ בתרגום יעל רנן; סיפור של פאלינג'ר (תרגום: אילן תורן) וסיפור של המינגווי (תרגום: רחמים נוף ויעל שורץ).
סיפורת מקורית מאת הררה לור, חנוך לוין, א. ד. שפיר, ישעיהו קורן, נפתלי יכין.
קורים למשורר: מאמרים מקיפים על אומנות השיר של יהודה עמיחי (מאת בעז ערפלי) ושל יאיר הורביץ (מאת נסים קלדרון).
תורת הפרוזה: „לשמוע את רחש הגלים": על התייאתה של קליטת המציאות ביצירה הספרותית (מאת יעל רנן).
בימים האחרים. מדור זכרונות וביוגראפיה מורחב ובו: סן ופניר — זכרונות על אלכסנדר פן, מערכת „כתובים", „חברת טראסק" ועוד מאת י. פערוני; המשך ה„זכרונות לבית „עכשיו"" של ג. מוקד; פרקים מביוגראפיה של שמעון חלקין מאת בעז שכביץ.
בית מערכת פורטרט של „המעורר" בעריכת ברנר מאת י. בקון. ובו אינפורמציה בלתי ידועה עד כה.
מסה וביקורת: על הפרוזה של עמליה כהנא כרמון מאת עדה צמח; „צריך ביוגראפיה" מאת דן צלקה;
ועוד מאמרים. רשימות. רצנזיות: מאת דוד וינפלד; נסים קלדרון; עדי צמח; מיכאל הנדלזלץ; אברהם רגלסון; דוד אבידן; חנה בן דב; זיוה יריב; מנחם פרי; ועוד ועוד.
לחוברת מצורף ילקוט אמנותי.
אל תדחה למחר את רכישת החוברת
מחיר החוברת — 11 ל"י.
שלח את תמורתה בדואר ותקבלנה לביתך.
התימה על חוברות 1—4: —.29 ל"י
חתימה על חוברות 2—5: —.32 ל"י
המען: מפעלים אוניברסיטאיים, רח' יצחק שדה 34, תל־אביב, טל' 39267.

ישראל „מעצמה" בגידול האווזים

כבד האווז – מאכל תאווה לאניני הטעם

מאת א. סדומי

תוחלת החיים של האווז היא ... שנה, בתנאי שמתנים לו ... אבל, מי יתן לאווז לחיות 100 שנה נמה, תועלת תהיה ממנו לבני האדם? האווזים, כמו שאר עופות הבית — התרנגולות וההודיים — מיועדים מטבע ברייתם לשחיטה ולמאכל. ואף על פי כן, הם שונים משאר העופות, כי בשעה שאת האחרים מגדלים ומפטמים בעיקר למען יעלו בשר, הרי באווזים המוצר העיקרי שלמענו מפטמים אותם הוא הכבד. בכל שהכבד גדול יותר, עולה ערכו של האווז המוצא לשחיטה ואילו הבשר, השומן והנוצות הם רק „תוצרת לוואי" שולית.

פיטום האווזים היה מאז ומתמיד מקצוע יהודי טיפוסי, בו עסקו יהודי מזרח אירופה, בעיקר הונגריה, רומניה ופולין. היהודים היו גם במידה מרובה בין צרכני בשר האווז ובעיקר קנו את האווזים בחודשי החורף, כדי להפיק ולהכין בהם את השומן לחג הפסח. היהודים, יוצאי הונגריה, היו גם באלה שהחלו בפיתוח ענף גידול האווזים בארץ, המפרנס כבר כיום כ־600 משפחות חקלאים, באיזורי הארץ השונים. שהפכו אותו לענף יצוא מובהק. היצוא העיקרי הוא כמובן הכבד ה„נשקל בזהב", כאשר תמורת כל ק"ג מקבלים בממוצע 12 דולר. אך בשנים האחרונות פותח גם יצוא הבשר, השומן והנוצות.

היצוא מתקרב ל־4 מיליון דולר בשנה

התפתחות יצוא הכבד היתה בשנים הראשונות איטית למדי: ב־1957 שלוש טונות ראשונות בפדיון 35 אלף דולר; ב־1963 — עשר טונות בפדיון 120 אלף דולר וב־1966 — 35.6 טונות בפדיון של 492 אלף דולר. אולם, מאיזה שנה החלה התפתחות מהירות יותר כפי שמעידה הטבלה הבאה:

1971 — 100 טונות כבד — פדיון מיליון וחצי דולר
1972 — 135 טונות כבד — פדיון שני מיליון דולר
1973 (תחזית) — 160 טונות כבד (משוער) שלושה ורבע מיליון ד'.

באותן שנים פותח גם יצוא הבשר, השומן והנוצות, לפי הנתונים הבאים:

השנה	בשר	שומן	נוצות
1971	250 טונות	56 טונות	18 טונות
1972	300 טונות	70 טונות	25 טונות
1973	420 טונות	70 טונות	30 טונות

בהתאם לנתוני הפדיון באוצר הלאומי הם עשויים להגיע ב־1973 ל־575 אלף דולר ויחד עם הכבד יתקרב יצוא הענף להכנסה שנתית של ארבעה מיליון דולר. לדברי מזכיר ארגון מגדלי העופות דוד גרסמן ורכז ענף האווזים בארגון יוסף גואטה, יגיע יצוא כבד־האווז מישראל בשנת 1975 ל־250 טונות ואילו בשנת 1980 הוא יסתכם ב־400 טונות. ישראל, התופסת עתה את המקום השני בעולם בייצור ויצוא הכבד, לאחר הונגריה, תתפוס אז את המקום הראשון בענף זה.

כבד־האווז, הנחשב אחד המעדנים לאניני הטעם, בקובל במיוחד ב„מולדת הגסטרונומיה" — בצרפת. 90 אחוז מהכבד הישראלי מיוצאים לצרפת, שם קיימת התעשיה הבלעדית בעולם של כמדני כבד־אווז. בצורות עיבוד שונות. אם היצרן הישראלי מקבל תמורת ק"ג כבד כ־64 לירות, הרי הצרכן באירופה משלם עד 20 ל"י ל־100 גרם, כלומר 200 לירות לק"ג. ישראל, שתפסה בשנה שעברה רק 12 אחוז בייצור כבד האווז בעולם מכרה לצרפת 25 אחוז מהיקף הצריכה שלה. באחרונה הצליחה ישראל להחדיר את כבד האווז בכמויות מוגבלות גם לגרמניה. כן החל ביצוא לבלגיה ומנסים לחדור לשווקים נוספים.

„פטנט" ישראלי — מכונת פיטום חשמלית

בראשית החודש הזמין אותנו ארגון מגדלי העופות לסיור במשקי האווזים. כדי לעקוב מקרוב אחר דרכי טיפוח הענף הן במשק היהודי והן במשק הערבי. ההתחלנו אצל חיים קליין בכפר מונש. לפני חמש שנים היה חיים רפתן מצליח, אבל אז היו עודפי חלב וגבו קנסות על יצור מעל למיכסות. חיסל, איפוא, את הרפת והפכה לבית אימון לאפרוחי האווז הזהבהבים. הוא מקבל אותם ממשקי הרביה כשהם בני יום, מחזיקם שבוע ימים בבית האימון ואח"כ עוד 9—10 שבועות בחצר. זוהי תקופת „הזוהר" של להקת האווזים. כי כאשר הם יוצאים מכאן גם, עוד 25—30 יום, אבל האם אלה הים ייקראו? מדי יום לוקחים את האווז, הוחבים לתוך לוף משפך עם צנור באורך 40 אל המשק הכפסם הם חיים, אמרים אל הורשה. ומעבירים דרכו במנות פיטום חשמלית 3—5 פעמים ביום ק"ג אחד גרעיני תירס מבושלים. אין זה כל כך נעים לו ואין הוא נוהג כלל מאכל זה. אך האם יש לו ברירה? כי הרי באותו יום בו יפסיקו לפטמו. אחה דתו להיות מוצא לשחיטה... אגב, כאן אסור לאחר ואף אסור להקדים. הפיטום כיום, הוא עבודה קלה, יחסית. פעם נעשתה עבודה זו במכשיר יד, כאשר אורך הצנור היה רק 20 ס"מ ואת השאר היה צריך להוריד אל קיבת האווז ע"י עיסוי הצואר בידיים. את עבודת הפיטום ראינו במשקו של אהוד אשכנזי במושב תלמי אליעזר. להוך התירס מוסיפים ויטמינים, שמן ומלח לטעם. בין שהמאכל טעים לו לאווז ובין שלא אין לו ברירה אלא לבלוע. אגב, מכונת הפיטום החשמלית, „פטנט" ישראלי שעלה אלף לירות היא מצויידת ב„שעון־שבת", מופעלת „גויסטופי" גם בשבת ובחג (חלק ניכר ממגדלי ומפטמי האווזים הם יהודים שומרי מצוות), בהכשר הרבנות.

50 מגדלים ערביים

מכאן נסענו אל הכפר הערבי באקה־אל־גרביה, וביקרנו במשק האווזים של משפחת אבו־מוך. חיים קליין מגדל אווזים, אהוד אשכנזי מפטם ואצל האחים אבו־מוך יש גידול ופיטום יחד. בגיל יום, הוא אומר, משקל האווז 90 גרם. אחר 10 ימים בבית אימון 250 גרם, לאחר עוד עשרה שבועות כמה קילוגרמים. ולאחר הרדיפ פיטום 6—7 ק"ג ויותר. סיפרו לנו כי המשקל הממוצע הארצי של הכבד הוא 620 גרם, אבל יש אווזים המגיעים למשקל של ק"ג אחד כבד ואף יותר מזה. אגב, לאחים אבו־מוך לא רק אווזים. יש להם גם פרות לחלב. אך עיקר רווחם מבקרים לבשר. יש להם ירקות ומטעים ומגדלים ירק במיוחד לאווזים. משקי אווזים יש גם בצרה, בערערה, באום אל פחם, 30 יש בבאקה־אל גרביה — אבל כולם מגדלים את „האווז הירוק" בלבד. רק אצל אבו־מוך גם מגדלים וגם מפטמים.

לאחר הביקור במשקי האווזים נסענו לראות את המשחטה — משחטת טסלר בחדרה, היא מהמודרניות בענף זה, מצויידת במכונות מתאימות לקיצוץ כנפי האווזה. למריטה, להוצאת הוושט והתירס שבתוכו, בסכבי כשרות. המקום נקי, מסודר ומפוקח פיקוח וטרינרי קבוע ע"י ד"ר סטיפן בניאס. בעל המשחטה סיפר כי הוא מקבל את האווזים מ־6—7 משקים מגדלים. כל בעל משק יכול להתלוות אל המשלוח, להיות נוכח בשחיטה ובהוצאת הכבד, ולדעת את הסוג, המשקל והמחיר. פעמים בסבוב נעשית פה האריזה ליצוא, כאשר התוצרת באה ארוזה בקירור עמוק במקום.

גידול ופיטום האווזים מבוצע בצורת קבלנים מורשים. כאשר לכל קבלן וקבלן חייבת להיות משחטה משלו והוא קשור עם המשקים המגדלים. הוא מספק להם אפרוחים או „אווזים ירוקים" והם מספקים לו את האווז המפוטם לשחיטה. הקבלנים עומדים בפיקוח מתמיד ע"י ארגון מגדלי העופות ומקבייה האווזים שלה, השומרים על כך כי הם לא יקפחו את המגדלים. בשנים עברו היו תלונות קשות מצד מגדלי ומפטמי האווזים על ניצולם ע"י הקבלנים. עתה, אומרים לנו, פסקו התלונות ויוצאה הבנה הדדית ודאגה משותפת לקידום הענף בכל חוליותיו.

במשק האווזים הישראלי שיא עולמי בתפוקה

מומחי גידול האווזים מציינים את היתרונות הרבים של ישראל, המאפשרים לה להיות הגורם החדימנטי בעולם בהיקף יצור הכבד. תנאי האקלים בישראל מאפשרים לפטם אווזים במשך כל השנה. לצמות הונגריה וארצות אירופה אחרות בהן מוגבל הפיטום רק להחלי הקיץ. אולם, עיקר היתרון. הוא בגורם האנושי. משק האווזים הישראלי מדעי יותר ומתוכן יותר מבכל ארץ אחרת. הדבר מתבטא הן בשיטות טיפוח, הדגרה, אימון אפרוחים והזנה, והן במיכון של תהליך הפיטום. ההישגים במשק האווזים הישראלי באחוז הפוריות, באיכות הכבד ובמשקל הממוצע של כבד לכל אווז, הם בבחינת שיאים עולמיים, בהפרש ניכר משאר המפטמים בעולם. שיעור הכבד מסוג א' מגיע אצלנו ל־75 אחוז לעומת ממוצע של 40 אחוז בין יצרנים מסובדים בעולם. משקל הכבד הממוצע עולה ב־50 אחוז על האחרים. עובדות אלו מעמידות את הענף בסיכויי התפתחות מצויינים לעתיד, כאחד מענפי היצוא החקלאי, שאינו מצריך מים וקרקע ויכול לספק מקור פרנסה וקיום לצור הרבה משפחות חקלאיות

החלוץ והאווזים

זה עתה הגיע!

הדור החדש של „ג'ון דיר"
הטרקטורים מסדרת ה־30
(מ־100 עד 175 כ"ס)

דומים חדשים בסדרת הטרקטורים של הול הירוק בעלי תוספת־כח, כושר ביצוע גיעולה והספקים גדולים. הדגמים החדשים משופרים ומשוכללים, בעלי יתרונות רבים ומתאימים לכל עבודות השדה במשקים הגדולים.

דגם 4230 — 118 כ"ס
מנוע דיזל — 6 צילינדר
דגם 4430 — 145 כ"ס
מנוע דיזל — 6 צילינדר
עם טורבוצ'רג'ר
דגם 4630 — 175 כ"ס
מנוע דיזל — 6 צילינדר
עם טורבוצ'רג'ר ואינטרקולר.

* 3 סוגי תמסורת לבחירה — סינכרונית, 4 שלבית או POWER SHIFT
* מצמד מקורר על ידי שמן — רב דיסקיות מסוג פרמה (PERMA CLUTCH).
* הגה הידראולי ומיטלטל.
* מעביר כח 1000/540 סבל"ד, מופעל הידראולית.
* בלמים הידראוליים עם דיסקיות טבולות בשמן.
* סגר דיפרנציאל, מופעל הידראולית.
* לעבודה קשה לבחירה — הנעה קדמית הידרוסטטית.
* נוחות למפעיל — הודות למנגנון בקרה משוכלל והבישריה, מושב חדיש ונוח, שדה ראיה פתוח.
* לבחירה — קבינה־בטחון, אטומה בפני רעש, עם מזגן־אוויר ורדיו.

תנאי אשראי נוחים ומיוחדים.
שרות מוסכים ושרותי שדה בכל חלקי הארץ

המשביר המרכזי
האגף הטכני • המחלקה למכונות חקלאיות
תל־אביב, רח' נכורי ישראל 76, טל. 39955 · חיפה, שער פלמר, טל. 662161
ירושלים, רוממה, טל. 524181 · באר שבע, ע"י מלון עין גדי, טל. 5241

פרסום צורה/סטודיו ליאור

סימן השגחה

אבזרי פלסאון לצנרת פוליאטילן הוכיחו את אמינותם ואושרו לציון בסימן ההשגחה של מכון התקנים הישראלי.
תוך תקופה קצרה רכשו אבזרי פלסאון את אמון הצרכנים בשל יעילותם וקלות הפעלתם.

פלסאון
המפעל: מעגן־מיכאל, טלפון 063-99781
מכירות: תל־אביב, רח' קבוץ גלויות 26, טל. 827845
ובכל סניפי המשביר המרכזי — המחלקה הטכנית

פרסום אי. בי. סי.

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
מפיצי CATERPILLAR בישראל

לבעלי ציוד CATERPILLAR -
עתה כדאי לחדש את הציוד הישן שברשותכם

מעמיסים אופניים · מעמיסים זחליים

קטרפילר 950 · קטרפילר 955

דגמים חדשים
יתר עוצמה ◦ נוחות בהפעלה ◦ תפוקה מוגברת

קטרפילר
הציוד האמין ביותר השומר על ערכו
תנאי אשראי נוחים
לרכישת ציוד חדש מתוצרת קטרפילר

פרטים מלאים במחלקת המכירות

משרד ראשי
אזור תעשיה חדש, חולון
רח' המנור 8, טל. 856125

סניף חיפה
שד' ההסתדרות, מפרץ חיפה
טלפון: 729161 ת.ד. 10097

Caterpillar, Cat and Cat are Trademarks of Caterpillar Tractor Co.

דיזל־אינז'קטור בע"מ
תקון ושרות למשאבות דלק ומרססים למנועי דיזל

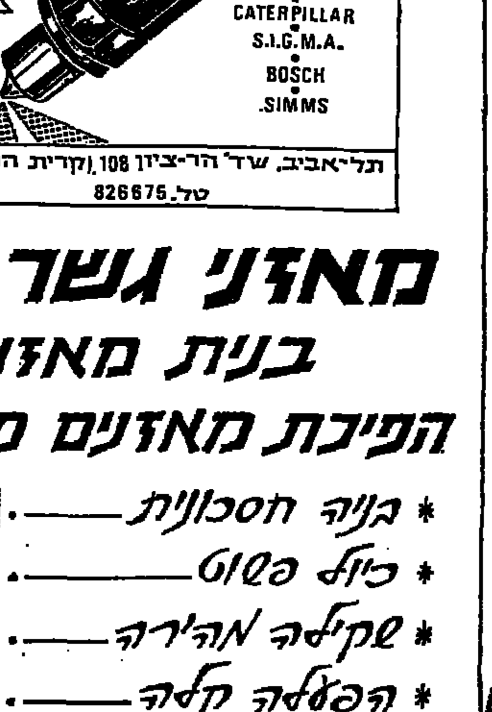

G.M.
CATERPILLAR
S.I.G.M.A.
BOSCH
SIMMS

תל־אביב, שד' הר־ציון 108 (קרית המלאכה)
טל. 826675

מ.פ. בע"מ

מאזני גשר אלקטרוניים
בעית מאזנים חדשים
הפיכת מאזנים מכניים לאלקטרוניים

* בניה חסכונית.
* כיול פשוט.
* שקילה מהירה.
* הפעלה קלה.
* אמינות גבוהה.
* אפשרות חבור למחשב.

תכנון · פתוח · ייצור · שרות ·
תדאה בני־ברק, הירקון 8. טל: 03-787121
הפצה: רד"ט תל־אביב, פרופ' שור 19. טל: 03-266181

U-445
הטרקטור הרב־שימושי למירב עבודות המשק

45 כוחות סוס ● מצמד כפול
● מערכת הידראולית משוכללת
● מעביר הספק ● מערכת תאורה מושלמת ● נוחות ובטיחות מירביים למפעיל ● מושב בגף ● מערכת כלי עבודה ושרות מושלמים

UTB

בתנאי אשראי נוחים ורבית נמוכה.
פרטים מלאים, חלפים, יעוץ ושירות אצל המפיצים הבלעדיים:
נ. פלדמן ובנו בע"מ
חיפה: דרך יפו 137 טל. 528255 ✶ ת"א: רח' גיבורי ישראל 21, טל. 259177

מדור פרסומי

אבן־פינה למרכז קהילתי בשכונת התקוה ע"ש דני מושביץ

י. רבינוביץ: בקרוב יוקמו בשכונה 1000 דירות להשכרה ו־1500 דירות לזוגות צעירים

במעמד שר האוצר פנחס ספיר הונחה אתמול אבן פינה למרכז קהילתי בשכונת התקווה ע"ש דני מושביץ ז"ל.

המרכז יכלול אולם הצגות, הרצאות ומסיבות, במה, שירותי במה, חוגי דרמה וריקודים, דיסקוטק ר' משחקי חברה, ספריית השאלה ו' חדר קריאה. כן יוקמו בו בריכת שחיה, מלתחות, אולם ספורט, מגרשי משחקים שונים ועוד. המרכז מוקם ליד מגרש הכדורגל של „בני יהודה" אשר יהווה חלק מהמרכז. הוא יתפרש על 30 דונם לערך.

שר־האוצר אמר, כי כ־150 מרכזי קהילה בגדלים שונים מוקמים בכל הארץ. מרכזים אלה הם הרכזה לפעולות הממשלה להקטנת הפער ולמיזוג הגלויות.

ראש העיריה יהושע רבינוביץ הודיע, כי בקרוב יקימו בשכונת התקווה 1000 דירות להשכרה בשביל מצוקי יכולת ועוד 1.500 דירות לזוגות צעירים. זה יתן פתרון לשליש ממספר המשפחות המתגוררות בתאי־מגורים גרועים. את ברכת „בית עליה", המשתתף בהוצאות הבניה יחד עם מרק מושביץ, הביא ד"ר אבא פרומצ'נקו. מרק מושביץ אמר, כי הפרוייקט של המרכז קם לפי רוחו של דני בנו, והוא יתרום לשיפור טיב החיים בשכונה.

חיים ססה, מהוועד הציבורי בשכונה אמר, כי השכונה חסרה מועדוני נוער ועל כן מסתובבים הצעירים ברחובות. לדעתו יש להקים מועדונים קטנים בפינות השונות של השכונה. הוא גם ביקש לשתף חבר של הוועד הציבורי בניהול הבית.

מטוסים לכיבוי אש יופעלו ברמת־הגולן ובאגן הכנרת

מאת סופר „דבר" בגליל

מטוסים לכיבוי דליקות בצמחת ברעה ובשטחי יער ברמת הגולן ובאגן הכנרת יופעלו הקיץ. הסכם על כך נחתם בין הקק"ל, האגף לשימור קרקע של משרד החקלאות, צה"ל ומינהל הכנרת. יהיו אלה מטוסי כיבוי של חברת „ימר אויר" שיחנו בקבוצות בשדה תעופה במגידו והם יצוידו במיכלים של 1200 ליטר חומר מכבה אש המסופק על ידי חברת כפולי ים הי מלח.

מקווים כי אמצעים אלה יקטינו במידה ניכרת את הנזק הרב הנגרם מדי שנה בדליקות ביערות ובשטחי מרעה.

עצרת תלמידים ליום שיפור חזות ת"א

עצרת תלמידים ליום שיפור חזות העיר נערכה אתמול בהיכל התרבות בתל־אביב, בהשתתפות תלמידים מ־96 בתי־ספר, מנהלים, מורים ומורות ואחיות. בעצרת הוענק דגל „אגודת הבריאות" מבית הספר ע"ש חיים וייצמן לבית הספר „גבעת השלום". 18 בתי ספר מכלל 96 בתי הספר שהשתתפו בתחרות על בית הספר הנקי והמטופח, זכו בתעודות ובפרסים.

ראש עיריית תל־אביב יהושע רבינוביץ, הודה לכל תלמידי בתי הספר, שהם שותפים במאמץ לשיפור חזות העיר.

דברי ברכה השמיעו מ"מ ראש העיריה, אברהם ביאר, הממונה כראש אגף החינוך בעיריה, ומנהל מחלקת חזות העיר, גרשון יובל.

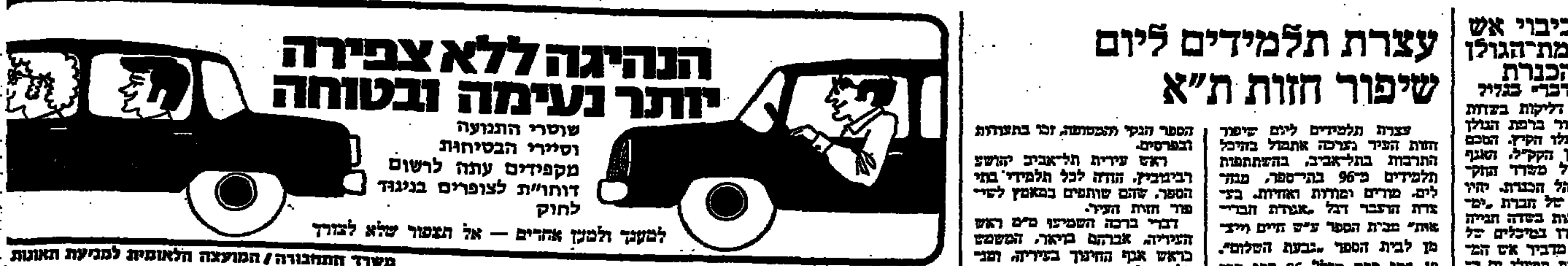

הופיעה מהדורה חדשה

מהו הדבר שהעניק לעם היהודי, הנעדר מסורת צבאית, כישורים צבאיים עזי רושם כל־כך?

מהו סוד גבורתם של חיילי ישראל?

בספרו „קשת לוחמים" מנפץ יגאל אלון את המיתוסים הקשורים בשאלות הללו. בפשטות ובבהירות הוא מגולל את ה„סוד" העומד מאחוריהם.

להשיג בסניפי דבר ובחנויות הספרים

מכון ויצמן למדע

הכינוס הראשון ע"ש אהרן קציר

שיוקדש לנושא:
STABILITY AND ORIGIN OF BIOLOGICAL INFORMATION

ייפתח במוצ"ש, כ"ג סיון תשל"ג (23.6.73), בשעה 8.30 בערב באולם ויקס, במכון ויצמן למדע, ברחובות.

יו"ר: פרופ' מנפרד אייגן
מכון מקס פלנק לכימיה ביופיסיקלית בגטינגן
דברי ברכה: פרופ' ישראל דוסטרובסקי
נשיא בפועל של מכון ויצמן למדע

דברים:
פרופ' אפרים קציר, מכון ויצמן למדע
הרצאת הפתיחה על הנושא:
Molecular Evidence for Virus in Human Cancer
תנתן ע"י פרופ' ס. שפיגלמן, מאוניברסיטת קולומביה, ניו־יורק.

הכניסה לפי הזמנות
(לקבלת הזמנות יש לפנות בכתב אל: מרכז קציר, מכון ויצמן למדע, רחובות)

אוניברסיטת חיפה

הפקולטה למדעי החברה
החוג לסוציולוגיה־אנתרופולוגיה
מודיע על פתיחת הרשמה

ללימודי תואר שני מ"א

במגמה לאנתרופולוגיה
(חברתית ותרבותית: אנתרופולוגית פיזית: בלשנות אנתרופולוגית: פרהיסטוריה.)

* * *

יתקבלו מועמדים בעלי תואר ראשון ב"א (בוגרי כל החוגים בעלי ציון 80 לפחות).

ההרשמה תסתיים ביום א', ט"ו בתמוז תשל"ג (15.7.73).

פרטים נוספים וכן דפי הסבר ניתן לקבל במזכירות ההרשמה ובמזכירות החוג באוניברסיטת חיפה.

יד בן צבי

השבוע ב"יד יצחק בן צבי" ירושלים

מ"ז — כ' בסיון תשל"ג
16—20.6.73

יום שבת מ"ז בסיון תשל"ג — 16.6.73
סיור בחצרות יהודים מחוץ לרובע היהודי. דברי הסבר — מר אלחנן ריינר.
הסיור ייצא משער יפו בשעה 15.30 ומיועד למשתתפי הסמינריונים בלבד.

יום ראשון י"ז בסיון תשל"ג — 16.6.73
„חברון עיר הקודש והמחוזות" — ערב עיון ופתיחת תערוכה (ב־20.30).
משתתפים:
מר יהודה קיל
מר משה ספירא
הרב משה קוינגר.
פותח ומנחה: פרופ' ה"ז הירשברג.
התערוכה שהוכנה ע"י המחלקה לתרבות תורנית במשרד החינוך והתרבות תוצג באולם „יד־יצחק בן־צבי רח' אברבנאל בימים י"ח—כ"ב בסיון תשל"ג (18—22.6.73) בין השעות 8.00—21.00.

יום רביעי כ' בסיון תשל"ג — 20.6.73
ע"ד אורי שטנדל — העדה המוסלמית בירושלים, הרכבה ותולדותיה.
מהנדס יצחק סיטון — הספקת המים בירושלים בעת החדשה.

174.000 בעלי זכות בחירה להסתדרות בחיפה

מספרם של בעלי זכות הבחירה להסתדרות בחיפה ובמחוזה מגיע ל־174.000; בעלי זכות בחירה לכנסת, כ־260.000; ובעלי זכות בחירה לעיריית חיפה כ־164.000 — נמסר במטה הבחירות של המערך בחיפה.

יו"ר מטה הבחירות של המערך שר העבודה י. אלמוגי, קיבל בברכה את נציגי מפ"ם שהצטרפו למטה הבחירות של מפלגת העבודה וציין, כי נציגי מפ"ם ישולבו בכל המטות הקיימים במטה הבחירות במחוז.

מרכז עירוני יוקם במבצר אנטיפטרוס

מרכז עירוני חדש יוקם בסביבת מבצר אנטיפטרוס, שם מוכשר עתה הפארק העירוני של פתח־תקווה — על כך הודיע אתמול ראש העיריה ישראל פיינברג.

הכוונה היא לקשר בין העיר לבין מקורות הירקון בראש־העין, ולהתפשט על הגבעות של רכס אפרים מזרחה. (ע)

הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה, תל־אביב

בפקוח משרד החנוך והתרבות — * נוסד בשנת 1945

נמשכת הרשמת תלמידים לשנת תשל"ד 73/74

שעורים בכלי נגינה ובזמרה, מקצועות עיוניים, מוסיקה קאמרית, מקהלה ומוסיקה מזרחית. חוגים למבוגרים בתיאוריה ובתולדות המוסיקה. קיימת אפשרות לקבל מילגות במחלקות כנור, צ'לו וחליל צד.

הרשמה ופרטים:
1. במזכירות הקונסרבטוריון ברחוב לילינבלום 7, ת"א, טלפון 57541 בימים א', ב', ד', ה' בין השעות 10.00—12.00.
2. בבית הספר „הרנבו" ברחוב הרנבו מס' 6 ת"א, בימים ג' ו־ד' בין השעות 16.00 — 18.00.

הערה: ההרשמה נמשכת עד 30 ביוני 1973

מפלגת הפועלים המאוחדת — **המערך** — מפלגת העבודה הישראלית

היערכות לקראת הבחירות להסתדרות

כנסים איזוריים של מטות הבחירות, מועצות הסניפים של המפלגות ופעילי המערך

יתקיימו ביום רביעי, כ"ז סיון תשל"ג — 27.6.73

בתל־אביב — באולם „אוהל", בשעה 20.00
בהשתתפות:
אבא אבן — שר החוץ
ירוחם משל — מ"מ מזכיר ההסתדרות
מאיר תלמי — המזכיר הכללי של מפ"ם
ח"כ אברהם עופר
אורי אלפרט — מזכיר מועצת פועלי תל־אביב

בירושלים — באולם „בית אליאנס" בשעה 18.30
בהשתתפות:
ח"כ יצחק בן־אהרן — מזכיר כללי של ההסתדרות
נתן פלד — שר הקליטה
ח"כ משה ברעם — יו"ר מחוז ירושלים

בבאר שבע — באולם קולנוע „אשל" בשעה 18.00
בהשתתפות:
שמעון פרס — שר התחבורה והתקשורת
ח"כ דב זכין
אורי סבאג — מזכיר מועצת פועלי באר־שבע
יהושע רושצ'ינה — חבר הועדה המרכזת

בצפת — באולם קולנוע „אורי" בשעה 18.30
בהשתתפות:
חיים ברלב — שר המסחר והתעשיה
אהרן הראל — חבר הועדה המרכזת
צבי אלדורטי — יו"ר מחוז הצפון
אהרן נחמיאס — מזכיר מחוז הצפון

בחיפה — ביום שלישי, ב' תמוז תשל"ג, 3.7.73 בבית המחוז בשעה 18.30
בהשתתפות:
יוסף אלמוגי — שר העבודה
אהרן אפרת — חבר הועדה המרכזת
ח"כ משה ורדמן — יו"ר מחוז חיפה

השתלמויות פוליטיות למסבירים ומרצים

שבת — 16.6.73
כפר סבא, בבית ברל. צוללים (ברוסית) משעה 09.00. מדיניות, כלכלה
פתח תקוה, בבית ברל. חברות פעילות. משעה 09.00. בטחון. יחסי אנוש
בכפר גרים, פעילות מראשון־לציון ופעילים מחדרה, משעה 09.00.
תנועת העבודה, בטחון
אחוזה, עולים מפתח־תקוה ורמת השרון (בלדינו), משעה 09.00. ידיעת הארץ, חברה
אחוזה, פעילי בנין מרמת גן, משעה 09.00, בטחון, יחסי אנוש
מרכז הנופש — יערות ירושלים. פעילי עובדים מרמלה וקרית־גת.
משעה 09.00. כלכלה, בטחון
באפעל, פעילי עובדים מאשדוד, משעה 09.00. יחסי אנוש, בטחון
במועצה פועלי בית שאן וקבוץ כפר רופין, פעילים דוברי אנגלית.
משעה 09.00. תנועת העבודה, התנועה הקבוצית

יום ראשון — 17.6.73
הדרה, במפלגה, בשעה 2.00, החברה הישראלית

יום רביעי — 20.6.73
קרית גת, השתלמות בע"מ טלוויזיה במעגל סגור, בשעה 19.00

אסיפות ומועצות סניף מורחבות

יום ששי, ט"ו סיון תשל"ג — 15.6.73
חיפה, סניף הרצליה, במועדון, בשעה 20.15 — משה שהם
יהוד, בבית התזמורת (חברות — עולות חדשות), בשעה 20.00 — ישראל גוטרמן
פתח תקוה (חוג בית — יוצאי אמל"ם), בשעה 20.30 — זלמן אהרוני
ראש העין, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 20.00 — נפתלי סעאדי

יום שבת, ט"ז סיון תשל"ג — 16.6.73
ירושלים, קרית יובל, במפלגה, בשעה 11.00 — מ. ברעם, צ. רזון, מ. בן־סעדון
רעננה (יום עיון בנתניה אגוד מקצועי), בשעה 09.00 —
מ. וולפוביץ, ש. דור, ש. דותן, י. בר־אבא
תל־אביב, בבית ברל (כנס היערכות הסניפים לקראת הבחירות), בשעה 09.00 —
א. אלפרט, ד. בן־מאיר, ר. בר, א. הראל

יום ראשון, י"ז סיון תשל"ג — 17.6.73
אשדוד, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 19.30 — שאול בן־שמחון
בת ים, בסניף המפלגה, (המשמרת הצעירה), בשעה 19.30 — מנחם רומשילד
הרצליה, (חוג בית — עולי בריה"מ), בשעה 20.00 — בני מהרש"ק
חולון (חוג בית — המשמרת הצעירה), בשעה 19.30 — גדעון ברטפלד
חיפה, במחוז, בשעה 16.00 — מ. ורדמן, מ. שהם, א. סבניך
חיפה, נוש נשר, במועדון תל־חנן, בשעה 20.00 — מ. שהם, א. אגמי, י. קוזוקרו
חיפה, הדר־הרצליה, במועדון, בשעה 18.30 — משה שהם, יוסף קוזוקרו
חיפה, במפלגה (מורים וגננות), בשעה 17.30 — ד. אהוני, א. אגמי, א. בן־שבת
חיפה, במחוז (תעשיה זעירה — המערך), בשעה 16.30 — א. אגמי, י. סינאני, ב. רז
חיפה, במחוז (חרושת — המערך), בשעה 18.30 —
א. אגמי, מ. זיבה, י. אהרונוביץ
ירושלים, בסניף מוסררה, במועדון, בשעה 17.30 — משה ברעם, צבי רזון
ירושלים, בקטמונים, במועדון, בשעה 19.30 — משה ברעם, צבי רזון
ירושלים, בסניף בקעה, במועדון, (המשמרת הצעירה), בשעה 16.00 —
יחיאל לקס, עזרא דואק
ירושלים, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 20.00 — חיים קמחי
ירושלים, במפלגה (עובדי מס הכנסה), בשעה 17.00 — שמעון אברהמי
יהוד, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — סעדי התובה, שמעון החר
נצרת עלית, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 19.30 — מרדכי בן־פורת
נתניה, אחרים (חברות), בשעה 20.00 — לרוסה כיניצקה
טבריה, (כנס אזורי — המשמרת הצעירה), בשעה 19.30 — בן־ציון הרפז
רחובות, במועצת הפועלים (ערב ראיונות), בשעה 20.00 —
חיים צדוק, משה ריבלין, משה אדרבייב
שער הנגב, בשעה 20.45 — אהרן ידלין
תל־אביב, במחוז (סמינריון אגוד מקצועי), בשעה 19.15 — יוסף רונן
תל־אביב, במחוז (פקידי עת"א), בשעה 18.00 — ת. קאופמן, י. גרינר

יום שני, י"ח סיון תשל"ג — 18.6.73
אשדוד, (חוג בית — המשמרת הצעירה), בשעה 19.30 — גדעון רב
בת ים, (5 חוגי בית — עולי רומניה), בשעה 19.30 —
ז. לב־ארי, ז. ויטנר, א. כיבי
בת ים, (חוג בית — המשמרת הצעירה), בשעה 20.00 — אהוד קינמון
גבעתיים, בבית מנדלבלט (חברות), בשעה 20.15 — ה. אבתר
חיפה, במפלגה (אגוד מקצועי), בשעה 18.00 — אליעזר מולק, אורי אגמי
חיפה, במפלגה (תא כימיקלים ופוספטים), בשעה 17.00 — אורי אגמי,
ישראל אהרונוביץ
חיפה, במפלגה (פנסיונרים), בשעה 16.30 — אברהם המאירי
חיפה, במפלגה (תא עירית חיפה), בשעה 14.00 —
א. אגמי, י. קרן, ש. גרינר
חיפה, במפלגה (מטה הקלאים — המערך), בשעה 17.30 — אורי אגמי, נחמן בביר
חיפה, במפלגה (נמל — המערך), בשעה 16.30 — אורי אגמי, שמואל מדלין
חיפה, במפלגה (קליטה), בשעה 19.30 — י. דרורי, ה. בורג
ירושלים, במפלגה (עובדות משק ושרותים), בשעה 17.00 —
ה. קייזמן, א. עבאדי, ה. בק
ירושלים, במפלגה (עובדי משרד העבודה), בשעה 16.00 — ע. זיסמן, ה. בוטון
ירושלים, בבית אגרון, החוג לשילוב (המשמרת הצעירה), בשעה 20.00 —
מרדכי בראון, עוזי ברעם
ירושלים, סניף מערב, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — מוטי ניסן
ירושלים, קרית יובל, במועדון (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — מוטי גרונר
ירושלים, סניף זכרונות, במועדון (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — יוסף צימר
ירושלים, סניף דרום, במועדון (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — יונתן אלמוג
ירושלים, במפלגה (עובדות מרכזיות בדואר), בשעה 19.30 —
ע. זיסמן, ב. לביא, ג. בן־הור
ירושלים, במפלגה (גננות), בשעה 19.30 — דוד אלוני, גילה רם
ירושלים, רמות אשכול, במועדון, בשעה 19.00 — אריה חפץ, בני דיל
נתניה, בקלנוע „אסתר" (עולי בריה"מ), בשעה 20.00 — בני מהרש"ק
רעננה, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 19.30 — יחיאל לקס
רחובות, שעריים, במועדון, (חברות), בשעה 19.30 — לאה תלמי
תל־אביב, צהלה (חוג בית), בשעה 20.00 — ברוך פרימר
תל־אביב, במחוז (אגוד מקצועי), בשעה 19.15 — ברוך אזניה
תל־אביב, קרית שלום, במועדון בשעה 19.30 — יהודה גוטהלף
תל־אביב, כפר שלם, (חוג בית), בשעה 19.30 — ארליך איתמר
תל־אביב, במחוז (פנסיונרים), בשעה 17.30 —
ש. שפינקלפר, נ. בן־יהודה, י. זהיבנסקי

יום שלישי, י"ט סיון תשל"ג — 19.6.73
בת ים, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 20.00 — יחיאל לקס
חדרה, (פנסיונרים), בשעה 16.00 — ישראל שויד
חולון (חוג בית — דוברי אנגלית), בשעה 20.00 — מ. קפלן
ירושלים, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 16.00 — גד יעקובי
ירושלים, במפלגה (חברות מאור יהודה), בשעה 09.00 —
צבי גרשוני, צ. רזון, ד. יוראלי, א. כרמון
ירושלים, במפלגה (עובדי הדואר), בשעה 19.00 — צבי רזון
ירושלים, במפלגה (סטודנטים), בשעה 19.00 — מאיר עמר, עוזי ברעם
ירושלים, בסניף צפון, במועדון (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — אלי אליאסף
ירושלים, רמות אשכול, במועדון (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — מכס סמורד
ירושלים, קטמונים, במועדון (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — לוי רונן
נהריה, במפלגה (כנס אזורי — המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — יוסף אלמוגי
עכו, בבית ההסתדרות (עולי בריה"מ), בשעה 19.00 — בני מהרש"ק
תל־אביב, יהודי (אקדמאים), בשעה 18.00 — יצחק רבין
תל־אביב, במחוז (תא הדפוס), בשעה 19.00 —
א. אלפרט, א. גיל, ז. שי, מ. גולדשטיין, י. נדל
תל־אביב, במרכז המפלגה (עולי ברזיל), בשעה 20.00 — דוד פיקדרוזסר
תל־אביב, במחוז (סמינריון מוניציפאלי), בשעה 19.00 — אליעזר ברוצקס
תל־אביב, במחוז (תא מזון), בשעה 19.00 — פ. מישורי, י. בייברג, א. רובין

יום רביעי, כ' סיון תשל"ג — 20.6.73
חיפה, במחוז, בשעה 18.15 — י. אלמוגי, א. מולק, א. אגמי
ירושלים, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 20.00 — יחיאל לקס, חיים קמחי
נצרת עלית, מרכז אקדמאים (כנס חברות מהצפון), בשעה 19.30 — נאווה ארד
רעננה, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 20.00 — יורם ברזילי
רמת גן, (חוג בית — דוברי אנגלית), בשעה 20.00 — ג'ים מירר

יום חמישי, כ"א סיון תשל"ג — 21.6.73
הרצליה, (כנס אזורי — המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — שלמה הילל
חיפה, הדר־הכרמל, במועדון, בשעה 19.00 — משה שהם, יוסף קוזוקרו
חיפה, עירות הכרמל, בבית ההסתדרות, בשעה 17.30 —
מ. שהם, י. כלושטיין, ה. גורפונקל
ירושלים, קרית מנחם, במועדון (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — אריה הס
ירושלים, סניף רסקו, במועדון (המשמרת הצעירה), בשעה 19.00 — יחיאל גומבן
נתניה, (חוג בית — המשמרת הצעירה), בשעה 19.30 — משה ווילנקר
עפולה, במפלגה (המשמרת הצעירה), בשעה 19.30 — מוסקה אלון

מוסיקה

היופי בברהאמס

מאת חנוך רון

מוזיאון תל־אביב. ערב ברהאמס. בהשתתפות: ברכה עדן ואלכסנדר תמיר — פסנתר, לויס יבניאלי — סופראן, בוני גלאסגו — מצו־סופראן, מנשה הרג'ס — טנור, ג'רום ברי — באריטון.

ב„ערב ברהאמס" לאינו דוגמה לתוכנית טובה ומגוונת מיצירות מלחין אחד. הרי בה יצירות ל־פסנתר בארבע ידיים, שירים לקול ולפסנתר ומחזור שירים לארבעה קולות. אך לא היו בה פירורי יצירות. התוכנית שרטטה דיוקן של ברהאמס הצעיר, הרומאנטי. היא לא ניסתה להיות כרונולוגית, הסתפקה בהארת היופי שביצירות ולא טיפלה בתקופות האחרונות ו־מסכמת של ברהאמס, הרוויות הרי־הורים פילוסופיים.

בערב זה התוודעתי מחדש לצמד הפסנתרנים ברכה עדן ואלכסנדר תמיר, שניגנו הפעם בארבע ידיים בפסנתר אחד והתיאום ביניהם היה מפליא ממש. אחד הקשיים היסודיים בנגינה כזאת הוא הסינ־כרוניזאציה של הריתמוס, ואין לי אלא להתפעל מהדיוק הריתמי של הביצוע, מהתגובה הזוהה לי קטעי ההאטה או ההאצה. קושי אחר היא ההצללה: נגינה בארבע ידיים עלולה לטשטש גוונים, מי־טיבים ומהלכים מלודיים או הארי־מוניים. אצל עדן ותמיר נשמע כל מה שצריך להיות מודגש, אין טישטוש, הכל „יושב" על מקומו. אתגר שלישי הוא התאמת הסגנון, וכאן עליי לציין שההתאמה זו היתה רבה כל־כך עד כי נדמה היה שמנגן אדם אחד ולא שניים. נוסף על כל אלה יש בנגינתם של עדן ותמיר אותו משהו לא־מוגדר, מטאפיסי, המעלה את כל הדקויות והמשמעויות של היצירה.

הווריאציות על נושא של רו־ברט שומאן אופוס 23 והוואלסים אופוס 39 זכו לביצועים מושלמים, עם הדגשת הסטיילות והסינקופות הברהאמסיות הטיפוסיות, ומבחינת הפרשנות היתה כאן קירבה לפסנתרן הברהאמסי המובהק יוליוס קאצ'ן.

שישה שירים לבאריטון ופסנתר הגיש הזמר ג'רום ברי, שהעביר לקהל את כל מה שצפון מאחורי התווים. שירתו היתה צלולה, עסו־קה ואקספרסיבית, על אף הגיוון הגבוה במקצת. במיוחד יש לציין את „ליל מאי" ו„בדידות בשדה", שניים מהמובחרים בשירי ברהאמס. ב„בדידות בשדה" הבליט ברי את שירת היחיד בנשימה ארוכה מאוד, ואלכסנדר תמיר נתן לו תמיכה איתנה בלווי רגיש ומסוגנן.

המחזור „ואלסים על שירי אה־בה", לארבעה קולות ולפסנתר ב־ארבע ידיים, הוא פנינה ברפר־טואר הקולי. קרוב לעשרים שנה לא שמענו ביצוע של מחזור זה, מאז ביקורו של מקהלת רוברט שאו. אין גם תקליטים רבים של יצירה זו. לא כביצוע מקהלה וגם לא בארבעה קולות נפרדים. מאחר שקשה להגיע לרמת ביצוע גבוהה בה. היצירה עצמה אינה קשה, אך היא שקופה כל־כך עד שכל מהלך מלודי של כל זמר נשמע היטב לכל אוזן. לכן היא מפילת בפח זמרים רבים. בעיה נוספת היא האיזון בין ארבעת הקולות בגלל העימות בין קולות הגברים וקולות הנשים, האופייני לברהאמס.

לצערי לא התמלאו הציפיות ב־ביצוע זה. האיזון בין הקולות לא היה אידיאלי. ג'רום ברי גזר על עצמו צניעות ואיפוק יתר ו־קולו לא נשמע כמעט. לעומת זאת בלט יתר על המידה מנשה הרג'ס בטנור לחוץ מדי, אף כי הוא ביצע יפה את קטע הסולו בשיר על הציפור. שתי הנשים, בוני גלאסגו (מצו סופראן) ולויס יבניאלי היו חיוורות. שירתה של בוני גלאסגו היתה קורקטית וה־אינטונאציה שלה נקייה; לויס יב־ניאלי היתה טובה יותר, אך בשי־רתה חסרו החיוניות והטמפראמנט האופייניים ליצירה. הזמרים נטו לפעמים לכבדות, אך הפסנתרנים סחפו אותם אתם. בזכותם היתה בביצוע זה אינטרפרטאציה נכונה, שאת הכיוון לה נתן אלכסנדר תמיר בעיתוי רגיש. נגינתם של עדן ותמיר הבליטה את החן ש־בוואלסים האלה, והנאתם של ה־זמרים מהיצירה עברה אל הקהל ופיצתה אותו על אי־השלמות של הביצוע הקולי.

גלגולי פסנתר בישראל

רסיטאל לפסנתר בביצוע ורה לנגיל. עשרים וחמש שנות מוסי־קה ישראלית לפסנתר. מבחר יצי־רות מאת: לאבוי, תומא, ארליך, אבידום, אורגד, בן־חיים וגלבוע.

הרסיטאל, במסגרת חגיגות הכ"ה למדינה, הוא פרי יוזמתה האי־שית של הפסנתרנית ורה לנגיל. בתוכנית לא יוצגה כל המוסיקה לפסנתר שנכתבה במדינת ישראל מאז תקומתה. אבל היה בה חתך נאמן של סגנונות מלחינים יש־ראלים בולטים, לפי בחירתה של לנגיל.

ביצירות הישראליות לפסנתר יש כיוונים שונים. כמה מלחינים מדגישים את הביטוי המלודי, וה־ליווי של יד שמאל ביצירותיהם נותן בעיקר תמיכה הארמונית ל־נעימה; יש מלחינים המתייחסים לפסנתר כאל כלי־הקשה ומדגי־שים את חריפותו של מגע המנע־נעים במיתרים; יש גם סגנון המדגיש את הגוונים המיוחדים שאפשר להפיק מהפסנתר. אלה רק כמה מהכיוונים בסגנונות הכתיבה של המלחינים הישראלים.

ברסיטאל היה ביטוי לכיוונים אלה. יצירת הפתיחה, „תחנה תימנית" מאת מארק לאבוי, נכ־תבה בשנת 1948. יש בה מצב רוח פאסטוראלי ויסודות מזר־חיים, והיא דוגמא לסגנון „הים תיכוני" האנאכרוניסטי ול־שימוש פשטני בחומר הפולקלורי. מלבד הערך הארכיוני מוזיאוני לא מצאתי בה ערך המצדיק את השמעתה. היצירה „טאכסים" מאת המלחין הערבי־ישראלי חביב תו־מא איכזבה אותי. הרי הניגוד ה־חריף בין המוסיקה הערבית ובין הפסנתר, בעל הכיוון הבלתי טב־עי שקוראים לו „כיוון מיקרוטוני", עשוי להיות אתגר במפגש הגי־שור בין שני אלה. אולם ביצי־רתו של תומא לא היה זכר לגשר־בית — מלבד שם היצירה — לא רמז לשיבוץ מליסמאטיות מזרחיות ולא הדים לגוני כלים מזר־חיים. היתה זאת יצירה שנכתבה כתרגיל אקדמי טוב — ניכר ש־המלחין שולט בצד המקצועי — ולא שמענו בה שום בשורה.

יצירה מעניינת ומהנה מאוד היתה „הקרנות" (ספר ב') מאת אבל ארליך, שנכתבה בשנת 1961. כוחה של יצירה זו בתמ־צותה, ומבחינה זו — ולא מבחי־נת הולכת הקולות — היא נשי־מצת ליצירה פוסט־וברנית. היא בנויה מניגודים של גוונים גבו־הים ונמוכים, וביניהם מהלכים של קפיצות גדולות. הקפיצות וה־קיטוע יוצרים מתח אקספרסיבי חריף. ארליך הרחיק מיצירתו כל צליל מיותר והשאיר את הגרעין, בהדגישו את כתמי הצבע.

יצירתו של מנחם אבידום „פא־סאקאליה" נכתבה השנה, ובוצעה ברסיטאל זה בפעם הראשונה. היא בנויה משש פאסאקאליות קצרות, שכל אחת מהן מבוססת על מוטיב בן ארבעה צלילים. המלחין לא היקה את הפאסאקאליה מתקופת הבארוק אלא נתן לה משמעות חדשה. נדמה היה, שהיא בנויה על סורה של ארבעה צלילים בל־בד.

יצירה טובה אחרת היתה „וא־ריאציות על דו" מאת בן־ציון אורגד. כאן יש לחפש את צליל ה„דו" עם כל המורכבות של הצ־לילים העיליים הנמצאים בו. אך אין זאת אומרת שהדו דומינאנטי ביצירה זו. להיפך. צלילים אחרים חוזרים בה בעקשנות ומהדהדים את הופעת הדו.

היצירה „ואריאציות על נעימה" מאת פאול בן־חיים נשמעה כני־גוד ליצירתו של אורגד. היצירה (משנת 1950) היתה קליטה מאוד, מאחר שהיא טונאלית ומלודית. יתרונה בתחום המקצועי של ה־מלחין הוותיק וחסרונה בגישה הקישוטית, הנשמעת כיום נאיבית במקצת.

על היצירה האחרונה, „14 אפי־גראמות מאת אוסקאר ויילד" מאת המלחין יעקב גלבוע, כתבתי לפ־ני חודשים אחדים. גם הפעם הש־תכנעתי שכתיבה לפי האופנה האחרונה — הקשה במיתרים, צביטתם בתוך גוף הכלי וכו' — אינה תרומה לטיב היצירה. וגם הפעם נראה לי שאין קשר בין האירוניה והציניות של ויילד ו־בין תוכן היצירה המוסיקאלית של גלבוע.

את הצלחתו של הרסיטאל יש לזקוף לזכותה של הפסנתרנית ורה לנגיל, שרוב היצירות הוק־דשו לה. זה שנים אחדות שפסנ־תרנית זו משמיעה את היצירה הישראלית לפסנתר, בעולם וב־ישראל. כל יצירה בתוכנית זכתה לכל תשומת לבה. היא ניגנה ב־תאמשיות רבה ובהבנה מירבית, והעלתה רבדים עמוקים מכל הי־צירות, לרבות החלשות שבהן. ה־תוכנית שבחרה הורכבה בטוב טעם ולא היתה עמוסה מדי. מא־חר שהיצירות היו קצרות. נהניתי במיוחד מיצירותיהם של ארליך ואורגד. אך מבחינת רמת הביצוע נהניתי מכל היצירות.

אל"ף - הוצאת ספרים בע"מ
תל־אביב, רח' נחמני 49
טל. 6120031
הופיעו: יגאל גלאי — התרבעות — רומן
החודש יופיעו: רחל ברונשטין — חיינו וזיהום האוויר — 30 שנות מלחמה נגד זיהום האוויר
חיים ש. שפירא — תוגה במשעולים — שירים

שבירת הכלים – דיאלקטיקה של תהליכי־החיים

(סוף מעמוד 5)

...סה את ימי העבודה שלי.

ההתנגשות באה לביטוי בתחום אחר לגמרי. יש לי נטיות אנארכיסטיות, לכן גם נכנסתי לעבודה בצבא. כדי לרסן אותן. אמנם אינו צריך להיות הספר. אני מברכת על כך שאני מוכרחת להשתלב. ב...ן שנה לא קל. היו לי תקופות שלא נכנסתי לחדר־האוכל. את רואה אנשים עמלים ומרגישה שמפרנסים אותך; אין לך זכות לקבל, מפני שאינך תורמת כביכול. זאת הרגשה סובייקטיבית לגמרי. יבוא יום והקיבוץ יהיה מעוניין לקלוט את יוצאי־הדורות. נראה לי שהוא כבר הולך לקראת זה. אני לא הייתי עוזבת את הקיבוץ לעולם לולא נאלצתי לעשות זאת מטעמים פרטיים לחלוטין.

אלימלך מספר לבנו מוישל'ה על הקיבוץ: „...ו־אנשי ,כפר הרום' אוהבים מאוד את כפרם לא משום שכפרם הוא... לא משום שיפה הוא... אהוב ...ים שחיים בו..."

היא תוזכה כנערה, כהדס. אני שואלת כאדם הפונה אל הדור סלומון: „יורשים גורל, דור סלומון?"

— השאלה היא באיזה גיל מסוגל אדם לאחד את המושגים של דור ורע. התכוונתי לתאר את המאבק לבגרות, לבשלות. גם מאשינקה וגם הדס ביכרו את הדור על פני הרע בגיל צעיר מאוד. יש אנשים שלעולם לא יוכלו לאחד את השנים.

אני מאמינה מאוד בדורות הצעירים בארץ. אני סבורה כי הטענה שחל משבר בעם וכי הנשמה היהודית שלו נעלמה היא ממש מצחיקה. מוישל'ה גם הוא צבר, אבל הוא ירש את הנשמה היהודית מאביו אלימלך. אינני סובלת את האידיאליזאציה של העבר, כאשר דור מעמיד את עצמו כמוסת. גם רמי וגם מוישל'ה, על אף ההבדלים ביניהם, הם צברים טיפוסיים. את שניהם פגשתי במחוות־החיים בכפיפה אחת.

אי־השתתפותו של רמי במלחמת ששת הימים...

הופיע

יסודות בחינוך גופני

עריכה: דר. הלל רסקין

אורי רפ: סוציולוגיה ותיאטרון

סלימה, הילדה מקשמיר

חדש

בין יאוש לתקוה

מאת בנימין וסט

שמחות ותוגות

רבגוניותה של המוסיקה

מאת ליאונרד ברנשטיין

האוטוביוגרפיה של גרהם גרין

מאת איזה פרליס

תיקוני שירה לעילוי נשמה

ע. זוסמן

לאברהם שלונסקי

מכתבים ותגובות

לא דיברתי בשם המקופחים

תשובת המבקרת

אגדות אברהם

מוסד ביאליק ספרים חדשים

ירמיהו יובל — קאנט וחידוש המיטאפיסיקה

כל שירי יצחק למדן

גבריאל פרייל — מתוך זמן ונוף

ספרים חדשים

ש. שפרה

גוסטה מדברת ואני שומעת

סיפור מאת איריס מור

באחד הבקרים הלא־בהירים של ... דצמבר החלטתי להתאבד. ... די סיבות לעשות כן. ... על כך במושגים של ... כאילו עומדת אני ללכת. ... את הורי, ידידי, את ... והספרים ואת הדברים ש... למענם עד עתה. אני עוד ... הכל כדי להתחיל משהו ... כישהו שלא ניתנה לי ההזד... התחילה.

טיפת קיבה בבית־החולים ... את אפשרותי הנוכחית למות ... אותי לכאן. קדם לכך אי... קצר. „את מוכנה להב... לי שלא תתאבדי עד מחר". ... אותי איש צנום ומשופם. ... הבנתי מה הוא רוצה. לא ידע... עלי להבטיח. לא ידעתי ... אני. אבל ידעתי שאינני ... להבטיח דבר. „לא", אמר... לקחו אותי לכאן, „בית חו... לחולי נפש".

... יש גוסטה. גוסטה איבדה ... במלחמת ששת הימים. כאן ... מסתובבת בין בתי־החולים. ... לשם. משם לכאן. אין לי... גוסטה שום סיכוי להיות מה שהיתה. והיא כנראה היתה. היא היתה יפה. גוסטה היא בת ארבעים ושבע והיא נראית כמו בת ע... ילדים זה אושר בחיים, היא אומרת. היא מצטערת, היא ... על שלא ילדה חמישה ... כשהיתה צעירה. אבל גוסטה כבר לא תהיה אף פעם מה שהיתה. היא סובבת כל היום מ... סיגריות ומתענה. הוא היה רק בן תשע־עשרה וחצי, היא אומרת. כל־כך צעיר. כבר שבוע שלא התרחצה. גוסטה מדברת ו... אני שומעת. אני מביאה לה את ... לחדר. היא מסרבת. אי... אוכלת דבר במעט. היא מד... את הסיגריות. זו בזו. גוסטה מדברת. אני מקשיבה. מחר ... לקחת אותה. אני יודעת. לבית־חולים כרוני. והיא תחיה שם. ... שם עד שתחדל.

בבית־החולים הייתי אחת החי... היחידות שלא קיבלו תרו... אפילו לא רצו להרדים. אני ...

הזכרונות רדפו אותי. ערב אחד, נזכרתי, היה דניאל יושב וקורא הודית. דניאל ידע הודית אף כי היה צעיר, ונולד כאן, עם השמש ועם הכוכבים. הוא היה קורא את האותיות וכבין. הוא אמר: „לי עולם אל תדברי על התאבדות. כל זמן שיש לאדם הורים ומש־פחה חובה עליו להישאר בחיים ככל שיוכל. אסור לאדם לאבד את עצמו לדעת".

חשבתי שדניאל טועה.

בלילות שלא היה דניאל עייף מדי היה קורא לי כוכבקה. כש־הייתי מכבסת את חולצתו היה מנשק לי כוכבקה. כשהייתי לובשת למענו את היפה בשמלותי היה כ־לטפני כוכבקה.

כוכבקה, כוכבקה.

במרפסת התשוכה, או יותר נ־כון מאחורי ההדסים, הוא קרא לי אירים. הוא ליטף אותי אי־ריס, והייתי כמו ציפור מארץ אחרת היודעת את האביב.

בוקר אחד ישבתי על הדשא. אחר ביקור הרופאים חובה עלי־נו — החולים — לרדת למטה, לריפוי בעיסוק. לא אהבתי ולא רציתי לעסוק במשהו, והייתי יו־שבת בשמש ומתפנקת. בבית־ה־חולים, מה, אתה יודע, נינשים א־נשים זה לזה בחופשיות רבה כדי לדבר. מה רוצים מאוד לדבר. ל־ספר. מה פוחדים שאחר־כך כש־ייצאו מפה לא יהיו עם מי לד־בר. מנסים להבין. מנסים להיות מובנים. באותו בוקר היתה השמש מרקדת סביב גופי בחמימות, ישב־תי על כיסא. על הדשא פזורים היו כסאות צבעוניים. ניגש אלי בחור. דתי. ידעתי זאת לפי ה־כיפה שחבש על ראשו. הוא לקח כיסא שעמד בשכנות והתיישב לי־ידי. פניו היו קשים מאוד. הוא שאל מדוע אני כאן. לא אהבתי לענות על השאלה. לא אהבתי לענות על כל השאלות. לא ידע־תי מדוע עלי לספר לאנשים שלא היו טובים אלי מעולם, לאנשים שלא פגשתי בחלומותי, מדוע עלי לענות להם. אבל עניתי. „ניסיתי להתאבד" אמרתי לו. הוא קם מ...

[המשך הסיפור לא פוענח]

שבירת הכלים — דיאלקטיקה של תהליכי החיים

ראיון עם נעמי פרנקל

מאת ש. שפרה

נעמי פרנקל
השפה העברית היא שפתי הטבעית

[טקסט הראיון לא פוענח]

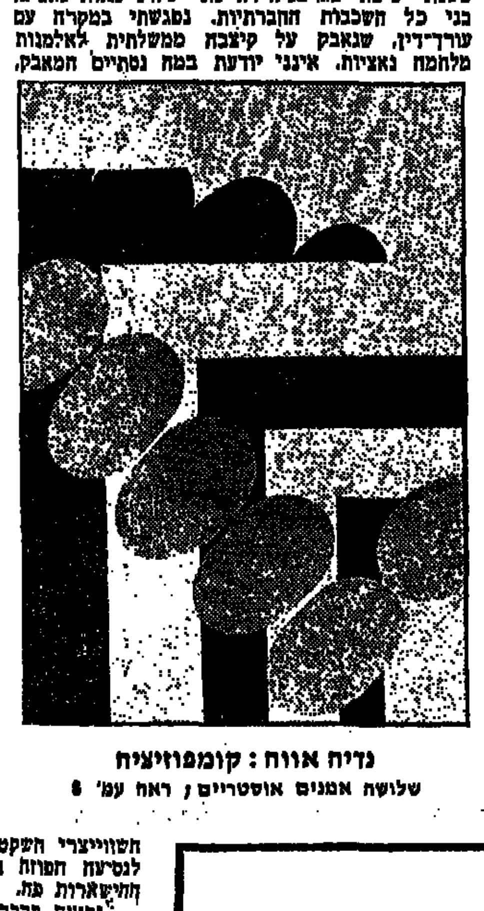

נדיה אווה: קומפוזיציה
שלושה אמנים אוסטריים / ראה עמ' 8

(המשך בעמוד 9)

מה לעשות

סיפור מאת אייל מגד

[טקסט הסיפור לא פוענח]

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

יום שישי
★ 15.00 — "משפחת פרטרידג'" — "אישיותו של כוכב".
★ 21.00 — "סרט מקוויוויה" — "לורי מרי", מן הסדרה "סם המשחק". עם טוני פרנציוזה, ג'ואן קר וטורן סנדריימס.
★ 22.15 — "ביקור בחברתו של מורים שאבליה" — אמן השנסון הצרפתי באחד ממשדרי הטלוויזיה הבודדים בהם הופיע — מציג את עצמו ואת אהבותיו בתחום המוסיקה, על רקע פיתות הקריירה שלו.
יום שבת
★ 20.00 — "המבדילי" — "יום השבת": שירים, דקלום ומנהגים ליום השבת בבוקר. בהשתתפות משה גרבאוז ומשפחתו. בהדרכת אלי ...
★ 21.00 — "אירונסייד" — "גואל בהתולל".

רדיו

ששי
★ 17.05 — "שידור ישיר" — אירוע מסעיר בעבר, הפעם: שנת 1871 בארה"ב: 300 אינדיאנים בני שבט האפאץ' בורחים מהשמורה המדברית ויוצאים למסע בן 1,500 ק"מ בתקוה להגיע לגבעות השחורות של היאומינג. משתתפים: יואב טוקר, יאיר אלוני, אורי בולקין, גבי בזית ואחרים. עורך: ראובן מורגן (ב).
★ 22.05 — "שירים כלבבי" — עם המלחינה נורית הירש, שבחרה, בין היתר, שירים וקטעים מוסיקליים בסמבה בראזילאית, קטע של איציק מאנגר, שיר בביצוע ביטס ג'ופלין ועוד (צ).
★ 23.05 — "ערב להקות בה"ל" — קטעים ממופע מיטבי להקות הצבא וצוותי־הווי. הר מופע התקיים בהיכל התרבות בתל אביב (צ).
★ 23.05 — "זה קרוב ללבי" — אורח התכנית הפעם: ד"ר שלמה אהרונסון, מרצה בכיר למדעי המדינה באוניברסיטה העברית. בתכנית: קטעי מוסיקה ספרותית־פוליטית ושירים של הלדידה המבטאים את התפיסה המהפכנית ואת הראש הגדול של כל הקרוי "הדור האבוד" (ב).
שבת
★ 11.06 — "אברהם שלונסקי שבעל־פה" — במלאת 70 שנה למשורר ז"ל ערכה לכבודו בלה ברפם תכנית מיוחדת. תכנית זו מובאת הפעם במלאת 30 לפטירתו. בקריאה מתוך כתביו השתתפו הדירה הוויקאי וגדעון שמר (א).
★ 12.05 — "ראיון החודש" עם היו"ב מנחם בגין — מראיין: גדעון לביאורי (א).
★ 12.05 — "פרשיות" — משפט ורצחו של הנשיא לינקולן, לפני למעלה ממאה שנים (צ).
★ 17.05 — "אתמולים — הבורגדי" — סיפור ההתגייסות והאימונים, הלחימה והרבייה של יהודים, חיילים בבריגדה, בין המספרים: חיים לסקוב, גדעון בן ישראל, הלל פפרמן וראובן צ'יזיר (ב).
★ 19.05 — "מצעד הצמרת" — השירים המובילים בראש מצעדי הפזמונים בארצות שונות בעולם (צ).
★ 21.06 — "השנים שלא נכתבו" — על עליתם לארץ של ילדי טהרן לפני שלושים שנה, ועל ליל פיצוץ מערכת העיתונות פוסט בירושלים לפני כ־25 שנה (ב).

קולנוע

ירושלים:
★ "קאבארט" (אדיסון) — מחזמר פוליטי־פסיכולוגי שעלילתו מתרחשת בברלין בצל הנאצים בתחילת שנות השלושים. סרט הנבטא אוירה ארוטית ומגיש ביצוע יהודי ביחיד זה של לייזה מינלי.
★ "טאנגו אחרון בפאריס" (ירון) — הפרשמה הרעשנית עשתה שירות רב סרט מצמיד. בעל אוירה נפלאה, ביצוע אישי בלתי־רגיל סרט על בדידות על אהבה, על מין, על בלבול מושגים. סרט פלייקטפי ראלי־ביוגראפי על הצבר הסתים של האנשות, בורגנות. קצה יותר מדי קיצוניות סמלית בכל המישורים. בסך הכל — סרט חשוב מרתק ומתחף — גם את אלה שיחלישו כי הוא "מגעיל" ויהי כאלה.
★ "הליצנים" (ארמון) — סרט הפיוט־נוסטאלגי של פליני על אמנות הליצנים הגוועת והנשכחת, על עולם שאיננו עוד. פליני, שהושפע בצעירותו הרבה מהליצנים, שהוא ידען גדול בתחום זה, ריכז את שרידי ה"מצוקים הגדולים" הישישים העומדים מול מצלמה וצירף אליהם קטעי סרטים ישנים — ואת עצמו.
★ "התפוח המיכני" (ירושלים) — חזון מחריד של חברת אלימות, הנוקטת שיטות בלתי־אנושיות כדי ללחום באלימות, מלאכת מחשבת קרה של סטנלי קובריק על פי ספרו של אנתוני ברג'ס.
★ "הסנדק" (כפיר) — סרט מרתק, נוטף וצשיר על מיבנה ותככים פנימיים של משפחת המאפיה באה"ב. אמנם סרט בלתי־מוסרי, כי הסימפטיות שלך עם ה"מאפיונרים" "הטובים" כנגד "הרעים". אך היחס המוסרי אינו משחק תפקיד — אתה נסחף אחרי הביצוע המהדד והמשחק המרשים.
★ "ג'ף קידי" (עדן) — קלינט איסטווד ממש מאגנט במערבון כשור מאד. אך עשוי בקפידה בקצוות, משלמת, הירצות כהה חיצוני מעולה.

תל־אביב:
★ "סיזר ורוזאלי" (צפון) — סרט עליז על אנשים יפים ועשירים. משולש הפוך שבאיבה הנשוה בין שני גברים הם נעשים חברים צמודים כשהאשה נאלצת לעזוב. איב מונטאן, סאמי פריי ורומי שניידר מרכיבים אין המשרש בסרטו היפה של קלוד סוטה.
★ "קאבארט" (כאר) — ראה (אורה) ירושלים.
★ "טאנגו אחרון בפאריס" (סמדר) — ראה "רוה" ירושלים.
★ "מעשיות קנטרברי" (מוגרבי) — אנגליה הצליחה, ההשוכה, הדמורה הבואפת והסובאת של ימי הביניים בעיניו של הבמאי האיטלקי פאזוליני. על פי יצירתו של המשורר האנגלי ג'פרי צ'וסר. הרבה תמונות ומעמדים מרהיבים ומשעשעים. אך מצוזר לא נשאר הרבה.

תיאטרון ובידור

★ "רק אתמול", הלאביב (בימה) — בחזה נפלא של הגולד פינסר הפוסק בחיפוש אחר העבר, ובתהייה על מצמעות חייאנית. מזהה המתרוגר למוסיקה קאמרית בדוייקת ומוצדנת. תפיסתו של הבמאי (ליאונרד שאן) את המחזה היא קרה ומנוכרת, ועל כן אי אפשר לבוא בטענות אל השחקנים: פרים זהר, מישה אשרוב ואביבה מארקס, על שלא מצאו כל אחד בהם, את התן הנכון המתאים להם. אף על פי כן, זוהי התמודדות שראוי להעריכה.
★ "כמאבים קה, ואדיס", הלאביב (תיאטרון חיפה) — רווח היעדי מאת יהושע סובול על בעיית הדת במדינת ישראל, ועל השפעתם של חוקי ההלכה על חייהם של אזרחי המדינה הזאת. הקטעים התיעודיים־ממש הם מרתקים. הבימוי של עדנה כבים באופק לרוב ושלא המצאות, המשחק של כל השחקנים מצוין.
★ "ביהת הסאפרודה", הלאביב (בימה "בימה") — תכנית סאטירית בסטעשת לימרי ומכאבה רק לצירות ריוקות, הערב מורכב בקטעים שנכתבו על־ידי מחברים שונים. הקטעים אינם אחידים ברמתם, הבימוי (עדנה שבים) אינו מגובש לגמרי, אבל ההגשה של שלושת השחקנים (טליה שפירא, סוביה צפיר ושמעון לב־ארי) מצוינת.
★ "יעקבי וליידנטל", ירושלים ("הקאמרי" בשיתוף "בחוצה") — המחזה מסודת מחזות האבסורד של הנוך לוין. עם כמה הרהורים נוגים מאד על גורלו של האדם ועל אופיו. הצגה שרבים לוין היא בן המעולות שהוצגו אי פעם בארץ; הביום מאד פק, הססגוני, נקי ונבון, משחק בנוגד ומעורר התרגשות של זהרירה חריפאי, אלברט כהן ובעיקר יוסי כרמון. הצגה שאין להחמיצה.
★ "נישואין נוסח נירושין", ירושלים (התיאטרון הקאמרי) — טקסט אבסורדי ימלא חן של נסים אלוני. נעימות מתוקות של יצירה ורוגבלום והגשה וירטואוזית של רבקה מיכאלי ויוסי בנאי — בידור בצורה מומלץ.
★ "הבגת הקולנוע האחרונה" (כ"ה) — שיחזור פוהבה סקסטינית משנת החמישים — מקום קטן ונידח שאין בו חיים אף בצחיף — הכל על רקע המוות ההדרגתי של הקולנוע המקומי. סרט מצחך ומשכנע על אנשים חולכניים בבבוי מתוך של מצ־אות מכוערת, סרט ללא תקווה אך עם לב — קצת יותר מדי טובא נשים.
★ "סוד הקסם של הבורגנות" (הבלה) — יצירה מושלמת של לואיס בוניואל. התקפה חזיתית על החברה הבורגנית, האדירה, הצברגות, האכזרית, המחופשת וזהוית, מוחזות וזלילה, הסיוטים שרמים, הדיפלומטים מבריחים, הצבא רוצח, הכמשרה בפגה, הכנסייה מתחסדת ונפורת לחוקים, ואמנם על הכורת מרתף מכל החברה הזו, אך צויין מוקום, פדוין אין לה תחליף. הקסם הסמוי שלה משרת אותה היטב.

חיפה:
★ "קאבארט" (שביט) — ראה "אורייון" ירושלים.
★ "הבגת הקולנוע האחרונה" (אלבוה) — ראה קולנוע "פריז", תל־אביב.
★ "הם יורים גם בסוסים" (כ"ה־ירושלמי) — מראתון מישע וכזוצע המפוקם במציאות בתחורות ריקודים של יחבות ללא הפסקה. שהוא נחלת חברת־הספל האמריקאית בסוף שנות העשרים. טראגדיה גדולה בעלת השלכה לכל הזמנים. המורכת בתא אנושי קטן. קצת חסר פרופורציה וגודש מדי יומרות. אבל מרתק ועשיר — וגם חשוב.
★ "סיזאר ורוזאלי" (אורה) — ראה "צפון" תל־אביב.
★ "כל מה שתמיד רצית לדעת על מין והא העז לשאול" (ארמון) — קומדיה מטורפת למהצה ומאסירה צוקצנית למחצה על בציות המין של דורנו. וו. ד. אלן השכיל "להתכטר" לדמויות ה"איש הזופשי". הוא עשיר, מפתיע וכלל לא פורנוגרפי. בדרך כלל (פרט לכמה התחיירויות) שיטנור בצלה עם כמה הכלכלות הכרתיות מאופקות.

המבחר נכתב על ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים.

דבר ספורט

בעריכת אהרן להב

מכבי פ"ת רוצה להתנחם מחר בזכיה בגביע הכ"ה

תתמודד באיצטדיון הפועל פ"ת נגד מכבי חיפה

מאת ברוך דגון

קבוצות מכבי פתח־תקוה ומכבי חיפה יתמודדו מחר, באיצטדיון הפועל פ"ת, בגמר גביע הכ"ה לקבוצות לאומית.

מבין השתיים, שפילסו לעצמן דרך לשלב המכריע אחרי מאבק ממושך ומתיש, טובים סיכויי חיפה. לברות שירידתה משחקת במגרשה הביתי. הסיבה לכך — פ"ת מצויה באפיסת כוחות ומלקקת את פצעיה לאחר שהקדה על "שתי החתונות" — גביע הכ"ה וגביע המדינה. המיפאים הספיקו לנוח, להחלים, ולהתכונן כראוי, בשעה שיריביהם "הקיון דם" בשלבי הסיום של גביע המדינה.

אולם אסור, כמובן, להמציא מסיכויי פ"ת. קבוצה צעירה זו מצויה בכושר טוב ולרשותה צוות שחקנים צעיר ומגובש (הדבר בא לידי ביטוי ביום רביעי במשחקה עם הכח — 2:2). אם יצליחו צעירים אלה לשאוב ממקומות סתר מלאי נוסף של אנרגיה ורצון, אין ספק שהם יתקרבו מאד לגביע הנכסף. חיפה, בכל מקרה, תציב הגנה בצורה וחולצים רעננים על מנת לקעקע את ההגנה העייפה של פ"ת.

יתר האירועים

● אתלטיקה־קלה: מחר תיערך באיצטדיון האיזורי בעמק־חפר תחרות פתוחה לקראת אליפות ישראל.

● כדורעף: מחר בחצי גמר גביע המדינה לבוגרים: הפועל בית זרע — הפועל המעפיל (במגרש בשער העמקים); הפועל הרעגן — אליצור ת"א (באולם הדרסים).

● היאבקות: היום בליגה הארצית: הפועל יבנה — הפועל באר שבע; הפועל ירושלים — מכבי קרית שלום; הפועל בקעת אלגאוריה — הפועל חיפה.

● קליעה: מחר במטווח ברי"ג — תחרות מבחן למכביה ברובה חופשי 60 כדור במצב שכיבה וברובה סטנדרטי 60 כדור מצב שכיבה לנוער ולנשים.

● סיוף: מחר תתקיים באולם הפועל פ"ת תחרות מבחן למכביה לגברים (חרב) ולנשים (רומח).

● שייט: מחר בעכו — תחרויות מבחן לסגל בדגם "420", בכנרת מול קיבוץ גינוסר — "שיוט שמירי" לדגמים "420" ו"ההולנדי המעופף".

● התעמלות: מחר תיערך באולם הפועל קרית ביאליק אליפות ישראל לילדים, דרגה א' וב'. בקרב 9.

● כדורסל: היום בליגה הלאומית (מחזור 2): ב. מ. ע. — הפועל גבעת ברנר; הפועל גבעת חיים — הפועל פ"ת; הפועל קרית טבעון — אס"א ירושלים; הפועל ת"א — מכבי חיפה; מחר (מחזור 3): אס"א ירושלים — הפועל ת"א; הפועל פ"ת — הפועל קרית טבעון; הפועל גבעת ברנר — הפועל גבעת חיים; הפועל אפיקים — ב. מ. ע.

● שחיה: מחר בבריכת קיבוץ יגור — "מפעל קופלר" לבוגרים.

● כדורגל: במשחק מוקדם לגמר גביע הכ"ה בפ"ת, יתמודדו קבוצות הנוער של מכבי ת"א ומכבי נתניה במשחק האחרון בבית הגמר של אליפות הנוער.

נחום ותא־שמע (מימין) מהפועל ירושלים נוגח לעבר השער, כאשר פרימו ובן־יהונתן (מס. 3) מהפועל ת"א עומדים. דרוכים במשחק הגומלין בחצי־הגמר בו ניצחה ת"א בתוצאה 0:1.

ד. אפריקה מקוה להתגבר על קשיי ההשתתפות במכביה

יתכן, כי כמה ספורטאים יהודים מדרום אפריקה לא יוכלו להשתתף במשחקי המכביה התשיעית בישראל, זאת משום שמספר התאחדויות, בין לאומיות הורו ל"מכבי" שלא לשתף ספורטאים מדרום אפריקה, בגלל מדיניות ה"אפרטהייד" של דרום אפריקה.

השתתפותם של מתאגרפים ומרימי משקלות יהודים מדרום אפריקה נאסרה גם היא על ידי ההתאחדויות הבין־לאומיות.

ארתור גולדמן, יו"ר מועצת "מכבי" בדרום אפריקה, אמר, כי אין זו אשמת "מכבי" דרום אפריקה, או "מכבי" בישראל, או המועצה העולמית של "מכבי". שאהודים מחברי המשלחת הדרום אפריקאית לא יורשו להשתתף במשחקים. ואף עם זאת אמר, כי נעשים מאמצים לבטל את האיסור. (סט"א).

4 ביהודאים מדרום־אפריקה
ארבעה ספורטאים מדרום אפריקה נכללים בנבחרת הנעדר אשר תשתתף במשחקי המכביה הט'. ארבעת הנידאים הם: ביפרי דונד, בעל חגורה שחורה (בכיר), משקלו 63 ק"ג; וואנץ ביקלאה, חגורה שחורה (בכיר), משקלו 80 ק"ג; סטנלי טוב, חגורה שחורה (דסן), 70 ק"ג; מיקי סייק, חגורה שחורה (בכיר), משקלו 93 ק"ג.

סייק הוא היחידי אשר השתתף כבר במכביה הקודמת במיכן בענף הג'ודו.

הגבי סיביל ברקמן ומר מנדי גור ייצגו את דרום אפריקה בתזורויות הקליעה למטרה.

פרס על־שם אלכסנדר אלכסנדרוני ז"ל

פרס על שם אלכסנדר אלכסנדרוני ז"ל לכתבה הטובה ביותר הקשורה למכביה, יחולק השנה במסגרת אירועי המכביה הט'. בהתאם להחלטת ועדת הפרס הניתן ע"י הסתדרות עולמית מכבי, יהיה הפרס השנה כפול — 2,000 ל"י (מאחר והפרס בשנה שעברה לא חולק).

68 ממקסיקו למכביה

משלחת בת 68 ספורטאים ממקסיקו, תשתתף במשחקי המכביה התשיעית.

ספורטאי מקסיקו יטלו חלק ב־10 ענפים.

שופטת אירופה ביפאן
טוקיה, (עי"ר). — העלמה דייקו קיקוצ'י, סטודנטית בת 21, עברה את בחינות היסוד לקראת היותה קופטת האיגרוף הראשונה של יפאן.

זמני הדלקת נרות

	ירושלים	תל־אביב	חיפה
ערב שבת	6.05	6.23	6.18
מוצאי שבת	7.26	7.24	7.29

רופאים

בתל־אביב

ד"ר קריבבן, רח' אפשטיין, טל. 443281 ד"ר סגל, רח' בלוך 12, טל. 247849.

בתי־מרקחת

בירושלים

העמודים רחוב יפו 50 233081, אל ארץ רחוב באב אל זהרא 82682, סביר קק"ל 33 39893, אל סנטראל רחוב צלאח א־דין 82196.

שבת 16.6
רוממה דוד ילין 31 222788

מוצאי שבת
זכרון משה ישעיהו 10 228285, אלקודס אלכברא רחוב הרון אל־רשיד 83333.

בתל־אביב

יום ששי, 15.6.73 מ־9.00—23.00
מודאי — רחוב בן־יהודה 183, טל. 242673.
הנביאים, רחוב המלך ג'ורג' 72, טל. 286740.
יאני — רחוב יהודה הלוי 67 — טל. 612474.

יום שבת 16.6.73 מ־8.30—19.00
מגרשוב — רחוב מגרשוב 60, טל. 223889.
צפון — רחוב יהודה המכבי 33, טל. 449995.
גורסר — רחוב שינקין 27 — טל. 244388.

מוצאי שבת 16.6 מ־19.00—23.00
בני — רחוב דיזנגוף 174 — טל. 222886.
גרינברג, רחוב המלך ג'ורג' 46, טל. 226208.
ברנבוים — רחוב אנצ"ל 60 — שכ' התקוה, טל. 32105.

בחיפה

יום ששי 15.6
באלה, הרמון 12, טל. 664854.

שבת 16.6
בלפור, מסדה 1, טל. 662289.

ברמת גן

ששי
היגיה, רמת־גן, רחוב ארלוזורוב 81.

שבת
רמה, רמת־גן, רחוב ז'בוטינסקי

בני ברק

ששי
בני־ברק, רבי עקיבא 110, בני־ברק.

שבת
רמה, ז'בוטינסקי 65, רמת־גן.

חולון

ששי
מרכז ככר ויצמן, חולון.

שבת
נאות שושנים, רחוב גאולים 44 חולון, נאות שושנים.

בנתניה

ששי — 15 המגן.
שבת — 16 הנשיא.

רמת השרון, רעננה, כפר סבא, רמוניים

ששי
קרמר, הרצליה, רחוב סוקולוב 18.

שבת ומוצאי שבת
הרצליה, הרצליה, רחוב סוקולוב 18.

התראה*
למעסיקים!

מועד תשלום דמי הביטוח עבור עובדיכם לחודש מאי חל ב־15 לחודש זה. אם תוך 10 ימים מיום פרסום התראה לא ישולמו דמי הביטוח, רשאי יהיה המוסד להגדיל את דמי הביטוח ב־20 אחוז.

*) לפי סעיף 179 (א) לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח — 1968.

המוסד לביטוח לאומי

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט מיוחד בבית לחם

בחסותו האדיבה של ראש עירית בית לחם
מר אליאס פראג'

בית לחם, ככר המולד, יום שני, 25-6-73 בשעה 8.00 בערב

זובין מהטה, מנצח
שלמה מינץ, כנר

התכנית:
באך — קונצ'רטו בראנדנבורגי מס' 3
מנדלסון — קונצ'רטו לכינור ולתזמורת
מאהלר — סימפוניה מס' 2 "התחיה" (הפרק האחרון)

בהשתתפות: סטלה ריצ'מונד, סופראנו
מירה זכאי, קונטראלטו
ועם
שלוש מקהלות של התנועה הקיבוצית

מכירת הכרטיסים החל מיום ראשון, 17-6-73
תל־אביב — משרד "אומנות", דיזנגוף 118 בימים א'—ה' שעות 10—13 ו־16—18, בימי ששי מ־10—13.
ירושלים — משרד כהנא, ככר ציון, בימים א'—ה' שעות 10—13 ו־16—19, בימי ששי מ־10—13.
חיפה — משרד "גרבר", הר הכרמל, שעות 10—13, ו־16—18, בימי ששי מ־10—13.

פרטים מדוייקים על סידורי התחבורה במשרדי מכירת הכרטיסים.

לחברנו
חיים טל ורעייתו
מזל טוב להולדת הבת
אגודת העתונאים בתל־אביב

התזמורת הסימפונית
של רשות השידור

קונצרט מיוחד

ביום שני בשעה 8.30 בערב 18.6.73
בתיאטרון ירושלים

מנצח אורח: סרג'יו קומיסיונה
סולנית: מרטין גידין — צ'לו (צרפת)
הזוכה בפרס ראשון בתחרות הצ'לו הבינלאומית השלישית בישראל

בתכנית: רימסקי־קורסקוב: הקדמה ותהלוכה מתוך "תרנגול הזהב"
קרליבה: קונצ'רטו לצ'לו
שומן: סימפוניה מס' 3 (הריינית)

כרטיסים: כהנא, בן־יהודה, קופת התיאטרון. הזמנת כרטיסים לקבוצות — טל. 221587. הנחות לסטודנטים בקופה בהצגת תעודות הסטודנטים.

בולים

ארכיטקטורה ישראלית בבולים

מאת אריה לינדבאום

בזירת הבולים, שבעוד להופיע בשנת הכספים הנוכחית, כלולה גם סידרת בולים מיוחדת עם מבנים ארכיטקטוניים בישראל.

בולים אלה נמצאים עתה בשלבי הכנה והם יופיעו, קרוב לוודאי, רק בשנת 1974.

בסידרה שבעה בולים בערכים 0.20, 0.35, 0.50, 0.55, 0.65, 1.10 ו־2 ל"י.

אם לא יחולו שינויים, תופיע הסידרה במחצית השניה של אפריל 1974.

בול גינסון ב־27 באוגוסט

ב־27 באוגוסט השנה יופיע בארצות הברית בול זכרון לנשיאה המנוח של ארצות הברית לינדון ג'ונסון. טקס הופעת הבול יהיה, כמובן, ביוסטון שבטקסס. לא הרחק מהאזור ג'ונסון בה מת ב־22 בינואר כשהוא נשיאה ה־36 של ארצות הברית. הטקס יתקיים בספרייתו של ג'ונסון. הבול מודפס לפי ציורו של אליזבת שאומאטוף, המצויה בבית הלבן, בשבע צבעים.

מדליות לישראלים במינכן

אם כל משלחת ישראלית, או תצוגה ישראלית, בחו"ל היתה זוכה בציונים דומים לאלה שזכינו בהם בולאיבו, היה ודאי מצב הוכיח עלנו שפיר. איני זוכר שנה שבה לאיננו השתתפו בתערוכת בולים בין לאומית בלי שהביאו הביתה לפחות מדלית־זהב אחת. נכון, הזב בעלי מדליות־הזהב שלנו אינו בודל יותר גם, לצערנו, אינו מתרחב. בדרך כלל מקבלי מדליות־הזהב הם אותם אנשים ולרוב בגלל אותם האוספים. יש אצלנו קבוצה לא גדולה של אספנים שיש להם אוספים בעלי רמה בין־לאומית שאיתם מציגים את בוליהם. כך שלמעשה רק מספר קטן של אספנים בביאים מדליות־זהב. אבל "מובסול" לזר שכאשר בולאינו משתתפים בתערוכה בין לאומית ימצא תמיד מישהו שיזכה במדליית־זהב.

ב"מינכן 73" שנגעלה, זכה יעקב סלייו בירושלים במדליית־זהב הגאוני של איבות אוסף הנוויות ההגבלה. את האביר של הבינה ללגמס בהבור, אחר הנסים של ישראל, דראר אחר (דורשלים, עם אספת היחן ונוי הנגבלה). בכסף קבלו מדליות. שמעון לוח על הסף...

דואר עצמאי

באי איילאוף־מין, בים האירי, בין סקוטלנד, אירלנד ובריטניה, יונהג ב־5 ביולי דואר עצמאי. לכבוד המאורע יוצא בול מיוחד עם פסל, לכבוד נהיגת הויקינגים ב־938 לספירה.

האי מן מתנהל על־פי יאקים משלו על־ידי פמשלה המורכבת ממוכל המתמנה על־ידי בריטניה ומועצה מחוקקת בת 11 חבר ו"בית המפתחות" בן 24 חברים. חוקי בריטניה אינם חלים על האי, אלא אם צויין הדבר במפורש. האוכלוסיה המתקדמת של איל־אוף־מן היא בן הנתיקות ביותר בעולם כולו.

עד כה היתה בריטניה מנפיקה בולים מיוחדים לפריבילגיות שלה, לרבות האי איל־אוף־מן. ב־5 ביולי יתנהלו ענייני הדואר באי על־פי חוקים מקומיים בלבד.

במקביל להופעה הבול המיוחד לציון המאורע של פתיחת סידרת דואר עצמאי, יופיע סידרה בת 16 בולים בערכים שונים לשימוש השוטף של הדואר.

בול למתנדבי או"ם

דואר או"ם הוציא בולים מיוחדים לכבוד "תנועת המתנדבים" שהוקמה בינואר 1971 (החלטה על הקמתה ...).

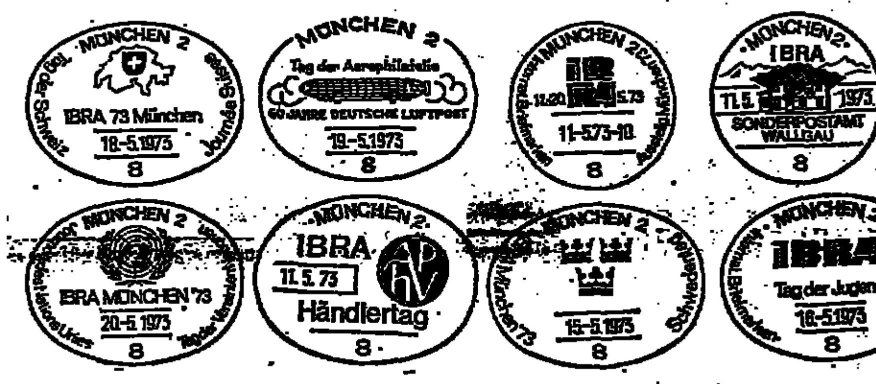

חותמות־זכרון בתערוכת "איברא 73"

כמ גוף זה נתקבלה עוד ב־1968. הבולים הופיעו ב־25 במאי, שנים לדואר או"ם בניו־יורק ושנים לדואר או"ם בשוויץ. הם מתארים "חלת כורת" מלאת סמלים של בעלי המקצועות השונים שבקרב המתנדבים לפעולת או"ם. נוסף לכך שהבולים הודפסו ב־5 השפות הרשמיות של האו"ם, הם צויירו בשוויץ והודפסו בספרד.

בול אחיד לצפון אירופה

"בית הנודדים" סבריקיאוויק מופיע על גבי סידרת בולים זה משותפת לארצות צפון־אירופה, בדומה לבולי איגוד הדואר של ארצות מערב אירופה הידועים בשם "בולי אירופה".

בולי צפון אירופה, המופיעים באיסלנד, אירלנד, פינלנד, שוודיה, נורווגיה ודנמרק, יופיעו אחת ל־3 שנים. בסידרה הנוכחית 10 בולים שאינם מצטיינים ביופיים.

בולים בנושאים צבאיים

בהונגריה התקיימה תערוכת בולים בנושאים צבאיים של ארצות ברית ורשה. בתערוכה השתתפו: בולגריה, גרמניה המזרחית, פולין רומניה, רוסיה צ'כוסלובקיה, הונגריה וברה"מ. המדינה המארחת הנפיקה בול מיוחד לציון התערוכה, כן בנושא צבאי.

צומשטיין 73

ב־1 בספטמבר תופיע המהדורה ה־57 של קטלוג צומשטיין המתייחס לבולי כל ארצות אירופה. במהדורה החדשה יש 1380 עמ' (!). בקטלוג החדש יחולו שינויים רבים, בעיקר במחירי הבולים. שכן היו עליות ניכרות לגבי הרבה בולים, צפויים, למשל, עליות ניכרות במחירי הבולים שהופיעו בין שתי מלחמות העולם.

שחמט

בעריכת אליהו שחף

קאבאלק ניצח בנתניה

רב־האמן הצ'כי־אמריקאי לובומיר קאבאלק זכה לנצחון בטורניר נתניה ובין־לאומי המסורתי בנתניה. כצבר 11 נקודות מתוך 15 קרבות, ללא הפסד. במקום השני סיים רב־האמן סמואל רשבסקי מארה"ב.

לובומיר קאבאלק
מנצח תחרות נתניה

שמיני אחרי הסכמת בבקוזה אחת.

הדירוג בתחרות הראשית: קאבאלק 11, רשבסקי 10, דוקאנר בין ופאכמן 9½, סיידי וקרידמן 9, יכינבסקי 8, פרק 7½, צ'ליגאק ופרידמן 7, סאסאי 6½, פורת 5½ (1), רום ודומניץ 5½, קלדור 5 (1), קשכורה 3½.

בתחרות הבין־לאומית המשנית היה דירוג הצמרת לפני סיום הקרבות הבלתי גמורים כדלהלן: רדזיקוביץ 8½, יעקובזון 8 (1), פיאסצקי 7½, לוי וזוננברג 6½, בוארס, לדרמן, צ'יקובה, כהנוב והדקיב 6 כ"א, אוסטאיירך, קאהן האבר 5½ (1).

[chess game scores: נתניה 1973, סיציליאנית — רום / פאכמן; הגנת פירץ—אופימצב, הורדין / קאופמן (הערות משנית); דורטמונד 1973, ספרדית, כפאסקי / הבהרין; דו־קרב ברה"מ — בולגריה, הגנת שני הפרשים, ראדוליב / שיאנובסקי; פתרונים: ראודיק, מארדוויק. Move lists too degraded to transcribe reliably.]

בגלל תקלה טכנית לא נתפרסם השבוע הפתרון והדיק ושם קוראנו הפותרים.

דברים

לא חוטפים עוד כל דירה...

בתחילת אפריל השנה נמנו כ־13,200 דירות לא־מכורות בבניה הפרטית ב־33 ערים בארץ לעומת 11,800 דירות באוקטובר, וכ־8,100 דירות בתחילת אפריל אשתקד. ל־רוכשי־דירות זוהי בשורה טובה ומפתיעה, כי היא מפיחה בהם את התקווה, שגידול ההיצע מצד ה־קבלנים עלול להביא להרגעת המ־חירים המאמירים, ואולי אף ל־ירידה קלה בעתיד הנראה לעין.

אולם, כל מי שחושב לרכוש דירה חדשה, אל ישלה את עצמו יותר על המידה. ימי־המשיח המ־בשרים על הוזלת המחירים טרם הגיעו. הם עדיין רחוקים מאד. עיון מעמיק יותר בנתונים מגלה, כי הקבלנים אינם מתקשים למכור דירות גמורות, שבהן יש כבר הכל, לרבות מים, חשמל, ביוב, מעלית פועלת, וכו'. רק 180 דירות מוכ־נות לא־מכורות נותרו באפריל ה־שנה או 0.7 אחוז מסך הדירות ה־חדשות. זה אחוז בבטל. אמת, הקבלנים בתאונבים על מכירה אי־טית יותר. אין עוד חוטפים כל דירה מבלי לבדוק את כיווני ה־אוויר, הנוף אליו היא משקיפה ושאר פרטים חשובים ומהותיים. אולם, אל דאגה. הדירות נמכרות.

גם דירות העומדות בפני הגמר, נמכרות בקצב מגיח את הדעת. רק 1,772 דירות או 9.1 אחוז לא נמכרו ביום המיפקד. יש להניח, כי עד לגמר כל העבודות גם הן יימכרו. לעומת זאת קשה יותר כיום מצבם של הקבלנים כאשר הם מבקשים למכור דירה שבבנ־ייתה טרם החלו או דירה שממנה רואים רק את השלד הערום ותו לא. חלפו הימים כאשר זוגות מבוהלים חטפו כל דירה מעל גבי הנייר, מבלי לשאול שאלות, דוחפו לידי הקבלן סכומי־כסף ללא בטי־חונות וערבויות, ולעתים אף לא דרשו קבלה מבוילת כדין. 11,219 דירות, שקיימות לפי שעה רק על גבי הנייר, או כ־46.6 אחוז מכלל הדירות החדשות, ממתינות עדיין לקונה. משמעות הדבר, כי חלפו ימי הזוהר של הקבלנים, אשר הד־פיסו פרוספקטים כעולה על רוחם ודמיונם הפורה, ומכרו הכל מבין ותקילין. זה מיפנה חשוב. אולם כל עוד לא מביקות על הקבלנים דירות מוכנות שבהן כבר הושקע כסף רב, יישארו המחירים גבוהים כפי שהיו.

יוסף כנען

סתימת רחובות בבירה

יותר מ־60 אחוז מתושבי ירוש־לים אינם גרים במרכז ואינם עוב־דים במרכז. אך התחבורה הציבו־רית זורמת אל מרכז העיר ואין קשר בין שכונה אחת למשנה — אלא באמצעות רחוב יפו העמוס.

העיר נחנקת. המכוניות סותמות את הרחובות במרכז הבירה. המ־מצב ילך וירע אלא אם כן ישנו את סדרי התחבורה הציבורית. יר־גילו את הירושלמים לנסוע באוטו־בוס ולקנות את הצרכים היומ־יומיים בשכונה.

לפתח את הפרברים כדי להקל על המרכז — זוהי המסקנה העי־קרית אליה הגיעה ועדה שבדקה את הבעיה.

יתכן, שקשה לשנות הרגלי חיים — אך אין לשנות סדרי תנועה.

א. גבע

פולמוס ארגנטיני־סורי

העתון הפרוגיסטי „מאיוריה" (רוב) פירסם מאמר ראשי תחת הכותרת „רבע מאה שנה ליש־ראל: דוגמה למופת, של תחיה ואמונה לאומית". בעל המאמר מצ־לה על הנס את אופיה הלאומי והסוציאליסטי של מדינתנו. השג־ריר הסורי בארגנטינה הגיב ב־מכתב למערכת בו הוא הביע את „השתוממותו" ו„אי־הסכמתו הג־לויה" למאמר ראשי אשר מרוסם „באורח שאיננו רוצה לנקוב בש־מו". הדיפלומאט הערבי קולונל חודת אל אסטי מתרעם על השב־חים של העתון לישראל שיש בהם לדעתו „ערבוביה בין הצד הדתי והלאומי". ומסתמך על כתבי ה־היסטוריון האנגלי היהודי ארנולד טוינבי כדי לגנות את ישראל.

העתון הפרוגיסטי הסתפק בת־שובה קצרה וקולעת בלי להתייחס לכל הטענות של השגריר הסורי. בין היתר אומר העתון: „אנחנו מכינים לרווחו של פטריוט אשר ארצו נמצאת במצב של מלחמה" אבל אין זה אומר שטענותיו הן צודקות. לדעת העתון אין לראות בכיבוש ארץ־ישראל על ידי יהו־דים „שערוריה גדולה מדי". „קשה למצוא עם בעולם אשר לא גירש עם אחר כדי לחיות על אדמתו. אירופה עצמה היתה במצב קשה בימי הביניים כאשר פלשו לשם צבאות האיסלאם".

אגון פרידלר
מונטווידיאו

— „תגיד למארח שאני כבר מרגיש כמו בבית".

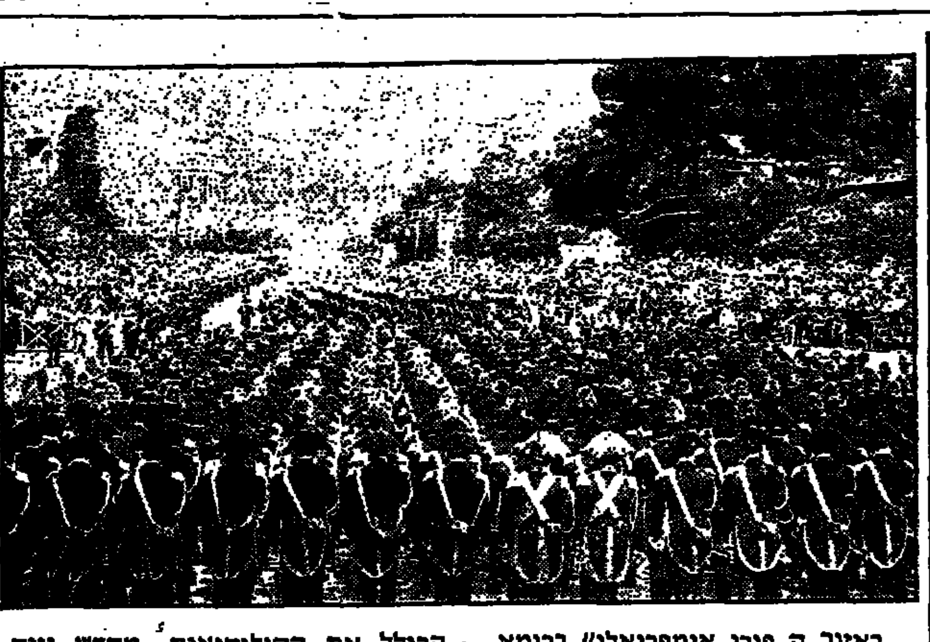

באזור ה„פורי אימפריאלי" ברומא — הכולל את הקולוסיאום, מקדש ונוס ואת הפורום רומאנוס — לא היה מקום לתיירים ב־2 ביוני בשל גושי החיילים והשוטרים שמילאו את הדרך ההיסטורית במצעד צבאי מפואר לציון יום השנה ה־27 להפיכת איטליה לרפובליקה. בין היחידות שלקחו חלק באירוע זה היו משמר הנשיא, הקאראביניירי והברסאגליירי וכן יחידות אלפיניות

מכתבים למערכת

תוקה ישנה ומציאות חדשה

קרן הגימלאית המרכזית לעובדי מוסדות ההסתדרות מאגדת בתוכה 45,000 חברים מבוטחים בפנסיה מקיפה. מעמדה של הקרן איתן — הונה הגיע בסוף הכנה ל־800 מי־ליון לירות, ומצבה האקטוארי, גם לדעת מומחים בין־לאומיים, הוא משביע־רצון. על אף עובדות אלו נאלצים אלפי הפנסיונרים המאוג־דים בה, שהם ממיטב חברי ההס־תדרות, לנהל מאבק חריף, מייגע ובלתי־מתפשר עם הנהלת הקרן, בקשר לבעית הצמדת הפנסיה שלי־הם לשינויים בשכר החלים על ה־עובדים. מתברר, שאי־מילוי דרישת הפנסיונרים נעוץ בסעיף 63 בהל־כות הקרן, שהוחלף ביתנים בסעיף 42. ומדובר בו על סייגים בשימי שכר לגבי התאמה אישית של ההר בר המבוטח בקרן.

מובן לכל שהקרן חייבת לפעול בהסגרת תוקה מאושרת, ואין לנהוג בה כ„קופה פתוחה". אבל יש לי התאים את החוקה למציאות החד־שה, שבה היוקר בשתולל בחוץ והזיחקות בבתי הפנסיונרים הולכת ורבה. במצב עגום זה, כאשר הערך הממשי של הפנסיה יורד פלאים ותוספת־היוקר לגימלאות מקוצצת יחסית, מה פלא שהפנסיונרים מ־מורמרים?

הבעיה נדונה כבר בעבר במועצות שונות והיא לא תרד מסדר־היום עד שיתוקן העוול. באחרונה שוב נבחרה ועדה, והפעם מצומצמת, מטעם הנהלת הקרן, שתפקידה בין היתר לנסות ולמצוא הכשר ופירוש מתאים להביעת הפנסיונרים.

נשאלת השאלה: לשם מה הס־חבת ודקדוקי־העניות הללו? האומ־נם אין בכוחם של רצון טוב וראיית המציאות להתגבר על סעיף מכשיל ויבש, להתאימו בהקדם לצרכי ה־חיים והזמן המשתנים, למען הקל מצוקתם של פועלים ותיקים. שיסוד את הקרן בעמל רב, בשנות רעב, מצוקה וחוסר עבודה? האם לא לשם כך הקימו את הקרן, כדי שתשמש להם משענת לעת זקנתם?

כל הגורמים ובראש וראשונה המרכז לבטחון סוציאלי של ההס־תדרות, חייבים להיחלץ לפתרון בעיה אנושית כאובה זו, המטרידה אלפי פנסיונרים. ככל שיקדימו כן ייטב, שהרי לגבי הפנסיונרים גורם הזמן הוא מהותי מאד.

מרדכי מדבר
גבעתיים

אינטרפרטציה לא נכונה

ברשימתו „הרפו מדוד בן־גוריון" כותב מאיר בראלי מלים אלו: „אם נכון מה שמספר דוד שחם שכמה מהותמי אנ"א רצו לרפות את ידי אשכול לבל יפקוד על צה"ל לשחרר את ישראל מהמצור ששמו עליה — זה מעניין אך לא כל כך חשוב".

הויתור האינטלקטואלי הרגיל מ־חייב, גם לא בציטוט ישיר, אחרי שאומרים „מה שמספר פלוני ש...". להביא את דבריו פחות או יותר כמו שהם. מותר להוסיף אינטר־פרטציות, אבל בצורה שיהיה ברור שמדובר באינטרפרטציה ולא בד־ברים כמו שנאמרו.

דומני, שאני פטור מלומר שה־מלים „לרפות את ידי אשכול" אינן מציגות נכונה את תוכן דברי. קשה להניח שאספר ש„ביקשנו לרפות את ידי אשכול" וכבר במבט ראשון ניכר שזו אינטרפרטציה של מאיר בראלי המוצגת כתוכן דברי („מספר דוד שחם ש...").

אבל איזו אינטרפרטציה? — צר לי לקבוע, שכל מה שמביא מאיר בראלי כאילו הוא מייצג את תוכן דברי אינו אלא ההיפך הגמור מ־מה שכתבתי.

בפירוש לא אמרתי, שביקשנו להשפיע על אשכול „לבל יפקוד על צה"ל לשחרר את ישראל מה־מצור". אין לי רצון ללבות את האש מחדש ולפיכך לא אספר כאן כל מה שסיפרתי ב„את". הדבר־ים כתובים שם וכל אחד יכול לקראם כמו שהם. עיקרו של ה־סיפור הוא ששיכנעו אותנו שאין ברירה אלא לדחות (בפירוש לד־חות ולא לבטל — ודבר זה צויין כמה פעמים) את היציאה למלחמה. במצב זה נראה לנו שהאוטוריטה של אשכול לא תעמוד לו כשיצ־טרך להסביר דבר זה לעם ולכן מוטב שיפנה את תיק הבטחון ל־דיין ואף יצאנו לומר לו דבר זה בפניו. בפירוש — לא „לרפות את ידי אשכול לבל יפקוד על צה"ל לשחרר את ישראל מהמצור ששמו עליה" (כניסוח המתור של בראלי) כי אם להשפיע עליו למ־סור את תיק הבטחון לדיין!

יכול מאיר בראלי להתנגד לדעותי, לסתור את דב־רי — אבל מדוע הוא נזקק ל־דרך זו של הסירתם בהיפוכם, קשה לי להבין.

דוד שחם
עורך „את"

האדם בניוונו

סרטים מסוגו של „הטנגו האח־רון" הם מסימני הידרדרותו של האדם בעל התבונה. יש ב„טנגו האחרון" מגמה מכוונת — המסי־תייעת במכלול תכסיסים מתוכננים במפורש — להראות את האדם בשיא ניוונו, כשהוא מבוסס במי־למדמנה של תחתיות הדגנראציה.

כבר קראנו בכתב ושמענו בעל־פה פרשנות, העלולה להכשיר שרץ זה בשיטת הבורסון המפוכח וה־„נאור" כביכול, הרווח בקהלנו. באים ומוענים: *זהו סרט המתמודד עם בעיה פסיכואנאליטית של אדם בודד ומתוסכל ושל נערה הנצודה ברשת הסקס כבזורדעות השטן והיא נאבקת עד שהיא משתחררת.* אומ־רים: הסרט הוא מחאה קיצונית נגד הריקנות והניכור בעולמנו ה־מסוכסך והוא רוצה לטלטל ולזעזע אותנו, לעורר סלידה למען חשבון הנפש. הגיבור הראשי — לפי זה — מבטא את מועקת הבדידות וה־חיפוש הנואש אחרי אוויה וטעם בחיים.

הבה נניח כי זה אמנם הרעיון המונח ביסודו של התסריט — האם זה הלקח שיפיק ממנו רוב הקהל?

רובו של הקהל נתפש לגירוי הסנסאציוני שבחשפנות הגרעות. או יוצא הסוייראש ומדוכא. והשאלה היא: האומנם הכרחי וחיוני לשם המחשת הרעיון האמור להטילנו למזבלה כזאת ולהשתמש בכל מיני המצאות ואמצעים מתפירים ואלי־מים, המעמידים את האדם בדרגה בזויה ושפלה יותר מן הבהמה ומן החיה?

מאין תבוא ההתייצבות בשער והעמידה בפרץ נגד גילויים שכ־אלה? והרי ועד הצנזורה גם הוא — עוד לפני שהעבירה מן העולם — נתן אישורו ל„טנגו האחרון". מאין תבוא עזרה??...

גדליה ורדי
רמת־גן

כותבי המכתבים למערכת

מתבקשים להמציא לנו כתב יד ברור — רצוי במכונת כתיבה — ברווחים גדולים ד לנסח את דבריהם בקיצור.

מספר המכתבים המגיעים למערכת הוא גדול פי כמה מהמקום העומד לרשות מדור זה בעתון, ואנו מעוניינים לתת ביטוי לקוראים רבים ככל האפשר. דבר זה מחייב בחירת החומר וקיצורו.

אין אנו מחזירים כתבי יד ואין אנו יכולים לאשר קבלת מכתבים, להודיע על פרסו־מם או להסביר אי־פרסומם.

המערכת

בית ברל

נמשך הרישום לשנת הלימודים תשל"ד

ללימודים אקדמיים

בחוגים הבאים

א. חינוך
חוג לחינוך
הכשרת מורים

ב. מקצועות ההוראה בבתיה"ס העל־יסודיים

מדעי הרוח
היסטוריה כללית ותולדות עם ישראל וא"י
לימודי יהדות (לשון, מקרא, תורה שבע"פ)
ספרות (עברית וכללית)
אנגלית (שפה והרבות)
צרפתית (שפה ותרבות)
גיאוגרפיה

מדעי הטבע
הערה: לימודים קודמים במגמה ריאלית או ביולוגית אינם תנאי הכרחי לקבלה.

ג. לימודי מינהל ציבורי
משק ציבורי, רשויות מוניציפליות, איגוד מקצועי, מוסדות רפואיים.

ד. לימודי ארץ־ישראל ותיירות
מגמת הדרכה

ה. לימודי עזר בשפות
אנגלית, צרפתית

המכללה

* המכללה היא מוסד על — תיכוני החותר להענקת תואר ראשון.

הלימודים מושתתים על התפיסה שיש צורך להכשיר אנשים לעבודה מעשית ברמה אקדמית ותכניות הלימודים מכוונות לכך.

* תעודת הבגרות אינה תנאי לקבלת תלמיד למכללה שליד בית ברל, אך היא תנאי להענקת התואר.

לתלמידי המכללה מתאפשרים לימודי הכנה לבחינות הבגרות.

* חובותיו חבויותיו של התלמיד מחושבות באמצעות שיטת הנקודות. שיטה זו מאפשרת גמישות באשר למשך הלימודים ולקצב ההתקדמות.

* תכנית הלימודים במכללה - בשיטה סימס־טריאלית. ניתן להתחיל בלימודים גם בסימסטר ב' הנפתח ב־1.3.74

רוב הלימודים מתקיימים אחר־הצהריים

בדבר פרטים ורישום נא לפנות בכתב למזכירות האקדמית בית ברל. שעות הקבלה במשרד בימים א'—ה' בין השעות 08.00—17.30, יום ו' 08.00—13.00, טל. 925051, 923126.

אוניברסיטת חיפה

בית הספר לחינוך

מודיע

על המשך הרשמה ללימודי התואר השני (מ"א)

בחוג לחינוך — במגמת תכניות לימודים ודרכי הוראה והדרכת מורים

מטרות הלימודים במגמת תכניות לימודים, דרכי הוראה והדרכת מורים הן: העמקה ביסודות העיוניים של הכנת תכניות לימודים, דרכי ההוראה וההדרכה; טיפוח היוזמה הכושר למחקר; התמחות בתיפקוד המתכנן, המורה המדריך, המנהה והמורה מרכז המקצוע במוסדות החינוך היסודי והעל־יסודי.

ההרשמה תסתיים ביום ראשון, א' בתמוז תשל"ג (1.7.73). פרטים ודפי הסבר וכן טפסי הרשמה ניתן לקבל במזכירות ההרשמה באוניברסיטת חיפה.

משרד החינוך והתרבות — האגף לחינוך התישבותי
הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

בית הספר להנדסאים חקלאיים „יד־נתן"

ההרשמה נמשכת

1. בית הספר מכשיר את תלמידיו במגמות הבאות:
א) הנדסאים וטכנאים במיכון חקלאי
ב) הנדסאים וטכנאים לקרקע ומים
ההנדסאים יקבלו דיפלומה הנדסאי מוכרת ותעודת בגרות.
2. בית הספר מתנהל בחסות ובפיקוח הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל. חיפה.
3. התלמידים חיים בתנאי פנימיה: אפשר ללמוד גם בתנאים אקסטרניים.
4. שכר הלימוד מדורג בהתאם למצבם הסוציאלי ומקום מגוריהם של ההורים, תלמידי כיתה ט' משוחררים משכר לימוד.
5. מתקבלים בוגרי כיתה ח' לכיתה ט', ובוגרי כיתה ט' לכיתה י'. ישנם כמה מקומות פנויים לכיתה י"א.

הרשמת תלמידים במזכירות ביה"ס ליד עכו. בכל יום בשעות 08.00—15.00. פרטים יומצאו ברצון לכל דורש.

בחינות המיון תתקיימנה ב־24.6.73 בשעה 10.30 במקצועות: מתמטיקה, עברית, אנגלית.

הכתובת: „יד־נתן", בית הספר להנדסאים חקלאיים, ד. נ. אשרת 25 000 (עכו). טל' 910042.

אוניברסיטת חיפה

ביה"ס לעבודה סוציאלית

מודיע

על המשך הרשמה ללימודי התואר השני (מ"א)

מטרות הבנית המ"א להכשיר עובדים סוציאליים בתחומי הוראה, הדרכה ומחקר, הדרישות, ביגרים בעבודה סוציאלית בעלי הישגים גבוהים בתואר הב"א.

יינתנו מספר מוגבל של קורסים בהתמחויות בעבודה סוציאלית במדע התנהגות הקשורים לעבודה סוציאלית ובמחקר.

ההרשמה תסתיים ביום ראשון, א' בתמוז תשל"ג (1.7.73). פרטים ודפי הסבר וכן טפסי הרשמה ניתן לקבל במזכירות ההרשמה באוניברסיטת חיפה.

למדינת ישראל 25

למד בביתך בשעות הפנאי לבחירתך המחלקות הבאות

בגרות	לימודים טכניים	לימודים גבוהים
אולפן עברית	פקידות	שפות

פרוספקט חינם לכל דורש

התמקצעות של ההסתדרות העובדים הכללית המכללה ללימודים באחריות באויר

25% הנחה משכר לימוד

מישלב מכון ישראלי להשכלה בכתב

רח' ויצמן 52 תל־אביב, ת.ד. 373

מכון הנפט הישראלי
המרכז לטריבולוגיה
בשתוף עם איגוד המוסכים בישראל

יום עיון

בנושא

טריבולוגיה
סיכה, חיכוך ובלאי במערבות בלימה

יתקיים ביום שני, 18 ביוני 1973, מ־8.30 עד 15.00 בבית מכון הנפט הישראלי, רחוב האוניברסיטה 26, רמת אביב, תל־אביב.

ההרשמה במזכירות המכון, טלפון 414271

אוניברסיטת חיפה

מודיעה

על המשך הרשמה ללימודי התואר השני מ"א

בחוג לתולדות הציביליזציה הימית

תכניה הלימודים תכלול תולדות הספנות והסחר הימי, ארכיאולוגיה ימית, גיאוגרפיה פיזית ויישובית של חופי הים־התיכון וים־סוף, ספנות יהודית ועוד. בסדנא הימית יקבלו הסטודנטים הכשרה בעבודת צלילה, ביימאות, צלילה ושיטות מחקר התת־ימי.

יתקבלו מועמדים בעלי תואר ראשון (ב"א) בחוגים: תולדות עם ישראל, ההיסטוריה כללית (מן העת העתיקה ועד סוף תקופת ימי הביניים) ארכיאולוגיה וגיאוגרפיה.

ההרשמה תסתיים ביום ראשון, א' בתמוז תשל"ג (1.7.73). פרטים ודפי הסבר וכן טפסי הרשמה ניתן לקבל במזכירות ההרשמה באוניברסיטת חיפה.

הלוח החודש דבר

התראה* למבוטח שאינו שכיר!!

מועד תשלום דמי הביטוח חל ב־10 לחודש זה. אם תוך 10 ימים מיום פרסום ההתראה לא ישולמו דמי הביטוח, רשאי יהיה המוסד להגדיל את דמי הביטוח ב־20%.

תשלום דמי הביטוח במועד — מבטיח זכו־יותיך בבוא העת.

(*) לפי סעיף 179 (א) לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשכ"ח—1968.

המוסד לביטוח לאומי

חברת החשמל לישראל בע"מ

משרד מחוז הצפון
מחלקת הרשת

מתבקשות בזה הצעות לצביעת 50 עמודים מברזל זווית של קו מתח עליון באיזור צפת.

את הפרטים על העבודות הנ"ל אפשר לקבל עד 22.6.73 ועד בכלל, במשרדי מחוז הצפון, חיפה, דרך בר יהודה (ליד גשר פז) חדר מס' 126 משעה 8.00 בבוקר עד שעה 12.00 בצהרים, תמורת 20.— ל"י.

הקבלנים יקבלו במחלקת הרשת שלנו מפרט מתאים ויסיירו בליווי מדריכנו בשטח. הסיור ייערך ביום א' 24.6.73. את ההצעות יש להמציא למשרדי חברת החשמל הנ"ל עד 29.6.73 שעה 12.00 בצהרים.

הרשות בידי החברה למסור לבצוע את כל העבודה או חלק ממנה, ואין היא מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מועצה אזורית אשכול

מכרז 6/73

מועצה אזורית אשכול מזמינה בזה הצעות להתקנת מערכות סינון לברכות השחיה אשר בשטח שיפוטה.

את ההצעות יש להגיש עד התאריך 28.6.73

סיור קבלנים מוקדם בתאריך 21.6.73 ממשרדי המועצה בשעה 09.00 בבוקר.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת.

בכבוד רב
אשר צימבליסטה
ראש המועצה

קרן סוניה זברסקי ז"ל

ליד ארגון אמהות עובדות תל־אביב

מודיעה על קבלת בקשות

למלגות לנערות

ללמוד מקצוע לשנת הלימודים תשל"ד. את הבקשות יש לשלוח לא יאוחר מה־25 ליולי, לפי הכתובת: קרן סוניה זברסקי ז"ל, ארגון אמהות עובדות, ת.ד. 4077 תל־אביב, ולציין את המקצוע, שם בית הספר וכתובתו בו רוצה התלמידה ללמוד.

אוניברסיטת חיפה

מודיעה

על פתיחת הרשמה ללימודי התואר השני (מ"א)

בפקולטה למדעי הרוח

בחוגים:
פילוסופיה
מקרא

בפקולטה למדעי החברה

בחוג:
פסיכולוגיה

ההרשמה תסתיים ביום ראשון, א' בתמוז תשל"ג (1.7.73). פרטים ודפי הסבר וכן טפסי הרשמה ניתן לקבל במזכירות ההרשמה באוניברסיטת חיפה.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי־מחוזי — מחוז חיפה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיפים 89 ו־12(א) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מס. ג/759 — דרכי גישה למגרשים דרומית לרחוב אלכסנדר זייד — קרית צמל" — המהווה שינוי לתכנית מס. 84 „שוב עירוני־כפרי בית שערים, ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 11393 חלק מחלקה 89;
גוש 11394 חלקי חלקות 31, 223.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.

(—) נפתלי אילתי
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז חיפה

י' באדר ב' תשל"ג (14 במרס 1973)